

STEINMANNŮV

VÝBOR ZE SPISU XENOFONTOVÝCH

UKÁZKY Z ANABASE ARRIANOVOY

PŘEPRACOVAL

Dr. JOSEF ŘÍHA.

I. TEXT.

S 16 OBRÁZKY V TEXTU A BAREVNOU MAPKOU.

ČTVRTÉ VYDÁNÍ.

Výnosem ministerstva školství a zdrobní osvěty ze dne 11. května 1921.
č. 42.92u schváleno.

ZA KČ 6.—
i s příručkou pro školní rok 1921-22.

Br. 304

SEMINÁŘ PRO KLASICKOU FILOLOGI

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
110 00 PRAHA 1 CELTNA 20

V PRAZE

NAKLÁDEM ČESKÉ GRAFICKÉ AKC. SPOLEČNOSTI, VINEC
1914.

O životě Xenofontově a spisech jeho.

Xenofon, syn Grylliův, narodil se v Athenách asi r. 430 př. Kr. ze šlechtické rodiny. V domě otcovském dostalo se mu pečlivého vychování. Slnčný jínoch, jako jiní šlechtici mladíci té doby, bavil se tělocvikem, lovem, chováním psů i koní, nepřemýšleje o věcech vyšších. Ale jednoho dne stala se mu dívna příhoda. Jda úzkou ulicí spatřil proti sobě přicházejícího podivného starce v obnošeném pláště a bosého.

Xenofon chtěl mu ustoupit s cesty, ale starec zastavil mu cestu holi jal se ho vyptávat, kde lze nakoupiti těch a oněch věcí. Xenofon ochotně odpovídal. Najednou starec překvapí ho otázkou: „A což, vř, kde mužové stávají se dokonalými?“ Xenofon byl na rozpacích nevěda, co by odpověděl. „Následuj mne“, řekl starec, „a dovíš se toho.“ Podivný ten starec byl největší mudrc a nejslechetnější muž doby té, Sokrates. Xenofon šel za ním a byl od té doby jeho věrným žákem.

O jiných jeho osudec̄i za této doby nemáme zpráv, jen tolik víme, že mládí jeho padalo v ne-

Všecká práva vyhrazena.

blahé doby 30leté války peloponneské, plné krutých rozbrojů stranických doma a zdravujících porážek za hranicemi. Některých bojů z posledních let této války se asi dospívající Xenofón zúčastnil. Neblahé řádění athenských demokratů, jehož asi častokráte s odporem a nelibostí byl svědkem na soudě i ve sněmu, vedle šlechtických tradic jeho rodiny bylo přičinou, že po celý život byl snad až příliš velkým cítlelem aristokratického zřízení obce spartské, nejúhavnější nepřítelkyně svého rodného města.

Na počátku r. 401 obdržel Xenofón list od svého přítele Boiočana Proxena (An. III 1, 4 nn. čl. 10), který byl ve službách perského králevece Kyra Mladšího jako vůdce řeckých žoldnérů. Přítel ho vybízel, aby přišel do Sard, že ho uvede ke Kyrovi a jemu doporučí. Kyros byl štědrým spojencem Spartanů, a proto Xenofon dobré věděl, že činem tím postaví se v řady nepřátele vlasti své, avšak nespokojenost s poměry athenskými (r. 403 po vyhnání 30 tyranů byla obnovena vláda demokratická) a touha po dobrodružství v družině štědrého a rytířského prince byla u něho tak mocná, že Xenofon se rozhodl, že opustí styk s milovaným mistrem a bude hledati svého štěsti v neznámé cizině. Sokrates neschvaloval jeho zájmu a poslal ho, aby se otázal deltské věstivny. Xenofon chyťte nastrojil dotaz, a dostav příznivou odpověď, odebral se do Sard na dvůr Kyriův. Roztomilostí a rytířskými způsoby mladého králevece perského byl

tak okouzlen, že vytíhl s ním jako dobrovolník v oddílu Proxenově v březnu r. 401 na vypravu proti Pisidům. Avšak i potom, když Kyros oznámil, že táhne proti bratru svému, králi Artaxerxovi, spolu s ostatními Řeky, jichž bylo více než 10.000, setrval Xenofón při něm.

V září potom padl Kyros v bitvě u Kunax nad Eufratem: jeho perské vojsko vzdalo se králi, a Řekové, kteří osaměli uprostřed nepřátelské země, dali se na zpáteční pochod směrem severním k pobřeží moře Černého. Když pak Tissafernes, vůdce králův, llistivě zajal jím vůdce, a vojsko řecké bylo protu velkém zděšení, vystoupil Xenofon, který až dotud byl prostým vojínem, a výmluvnou řecí vybídl je, aby zvolili nového vůdce. Mezi zvolenými byl i Xenofon, a hlavně jeho zásluhou dostalo se vojsko řecké po čtyřměsíčním téměř pochodu za nejprudší zimy krajinami nehostinnými a obydlenými od divokých kmenů horských do Trapezunta u Černého moře (v únoru r. 400) a odtud do Pergama, kdež Xenofon odevzdal řecké vojíny spartskému vůdci Thibronovi (v březnu r. 399).

Právě tou dobou sběhly se v Athénách důležité události. Zmohutnělá strana demokratická mstila se na svých protivnících, a mezi nimi odsouzen a popraven byl i Xenofontův milovaný učitel a přítel Sokrates (v květnu r. 399; viz str. 127.). Za takových okolností jest málo pravděpodobno, že by se byl

Xenofon vrátil do vlasti, spíše zdá se, že spolu s ostatními svými soudruhy dal se do služeb spartských a účastnil se jejich bojů proti Peršanům v Malé Asii. Když pak r. 396 poslán byl¹⁾ do Asie za vůdce spartský král Agesilaos, Xenofon s takovou láskou a oddaností přihnal k tomu vynikajícímu válečníku, že, když roku 394 Atheny, Theby, Korinth a Argos spolek spolu ujednavaše zdvihly válku proti Spartani a Agesilaos byl povolán z Asie domů vlasti „la pomoc, nerozpakoval se Xenofon vrátili se ve vojstě jeho do Řecka a bojovati proti vlastním krajancům u Koroneie v Boiotii.

Za to byl z vlasti vyobcován a statky jeho zabaveny. Ale Spartané odškodnili přívrance svého (někdy po r. 380) pěkným statečkem v dobytém elidském městečku Skilluntě asi hodinu cesty na jih od Olympie. Tam žil Xenofon v klidu s manželkou Filesií a syny Gryllem a Diodorem, zabývaje se hospodářstvím, honbou a spisováním.

Ale klidný ten život potrval jen do roku 371. Tehdy totíž byli Spartané od Thebanů na hlavu poraženi u Leukter, a Eliané užili jejich porážky, aby se zase zmocnili krajin, které jim Spartané dříve odňali. Mezi nimi bylo též území skilluntské. Xenofon musil ustoupiti násilí a jen stěží upříčil do Korinthu. Nedlouho potom změnily se poměry politické: Athény se spojily se svou sokyní Spartou proti dosavadním svým spojencům thebským, a Xenofon jakožto pří-

vřzenec spartský byl r. 369 sproštěn vyhnanství. Ale neuzil dovolení, aby se vrátil do vlasti, nýbrž zůstal v Korinthě, oddávaje se spisovatelství. Za to syny své, kteří byli ve Spartě vychováni, poslal do Athén vlasti na pomoc. V boji, který svedla jízda athenská s jízdou hebskou den před bitvou mantinejskou (v červnu r. 362) pod hradbami města Mantineje, Gryllos padl statečně bojuje.¹⁾ Četné básně a chvalořeči oslavovaly statečnost syna jeho. Nedlouho potom (asi r. 354) zemřel i Xenofon v Korinthě.

Xenofon byl starověký rytíř se všemi světly i stíny takových povah. Příroda nadala ho štědře sličnosti těla a duchem vznětlivým sice pro vše ušlechtilé, ale při tom povrchním, pravý to typ mladého muže z dobré rodiny athenské za této doby (*καλὸς καρχαλός*), jehož zájmy v mládí zcela vyplňoval sport, a jehož nejvýše touha nesla se k rytířským dobrodružstvím i skvělému životu dvorskému,²⁾ odměňovanému štědrým platem a hojnou koristí. Tak asi představoval si mladý Xenofon svoji bu-

¹⁾) Xenofon prý právě konal oběť, když přinesl mu posej zprávu, že syn jeho Gryllos jest mrtv. Tu Xenofon snažil s hlavy věnec, jímž byl ozdoben při oběti. Ale když uslyšel, že Gryllos padl jako vítěz, vložil opět věnec na hlavu ani silzy neurovit, řka: 'Αλλὰ γάρ, Ἰωνίου (εἰσε) θυγῆτος γεννήσαντα.
²⁾) Srovnej jeho zálibu ve skvělém odění rytířském. (An.

doucnost, když r. 401 odcházel do Asie. Muž takového srdýšení ovšem nesnadno mohl se spřátelit s athenskou demokracií, v níž rozhodovali prostí řemeslnici a malí obchodníci všeho druhu. Tento nedostatek vlastenectví u Xenofonta můžeme sice do jisté míry si vysvětlit z poměru tehdejších, avšak jednání jeho nemůžeme omlouvat. Nejpodivnější jest, že jinoch takových zásad a tak aristokratické hrdosti zafbil si besedy Sokratovy, ačkolи Sokrates rád hovoříval s nejprostšími athenskými občany. Nemůže být pochybý, že osobnost Sokratova svou prostotou a mrvní opravdovostí učinila naříznačný dojem (snad také bavil ho originalní způsob jeho poučování), ale trvale upoutat jeho vznětivosti nemohla. Zachoval mu sice po celý život vřelou vzpooníku, pokusil se obhájiti jeho památku, ale filosofem proto se přece nestal, nýbrž záhy vzplanul pro ideály zcela jiné: tentokráté byli to mužové, kteří vynikali rytířskými způsoby a vřilasem vojevůdcovským (Kyros, Agesilaos). Zoufalé postavení vojska řeckého po zabití vůdců bylo přičinou, že se projevily nejskvělejší vlastnosti ducha Xenofonta: jeho veliké nadání válečnické, veliká osobní statečnost a obětavost, klidná rozvaha a rychlá odhodlanost v rozhodném okamžiku, spojená s velikou strategickou dovedností, jakož i upřímná zbožnost a důvěra v ochranu bohů, někdy až pověřivá. Ve-

V dobách klidného zátiší, které následovaly po tolicích bouřích a svízelích jeho neklidného věku mužného, osvědčil se Xenon výborným hospodářem a obrátným spisovatelem. Roztomilá jeho povaha projevuje se půvabným, klidným a prostým slohem, který ve starověku byl nazýván attickou včelkou či attickou Musou; avšak jako jeho povaze, tak i spisům jeho nedostává se vyššího vzletu a hloubky myšlenkové.

Spisy jeho vznikly vesměs až za pobytu ve Skiltuntě a v Korinthě. Xenon podává v nich výsledky svého pohnutého života a věnuje je oněm ideálům, jímž posvětil svou mladost i svůj věk mužný: Sokratovi, Kyrovi Mladšímu a Agesilaovi. Sokratovi věnovány jsou spisy: *Ἀρούριοντες Σοκράτος* (ve IV knihách) s dodatky: *Ἀρούριος Σοκράτος. Συπλόιον. Οἰκορομαζός* (látkou pak a methodou patří k nim i *Ιέρων*). Vzpomínky na doby ztrávené u Kyra Mladšího a na pobyt v Persii uložil v *Anabasi* (o VII knihách) a *Kyru-paideji* (o VIII knihách), ač v Kyru-paideji jsou poměry perské jen rámcem, v němž podává spisovatel myšlenky, vzbuzené stykem se Sokratem. Posmrtná oslava Agesilaova jest pak předmětem chvalořeči *Ἀγροίλιος* a dějepisného díla *Ἑλληνικά* (o VII knihách).¹⁾ Sportovní a válečnické své zkušenosti uložil v drob-

¹⁾ V duchu Agesilaově složen jest i spisek *Βιβλιογραφίαν πολιτείας*, velebící starou přísnou ústavu Lykurgovu, o jejíž obnovení Agesilaos usiloval.

nějších spisech: *Kυνηγεικός*¹⁾, *Ιππαρχικός*²⁾, *Ηερίπτης*³⁾.

Nejlepším spisem Xenofontovým jest

Κύρος Ἀναβαθμῶς

v níž popisuje výpravu Kyra Mladšího do vnitřka Persie (odtud *ἀναβαθμός* t. j. pochod vzhůru od moře do vnitrozemí); ale větší část spisu (počínajíc knihou druhou) vyplňena jest líčením strastiplného ústupu 10.000 Kyrových žoldnérů řeckých po nešastné bitvě u Kunax k Černému moři a podél jeho pobřeží až do Pergama, kde dali se ve službu Thibronovu. Xenon lící zde události, jež sám prožil a jichž námoze sám byl původcem a hlavní osobou. Proto nebylo mu snadno zachovati všeude naprostou objektivnost: pozorujeme často, že své zásluhy zveličuje a sám sebe všudy staví do popředí, někdy nesmírně proto pochybovat o jeho hodnověrnosti. Xenophon napsal spis tento za svého pobytu ve Skiluntě asi

1) (totiž *λόγος*) o lově, o výcviku loveckých psů, o honbě na zajíce, ale i o lově lvů a pardálů, kterážto zvířata nežila tehdy v řecku, nýbrž v krajích východních, v Syrii.

2) »Naučení velitelů jízdy (ἱπποτέχνης)«, jak zdokonaliti a cvičiti jízdu.

3) »Naučení jízdci«, jak kupovati a cvičiti koně i ozbrojiti jej i sebe. Jízda byla pýhou obce athenské a sloužiti v jízdě bylo výsadou nejbohatších a nejurozenějších rodin. Z takové rodiny pocházel i Xenophon, a v jízdě sloužili i jeho synové.

podle zápisů, jež si cestou činil, nejspíše za tím účelem, aby své nevlastenecké jednání ospravednil před svými krajaný. Abi pak spisu dodal zdání ne-

strannosti, vydal jej pod pseudonymem Themisto-

gena Syrakuského (Hel. III 1, 2) a mluví o sobě vždy v třetí osobě.¹⁾ Spis jest nejen zajímavý svým živým líčením a jasným půvabným slohem, nýbrž jest i velice důležitý pro naše vědomosti zeměpisné a národní písni o obyvatelích a krajinách vnitřní Asie. Účinek spisu byl tak veliký a trvalý, že anabasi jiného účastníka té výpravy, Sofaineta Styrmalského, která dříve vyšla, daleko předstíhl a stal se hlavním pramenem skoro všem pozdějším historikům při líčení výpravy Kyrově. Ba ještě po staletích Anabase Xenofontova nadchla dějepisce Arriana, aby po vzoru jeho vyličil výpravu Alexandra Makedonského do týchž krajin asijských.

Ελληνικά

(sc. *πορέματα* = dějiny řecké) jsou pokračování slavného Thukydidova Vypsání války peloponneské a vyličují neutěšenou dobu dějin řeckých od r. 411 až do bitvy u Mantinea r. 362. Ale Thukydidovi se zde Xenophon nevyrovna ani pragmatickým výkladem ani objektivností: ve všem straní Spartě proti athenské

1) Tento způsob napodobil později Caesar ve svých Zápisích za týmž účelem jako Xenophon.

demokratii, jížto jest zapříšáhlým odpůrcem z příčin snadno pochopitelných. Také Agesila, který byl hlavní osobou tehdejšího dějin spartských, vyvysuje, kdekolí se mu příležitost udá; snad právě k jeho oslavě odhodlal se psati tyto dějiny, ač neměl k tomu dosti nestranosti. Mnoho důležitých věcí pomíjí, tak že spis má ráz spíše soukromých zápisů nežli dějepisu.

Kyros πατέεται

(spis o vychování Kyrově). Nadpis jest příliš úzký, protože ve spise vyličeno jest nejen vychování velikého zakladatele říše perské Kyra Staršího, nýbrž i celý potomní jeho život a smrt. Avšak Xenofon klade důraz právě na jeho výchovu, chтиje spisem tím ukázati, že dobré vychování jest zárukou krásného života. Kyros líčen, docela proti zprávám a pověstem, známýra na př. ze spisu Herodotova¹⁾ (snad podle pověstí, jichž znalost si Xenofon přinesl ze své výpravy asijské), jako nadaný a roztomilý hoch, ohnivý ušlechtilý jinoch a později veliký vojevůdce a ide-

1) Vůbec vkládá Xenofon Kyrovi Staršímu do úst řeči a myšlenky, které živě připomínají rozmluvy Sokratovy. V kruhu Sokratově se o olázkách politických i výchovných mnoho mluvívalo. Že vybral si právě Kyra Staršího za nositele svého ideálu, stalo se asi jednak z úcty ke Kyrovi Mladšímu, který si praděda a jmenovce svého vzal za vzor, jednak asi i proto, že časová i místní odlehlost tohoto nejslavnějšího panovníka asijského nejméně překážela Xenofontovu idealisování.

2) Do češtiny byla poprvé přeložena od Abrahama z Günterodu a vytiskena v Praze r. 1605: »Cyropaedia, hodnotná starozitná historia.« V »Přídatcích k historii Xenofontově o životu Cyr I.,« které současně vyšly, uveřejnil překladatel také ukázky z Anabase Arrianovy.

alní vladař, vzor všech ctností panovnických. Obklopen jsa úctou a láskou svých poddaných u vysokém věku klidně umírá pronášeje před smrtí ke svým synům filosofickou řeč o nesmrtevnosti duše, právě jako o ní hovořil v den smrti své Sokrates.¹⁾ Na postavu Kyrou snesl zde Xenofon všecky ušlechtilé vlastnosti, jimž se podivil na Sokratovi, Kyrovi Mladšímu i Agesilaovi, a zřízení říše Kyrovym politické i vojenské vyličil podle ústavy spartské, jejímž byl nadšeným obdivovatelem. Proto nesmíme spis tento pokládati za dílo historické, nýbrž spíše za tendenční román, který na historickém podkladě vyličuje, jaký má býti dokonalý vladař a jak má býti výchován. Ve starověku (i u Římanů) byla kniha tato četbou velmi oblíbenou.²⁾

Ἀπομνημονεύματα Σωκράτους

(Paměti o Sokratovi). R. 394, 5 let po Sokratově smrti, vydal sofista Polykrates hanopis proti popravenému Sokratovi, kterému dal formu obžalovací řeči na soudě. Mezi žáky velikého mistra, kteří, hlučoce jsouce rozhořčení nad tímto nízkým a nespravedlivým útokem na muže zemřelého, se rozhodli, že literárně obhájí jeho světlé památky, byl i Xenofon. Vedle menšího spisu *Ἀπολογία Σωκράτους*, v němž vyličil Sokratův klid a neohroženost před soudem i na soudě, napsal rozsáhlější dílo o IV knihách *Ἀπομνημονεύματα Σωκράτους*. V něm nejprve uvádí žalobu a oba její hlavní body (viz čl. 19), potom vyvrací toto obvinění tím, že na dlouhé řadě rozmluv Sokratových se žáky i odpříci ukazuje, jak Sokrates žil, smýšlel a učil, naváděje okolí své ke zbožnosti, zdržlivosti a vůbec životu ctnostnému, k plnění povinností, které má člověk k rodičům, bratřím i přátelům, ale i k vlasti a ke zvolenému povolání (jako státník či vojevůdce). Pramenem byly Xenofontovi jednak asi vlastní záписy, jednak, a to zvláště, zprávy jiných Sokratových žáků, protože Xenofon sám příliš dlouho ve společnosti Sokratově nepobyl. Právě proto také nepodařilo se Xenofontovi plně a věrně vystihnouti obraz Sokratův. Nejde sám nadání filosofického, neporozuměl hloubce Sokratova ducha. Jistě ani nevěda připsal Sokratovi

své zvláštní náboženské smýšlení a vyličil ho jen jako zbožného, ctnostného a praktického muže, ale nedovedl vystihnouti jeho velikého a vzněšeného ducha, jak ho poznáváme ze spisů Platonových. Přes to spis Xenofontův, ač má ráz spíše jen rozptýlených zápisů a vzpomínek než soustavného díla filosofického, má pro nás velkou cenu, protože věrně vystihuje aspoň vnější způsob a methodu Sokratova poučování. Zdá se však, že spis Xenofontův ještě nedokončen nebo aspoň pozdějsími přídavky doplněn a rozšířován. Jakýmsi dodatkem k Apomneumatiu je spisek *Οἰκονομικός (Ὕποτις)*, který vyličuje rozmluvu Sokratovu s Kritobulem o rolnictví a hospodářství.¹⁾ Dále půvabný obrázek *Σινυρζίου* (Hostina), v němž vyličen Sokrates jako duchaplný společník při hodech, které boháč athenský Kallias vystrojil svým přátelům. Způsob sokratických rozmluv napodoben jest též ve spisu *Ιέρων ἡ τρυγαννυκός*, v němž syrakusky samovládce Hieron hovorí s básníkem Simonidem o výhodách života soukromého a o prostředcích, jimiž vlastař může učiniti svou zemi šťastnou a sebe oblíbeným.

¹⁾ Přeložen do latiny od Cicerona, ale překlad ten se nezachoval.

Přehled králů perských.

Kyros Starší, syn Kambystův (asi 559—529), zakladatel říše perské.

Kambyses (529—522), syn Kyruv, podmanitel Egypta.

Dareios I. (521—486) z mladší linie rodu královského;

podnikl první dvě války řeckoperské (492 a 490).

Xerxes I. (485—465), syn Dareiův, podnikl třetí válku řeckoperskou (480).

Artaxerxes I. (465—424), syn Xerxův.

Xerxes II., jeho syn, po krátkém panování (r. 424) zavražděn od bratra Sogdiana, který zase byl zabít od svého bratra Ocha.

Dareios II., Ochos (424—404), syn Artaxerxův, manžel své sestry Parysatidy.

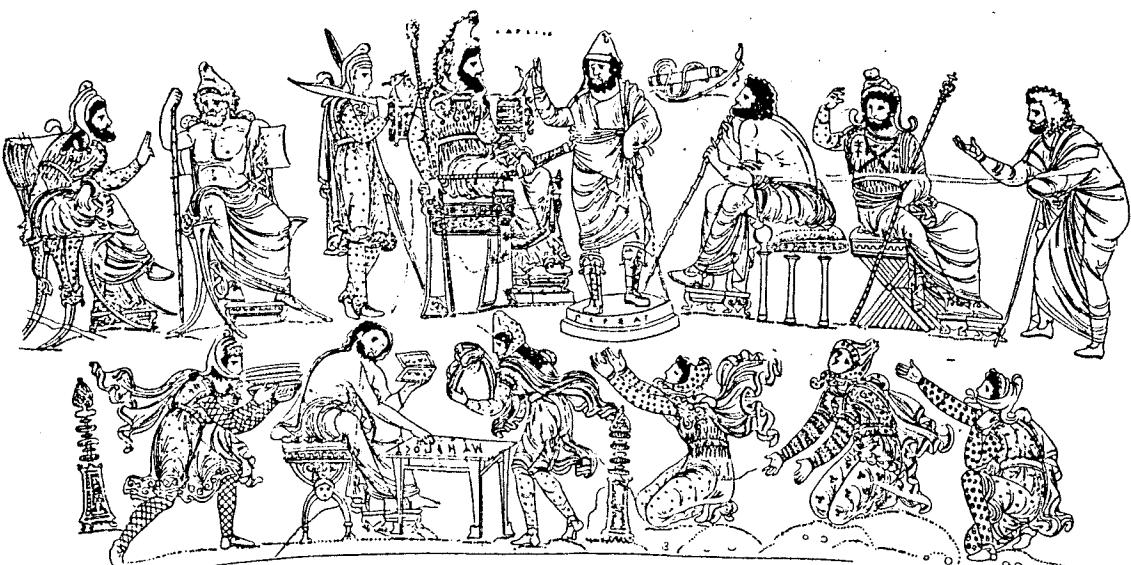
Artaxerxes II., dříve Arsakes (404—358), bratr Kyra Mladšího († 403).

Artaxerxes III. (358—338), syn Artaxerxa II.

Dareios III., Kodkanos (336—330), vzdálenější příslušník rodu královského.

Alexandros Veliký (330—323).

Řekové nerozlišovali panovníků stejnojmenných čísly pořadovými jmény, nýbž přidávali jím příjmení: tak Artaxerxes I. slul Makroheir (Dlouhoruký), Artaxerxes II. Mnemon (výtečnou pamět mající), Artaxerxes III. Ochos, Dareios II. Nothos.

Obr. 1. Slyšení u krále perského podle krásné amfory t. zv. Dareiovy, nalezené r. 1851 v hrobě v Canosse v Jižní Itálii. Král Dareios se radí se svými velmoži perskými i řeckými (z Malé Asie) o válce proti Řecku. Před králem stojí Peršan v šatě cestovním a pravici výstražně pozdvíženou varuje krále před dobrodružstvím. V dolejším pruhu přijímá pokladník královský daně ze satrapí (dlužníci prosebně zdvívají ruce).

Ζ KYRUPAIDEIE.

1. Kyros v Medii u dědečka.

Kyr. I 2 (1—2), 3, 4 (1—2).

Iλαρδὸς μὲν ὁ Κῦρος λέγεται γενόθεα Καρβύνδοι, I 2, 1
Ιλερῖῶν βασιλέως ὁ δὲ Καμψόνης οὗτος τοῦ Ιλερίου
θῶν γένεταις ήτο· οἱ δὲ Ιλερῖοι εἰπόντες κακήσοται.
Ιλαρδὸς δὲ διολογήται Μαρδάνης γενέσθαι· ηδὲ Μερ-
δάνη αὕτη Ἀστυάγοντας ἦν θυγάτηρ, τοῦ Μῆδον γενο-
μένων βασιλέως. φηναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται καὶ τρίτην
έτη καὶ τὴν ὑπὸ τῶν βαρθάρων εἰδος μὲν κάκιστος,
ψυχῆν δὲ φιλανθρωπότατος καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλο-
τιμοτατος, δίδε πάντα μὲν πόνου ἀνταληφταί, πάντα δὲ
κινδυνῶν ἀποκείται τοῦ ἐπανεισθαι εἴπει.

Φίδιν μὲν δὴ τῆς μιορῆς καὶ τῆς ψυχῆς τουαύτην ἔχον τι
ἐπιειδεύθη ἐπ Ιλερῖων νόμους μέχρι θάλεως ἐπών ηδὲ γῆρας 3, 1
πλέον καὶ πάντων τῶν ἡμίκοντων διαφέρεταιν ἐγράμματα καὶ τις τὸ
ταῦτα μαρτύρει, εἰ δέ τοντον τοῦ Κῦρον μετεπέιπετο Ἀστυάγης
τῆν ἑκατοῦ διηγείει καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· ιδεῖν γὰρ
ἐπειδήμεν, οὐτούς τοὺς καλὸν καγαθὸν εἶναι. λογεῖται

δ' εἰτῆ τε η̄ Μαρθάνη πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸν λίγον
τὸν γένον ξένοντα.

2 Λόγος δὲ εἰρίζετο τρέψατε καὶ ἔμενος ὁ Κλῆδος τὸν
Ἄστριάγην τῆς μητρὸς πατέρας ὅτα, εἰδὼν, οὐαὶ δὴ παῖς
φύσει φιλόστοχον ὅτι, ἡπαῖστος τε εἰτόν, μᾶστερ
εἰ τις πάλαι συνεπειθεμένος καὶ πάλαι φιλῶν αὐτά-
ζοντο, καὶ ὅρων δὴ εἰτὸν κεκομιμένον καὶ ὀρθαλμῶν
ἡπαῖστος τῇ λιγόμενος ἐτρούψει καὶ κόμιας προσιθή-
τος, καὶ δὴ ρόμιας ἦν ἐν Μήδουσ, — ταῖτα τὰς πάντας
Μήδουσ ἔτι, καὶ οἱ πορφυροὶ λιτῶντες καὶ οἱ κάνθιτες
καὶ οἱ σφρεπτοὶ οἱ περὶ τῇ μέρη καὶ τὰ ψήκες τὰ περὶ
ταῖς χρονῖν, ἐν Ηλέασας δὲ τοις οἴκοις καὶ τῷν ἐτι πολὺ^ν
καὶ ἐσθῆτες γενιζότερες καὶ διατελεῖτροι, —
οἶσθεν δὴ τὸν κόσμον τοῦ πατέρου, ἐμβλέπων τοτῷ τὸν πεντο-
τοῦ ἐν Ηλέασ; — τὸν δὲ Κλῆδον πρὸς ταῖτα ἀπο-
δεσπότων βρομικέσσι. — τοῖς δέ, « στένε τὸν ἀστριάγην,
» οἵ τας πολὺν σὺ μονεὶ τίνει καλλινού τόλε τὸ διεπον-
τοῦ ἐν Ηλέασ; — τὸν δὲ Κλῆδον πρὸς ταῖτα ἀπο-
δεσπότων βρομικέσσι. » Οὕτω, ὃ πατέρας, αὐλαὶ πολὺν
στένετε καὶ εἰθιτέρες περὶ ἥμαρ τὸν δὲοσ πόνον
ἐπιτηδεῖηται τῇ περὶ ἥμαρ ἥμαρ τὸν δὲοσ καὶ κοτὲ
εἰς τοῖτο ἀγει, μητρὶς δὲ εἰς μὲν τὸ κατὸ τοῦτο μητρὶς
πολλοῖς δὲ τυρας ἑλγυποῖς ἀτρο καὶ κάτιο πλανώμενοι
μητρὶς αργικεῖσθε, διποι μητρὶς πάλαι τούτοις. — Ἄλλα,⁵
οἱ πετε, γράματα τὸν Ἀστριάγην, « οἵτινες εἰθιδόμενοι ταῖτα
περιπλανώμενοι. μηδένενος δὲ καὶ σύ, « ἔρη, γραδέσ, οἵτινες
μηδένει εἰτίν. — Ἄλλα καὶ σέ, « γράματα τὸν Κλῆδον, « οἵτινες
οἱ πατέρες, μηδένενοι ταῖτα τὰ βιούμενα. — καὶ τὸν
Ἄστριάγην περιεόθατ. » Καὶ τίνι δὴ δὲ τρεπαδόμενος,
οἱ πετε, λέγεις; — « Οτι δέ, « γράματα, ὁδός, οἵτινες
τοῖς μητρὶς εἰς οἰκή την μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς
μητρὶς μητρὶς εἰς οἰκή την μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς
οἱ τοῖτον τυρας θύγαρ, εἰθιδέ τοῖς μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς
τὰ λιγόμενα, οἷς πάντας εὐθυγενεῖς, οἵτινες οἵτινες
οἵτινες εἰς την μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς την μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς
οἵτινες οἵτινες τῇ λιγόμενα καὶ ιδεῖν οἴποι πάντας διπάνεις
οἵτινες οἵτινες τῇ λιγόμενα καὶ ιδεῖν οἴποι πάντας διπάνεις

δ' εἰτῆ τε η̄ Μαρθάνη πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸν λίγον
τὸν γένον ξένοντα.

Δευτυνῶν δὲ δὴ δὲ ὁ Ἀστριάγης δὲν τῇ θινεροὶ καὶ 4
τῷ Κλῆδῳ, βιονόμενος τὸν παῖδας ὃς ἥδιστα οἰειπεῖν, τίνε
ητοι τὰ οἰκεῖα ποθοί, προσηγῆτεν εἰτῷ καὶ παροιδίας
καὶ παποδοπετε εἰμιθαμιτε καὶ βρομιτε. τὸν δὲ Κλῆδον
ἔρεσσαν λέγειν. » Οἱ πάτερ, οἵτινες πράμιτες εἰς τῷ
δειπνῷ, εἰ ἀνέτειη διοι τὰ πάντα τὰ λεπάδεια ταῖτα δια-
τείνειν τὰς λιγόμενας καὶ ἀπογενέσθαι τούτων τῶν πεντο-
δεσπότων βρομικέσσι. — τοῖς δέ, « στένε τὸν ἀστριάγην,
» οἵ τας πολὺν σὺ μονεὶ τίνει καλλινού τόλε τὸ διεπον-
τοῦ τοῦ Ηλέασ; — τὸν δὲ Κλῆδον πρὸς ταῖτα ἀπο-
δεσπότων βρομικέσσι. » Οὕτω, ὃ πατέρας, αὐλαὶ πολὺν
στένετε καὶ εἰθιτέρες περὶ ἥμαρ τὸν δὲοσ πόνον
ἐπιτηδεῖηται τῇ περὶ ἥμαρ ἥμαρ τὸν δὲοσ καὶ κοτὲ
εἰς τοῖτο ἀγει, μητρὶς δὲ εἰς μὲν τὸ κατὸ τοῦτο μητρὶς
πολλοῖς δὲ τυρας ἑλγυποῖς ἀτρο καὶ κάτιο πλανώμενοι
μητρὶς αργικεῖσθε, διποι μητρὶς πάλαι τούτοις. — Ἄλλα,⁵
οἱ πετε, γράματα τὸν Ἀστριάγην, « οἵτινες εἰθιδόμενοι ταῖτα
περιπλανώμενοι. μηδένενος δὲ καὶ σύ, « ἔρη, γραδέσ, οἵτινες
μηδένει εἰτίν. — Ἄλλα καὶ σέ, « γράματα τὸν Κλῆδον, « οἵτινες
οἱ πατέρες, μηδένενοι ταῖτα τὰ βιούμενα. — καὶ τὸν
Ἄστριάγην περιεόθατ. » Καὶ τίνι δὴ δὲ τρεπαδόμενος,
οἱ πετε, λέγεις; — « Οτι δέ, « γράματα, ὁδός, οἵτινες
τοῖς μητρὶς εἰς οἰκή την μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς
μητρὶς μητρὶς εἰς οἰκή την μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς
οἱ τοῖτον τυρας θύγαρ, εἰθιδέ τοῖς μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς
τὰ λιγόμενα, οἷς πάντας εὐθυγενεῖς, οἵτινες οἵτινες
οἵτινες εἰς την μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς την μητρὶς τοῖς μητρὶς εἰς
οἵτινες οἵτινες τῇ λιγόμενα καὶ ιδεῖν οἴποι πάντας διπάνεις
οἵτινες οἵτινες τῇ λιγόμενα καὶ ιδεῖν οἴποι πάντας διπάνεις

οὐκανέτε ἀπέλθησεν. αὕτη δὲ ταῦτα λέγοντε πολλὰ εἰπότε προφετεῖς καὶ θῆρες καὶ τῶν γιγάντων. — καὶ τὸν Κῆρον, ἐπεὶ τέλος τὸ λόγιον τὸ λόγιον, εἰπεῖν. » Ή καὶ δίδοις, « φάντα, » τὸ πάτερ, πάντα ταῦτα μου τὰ λόγια, οἱ τοιούτοις βούλομεν αποτοῖς λογίσθει; — » Ήλή Μία, « φάντα, » ὁ παῖ, εἴρηγέ τοι. — εἰπανθεὶς δὴ τὸν Κῆρον λεβόντα τῶν κρεῶν διεδιδόντα τοὺς αὐγὴν τὸν πάτερν θερεπετεῖς, εἰπεῖντον εἰπάστρο. — Σοὶ μὲν τοῦτο, οὐτι προθύμως με ἐπιπέντε διδάξεις· δοὶ δέ, οὐτι μου πελτὸν ἔδωκες· τὸν γὰρ τοῦτον ξυγκριτεῖς· δοὶ δέ, οὐτι τὸν πάτερν καλῶς θερεπετεῖς. δοὶ δέ, οὐτι μου τὴν μητέραν ταῦτα· τοιαῦτα ἐπολέμη, ἔνδις διεδίδοντάντα, σὲ λαβεῖς, κρέα.

8 » Σάεγε δι, « φάντα τὸν Ἀστράγην, » τῷ οἰνοχόῳ, δηρὸν μάλιστα τυμῷ, εἰδέντι δίδοις; « (δὸς δὲ Σάεγας αὔρα καλός τε ὡν ἐτέλεσε καὶ τριήντην εἶναι προσάρτευτον τοὺς δειράνους, ἀστράγους καὶ αποκαλέσαιν, οἷς μὴ παροδὸς αὐτῷ δοκοίη εἴτιν προσάρτευται) καὶ τὸν Κῆρον ἐπερκόθεα προπετῶν, ὡς οὐ πεις μηδέπατον ἀποπτῆσσον. » Μιὰ τοι δῆ, οἱ πάτερε, τοῦτον οὗτον ταῦτας; — καὶ τὸν Ἀστράγην δικώψατε εἰπάτερ. » Οὐχ ὄρες, « φάντα, » τοῦς γάρ τοις γίγνοντας ἐν τοῖς γενεθλίοις, σιραγῶντες εἰπάτερος φράγματα μεμηρυκέντα τίη. καὶ γέροντες εἰπάτερος δὴ τοὺς γίγνοντας ἐν τοῖς γενεθλίοις, σιραγῶντες εἰπάτερος φράγματα ἵναι εἰπάτερος ἐγκέκαρα. — » Καὶ πᾶς δῆ δὴ τοῦτο, « εἴη, » οἱ παῖ, γετέρην τοις γάρ δῷδοις καὶ τοῖς γενεθλίοις διρεκλαμένος. πρῶτον μὲν γάρ, σὲ οὐτις ἔτεις γίγνεται τοῖς παῖσιν, ταῦτα εἰποῦτε. πάντες μὲν γάρ εἴτε ἐκενότες, εἴτε λαμψάτες δὲ οἵτε ἀλλήλων, γέρετε δέ, καὶ μάλιστα εἰποῦτος, οτικαὶ αρχούμενοι δὲ τοῦ ἑδονοτος διηντεῖς εἰποῦτε. λέγοντα δὲ ἐκεστος ἕμπον τὴν ἐπιτοῦ λόγιαν, εἴτε τοι εἰπεῖτε οὐρανούμενοι, μὴ ὅποις ὀργεῖσθαι ἐν διηθαῖς, ἀλλ’ οὐδὲ ὀρθοῖσθαι εἰδίνοντες. εἰπεῖν γῆρας δὲ παντεῖς δῆ τοις διδοῖς. λεβόντα δὲ τὸν Κῆρον οὗτον μὲν δὴ εἰπάτερον.

τὸ ἐκποιεῖσθαι, οὐδέποτε Σάεγαν ἕρετος, οὗτον δὲ σηρήνετε τὸ προδόποτον διποταθεῖσαν καὶ εἰσηγμένον τὸν προσειργετέοντα, εἰδοῦντα τὴν διδοῦντα τὴν φάνην τῷ πάτερν, ωτε τῇ μητρὶ καὶ τῷ Ἀστράγην πολὺν γένεται παρεσχόμενον. καὶ εἰτὸν δὲ τὸν Κῆρον ἐκγελάσατε ἀπαπηδόσαι πρὸς τὸν πάτερν παῖς τὸν γηλοῦντα εἴτε εἰπάτερ. » Οὐ Σάεγα, ἀπόλωλας· εἰβαῖντο δε ἐπειδὴ τῆς τυμῆς· τά τε γέροντες, « φάντα, » σοῦ κάλλους οἰνοχοῖσθαι τοῦ επιπέντε διδοῦντα τὴν φάλαγην, αἰρόντας τοῦ βενιλέων οἰνογόνον, ἐπειδὴ διδοῦντα τὴν φάλαγην, αἰρόντας τοῦ αὐτῆς τῷ κατέθεισθαι εἰς τὴν αἰματερὰν γείσας ἐγκέλαμενον κατερροφοτάσσαν, τοῦ δῆ, εἰ πράγματα ἐγένεται, μὴ λινοτείριν εἰποῦσιν.)

9 » Εἴ τοῦτον δὴ δὲ Ἀστράγης ἐπικοπάστοιν. — Καὶ τοι δέ οἱ Κῆρες, τελλαὶ μημονήτεος τὸν Σάεγαν, οτικαὶ απεροδρόμησαν τὸν οἰνον; — » Οτι, « εἴη, » ηλή Μία ἐδεδοίτειν, μὴ δὲ τὴν παρατίθειν φράγματα μεμηρυκέντα τίη. καὶ γέροντες εἰπάτερος δὴ τοὺς γίγνοντας ἐν τοῖς γενεθλίοις, σιραγῶντες εἰπάτερος φράγματα ἵναι εἰπάτερος ἐγκέκαρα. — » Καὶ πᾶς δῆ δὴ τοῦτο, « εἴη, » οἱ παῖ, γετέρην τοις γάρ δῷδοις καὶ τοῖς γενεθλίοις διρεκλαμένος. πρῶτον μὲν γάρ, σὲ οὐτις ἔτεις γίγνεται τοῖς παῖσιν, ταῦτα εἰποῦτε. πάντες μὲν γάρ εἴτε ἐκενότες, εἴτε λαμψάτες δὲ οἵτε ἀλλήλων, γέρετε δέ, καὶ μάλιστα εἰποῦτος, οτικαὶ αρχούμενοι δὲ τοῦ ἑδονοτος διηντεῖς εἰποῦτε. λέγοντα δὲ ἐκεστος ἕμπον τὴν ἐπιτοῦ λόγιαν, εἴτε τοι εἰπεῖτε οὐρανούμενοι, μὴ ὅποις ὀργεῖσθαι ἐν διηθαῖς, ἀλλ’ οὐδὲ ὀρθοῖσθαι εἰδίνοντες δῆ τοις διδοῖς. λεβόντα δὲ τὸν Κῆρον οὗτον μὲν δὴ εἰπάτερον.

τότε γέρο δὴ γῆγορε καὶ πρῶτον κατέβαθτο, ὅτι τοῖς
αὐτὸς ἡμέραις, οἱ ἄγεις τὸτε ἐποιεῖτε· οὐδὲποτε ποτὲ¹¹
ἔστιντε.

11 Καὶ δὲ ἀστυάρης λέγει· »Οὐδὲ σὸς πατήρ,« εἶφη,
»ὦ ταῖ, πίνων οὐ μεθύσκετε;« — »Οὐ μακρός,« εἶφη.
»Ἄλλα πᾶσι ποιεῖς.« — »Ἄλιθον πανέτετα, αὐτῷ δὲ καὶ τὸν
οἰδέα πάντει. οὐ γέρο, οἴμει, οὐ πάπτε, Σάρεις αὐτῷ οἰο-
γοῖς.« — καὶ ἦ, μητρὶ εἰπεῖν· »Ἄλλα τί ποτε δινέοντα, οὐ παῖ,
τῷ Σάρεις οὔτε πολεμεῖς;« — τὸν δὲ Κῦρον εἰπεῖν. »Οὐ
νὴ Δια,« φέρειν, »μαῶν εἰτῶν· πολιάτεις γέρο με ποὺς
τὸν πάτετον ἐπιθυμοῖντα προσδοκεῖν οὗτος οὐ μερόπατος
αποκολλέτε· ἀλλὰ ιατρένω,« φέρειν, »οὐ πάπτε, δόσ μου
τοὺς ήμέρας αὐτοῖς εἰτοῦ.« — καὶ τὸν ἀστυάρην εἰπεῖν·
»Καὶ πῶς εἰς αὐξανεῖς εἰτοῦ;« — καὶ τὸν Κῦρον φέρειν.
»Στέρε εἰς οὐτος ἐπὶ τῇ εἰδόντῳ, ἔπειτε, οὐτότε
βούλοτο παρείνεις ἐπὶ αὐτοῖς, λέγοιτε, εἰς, οὐ οἵπο
οὐγατόν τῷ αὐτοῖς ἐπιτυχεῖ· διπολάζει γέρο πρόσις τυνει-
σιν, οὐτότε γῆρους ἐπὶ τῷ δείπνον, λέγοιτε, εἰς, οὐτε λούτε,
εἶναι παρετείνειν τοῖτον, οὐτέο ποτος ἐμὲ παρετείνειν εἰπὸ
οὐτοῦ κολλώντον·¹²

12 Ποσαντεῖς μὲν αὐτοῖς εἰθιμάδες παρείχειν ἐπὶ τῷ
μέτρῳ· ταῦτα δὲ ήμέρας, εἴ τυνος αἰσθοτο θεόντον ηγέτην τὸν
πάτετον ηγέτην τῆς μηρόδος ἀδελφόν, γελεῖσθαι τὴν αὐλαν
γῆντεα τοῦτο ποιῆσατε· δὲ τοῦ γάρ δινευτο, οὐ Κῦρος
ἡτορέμενος εἰτοῦς γεράζοντεος.

13 Καὶ πετεῖ δὲ η Μεράρη παρεκκενέστερο, οὐδὲ αἴποινος
πάλιν ποὺς τῷ αὐτῷ αὐθίτο εἰτῆς οὐ μετανέρης κα-
τελαπεῖν τὸν Κῦρον, η δὲ απεκοίνων, οὐ βούλοτο μὲν
επειτε τῷ πετοὶ γεράζεσθαι, επειτε μέτου τὸν παῖδε
καλεῖτον εἶναι πολίτην κατελαπεῖν. εἴθε δὴ δὲ ἀστυάρης 14
λέγει πρόσδος, τὸν Κῦρον. »Ὥ παῖ, εἰς μέγης πρόσδος ἔμοι,
πρόσδος μὲν τῆς πρόσδος ἐκεῖ εἰσόδοις σου οὐ Σάρεις αὐτῷ,
αὐτὸν δὲ ποτέτερον βούλη εἰδέσθαι οὐδὲ εἴπειν, καὶ
γέροντος σου εἰδούτα, δῆρον αὐτὸν εἰδέσθης καὶ εἴπειν,
δὲ τῆς ποτέ τοῖς ἑτοῖς γῆρῆσαι καὶ αὐλοῖς, διποτόντος εἰπεῖν,
καὶ διπότερον αὐτῆς, εἴπειν, οὐδὲ εἰπεῖν εἰπεῖν, εἴπειν,
εἴπειν δὲ πάλιν γέρο τῆς μηρόδος, δια τί, εἰπεῖν λέγεται.¹⁵
»Οὐτοῦ οὖτοι μὲν τὸν γῆρακον καὶ σιτὶ καὶ δοκὸν καρπούτος
εῖναι, οὐ μητροῦ, καὶ αἰσθοτον καὶ τοξεύον, εἰπεῖθαι δὲ
οἴδε, οὐτε ιππεύον γέρτων εἰπεῖ τὸν γῆρακον· καὶ τοῖτο, εἰ-
δέη, οὐ μητροῦ, εἴπει, »δέ τις ἐκεῖ πάντα εἴπει. εἰπεῖ δέ με
κατελίπης ἐπειδέ, καὶ μαθὼν ιππεύειν, οὐτε μὲν ἐπὶ Ηλέ-
ονας οὐ, οἴμει δου ἐπειδόντες τοὺς ἀγαθοὺς τὰ πεῖνας ὑεδίους
τυγχάνειν, οὐτε δὲ εἰς Μήδοντας εἰλθει, ιψάδε παρεκάσιμα
τῷ πάπτῳ ἐγεῖθον ιππέον γεράζοντος οὐ πεῖνας σημα-
χεῖν εἰπεῖν.«

16

Tὴρ δὲ μῆτρας εἰπεῖν. »Τὴρ δὲ δικαιοσύνη, ὃ παῖς μαθήσει ἐνθέντε, ἐξεὶ οὐτον τῷν διδοκεῖν; « καὶ τὸν Κῦρον φάγεται. »Αλλ', ὃ μῆτρε, αὐχοῦβως ταῦτα γε οἴδα.« — »Ιλλας δὲ οἰδας;« τὴρ Μανδάην εἰπεῖν. — »Οὐτι,« φάγεται, »οἱ διδάσκαλοι με, ως ἦδη σκοτιοῦνται τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἀλλοι καθίστην δικαίουν, καὶ τοιν,« φάγεται, »ἐπὶ μὲν ποτε δικαιηθεὶς ἔλαβον, ὡς οὐκ ὁθούσι 17 δικαίους. Τοι δὲ η δίκαιη τοιεντή. παῖς μέγας, μαροῦς ἔχον γυρῶντας, παῖδες μαροῦς, μέγαν ἔχοντας καθάνατα, ἐκδύνεται τοῖν, τὸν μὲν ἑταῖρον ἔκτιτον μῆτρας, τὸν δὲ ἑκεῖνον απτός ἐκδύν. ἔγὼ οὖν τούτοις δικαίουν, ἔγραμβον βέλτιον εἶπεν αὐτοτέροις τὸν ἀριστοτοτε τοπερερον καθίστηντας. ἐπὶ δὲ τοτέρῳ με εἰπεῖν οἱ διδάσκαλοι, λέξεις, διη, δόπτε μὲν τοῦ ἀριστοτοτοτος εἶην καθηγη, οὐτοι δίου ποειν, δόπτε δὲ καίτια δέου, πορρον ὃ μπών εἴη, τοῦτον ἔη, τοῦτον ἔη, τοῖν, τίς κατηγοριας δικαίειται ἐστι, πότερε τὸν βίας αριστοτερον εἶηται τὸ μὲν πολὺτας δικαίειται ὁ Κῦρος. τέλος δὲ 4, 1 ἔγειται η τὸν ποληδάμενον η πράξειντον κατεργάθειν. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο μὲν ποληδάμενον ποληδάμενον καὶ εἴθιδος οὖν, οὐτι διπάζετο τετάντη τοὺς νέας, προσοντὸν καὶ εἴθιδος οὖν, οὐτι διπάζετο τετάντη τοὺς νέας, εἰ τοῦ βασιλέως δέουτο, τοὺς παιδες ἐκέλευτο τοῦ Κῦρος διεισθαι διαπορέεσθαι δρίγιν. οὐδὲ Κῦρος, οὐ το δέουτο επιον οι παιδες, δια τὴν φιλαρθρωτικαν καὶ φιλοτιμει περι παιδες εποκιτο διαπορέεσθαι. καὶ 2 οἱ ἀγρινής δέ, οἱ το διοτο αὐτον δ Κῦρος, οὐδὲν ἀδιντο απέγειν, μη ον καρίζεσθαι. καὶ γαρ αδιτηρίστεος επιτον οιδιποτε απέκειτε τὸν πάσπον οιδὲ πλειον ποτὲ οιδιποτε απέκειτε τὸν πάσπον οιδὲ πλειον ποτὲ οιδιποτε, αλλα οἴηλος τηρ πάσιν, οὐτι διπερφοβήτο, μη οι οἱ πάσπος αποθάνη. καὶ γαρ ην πητόδη, εἰ τυος δέουτο ἀγρινής, ποστος ηδιπάτο Κῦρος καὶ πάτρον δικαιότερος απεργής, ποστος ηδιπάτο Κῦρος καὶ πάτρον δικαιότερος πεσειν απεκτημένο τὸν ἀγρινή.

18

»Αλλ' οὐ τετάντας εἴηται, »οἱ παιδες παιδες τῷ πάσπον καὶ η Ιλέσσας δίκαιες διπολογεῖται. οιτος μὲν γαρ τῷν ἐν Μήδουσ πάτρον διεποτηρη πεποίησεν, εἰ Ιλέσσας δὲ τὸ δέουτο εἴηται διεποτηρη πομπέται. καὶ οἱ παιδες πετήσιος τὰ τετραγένεια μέρη ποιει τῇ πόλει, τὰ τετραγένεια δὲ λειψάνται, μέρηδοι δὲ ειντο οὐκ η φυκῆ, αλλα οἱ πόλεις

Kyr. I. 4, § 8.—9.

14, 5

2. Kyrův první lov.
Kyr. I 4 (5—15.)

Křídlo rā ἐν τῷ παρεδίσθῳ θῆρία ταῦθι ἀπηλώκει

μάντον καὶ βάλλον καὶ παντεῖται, ὅπερ ὁ Ἀγριάγης

οὐκέτι εἶτεν αὐτῷ σινάλειται θῆρία, καὶ ὁ Κῆρος αἰσθό-

μενος, ὅτι βούλουμενος οὐδὲ δινατοῦ οἱ γάντε πολλὰ παρ-

γενε, ἔλετε πρὸς αὐτὸν. »Ω πάντε, τι σε δει θῆρία

ζητοῦντα προσήκεται εἶτεν; ἀλλ᾽ οὖτις ἡτοῦτης ἐπὶ θῆρον

οὖν τῷ θεῖῳ, πολὺω, ὅσα ἦν ἕτερα θῆρία, έποι ταῦτα

οὐδέπενται. « ἐπιθημῶν δὲ σφόδρα ἔξεπενται ἐπὶ τῷ θῆρι,

οὐκέτι διποιῶν λαπασειν ἑδνιστο, οὐδέπερ περιστεροῦ, ἀλλ᾽

οὐκηρότερον προσήγεται. καὶ ἡ πρόσθετη τῷ Σάκε εἰκεντρετο,

ὅτι οὐ προσέπει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον, αὐτὸς ήδη Σάκες

καὶ τετράρχης εἶτεντος τοῦτον εἶδεν, οὐδὲ διποιῶν

προσειλάσσεταις εἴλουδοντος αὐτὸν, εἰς οὐτοῦ κίνησιν τοῦτον,

βεβηρώς καὶ αἷχοντον ταῦτα γίνεται. ὡς δὲ ηθετο καρυγῆς,

καὶ ξραστον κατερεῖν αὐτὸν. ὁ οὖν Κῆρος εἰσεγένεται κατο-

πεπήδησται ἐπὶ τὸν ἵππον οὐδέπερ ἐθονοῦσαν, καὶ οὐδὲ εἶδεν

διετεινάμενος εὐθύδος βάλλει εἰς τὸ μέτωπον καὶ κατέριται

φρέσκασσον σιναπέτειν εἴρηται πρεσβυτέρουν προθύμητον

τῶν δινήσκοντων γριψάπτουν αὐτὸν καὶ, εἰ τῶν αὐτοῖς το-

ριτευν θηρόντων. ὁ οὖν Κῆρος τῶν ἴποιντων προθύμητον

ἐπινθάνεται, ποίους οὐ καθη θηρίους πελάζειν καὶ ποιει καθη

θηροῦντα διώκειν. οἱ δὲ ἔλετοι, ὅτι αὐτοὶ τε πολλοὶς

ἡδη πλησιάσαντας διέφευξαν καὶ κάποιον καὶ λέοντας καὶ

παροδάλευς, αἱ δὲ ἄλλους καὶ δορκεδεις καὶ οἱ αἴγιοι οἵεις

καὶ οἱ ὄντοι οἱ ἄργιοι αἰδονεῖς εἰσιν. ἔλετοι δὲ καὶ τοῖτο,

οὐδὲθῆται. πολλοὺς γὰρ ἥδη αὐτοῖς τοῖς ἕπτοις κατεκλημ-

τυδιθῆται.

Καὶ ὁ Κῆρος πάτα τετίτεται ἡμέντε προθύμως. οὐδὲ

τίτειν ξλαρόν ἐκπρῆσσεται, πάταντον ἐπικαθόδητος, οὐδὲ

παῖς διαπηδῶν αὐτῷ ὁ ἵππος τίπτει τις γόνατα καὶ μεροῦ-

ταῖς εἰδέντες ξετρυγῆταις. οὐδὲ μὴν ἀλλ᾽ ἐπέμενεν ὁ Κῆρος

ηλθετ, αἰκονιστεῖς καταβαλλει τῷ ξλαρόν, καλὸν τι κοῆται

καὶ μέγα. καὶ ὁ μὲν δὴ ὑπερέγκλασεν. οἱ δὲ φύκεταις

καὶ ξραστον κατερεῖν αὐτὸν. ὁ οὖν Κῆρος εἰσεγένεται κατο-

πεπήδησται ἐπὶ τὸν ἵππον οὐδέπερ ἐθονοῦσαν, καὶ οὐδὲ εἶδεν

διετεινάμενος εὐθύδος βάλλει εἰς τὸ μέτωπον καὶ κατέριται

φρέσκασσον σιναπέτειν εἴρηται πρεσβυτέρουν οὐδὲθητον

διοῖς εἰδετο, οἵσα αὐτὸς ξαβε, τεττα εἰδεις εἰσκοινεῖται

αὐτὸντας, οἵτι εἰστειν φρεστον. »Αλλ᾽ οὖτις

καὶ ξροι, οἵτι σε εἴηται. — »Καὶ ξανθούληται, οὐλλα-

αὐτὸν, μαστηγωθατο, επειδάν γε ἔτιδα δῶ αὐτῷ. καὶ οὖ

δημος καρδισαι μοι. — καὶ ὁ Κρενάρης μέντοι τελετων

εἰπε. »Ιοίε, οὐσα βούλει. οὐ γὰρ τὸν γένονταν

βασιλεὺς εἴναι.«

10 Οὗτοι δῆ ὁ Κῆρος εἰσκομίδας τὰ θηρία εἴδιον τε
τῷ πάντα καὶ ἔπειρ, σὺν εὐτὸς τεῦτε θηράσσειν ἐκέινῳ.
καὶ τὰ ἀκόντια ἐπεθεῖσιν μὲν οὖν, κατέθηκε δὲ ημετριένα,
ὅπου ἦτορ τὸν πάπτων ὅψεσθαι. οἱ δὲ Ἀστριάρχης αὔρε
εἶπεν· »Ἄλλ., ὃ παῖ, δέξομεν μὲν ἔγρυγε ἥδεσιν, δέσε δὲ
σίδων, οὐδὲ μέντοι δέομεν γε τούτων οὐδενὸς, ὀντες δε
καρδινέαν.« — καὶ ὁ Κῆρος ἔφη· »Εἰ τοῖν μὴ δὲ
δέτι, ἕκεντα, ὃ πάπτε, ξεῖν δὲς αὐτάν, δῆπος τοῖς ἥμι-
νωτας ἡγώ διαδῶ.« — »Ἄλλ., ὃ παῖ,« ἔφη ὁ Ἀστριάρχης,
»καὶ ταῖς λεβήταις διαδίδον, ὅποι δὲ βούλει, καὶ τῶν
11 ἄλλων, δῆδες ἔθηκεν.« — καὶ ὁ Κῆρος λεβῶν ἔδιδον
τε ἀρέσ τοῖς πασὶ καὶ αὖς ἔλευτρ. »Ὥσ παθεῖς, αὖς αὖς
ἐφλαγοῦτεν, δῆτε τὰ ἐν τῷ παρεσθίῳ θηρίας ἔθηροῦτεν.
ὄμοιον ἔτινε δοκεῖ εἶναι, οἰκονεφελέ τε ταῖς δειπνέταις γίνε-
θηρόν. πρῶτον μὲν γάρ ἐν πυκνῷ καρδιῷ ἦν, ἔπειτα λεπτὰ
καὶ φωραλέα, καὶ τὸ μὲν αὐτῶν γούλων ἦν, τὸ δὲ καλοβόν.
τὰ δὲ στοις ὅρεσι καὶ λεμαῖσι θηρίοις ως μὲν καλά, αὖς
δὲ μεγάλα, ως δὲ λιπαρά ἐφείτο. καὶ αὖ μὲν λεπτοὶς
οὐραὶ πτυχηὶ τὴλοτο πρόστις τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ κάπροι,
οὐραὶ τοὺς μῆρας φασὶ τοὺς αἰθρεῖσις, δῆδες ἔφε-
ροντο. ὑπὸ δὲ τῆς πλανήτης οὐδὲ ἀμφεπτυ οὖν τὸ
αἰτών. καλλίω δῆ, «ἔφη, »ἔτινε δοκει καὶ τεθηρότα
εἶναι ταῖς τῇ λίνα τὰ περικομοδημένα. ἀλλ᾽ αὐτε
αὖς, ἔφη, »ἀρεῖται καὶ ἀμεῖν οὐ πατέτες ἐπὶ θήρων;« —
»Καὶ ὁρδίσιος τὸν αὖς,« ἔφειτο, »εἰ λοιπάρχης καλάνοις.« —
12 καὶ ὁ Κῆρος εἶπε. »Ἔτις οὖν τῷ ἡμῖν Ἀστριάρχῃ μη-
μένη; — »Ἔτις γάρ αὖς, ἔφειτο, »σοῦ γε ἐκανότερος
πεῖσαι; « — »Ἄλλα μὲ τὸν Δία,« ἔφη, »ἡγώ μὲν οὐδὲ

οἰδί, δῆτις αὐθιδοτος γεγένημεν. οὐδὲ γάρ οἶδε τὸν εἰπεῖν
λέγειν ἔργοις οὐδὲ ἀναφιέντειν πρός τὸν πάπτων ἐξ τοῦ
ἴδειν ἔτι διναμεῖται. εὖν δὲ τοσοῦτον ἐπιδιδῆ, δέδουσας· πε-
ρέη, »ιτὴ παντάπτειν βλάστις τις καὶ ἡλίθιος γεννωμεν. πε-
δάγοντος δὲ αὖς, διεπότατος λαλεῖν ἐδόκουν εἶναι.« — καὶ
οὐ παθεῖς εἶπον. »Ποιηρὸς λέγεις τὸ πρᾶγμα, εἰ μηδέ
ὑπὲρ ημῶν, αὐτοῖς δέη, διηρήσει προτέτειν, ἀλλ᾽ αλλοι τωνδ
τὸ ἐπὶ δὲ ἀνάγκη ἔταιται δεῖσθαι ημᾶς.«
Ἀκονίσεις δὲ ταῖς τοῦ Κῆρος ἔθηκεν καὶ διηγή αἰτει- 13
θῶν διακελευθέρων ἵπποτῷ τολμαῖν εἰσῆλθεν, ἐπιβοτικένεις,
ὅποις ἐν ἀλιπότατα εἴποι πρός τὸν πάπτων καὶ διαπρέ-
σταις εἶτο τε καὶ τοῖς πασίν, τῷ ἐδόντο. ἡρέστο οὐρ
αἰτεῖ. »Ἔτις μοι,« ἔφη, »οἱ πάπτε, εάν τις αἴποδος δέ
τῶν οἰκτοντος καὶ λεβῆς ειτόν, τι αὐτῷ γρήνει;« — »Ἔτις
αὐλοί,« ἔφη, »ἡ δημας ἔγραψεσθαι ἀνεγκάδω;« — »Ἔτις
δὲ αἰτόντος πάλαι ἔλιψη, πώς ποιήσει;« — »Ἔτις,«
ἔφη, »εἰ μὴ μαντηγάντος γέ, μη μὴ αἴθις τούτο ποιῇ,
εἰς αὐλῆς λαζίδοις;« — »Ὄροι αὖς,« ἔφη ὁ Κῆρος, »οἵτι
παρεσκευαζέσθαι εἴη, ὅπωι μαντηγάντος με, αὖς βοικείο-
νται γέ, δῆποι δὲ αἰτοδοῖς λεβῶν τοὺς ἡμικαύτας ἐπὶ θή-
ρων. — καὶ ὁ Ἀστριάρχης, »Καλῶς,« ἔφη, »εποιήσει
τροπεῖτον. ἔθοιτε γάρ, « ἔφη, »ἀπεργορέω δου μὴ κατε-
ῖθαι. γερεῖν γάρ, « ἔφη, »εἰ ἔτιται πρεσβύτων τῇ θηραπεί-
τον πεῖσε αἴτοβον τοιολόδησαμεν.«

Ἀκονίσεις ταῖς τοῦ Κῆρος ἐπιδιδῆ μὲν τείται, 14
αἴτοις δὲ καὶ διεπότατος οὐδὲ σιωπῇ διῆπεν. οἱ μέτροι
Ἀστριάρχης, ἐπεὶ ἔγρω εἰτόν παπτῶν ισχυρῶν, βοι-
κείων εὐτῷ καρδινέσθαι ἔξαγει εἴπι θήραν καὶ πέσοντ

καὶ οἱ Ἡρῷοι. δὲ δὲ Κῦρος ὁδῶν ἐκβοήθουντας καὶ τὸν
ἄλλον πασῶντας, ἐψηρθεῖ καὶ αὐτὸς πρῶτον τὸν δῆλον
ἔδειν, οὕποτε οἰδόμενος. οὗτος οὐτεθέμει εὐτοῖς ἔξοπλοι-
σασθαι· μάλιστε καὶ τὸν ήτοι ἀρμότοντα εὐτῷ, αὐτὸς περὶ τὸ σῶμα ἐπεποίητο. οὗτον δὴ ἔποιλακενος προσή-
λενε τῇ ἕπτῃ. καὶ δὲ ἀττάγης ἐντανασει μὲν, τίνος κελεύ-
δατος ἦκον, διωργεῖτε εἰπεν εὐτῷ, μένει παρὰ ἐκατόν.
19 Οὐ δὲ Κῦρος, ως εἶδε πολλοὺς ἑπτάς αὐτοῖς, ἤρετο.
»Ἔποιοι, «ἔρη, »ὦ πάππε, πολέμοι εἰσιν, οἱ ἐφεστή-
κεσι τοις ἑπτοῖς ηρέμα; «—»Πολέμου μέτοι, «ἔρη. —
»Ἔτι καὶ ἔκτοι, «ἔρη, »οἱ ἐκανόντες; «—»Κακεῖνοι
μέτοιοι.« —»Νῆ τὸν Δῆλον, «ἔρη, »ὦ πάππε, αὖτοι
ποληροὶ γε φανεῖσιν καὶ ἐπὶ πονηρῶν ἑπταδίον ἀγονίαν
ἡμῖνον τὰς λογικας. οὐκοῦν· καὶ ἐκάπειν τανάς ημῖνον ἐπ'
αποτοῖς; «—»Ἄλλος οὐδὲ ὅρις, «ἔρη, »ὦ πατεῖ, οὗτον τὸ
ὅτιρος τὸν ἵππον ἑστηκει ἐστηκει διντατεργένοι; οὐτούς
ἐκείνοις ἡμεῖς ἐκάπεινει, ὑποτελοῦνται ημᾶς πάλιν ἐκεί-
νοι· ημιν δὲ οὕτω η ἴσχυς πάρεστι.«—»Ἄλλος εἰσὶν δὲ
μέγις, «ἔρη δὲ Κῦρος, »καὶ αὐτακαβάνης τὸν προσ-
βορθοῦντας, φροβῆδοντας οἵτοι καὶ οὐ κυρῆδοντας, οὐ
δὲ αὔγοντες εἰνὴς αρρήνοντας τὴν λείαν, ἐπειδὴν ιδουσι τανάς
εἰς αποτοῖς ἐκείνοντας.«

20 Ιεπτέρ, εἰπόντος αὐτοῖς ἔδοξε τι λέγειν τῇ ἀττάγῃ,
καὶ αὖτε θερημάζοντας, ως καὶ ἐργόντει καὶ ἐγρηγόρεις, πε-
λεῖται τὸν τὸν λαβόντας τεξτὸν ἵπποντας ἐπὶ τοὺς
εἴγοντας τὴν λείαν. »ἔγω δέ, «ἔρη, »ἐπὶ τονόθε, τὰν ἐπὶ
τὸν λαβόντας, εἶω, θῆτε αὐτογεναθησόντας ημῖν προσέρευ-
τον τοῦτον.« οὗτοι δὴ δὲ Καραξάρης λαβὼν τὸν λαρυγγόν

ἵππων τε καὶ αἰρθῶν προσελεύνεται. καὶ δὲ Κῦρος, ως
εἶδεν θρηματένοντας, ἔξοριζε, καὶ αὐτὸς πρῶτος ἤρετο τα-
κέντος, καὶ δὲ Καραξάρης μέτοι εφείπετο, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ
οὐκ εἰπείποντο. ως δὲ εἶδον εὐτοῦς πελέγοντας οἱ λεγα-
τοῦτες, εὐθὺς αἱρέτες τὰ λογικας ἤρεγον. οἱ δὲ παραλαβάντες αὐτοῖς
τὸν Κῦρον ὑπεκέμποντο, καὶ οἷς μὲν καθελέμβανον, εὐθὺς
ἔπειτον, πρῶτος δὲ δὲ Κῦρος, οὗτον δὲ παραλαβάντες αὐτοῖς
ἔρθεσαν, κατόπιν τούτους ἰδίωκον καὶ οὐκ ἀνέσαν, αὖτοι
ῆροντας αὐτῶν. ὅταν δὲ κάνω γενναῖος ἀπειρος
ἀποιοντος φέρεται πρὸς καύρον, οὗτον καὶ δὲ Κῦρος
ἔρερετο, μόνον ὁδῶν τὸ παῖεν τὸν ἀλισκόλεπτον, αὖτοι
δὲ οὐδὲν προνοῶν. οἱ δὲ πολέμοις, ως ἐώρων πονητας
τὸν διπετέρων, προνοικήσαντας τὸ ὅτιρος, ως πανδομένους
τοῦ διωγμον, ἐπεὶ σῆρας ἴδοιεν προσηρπάντας. δὲ δὲ
Κῦρος οὐδὲν μᾶλλον αἴτει, αὖτοι δὲ τῆς λαρυγγοῦς αἴτα-
νειλῶν τὸν θεῖον ἀΐδοντες καὶ μῆτρον τὴν φρυγῆν τοις
πολεμίοις κατέχοντες ξποίει, καὶ δὲ Καραξάρης μέτοι εφείπετο,
ιδούς καὶ αἰσχυνόμενος τὸν πατέαν, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ εἴποντο,
προσινημένοις ὅτες εἰς τὴν τοιούτην εἰς τὸ διάκειν καὶ
οἱ μὴ πάντας πρὸς τὸν ἵπποντας ἀλλακούσι οἵτες. δὲ δὲ
λοτινάρης, ως ἔναρε τὸν μὲν ἀποιοντος διώκοντας, τὸν
δὲ πολεμίοντας ἀθρόοντας τε καὶ τετραγένειον ὑπεποιήσας,
διέσεις περὶ τε τοῦ τοῦ καὶ τὸν Κῦρον, μὴ εἰς παρε-
κεκρατήσαντας ἀπάντας ημερόντες πατέαντας τι, ἥπετο τὴν δέ
πρὸς τὸν πολεμίοντας.

Οἱ δὲ αὐτοὶ πολέμοις, ως εἶδον τὸν Μηδόντα προκι-
νηθέντας, διατεμέντων οἱ μὲν τὰ πατέα, οἱ δὲ τὰ τόξα
τιθῆταις, ως, ἐπειδὴ τις τοξευμένος αρρώστοντας, στηριζόμενοις,

οὐδέπερ τὰ πλεῖστα εἰώθεντα ποτείν. (μέζους γὰρ τοιόντων, ὅποτε ἐγγύεται γένιοντα, προσῆλκενταν ἀληθήκους καὶ ἡγο-
βολίζοντα πολλάκις μέζους ἁπτέσθε.) ἔτει δὲ ἑώρων τὸν μὲν
σφρετέοντα φρυγῆς εἰς ἑαυτὸν φρεδοῦσθον, τὸν δὲ ἀληφί-
τὸν Κῦρον ἵπποντας ὅμοιον ἀγομένους, τὸν δὲ Ἀστράγην
οὖν τοὺς ἵππους ἕπτος γηράσκεντον ἥδη τοξεύετος, ἐκπλή-
νοντι καὶ φεύγοντιν ὀμόθεν διώκοντας αὐτὰς κρέοτος. ἦρον
δὲ πολλούς καὶ τοὺς μὲν ἀλιζοκαμένους ἔπειταν καὶ ἵππους
καὶ αρδοες, τοὺς δὲ πίπτοντας κατέκαυτον· καὶ οἱ προσιθε-
τοῦσαν, ποὺς πρὸς τοὺς πέσοις τῶν ἀστράγων ἐπέντο.
24 ἐπειδὴ μέτρου διόκετες, μὴ καὶ ἐνθάδε τοὺς μεγίστους ἵππους,
τῇ ἴπποκορείᾳ, καὶ τὸν Κῦρον οὐκ ἔχοντας τοῦ λόγη λέγειν,
αἵτιον μὲν ὅπερ εἴδε τοῦ ἔχοντος, μετρόμενον δὲ γηράσκεντον
τῇ τόλμῃ.

25 Ἐπεὶ δὴ Μέδος ταῦτα ἐγγένητο, καὶ οἵ τε αὐλαὶ
πάτρες τὸν Κῦρον διὰ στόλους εἶχον καὶ ἐν λόγῳ καὶ ἐν
φύσει, δὲ λόρνεγές, καὶ πρόσθετη τιμῶν εὐτόν, τότε
ὑπερέστελνετο ἵπποντα. Καυβόνης δέ, ὃ τοῦ Κύρου
τερῆρο, ἥδεο μὲν πυθαρόντεν ταῦτα, ἔτει δὲ προτέντεν ἔχει
ἀνδρὸς ἥδη μεγετοῦσαν τὸν Κῦρον, ἀπενάλει δῆ, διπλοῖς
τὰ ἐπίκοστα επιχώρια επιτελούντι, καὶ ὁ Κῦρος δὲ ἀπεγίγ-
κεγέναι εἰπεῖν, ὅτι αὐτέτα βούλοντο, τῷ δὲ πεπῆρι τοῦ ἄρχοντο
καὶ ἡ πόλις μήτροντο. καὶ τῷ λόρνεγέντι δὲ ἀδόκει τίνα
αργεῖαις αποτίθεται εὐτόν: ἔθετο δὴ ἵπποντας τε εὐτῷ δούλος,
επέτητε καὶ διὰ τὸ φυλεῖν αὐτὸν καὶ αἴτιας ἐπιτίθεταις ἔχοντας
γάνης εἰς αὐτῷ αἴδεται τοῦθεν μετερῶν καὶ φύλων ἀρπελεῖν,

καὶ ἐγθύοντς ἀποτελεῖται. αἰτίαντα δὲ τὸν Κῦρον προνέπειπον
αποτελεῖται πειθεῖσας καὶ αἴδεταις καὶ γέροντες ἐπὶ ἵπποντας καὶ
Ἀστράγης αἰτίας, καὶ οὐδέποτε ἔρεσσα, ὅμηρος οὐδὲ μεγάντος,
αποστρέψεσθαι. καὶ Κῦρον δὲ εὐτῷ λέγεται σὸν πολλοῖς
διερχοῖς αποκερδῆσαι. πολλὰ δὲ διάστατα διαδοῖνται φρεσιν
εἰπὼν τοὺς ἡλικιώτερους, ὅτι Ἀστράγης αὐτῷ ἐδεδώκει, τέλος
δὲ καὶ, ἢν εἴτε στολὴν τὴν Μηδικήν, ἐκδινεται δοῦνα ταῦτα, ὅτι
μέλιστα ἡσπάζετο. τοὺς μέτρου λαβόντας καὶ δεξαμενούς τὰ
διηρεταὶ λέγεται, Ἀστράγητι απεντυχεῖν, Ἀστράγην δὲ δεξαμενον
Κῦρον αποτέλεσαι, τὸν δὲ πάλιν τε αποτέλεσαι εἰς Μέδοντας
καὶ εἰπεῖν· »Εἰ βούλει, τῷ πάπτε, οὐτὲ καὶ εὐθὺς ιέναι ως δέ
μητραὶ αὐτοῦ μετένειν», εἰς ἔχειν, εἰ τῷ τούτῳ διέθεται. «Ἀστράγην
δὲ ταῦτα αποδίδειται πονηταί, οὖντος Κῦρος ἐπέτειεται».

Po několika letech vrátil se Kyros zase do Medie, ale tentokrát již jako velitel v čele pomocného vojska, které Persané poslali Kyrovu strýci Kyaxarovi (Astyages byl již mrtv) proti Assyřanům. Kyros zvítězí slavně nad nepřáteli a obratností svou toho dovede, že za krátko sám stane se vrchním velitelem vojska. Potom přemůže a zajme lydského krále Kroisa a bude později i Babylonu, kdež založí si mocnou říši a moudře ji uspořádá. Milován jsa jako otec ode všech poddaných. Kyros konečně sestárne.

4. Kyrova smrt.

Kyr. VIII 7.

Οὕτοι δὲ τοῦ αἰώνος προκεχωρηκότος, μέλαις δὴ VIII 7, 1

ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς. καὶ δὲ μὲν πατήρ καὶ ηγέρη πάλαι
οὗτος ἀσπερ εἰνός, ἐπειλευτήκεδων αὐτῷ. δὲ δὲ Καρδος ἔθνε
τὰ ὑμεῖς μεταίσθιαν ἔστι καὶ τοῦ λογοῦ ἡγέρου Ηλέαντος κατὰ
τὰ πάτρια καὶ τὰ διάφορα πάντα διέδικεν, ὁδοῖς εἰώθιεν.
2. ποιηθεὶς δὲ ἐπὶ τῷ βασιλεῖ τὸν εἶδε τούτον· ἔδοξεν
αὐτῷ προσελθεῖν· κρείττων τις οὐ κατὰ ἀνθρώπον εἰπεῖν.
»Στησκενέσσον, οὐ Καρδε. Πόθε γέροντις θεοὺς αἴτιον· τοῖτο
δὲ ιδὼν τὸ ὄντα ἐγγέρθη καὶ σχεδὸν ἐδόκει εἰδέναι, ὅτι
5. τοῦ βίου η τελευτὴ παρείη. ἐκάλεσεν δὲ τὸν παῖδαν,
ἔκλεσεν δὲ καὶ τὸν φίλον καὶ τὰς Ηλείαν ἀρχές. παρ-
όντων δὲ πάντων ἥρητον τοιοῦτο λόγον.
6. »Ιατρες ζῶοι καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ζῶοι
μὲν τοῦ βίου τὸ τέλος ἥρητο πάρεστεν· ἐκ πολλῶν τοῖτο
spokojenē σαρφῶν γηράσκων· διαμερίζεται δὲ καὶ χρῆστος, ὅταν τε λειτηρήσῃ,
ὅτι περὶ εὐδαιμονίας ἐμοῖς καὶ λέγειν καὶ πο-
τεῖν πάντα. ἐπὼ γάρ παις τε ὅν, τὰ ἐν πατέρι ὑμεῖς μεταίσθιαν
καλὰ δοκῶν κεκαρδωσθαι, ἐπει τε ἥρητα, τὰ ἐν νεανίσκοις,
τελεόστε αὐτῷ γενόμενος τὰ ἐν ἀνδράσι. σὰν τῷ Χρόνῳ τε
προιόντι αὖτις σταυρούμενην ἐπειρυθάσκειν ἀδόκον καὶ τῷ
ἔμετρον δοματιού, ὁστε καὶ τοῦτον γῆρας οὐδεπάποτε ἔσθιειν
τῆς ἑταῖρης παρθένους γηράσκειν, καὶ οὐτις
ἐπιχειρήσας οὕτως ἐπιθυμήσας οἰδα, ὅτου η τά-
7. Χρήστα καὶ τοὺς μὲν φίλους ἐπεῖδον διὰ ξυστού ενδιαμένους
γενομένους, τοὺς δὲ πολεμίους η πάτησην δονισθέντας.
καὶ τὴν πατρίδα πρόσθεν ιδιωτεύονταν ἐν τῇ Ἀσίᾳ τῷ
προτετμημένην καταλαβεῖσθαι. διη τοῦτο η οὐδὲν
οἰδα, δὲ τι οὐδὲ διεσαύρην. καὶ τὸν μὲν παρελθόντα
χρόνον ἐπειταν οὔτεν, ὁδοῖς ηγέρητον· φόβος δὲ μου

διηπαρομαρτῖν, μηδ τι ἐπὶ τῷ ἐπόντι λόγῳ η ἕδουμ
η ἀκονθαῖμι η παθοῦμι γαλεπόν, οὐκ εἰς τελέσει με μέγε
φρονεῖν οὐδὲ εὐφραίνεσθαι ἐπεπερεύνειν.

Nῦν δὲ ἐπὶ τελευτῆστι, καταλείπω μὲν ὑμᾶς, οὐ παύεις, σ
ζῶντας, οὐδεποτε ἔδοσάν μου οὐ θεοὶ γενέσθαι. καταλείπω δὲ
παροίσα καὶ φίλοντας ενδιαμονητας. οὐτε πᾶς οὐκτὸν έπει
δικαίου μεταρρύμενος τὸν αὖτις λόγον μητίης τηγάνεουμι.

Δεὶ δὲ καὶ τὴν βασιλείαν με πρότη φέρειν τοντας 9

καταλιπεῖν, οὐ παύεις. τὸ δὲ προβούλευεν καὶ τὸ ἥρεσθαι,
ἐφ' οὐ τῷ παρούσῃ δοκεῖ εἶναι, τοῦτο προστάτω τῷ προ-
τέρῳ γενομένῳ καὶ πλεόνων κατὰ τὸ εἰκός εἰπειρη. επαν 10
δεῖνθη δὲ καὶ αὐτὸς οὐτος ἦτορ τῆς ἑταῖρης τε καὶ
ὑμερέας παρείδος, τοις πρεσβυτέροις οὐκ μόνον ἀλεχριδίς,
ἀλλὰ καὶ πολίταις καὶ ὀδῶν καὶ θέατρων καὶ λόγον ὑπεί-
κειν, καὶ ἡμᾶς δέ, οὐ παύεις, οὐτος οὐδὲ ἀρχῆς ἐπειδέντος,
τοὺς μὲν γερουτίους προτυμᾶν, τῶν δὲ νεανίδων προτε-
ταῦτονται. ταῦτα οὖτις παλαιά καὶ εὐθυμίαν καὶ ἔπομεν λέγοντος
ἔμετρον ἀποδέκεσθαι.

Kai σὸν μέν, οὐ Καρδεύσης, τὴν βασιλείαν ξεγε, 11
θεῖν τε διδόντων καὶ ξυστοῦ, οἶσιν ἐν ξυστοῖ. δοὶ δὲ, οὐ Τα-
ναξέρη, σατράπην εἰναι διδοτε με Μήδοιν τε καὶ
Αρμενίου καὶ τρίτου Καδονίσουν· ταῦτα δέ σου διδόντας,
τοῦτον μὲν μετέντειν καὶ τοῦτον τῆς βασιλείας τῷ
προερχυτέρῳ καταλαμπεῖν, ενδιαμονεῖν δὲ σοὶ ἀλιποτέραν.
Οἶσθα μὲν οὐτις καὶ σύ, οὐ Καρδεύσης, οὐτοις τοῦτον

τὸ λογοῖν διηπαροτον τὸ τῷ βασιλείαν διαστῆσσον ἔστιν,

III
Synové, οἱ ὄτατοι φίλοι συγπράσσοντες βασιλεῦσιν ἀληθιναῖς
 milujte se
 a budete φρεσθαι αὐθόπων. πιστοῦς δὲ μὴ νομίζε
 svorni!
 νοῦτο, ὁπότε καὶ τὰλα τὰ πεφτυκάτα πᾶν τὰ αὐτὰ φρά-
 si nejbližší
 ἡ δὲ κτῆσις αὐτῶν ἔστιν οἰδημάτων σὺν τῇ βίᾳ, ἀλλὰ μαλλο-
 14 σὸν τῇ εὐεργεσίᾳ. Εἰ οὖν καὶ ἀλιοῖς ταῦς περάσῃ σημ-
 φύλακες τῆς βασιλείας ποιεῖσθαι, μηδαμοῦθεν πρότερον
 αὔχοντι ἢ αὐτῷ τὸν διούθεν γενομένου. καὶ πολιτεία τοι ἐμ-
 φόρου αὐλοδαπῶν οἰκεῖσθε καὶ σύνδοτου ἀποσημήνων.
 οἱ δὲ αὐτὸι τοῖν αὐτοῖς πατρὸις φάντες καὶ ἵπποι
 τῆς αὐτῆς μηροῦς τραφέντες καὶ εἰ τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ αὐξη-
 σθήτε καὶ ἵπποι τῶν αὐτῶν γονέων αὔξανεν καὶ τὴν
 αὐτὴν μητέρα καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα προσαργορεύοντες, πῶς
 οὐ πάτετον οὐτους οἰκεῖοτατοι;

17 Ἀλλὰ πρὸς θεῶν πατρόποιον, ὃ ποιεῖς, τιμᾶτε αὐλη-
 ke mnē
 b) z lásky kouř, εἴ τι καὶ τοῦ ἔρωτος λαζίεσθαι μένει ἥμιν. οὐ γάρ
 δηπον τοῦτο γε διαφῶς δοκεῖτε εἰδέτει, οἷς οὐδὲν ἔγραψαν
 ἔρωτα, ἔπειδαν τοῦ αὐθορετίου. Καὶ τελετήρων. οὐ δὲ
 γάρ τὴν τοῦ τῆρος γέμητην φυγὴν ἐισατε, ἀλλὰ οἴς
 18 διερράτετο, τούτους αὐτὴν ὅς οὖσιν κατεφυράσατε. ταῦς δὲ
 nebot duše τοῦ αὐτού πεπόντον φυγὰς οὐπώ κατενοησατε, οἵσας μὲν
 má jest ne-
 φρόβορυς τοῖς μακρόντοις ἐμβάλλοντας, οἵσας δὲ παλαιμαντος
 smrtelná
 τρεις ἀνοσίους ἐπιτέλποντας; τοῖς δὲ φθιμένοις ταῦ-
 τιμας διατελέσειν εἴτε ἀν δοκεῖτε, εἴ μηδεὶς αὐτῶν αἱ
 19 φυγαὶ καύουσι τὸν; οὕτοις ἔγοργε, οὐ παιδεῖς, οὐδὲ τοῖσι
 πάποτε ἐπείσθητι, ὡς ἡ φυγὴ, ἦσα μὲν ἐν δημητρῷ διάκονῳ
 ἡ, ἔτειρ δὲ τοῖσι ταῦταις αὐτοῖς ἐνθηκεν. δορῶ γάρ, οἴς

καὶ τὰ θυητὰ σώματα, δῖον ἐν ἐπιτροπῇ κρόνον
 ἡ ἡ φυγὴ, ξῶτα παρεγέται. οὐδὲ γέ διπον αἴρων 20
 ἔσται ἡ φυγὴ, ἐπειδὴ τοῦ ἀρρωτος σώματος δίγα γένηται,
 οὐδὲ τοῦτο πέπεισαι. ἀλλ᾽ ὅταν αὐτοὶ αὐτοὶ καὶ
 καθαρὸς ὁ νοῦς ἐκκριθῇ, τότε καὶ φροντιστείσθαι.
 ταῦτον εἰκὸς αὐτὸν εἶναι. διακλινομένον δὲ αὐθορετόν,
 δῆλος ἔστιν εκεῖστα απόντα πρὸς τὸ διόργανον. πλὴν τῆς
 φυγῆς αὐτῇ δὲ μόνη οὐτε παροῖσα οὐτε αποτίσα διάτα.
 ἐπογῆσατ δὲ, «ἔρη, οὕτι ἐγγένετον μὲν τῷ τοῦ αὐθορετίου 21
 διενάγει οὐδέν τοιν ὅπνοι. ἡ δὲ τοῦ αὐθορετοῦ φυγὴ
 τοτε δῆπον θεοτάτη κατεγράψατε καὶ τοτε τοῦ τοῦ μετα-
 λότου προσοργή. τοτε γάρ, ὡς ζούει, μάλιστα ἐλειθε-
 ροῦται.

Εἰ μὲν οὖν οὗτοις ἔξει ταῦτα, τόπερ ἐρῶ οἴκα, καὶ 22
 ἡ φυγὴ καταλείπει τὸ δῶμα, καὶ τὴν ἐγένητην φυγὴν κατε-
 δοντενοι ποιεῖτε, αἱ δέ τοι δέησαν· καὶ δὲ μὴ οὐτοῦ, ἀλλὰ c) z bázne
 μένοντας ἡ φυγὴ ἐν τῷ διόργανῳ διεποθῆσκετ, ἀλλὰ θε-
 οὺς γε τοῦς αἱ δητες καὶ πάντας ἐροῦντες καὶ πάντας
 διπαγένετος, οἱ καὶ τῆμε τὴν τῶν ὅλων τάξιν διπέκονταν
 αὐτοῖς καὶ αὐτοῖς τούτοις καὶ ἵπποι κάλλοις
 καὶ μενθοῖς ἀδημάτοις, τούτους φοβούμενοι μήποτε
 μένετες μηδὲν μηδὲ αἰσθοῖτε πονῆσητε μήποτε βοηθείητε.
 Μετὰ μέτου θεοῖς καὶ αὐθορετοῖ πάντα γένος 23
 τὸ αὐτὸν προγένετον αἰδεῖσθαι· οὐ γάρ ἐν σκόνῃ διαδ
 οἱ θεοὶ αὐτοκράτορει, ἀλλ᾽ ἐμφανῆ πᾶσιν αἰνέντει δὲ δημητρῷ τα
 διέτερας ἔργα. αἱ δὲ μὲν καθημάτα καὶ ἔξω τῶν ἀδικων
 φαίνεται, διπετοῦ διαδ σταθμῶν αὐτοῖς αὐθορετοῖς αἰνέσθαι.
 εἰ δὲ εἰς ἀλλῆλοις ἀδικοῦντι φροντίσετε, ἐκ πάντων ἀ-

θρῶπον τὸ ἀξιόποτον εἶναι ἀποβαλεῖτε. οὐδεὶς γὰρ ἐπὶ ἐτὶ πατεῖναι δύνατο ὥμιν, οὐδὲ εἰ πάνω προσθυμότο, ἀλλὰ ἀδικοῦμενον τὸν μάλατρα φύλαξ προσῆκοντα.

24 Εἰ μὲν οὖν ἔγώ ἡμᾶς ἡμᾶς ἵκενας διδάσκω, οἵονς καὶ πρὸς ἀλλήλονταί εἰναι, — εἰ δὲ μῆτη, καὶ παραδοὺ τῷν προ- γέγενημένῳ μαυθάνετε· αὕτη γὰρ ἀριστὴ δι- ε) μὲτε se δισκαλια. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ διαγεγένηται φίλοι μέν γονεῖς πατέρες, φίλοι δὲ ἀδελφοὶ ἀδελφοῖς· ἥδη δὲ τινες τούτων καὶ ἑισαγίας ἀλλήλοις ἔπραξαν· ὅποτέρεις ἐπ οἷς εἰσθάνησθε τὰ προχθῆτα σημειερκόντα, ταῦτα δὴ εἰδοῦ- μενοι ὀρθῶς ἐπὶ βούλευνοισθε.

25

Kai τούτων μὲν ιδεῖς ἥδη ἄλλος.

τὸ δὲ εἰδὼν σῶμα,

IV παιδες, ὅτειν τελετῆρητο, μῆτρε ἐν χρυσῷ θῆτε μῆτρε ἐν ορθρῷ αὐγῆρῷ μῆτρε ἐν ἀλλῷ μηδενί, ἀλλὰ τῇ γῇ ὡς τάγματα απόδοτε. τί γὰρ τούτον μακαριώτερον τοῦ γῆς μηδῆπαν, ἢ πάντα μὲν τὰ καλά, πάντα δὲ ταραχῆ φένει τε καὶ τρέψει; ἐγὼ δὲ καὶ μῆλος φριλάνθρωπος ἐρεόμην καὶ τῶν ἥδεων αὐτοὶ μου δοκῶ κοινωνῆσαι τοῦ εὐεργετοῦντος ἀνθρώπον.

26 Ἄλλὰ γὰρ ἥδη, «ἔφη,» ἐκλείπειν μοι φάνεται ἡ φυγή,

V ὅθεντερο, ὡς εἴκει, τάξιν ἀρχεται απολείποντα. εἰ τις οἱ νῦν ἡμῶν ἢ δεξιὰς βούλεται τῆς ἡμῆς ἀψασθαι ἢ δέκια τοῦτον γένοντος εἴναι προσιδεῖν ἔθεται, προσίτο· σταυρὸς ἔγκαλονθραψαται, αἰτοῦμαι ὑμᾶς, τοῦ πατέρος μηδεὶς εἰς ἀνθρώπον τούτον σῶμα ιδέτω, μηδὲ αὐτοὶ ὑμεῖς. Ηὔρασας μέντοι τάντος καὶ τοὺς συμμαχοῦντας ἐπὶ τὸ μητρικα τούτου παρεκάλετε ὅμηρονθρησούμενον ἔμοι, οὐτούς τῷ μηδεὶς ἔθη γένομαι, ὡς μηδέπει τῷ εἴτε κακὸν παθεῖν, μῆτρε εἰς μετὰ τοῦ θείον γένομαι, μῆτρε ἐκεῖ μηδέπει τῷ οπόδου δὲ ἐλθοῦσι,

τούτοντας εἰς ποιῆσαντες, ὀπόδα εἰς ἀνδρὶ εὐθαίρουν νομίζεται, ἀποπέμπετε, καὶ τοῦτο, «ἔφη,» μετειηρθέ μου τελεταῖον. τοὺς φίλους εὑρεψαντες καὶ τοὺς ἐγθύοντας διηγήσαντε καλέσεται. καὶ καὶ θετε, ὃ φίλοι πανεῖς, καὶ τῇ μηρῷ ἀπεγράμμετε ὡς παρ᾽ ἔμοι· καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι γείρετε.« Ταῦτα εἴποι καὶ πάντας δεξιοτάτουνος ἐνεκλεινόμενος καὶ οὗτος ἐκλείπεται.

Z ANABASE.

Úvod historický.

Stkvělými vítězstvími u Marathona, Salaminy a Plataj byl veliký boj Řeků za svobodu sice roz- hodnut, ale nikoli ukončen. Řekové, šťastně odra- zivše dobyvačné choutky Dareiovy a Xerxovy, přešli sarmi k útoku z pod vedením Atheneanů za necelých 30 let vyprostili své krajané maloasijské z poroby perské. Avšak ne na dlouho.

Brzy potom řevnivost mezi Spartou a Athene- nami způsobila v Řecku neblahou třicetiletou válku peloponneskou (431–404), za níž strannické záští tak se rozdmýchalo, že obce, aby udolaly nenávi- děného soupeře, nestyděly se volati na pomoc proti vlastním krajanům odvěkého nepřitele Hellenstva a za zlato perské prodávat svobodu bratří maloasijských. Tak hluboko kleslo v Řecku vědomí národní příbuznosti a všehellenského vlastenectví.*)

*) Přiznánem úpadku národního sebevědomí řeckého jest ito, že v této době první žoldnéři řečtí vstupují do služeb perských; jednak lákalo je báječné bohatství polohadkových krajů asijských a touha po dobrodružství i volném životě, jednak z domova

Počátek tohoto nedůstojného dozebrávání per- ských podpor učinila Sparta, když se jí začalo ne- dostávat peněz na válku. Její vyjednávání s Peršany dluho nevedlo k cíli, teprve r. 412 přičiněním mstí- vého Alkibiada učiněna smlouva mezi Spartou a Tissafernem, satrapou maloasijským, že země a města, která král nyní v moci má a která někdy předkové jeho mývali, mají zůstat jemu na věčné časy. Za to slíbil Tissafernes, že bude Spartanum poskytovat peněz na loďstvo proti Atheneanům.

Ale ještě téhož roku Alkibiades, dověděv se, že Spartané činí úklady proti jeho životu, uprchl k Tis- safernovi a chtěje se pomstít Spartanum, namluvil mu, že Persie nesmí rozhodně podporovat ani Spartanu ani Atheneanů, nýbrž že má těžit z oba- polného jejich seslabení. Tissafernes ochotně poslechl jeho rady a slíbený příspěvek na loďstvo spartské s počátku zmenšoval a na konec odepřel docela. Hned potom štěstí válečné naklonilo se k Atheneanům.

Vyháňela je chudoba. Země byla válikou zpustošena, oni odkyli práci, a protože neuměli se žít jinak, hledali obživy řemeslem válečným. Jistě ne bez příčiny neívice técto dobrodruhů vysíala do světa chudícká Arkadije. Také bylo mezi nimi mnoho vy- hnanců, kteří, od svých politických odpůrců byvše oloupeni o vlast i majetek, byli nuteni v cizině hledati si chleba. Ještě smutnější bylo po válce peloponneské: tehdy celé záslupy zku- dřive barbarům jakožto číšní a muzdopýčor. Srov. pozn. o smýšlení Proxenově (An. III 1, 3, čl. 10).

Té doby byl králem perským Dareios II. Ochos, syn Artaxerxův, kterýž r. 424 bratrovraždou zmocnil se trůnu. Dvůr perský nesmířitelně choval zděděné záští proti Athénám, mnoho všecky pak královna Parysatis byla by ráda viděla to město pokořeno. Proto obojetnost Tissafernova a nepatrné jeho úspěchy způsobily v Susách nevoli, a Dareios hlavně přičiněním Parysatidiným jmenoval r. 409 ohnivého syna svého Kyra (Mladšího) vojevůdcem vojsk maloasijských západně od řeky Halya na místě Tissafernově a ustanovil ho satrapou Lydie, Velké Frygie a Kappadokie (An. I. 1, 2, čl. 5). Tissafernovi po nechána jen Karie a města ionská, zvláště Miletos. Parysatis žádajíc, aby Kyros byl poslán do Malé Asie, měla ovšem ještě jiný záměr, pro ni daleko říčnější. Byl totiž velice nadaný, ohnivý jinoch ježím miláčkem, a největší touhou její bylo, by on byl Dareiovým nástupcem na trůně, nikoli starší syn její Arsakes. Za důvod uváděla, že Kyros se narodil, když Dareios již byl králem, Arsakes však, dokud ještě Dareios byl správcem hyrkanským, a dokládala se příkladu Dareia I., který též nástupcem ustanovil Xerxa, protože se první narodil za jeho panování, opomínouc starších synův, které dříve již měl. Po něvadž však Dareios nechtěl učiniti jí po vůli, a bylo se nadítí, že Kyros bojem bude se musit domáhati trůnu, snažila se o to, aby byl poslán do Malé Asie, kde by si mohl dobytí slávy, zjednat

si vojsko řádné a sobě oddané a zvláště získati si výtečnou pomoc řeckou.

Težé asi doby, kdy Kyros přibyl do Sard, připlul do Efesa nový vůdce lodstva spartského Lysandros, muž velice chytrý. Ten uslyšev, že Kyros jako nový správce bydlí již v Sardech, odebral se k němu (viz Oikon. 4, 20, čl. 25.) a jednáním svým okouzlil a připoutal ho k sobě tak, že ochotně začal zase vypláceti peněžité příspěvky, slíbené od Tissaferna, ale jen krátkou dobu poskytované, u větší ještě hojnosti. Tím Kyros velice přispěl ke konečnému vítězství Lysandrovu u Aigospotamů (r. 405) a k počílení nenáviděných Athen (čl. 17).

Téhož roku byl Kyros povolán k loži umírajícího otce. Odcházejí do Sus správcem své satrapie ustanovil Lysandra a vzal s sebou Tissaferna, aby za jeho neprítomnosti nenasnoval pletich nějakých v Malé Asii. Zatím Dareios zemřel, ustanoviv proti vůli Parysatidině za nástupce staršího syna Ar-saka, který po dědovi přjal jméno Artaxerxes II. Kyrova naděje na království byla tím zmařena, ba málem byl by zhybnul smrtí potupnou. Když se totiž Artaxerxes odebral do Pasargad, rodného města rodu královského v Persii, aby tam po dávném zvyku na království byl posvěcen, osočil Tissafernes Kyra u bratra, že hodlá ho zavražditi, až bude v chrárně roucho královské na se oblékati. (An. I. 1, 3.) O úkladě tom svědčí též starý kněz, bývalý učitel

Kyrův. I byl Kyros jat a měl zhynouti; tu však Parysis objala miáčka svého a tak dlouho za něho prosila, až ho Artaxerxes, jenž byl dobromyslný a poddajný, na milost přijal, ba i s touž mocí jako dříve do Malé Asie poslal, doufaje, že dobrodružný mysl jeho sobě nakloní.

Avšak Kyros, který povahou byl opak bratrův, energický a otužilý, těže nesa to pohanění, sotva se vrátil r. 403 do Sard, chystal se, že mocí trunu si dojde. Podle svých zkušeností byl přesvědčen, že silný sbor vycvičených řek, ch vojínů snadno přemůže celou perskou armádu. Proto horlivě sbíral včisko řecké, maje za záminku nejprve válku s Tisafensem (An. I. 1, 7) a potom potrestání loupeživých Pisidů (An. I. 2, 1). Doufaje pak, že Sparťané osvědčí mu svou vděčnost za služby, které jím dříve prokázal, posal do Sparty posly, žádaje, aby ho podporovali na výpravě proti bratrovi, a slibuje hojnou odměnu. Strana Lysandrova horlivě podporovala žádost jeho; eforové sice uznávali, že by prospěšno bylo obci, kdyby na trůně perském byl muž, který jím byl tak nakloněn, přece však báli se zjevně jednat proti Artaxerxovi. Proto tváříc se, jakoby o pravých záměrech Kyrových niceho nevěděli, nařídili vůdci svého lodiства, aby podporoval Kyra na výpravě jeho proti Pisidům, a posali Cheirisofa se 700 těžkých oděnců Kyrovi na pomoc.

Události tyto Xenon stručně vypravuje na začátku Anabase.

5. Kyrovy přípravy k válce.

An. I. 1, § 1—6.

*Δεσποιον καὶ Ηλευθέριδος γῆπονται παιδεγ δύο, πρεσ- 1, 1, 1
βύτερος μὲν ἀραιξόης, πεντερος δὲ Κῦρος. ἐπεὶ δὲ
ηὐθέτει Δεσποιος καὶ ἡποτετε τελευτὴν τοῦ βίου, ἐβούλετο
τῷ παιδε αὐτορῷ προεινα. ὁ μὲν οὖν πρεσβύτερος 2
προὸν ἔτερην καὶ τὴν διατάξιπτετε αὐτὸν τῆς ἀργῆς,
ἥς εἰνὸν διαρρέπητετητοίς, καὶ στρατηγὸν δὲ εἰνὸν αὐτέ-
δεξε πάτετον, ὅσον εἰς Καστριοῖ πεδίον εὐθοίσαντα, ανα-
πάτετον δὲ Κῦρος, λεβήτων πιστοφέροντην ἀδερφὸν, καὶ
τῶν Ἕλλητων ἔχοντεν ὄπλατας ἀνέβη τραπεζίστην, αὔγοντα
δὲ εἰνὸν Σεμίαν Ηλευθέριον.*

*Μπετε δὲ ἐπελεύθετος Δεσποιος καὶ κατεότη εἰς τὴν βα- 3
σικήσαν, ἀραιξόης, Τιδευερημη διεβάλλετε τὸν Κῦρον
πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὃς ἐπιβούλευεν εἰνῷ. ὁ δὲ Πειθεό-
ται διαλαμψάετε Κῦρον, ὃς απονοεῖντον. ἢ δὲ μῆτηξ ἔξαυγ-
δειμένη εἰνὸν αποτέμπετε πάλιν εἰπει τὴν αργῆν.
Ο δέ, ὃς απῆκετε καθιδινέσσεν καὶ σπουδασθείς, βα- 4
λεῖται, ὅπος μάρποτε εἴτε ἔσται εἴτε τῷ ἀδελφῷ, αλλά, ἦμ-
δηντας, βασιλεύετε αἵτε ξενίον. Ηλευθέριος μὲν δῆ δη μητέρη
ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ, φιλοῦντε εἰνῷ μετόν τὴν βασιλεύ-
οντα ἀραιξόηην. δῆτις δὲ ἀρχαιοτε τῷ προε βασιλεύο-
πρὸς εἰνών, πάντας οὖτοι διετίθετε απεπλέπετε, δῆτι εἰνῷ
μετόν τῷ πλοιος εἴτε τῇ βασιλεί, καὶ τῷ προε εἰνών δὲ
βασιλέων ἐπειδειτο, ὃς πολεμεῖτε τε εἰνῷ εἴησεν καὶ
ἐντοκος ἔχοντε εἰνῷ. τὴν δὲ Ἕλλητας διναιμι τῆς φοίτην, δ
ῶς μάλιστας ἐδόνετο, ἐπικριπόμενος, δῶς δῆτι απερα-*

Ωδε οὖν ἐποιείτο τὴν συλλογὴν· διπόντας εἶχε φημαὶ εἰς ταῖς πόλεσι, παρηγένετοις φρονισάσκους ἑκάστους λαοὺς πάντες ἀνδρες Πελοποννήσους ὅτι πλεῖστον καὶ βελτίστον, ὡς ἐπιβολεύοντος Τισσαρέων ταῖς πόλεσι. καὶ γὰρ ἦσαν εἰς Ἰστιντιαὶ πόλεις Τισσαρέων τὸ ἀρχαιόν, ἐκ βασιλέων δεδομέναις, τότε δὲ ἀρετῆρηςεν πρὸς Κίρον τοῖσι πάνται πλὴν Μιλήσιον. ἐν Μιλήσῃ δὲ Τισσαρέωντος, προ- αὐτοῦνεος τὰ αὐτὰ ταῖτα βονιτεούντος, αἴσιοντα πρὸς Κίρον, τοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτενε, τοὺς δὲ ἔξιβαλεν. ὁ δὲ Κίρος ὀπολαθὼν τοὺς φεύγοντας, συλλέγεις στρατευμα, ἐπολέμηκε Μίλητον καὶ κατέτη ἥητον καὶ κατέθάλαττον καὶ πειραστο κατέγειν τοὺς ἐπεπτολότας. καὶ αὐτὴν αἱ ἄλλη 8 πρόσφατος ἦν αὐτῷ τοῦ ἀληθίζεντος στρατευμα. πρὸς δὲ βα- γίλεα πέμπων ἥπιον, ἀδελφὸς ὁν εἰτον, δοθῆναι οἱ ταῦτας τὰς πόλεις μᾶλλον. ἢ Τισσαρέωντος ἀληθεύειν αὐτῶν, καὶ ἡ μῆτρη συνεπόρευεν αὐτῷ ταῦτα. ὅτε βασιλεὺς τὴν μὲν πρὸς εἰσατὸν ἐπιβολὴν οὐκ ἥδη ἀνέτο, Τισσαρέωντος δὲ ἐπό- μηκε πολεμοῦντα αὐτὸν αἴρει τὰ στρατεύματα στασαῖς. ὅτε οὐδὲν ἥγετο αὐτῶν πολεμοῦντας, καὶ γὰρ ὁ Κίρος ἀπέ- πεμπε τοὺς γηραιότερους δασκοῦσις βασιλεὺει ἐκ τῶν πόλεων, διηρέων τισσαρέωντος ἐπήγκανεν ἥκιν.

9

Ἄλλο δὲ στρατευμα αὐτῷ συνέβηστο ἐν Χεροοντίῳ, τῇ καὶ ἀπειπόσας Ἀβδών, τοίδε τὸν τρόπον. Κλέαρχος ἥγασθη τε εἰτὸν καὶ δίδοσιν αὐτῷ μηρίους δασκοῦντος ὁ Κίρος ὃ δὲ λαβὼν τὸ ζηνοῖον, στρατευμα συνέβηστον αὐτὸν τούτῳ τῷ ζηνοῖον καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ τούτῳ τοῖς Θραξὶ τοις ὑπὲρ Ελλήσποντος οἰκοῦσι καὶ αἱρέσθε τοὺς

Ελληνος, τίστε καὶ ρῆματα συνεβάλλοντο αὐτῷ εἰς τὴν τρομῆν τῶν στρατιώτων εἰς Ελληνόποντακαὶ πόλεις ἔκοντας τοῦτο δὲ αὐτὸν τοῦτον εἰς τοῦτον εἰπεῖν αὐτῷ τὸ στρά-

τεντε.

Ἄρισταππος δὲ ὁ Θεταλὸς ξένος ἦν αὐτῷ καὶ πι- 10 ζόμενος ὑπὸ τῶν οἰκοῦ ἀντιστασιωτῶν, ἔργεται πρὸς τὸν Κίρον καὶ εἰτε αὐτὸν εἰς δικηλίους ξένοντας καὶ τοῖν μηρῶν μαθῶν, ὡς οὗτος περιγραμμένος ἦν τῶν αἰτιστα- διωτῶν. ὁ δὲ Κίρος δίδωσιν αὐτῷ εἰς τερασσοκλίους καὶ ἐξ μηρῶν μαθῶν, καὶ δεῖται αὐτὸν μὴ πρόσθεν κατελθειν πρὸς τοὺς ἀντιστασιώτας, πρὶν αὐτῷ σημβούνειν τοῦτο δὲ αὐτὸν ἐν Θεταλίᾳ ἐκεῖθεν εἰτῷ τοεργόμενον στρατευμα.

Ιησέων

δὲ τὸν Βουάτον, ξένον διπα, ἐκελευτε λα- 11 βόντες ἀνδρες ὅτι πλεῖστον περιγραμμένοις, ὡς εἰς Ηλοΐδες βοντόμενος στρατεύεσθαι, ὡς πράγματα παρεχόντων τῷν Ηλοΐδαιν τῇ εἰσατοι γάρ. Σοφανέτον δὲ τὸν Στηνηράλιον καὶ Σικηάτην τὸν Ἀγριον, ξένοντας καὶ τούτον, ἐκε- λευτεν ἀνδρες λεβόντας ἐλθεῖν ὅτι πλείστον, ὡς πολε- μόνων Τισσαρέωντος δὲν τοῖς φραγμάν τοῖς Μιλήσιον. καὶ ἐποίησιν οὕτος οὗτοι.

Ἑπει δὲ ἐδόκεται αὐτῷ ἥητο πορεύεσθαι μήτο, τὴν μὲν 2, 1 πρόσφατον ἐποιείτο, ὡς Ηλοΐδες βοντόμενος ἐκβαίνει παντάς ἐκ τῆς χώρας. καὶ αἱροῖσεν ὃς ἐπὶ τούτον τὸ τε βεβαχούσιν καὶ τὸ Ελληνικόν. ἐπειταθε καὶ παρεγγέλει τῷ Κλέαρχῳ λαβόνται ἥκιν, ὅσον ἥητο πρόστετημε, καὶ τῷ Ἀριστίππῳ συναλλαγήντε πρὸς τοὺς οἴκους αποπέμψει πρὸς εἰτὸν, δὲ εἴχε στρατευμα. καὶ Ξενίς τῷ Ἀριάδη, ὃς

αὐτῷ προειδῆται τοῦ εἰ ταῖς πόλεσι ἔμενοι, ἥκειν παραγγέλλειν λεβόντα τοὺς ἄλλους, πλὴν ὅπωνοι ἴσηνοι ἡδαταὶ στρατοπόλεις φυλάττειν. ἐπάλλετε δὲ καὶ τοὺς Μήνητον πολεύεσθαι, ὃ ποδογόμενος αὐτοῖς, εἰ καλῶς καταπράξειεν, ἐφ' αὐτῷ προειδεῖνο, μὴ προσθεν πανόρθωτα, ποὺν αὐτὸν καταγάγοι οἴκαδε. οἱ δὲ ἡδίων ἐπειθόντο· ἐπίστενον γὰρ αὐτῷ καὶ λαβόντες τὰ ὅπλα παρήσταν εἰς Σάρδεις.

3 Σάρδεις μὲν δὴ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων λεβῶν παρεπέντε εἰς Σάρδεις, ὀπότες εἰς τεραπονησιάλιους, Πλόδενος δὲ παρῆν ἔγειρον ὑπάτερος μὲν εἰς πεντακοσίους καὶ χιλίους, γυναικῶν δὲ πεντακοσίους, Σοφάνετος δὲ δὲ Στρυμφένιος ὄπλατας ἔχον χιλίους, Σωκράτης δὲ ὁ Ἀγαθὸς ὄπλατας ἔχον ὡς πεντακοσίους, Ηλίσιον δὲ ὁ Μεγαρεὺς τριακοσίους μὲν ὄπλατας, τριακοσίους δὲ πελατατάς ἔχον παρεγένετο· ἦν δὲ καὶ οὐρανος καὶ δὲ Σωκράτης τῶν αἱρέπι Μίλητον στρατεύοντας. οὗτοι μὲν εἰς Σάρδεις αὐτῷ παρίπτοντες.

Τιδασφέροντος δέ, κατανοήσας ταῦτα καὶ μείζονα ἡγεμονος εἶναι η ὁδὸς ἐπὶ Ηλίσιος τὴν παρασκευήν, πορεύεται ὡς Κελαιά, η ἰδίνατο τάχιστα, ἵντες ἔχον ὡς πεντακοσίους, καὶ βασιλεὺς μὲν δὴ, ἐπειδὴ προνοεῖ Τιδασφέροντος τὸν Κύρου στόλον, ἀντιπαρεσκευαζετο.

S tímto vojskem Kyros vytrhl ze Sard počátkem března roku 401 př. Kr., prošel ve třech dnech Lydií a překročil řeku Maïandros, dělící Lydií od Frygie. Na cestě Frygii dostihli ho velitelé ostatních nájatých sborů se svými zástupy. V Kelainách pak vy-

konal Kyros přehlídku vojska řeckého, jehož součet Xenofon uvádí přibližně na 11.000 těžkých a asi 2000 lehkých oděncův. Mimo to měl Kyros ještě vojsko barbarské pod vedením Ariaiovým, jež oddaluje Xenofon na 100.000 mužů. Král Artaxerxes měl vojska téměř dvakrát tolík. Nežli se říšské vojsko soustředilo na rovině babylonské, měl zadřeti Kyra v přísmyku horstva taurského (t. zv. bráně kilické) Syennesis, vládce kilický, a v soutěskách syrských (t. zv. bráně syrské či amanské) měl se mu postavit na odpor Abrokomas, vůdce armády syrské. Avšak Syennesis, nechtěje si rozhněvat žádného z obou královských bratří, jednak Artaxerxa ujistoval svou věrností, jednak skrze svou manželku Epyaxu vydával s Kyrem a poslal mu i peníze. Kyros nenalezl v horách odpor a počátkem června došel do Tarsa, kdež se zdržel 20 dní, aby utíšil nespokojenosť vojska řeckého, které se konečně přesvědčilo, že výprava není namířena proti Pisidium. Kyros uchláchlil je ujištěním, že chce zrestati jen Abrokому, svého osobního nepřítele, a zvýšením mzdy na $1\frac{1}{2}$ dareiku je pohnul k dalšímu pochodu dovnitř Asie.

V přímořském městě Issu setkal se Kyros se svým lodstvem a s pomocným lodstvem spartským, které mu přivezlo Cheirisofa se 700 těžkooděnci spartskými. »Branou syrskou« (t. j. přísmykiem mezi Kilikií a Syrií) prošli bez odporu, protože Abrokomas, který by tam byl mohl snadno zabrániti mu vstup do Persie,

ucouvl před Kyrem a táhl do Babylonie k Artaxerxovi, ale přišel pozdě (An. I 7, 12, čl. 6); snad i on nechtěl si žádného z obou soků rozhněvati. Tak došel Kyros bez překážky kolem 20. června k řece Eufratu u města Thapsaka. Tam konečně vyjevil vůdcům řeckým pravý účel výpravy a velkými sliby pohnul Řeky, aby setrvali při něm. Přesedě řeku Eufrat rychlými pochody táhli podél řeky k jihu písčitými krajinami mesopotamskými, v nichž vojsko velmi strádalo hladem.

6. Pochod Babylonii.

An. I 7. (Od 29. srpna do 2. září 401.)

I 7, 1 *Εὗτετθεν ἔξελαννει διὰ τῆς Βεβριλονίας διαθημοῦς τρεῖς, παρασάλγρες διάδεια, εἰ δὲ τῷ τρίτῳ στραθυρῷ Κῆρος ἔξεταν ποιεῖται τὸν Ἐλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων, εἰ δὲ τῷ πεδίῳ περὶ μέσης τόντας ἐδόκει γὰρ εἰς τὴν ἐποιῆσσαν ἐν ἡξειν βισεύδεις διὰ τῷ στρατεύματι μεγονόμενον, καὶ ἐκέλειτο Κλέορον μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως τῇ εἰσθαται, Μέρων δὲ τὸν Θετταλὸν τοῦ εὐτομήμου, εντὸς δὲ τῶν εἰστοῦ διέτεξε. 2 Κέρα δὲ τὴν ἔξεταν αὖτε τῇ επονέῃ ἡμέρῃ ἡκοντες εντόμοι περὶ μερίλον βασιλέως ἀπῆγγελλον Κῦρον περὶ τῆς βασιλέως στρατείας.*

Kῆρος δὲ στρατεύμασ τὸν στρατηγοῦς καὶ λοχαγοῖς τῶν Ἐλλήνων διαμεριζούσετο τε, πᾶς ἂν τὴν μέρην πουοιτο, 3 καὶ τίτης παρόπετρα θαρρούσιον τουάδε. »Ω αὐδοες Ἐλλήνες, οὖν ἡ θεά την αποδῶν βαρβάρων, συμμάχους ἡμας αγών, καὶ στρέφετον ἑκάστῳ λαρυστον δύνασε.«

αὐλα τούτον ἀνείνανται καὶ κοστίσσοντα πολλῶν βαρβάρων ἄγας εἶναι, διὰ τοῦτο προσέκλεψον. ὅπος οὖν ἔσεσθε αὐθεντικότοις τῆς ἐλευθερίας, ηδὲ κατεργοθε, καὶ ηδὲ ὑμᾶς ἡγὼ εἰδεῖσθαι, εἰς ταῦτα καὶ ἀλλον πολλαπλασίαν. ὅπος δὲ καὶ 4 τὸ μὲν γάρ πλῆνος πολὺ, καὶ καταγῆ πολλῆ ἵπασται. αὐτὸς δὲ ταῦτα αναγγεῖλε, ταῦτα καὶ αἰσχυνθεῖται μου δοκεῖ. ὑπάντη δὲ αὐδων δύτον, καὶ εἰς τῶν ἡμῶν γενομένων, ἡγώ τὸν μὲν οἰκαδε βονιόνεντον ἀπένται τοῖς οἴκοις ἥλωις οἰκητοῖς πομῆνος δὲ οἴκαις πομῆνεν τὰ παρατηταῖς εἰδένθαι αὐτὶ τῶν οἴκων.«

Ἐπειταὶ θειαὶ λατηρύς παρεόν, φρυγας Σάμιος, πιστὸς δὲ 5 ἴπποις, εἰπεν. »Καὶ μηδὲ, οὐ Κῆρος, λέγοντοι ταῦτα, οὗτοι πολλαὶ τῶν διατηρεῖ τὸν τοποτρόπον τοῖς κυδώνοις προστορος. σὺ δὲ εἰς γένηται τι, οὐδὲ μεμαρτυρεῖσθαι δέ φασιν. τοῖς δέ, οὐδέ εἰ μεμηπό τε καὶ βούλοιο, δινασθαι αὐτοῖς αἰτοῖσιν, οὖσα ἴπποις. — αἰκονίσας ταῦτα ἔλεξεν οὐ Κῆρος. διαλέξας, εἶπεν τὴν ἡμέραν, οὐ αὐθεντεῖ, ηδὲ αὐτῇ η πετρώνα πρὸς μενημβρίαν, μέχετο οὐδὲ διὰ κατέπει οὐδὲ δινασται οἰκεῖται αὐτοποιοι, πρὸς δὲ αὐτοτοι, μέχετο οὐδὲ κεμάνται· τὰ δὲ εἰ μέρη τοντον πάντα διατεπεύθων οἱ τοῦ ἡμοι αἰδέληροι φύλαι. ηδὲ δέ ἡμερις παρήνθιμεν, ἡμέρας δει τοῦτος ἡμερέοντος 7 μῆδον ἔχον, οὐ τι δῶ εκάστη τὸν φύλαιν, αὐτοὶ γένηται, αλλα μῆδον ἔχον ἐκενούσις, οὐδὲ δῶ. ἡμέραν δὲ τῶν Ἐλλήνων καὶ στρέφετον ἑκάστῳ λαρυστον δύνασε.«

- 8 Οἱ δέ, ταῦται ἀκονόσαντες, αὐτοί τε ἡσαν πολὺ προθι-
μότεροι καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξηγγέλλοντες, εἰδῆσσαν δὲ πρῶτον τοῖς
οἴ τε σποραγῆσι καὶ τοῖς ἄλλοις Ἐλλήνων τυνέσ, ἀξιοτιντες
εἰδέντας, τι σφίσιν ἔσται, εἰσὶν ἀστῆροισιν. ὁ δὲ ἐμπιστηλὸς
οἱ απάντων, τὴν γνῶμην ἀπέπεισπε. παρεγελέντος δὲ ἀπὸ τοῦ πάρ-
τερος, ὅντες διελέγοντο, μὴ μαζεύσαντες, ἀλλ᾽ ὅπουθεν ἔστων
ταχεόθεν. ἐν δὲ τῷ κατόπιν τοντῷ Κλέαρχος ὅδε ποιεὶς ἤρετο
τὸν Κῆρον. »Οἶτε γάρ δοι γεγενθεῖσται, οἱ Κῆρες, τὸν ἀδελφόν; «
»Ἄη Δι!, «ἔρη ὁ Κῆρος, »Εἰπεο τε Ιακείτον καὶ Ηλευθέριδος
ἴστι πεις, ἵνος δὲ ἀδελφός, οὐκαντεῖται τοῖντις ἐγὼ ληψόμεν.«
10 Κῆρας δὲ ἐν τῇ ἔξοπλοις ἀριθμὸς ἠκέντει τῷ μὲν
Ἐλλήνων αἵτις μνοία καὶ τεροεντοία, πεπαντεῖ δὲ διηγίλαιο
καὶ πεπανόδου τῷν δὲ μετὰ Κήρον βαροβεόσιν δέκει μη-
11 φιασθεὶς καὶ ἀριθμεῖς δομεπανηρόδες εἰρηνὶ τὰ εἴκοσι. τῷν δὲ
πολεμίον ἐλέγοντο εἴναι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι μνοίαδες καὶ
ἄριθμος δομεπανηρόδες διασάνδια. ἄλλοι δὲ ἡδειν ἐξαναγκάσθαι
ἰππασί, δὲν ἀριθμέοντες ἴσχεν. οὐτου δὲν πρὸ εἰντονού βα-
12 δικέοντες τετραγένειον ἥδειν. τοῦ δὲ βασιλέως σπορατενίκετος ἥδειν
αὐτούτοις τετταρες, τριώνοτε μνοίαδων ἐκαστος, ἀριθμόνας,
Πιόσερερην, Ιαριθόνας, ἀριθάνης. τοντον δὲ παρεργόντο
ἐν τῇ μάκη ἐνεργούσα μνοίαδες καὶ ἀριθμεῖς δομεπανηρόδες
ἕκατον καὶ πεπανήσοντα. Μηδονίας δὲ ἀντέρησε τῆς μάκης
13 ἡμέρας πέντε, εἰς Φονίκης ἐκαίνων. ταῦτα δὲ ἡγελον
πρὸς Λιγύον οἱ αὐτομολῆροιστες περὶ μεγάλων βασιλέων
πρὸ τῆς μάκης, καὶ μετὰ τὴν μάκην, οἱ ὕστεροι ἐλάρηθροι
τῶν πολεμίων, ταῦτα ἡγελλον.»
14 Επειτὴν δὲ Κήρος ἐξαναγκεῖσθαι στεψίδιον εἴσαι, παρε-
δάγγεις τρεῖς, διηπεπεμμένην τῷ σπορατενίκετο πολλὰ ἐπὶ αἰγαῖσιν ἡγοντο
καὶ τῷν ὅπλον τοῖς σπορατενίκετος πολλὰ ἐπὶ αἰγαῖσιν ἡγοντο
καὶ ἱποληγίαιν.

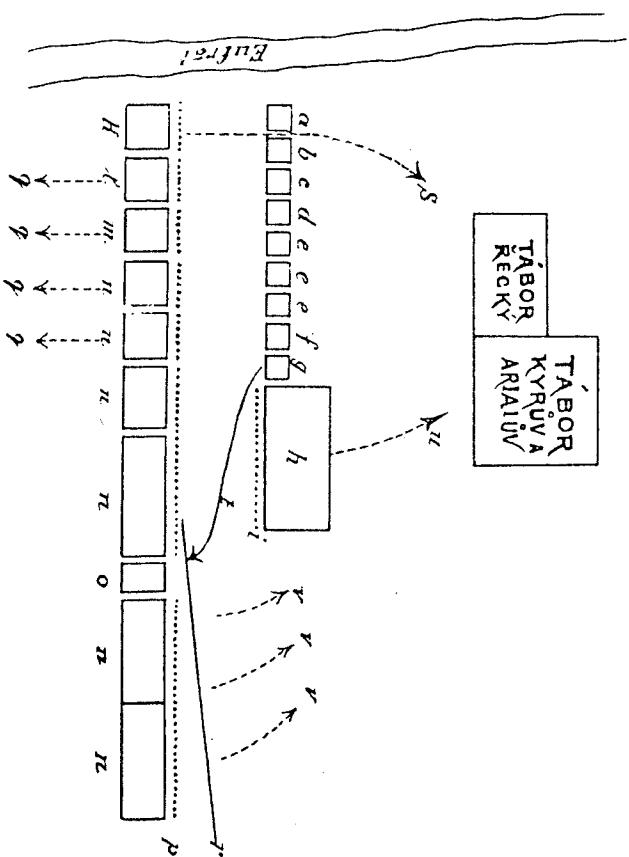
- Ἐλληναῖον καὶ τὴν βιοβερεμῆ. δῆτο γάρ διανη τῇ ἡδειν
μαζεύσθαι βεστιάσει. περὶ γαρ μένον τὸν σπαθιδὸν τοῖς τοι
ταῦρος ἢ διατητὴ μαζεύσα, τὸ μὲν εἷνος ὄργυνται πέντε, τὸ
δὲ βαθός ὄργυνται τρεῖς. παρετέτο δὲ ἡ ταῦρος ἀτο δια 15
τοῦ πεδίου ἐστὶ διάδεκτα παρασάγησα μέχρι τοῦ Μηδίας
τελετῶν. ἢν δὲ προει τὸν Εὐρωπέτην πάροδος στενὴ μετεῖν
τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς ταρφού, ὡς εἴκοσι ποδῶν τὸ εἰδος.
ταύτην δὲ τὴν ταρφού βασιλέως ποιεὶ μέγας αὖτις ἤδητος, 16
ἐπειδὴ πινθάνεται Κήρος προσελκυόντα. ταύτην δὴ τὴν
πάροδον Κήρος τε καὶ ἡ σποριὰ παρῆλθε καὶ ἐγένοντο
σῖδον τῆς ταρφού. ταύτην μὲν οὖν τῇ ἡδειν οὐκέτεστο 17
βασιλέως, ἀλλ᾽ ἡπογονούστων φυνεὰ ἡδειν καὶ ἵππον καὶ
αὐθόπτοντον ἡδην πολλά.
Κῆρας δέ Κήρος Σιλεπὸν καλέσας τὸν ἀμπροκενότην, 18
μάτταν, ἐδοκειν αὐτῷ δομεπανὸς τροπήματον, ὅτι τῇ ἡδε-
κάτῃ αὐτὸν ἐκείνης ἡδεινος θυμόνειος εἰπειν αὐτῷ, διὰτοι βασιλέως
οὐδὲ μαζεύεται δέκατη μερῶν. Κήρος δὲ εἰπειν. »Οἶτε ἀριστεῖται,
μαζεύεται, εἰ δὲ ταῦτας οὐ μαζεύεται ταῖς ἡδεινοῖς. εἰαν δὲ
ἀλληλενόησι, ἵππογονούσα διοι δικειται ταλαντα.« τοῦτο τὸ γνω-
δίον τότε απέδοκεν, ἐπεὶ παρηλθον αἱ δέκα ἡδεινα.
Ἔπει δὲ τῇ ταρφού οὐκέτεστο βασιλέως τὸ Κέρον 19
σπορατενίκα μαζεύεται, ἔδοξε καὶ Κήρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπε-
γνωκένται τοῦ μαζεύσθαι. διότε τῇ δομεπανῷ Κήρος ἐπορεύετο
ἡμελημένος μαζῶν. τῇ δὲ τρίτῃ ἐπὶ τοῦ αἰγαῖον πολέμον
ἡμερος τὴν πορείαν ἐποείτο καὶ ὀλίγοντες ἐν ταξέει ἔχον
πρὸ εἰποῖ, τὸ δὲ πολὺν εἰντονούσαντες πολλὰ ἐπὶ αἰγαῖον ἡγοντο
καὶ τῷν ὅπλον τοῖς σπορατενίκετος πολλὰ ἐπὶ αἰγαῖον ἡγοντο
καὶ ἱποληγίαιν.

7. Bitva u Kunax.

An. I (8, 1—9, 1; 10, 1—10, 19).

Dne 5. září 401 př. Kr.

- 18, 1 Kai ἥδη τε ηἱ μέρι ἀμφὶ ἄγοαν πλήθουσαν καὶ πλησίον
ἡν διαθέμος, εὐθὺς ἔκεκλε πεταλένειν, ἡμίας Ηερηγίνας,
αὐτῷ Πλέοντας τῶν ἀμφὶ Κύρου πεστῶν, προφαίνεται ἐκάν-
των αὐτὰ καρότος οἰδοῦντα τῷ ἵππῳ καὶ εὐθὺς πᾶν, οἷς
ἐπετύγχανεν, ἐπος καὶ βοσβανῶς καὶ ἐλημηνῶς, ὅτι βαδι-
λεῖς δὲν στρατεύεσται πολλῷ προσδέχεται, ως εἰς μέρη
2 παρεκπενταδέμενος. Εὐθὺς δὴ πολὺς τάξις ἐγένετο· εὐτίκε
μαρτίδοντος οὐ Ελληνες καὶ πάντες δὲ απάντους στὸν
3 επιπεδούσθεα. Κύρος τε παταπηδόνας αὐτὸν ἀγαπετος τὸν
θώρακα ἐνδίνετο καὶ ανεβαστεῖ τὸν ἵππον τὰ πάντα εἰς
τας χειρας ἑλαζε τοις τε ἄλλοις πάνι παρηγγέλλειν ἐξο-
πλίζεσθαι καὶ καθίστασθαι εἰς τὴν ἐκποτῆν ταξιν ἐκαπτον.
- 4 Εὐθὺς δὴ δὴν πολλῇ στονδῇ καθίσταντο, Κλέορος
μὲν τὰ δεξιὰ τὸν καρότος ἔχον πόδας τῷ Εὐρυδέτῃ πορευομένοις
Ιηδόξενος δὲ ἔχομενος, οἱ δὲ ἄλλοι μεταξὺ τοῦτον, Μένον
5 δὲ τὸ σινώνυμον κέρες ἔγε τοῦ Ελληνικοῦ, τοῦ δὲ βερ-
βαρκοῖ, ἀπτεις μὲν Ηερηγόνες εἰς χλίοντας πάροι Κλέ-
ορον ἔγειρον εἴναι τῷ δεξιῷ καὶ τῷ Ελληνικὸν πελαστικόν,
ἐν δὲ τῷ εντονῷ μέρῃ Ἀραιός τε, οἱ Κύρον ἔπαροι, καὶ τὸ
6 αὖλο βερβαρκόν, Κύρος δὲ καὶ οἱ ἀπτεις τοῦτον ὅσον
ἔξαπόδους κατὰ τὸ μέσον, ἀπλασμένου θώρακα μὲν κινοὶ καὶ
παρομηροδίους καὶ καρέσου πάντες πλὴν Κύρον (Κύρος δὲ
7 ψιλῆν ἔχον τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν μάχην καθίστατο), οἱ δὲ
πῖποι πάντες εἶχον καὶ προμετοπίδας καὶ προστροπίδας:
εἶχον δὲ καὶ μεράρες οἱ ἀπτεις Ελληνικάς.

Obr. 2. Bitva u Kunax.

[a jízda paflagonská; b řečtí lehkooděnci; c—f řečtí těžko-oděnci; g Klearchos; d Proxenos; eee ostatní vůdcové řečtí; f Menon; g Kyros se 600 jezdci; h Ariarios; i vozy srponosné (asi 20); k Tissafernes s jízdou; l lehká pěchota; m Agyptane; mun ostatní vojsko perské pěši i jízdou; o král se 6000 jezdci; p vozy srponosné počtem 150; qq útek Peršanů od Řeků pro-následovaných; r postup pravého křídla perského, aby zaskočili nepřátele; s útok Kyryů na krále; t útok Tissafernes tāhne do tábora řeckého; u Ariilos utíká do tábora a táborem do stanice, odkud ten den výšli; vv králi s vojskem setrvavším na bojiště támne do tábora Kyrova, kdež se setká s Tissaferinem.]

8 Καὶ ἦδη τε ἦν μέσον ἡμέρας, καὶ αὖτις καπεφωνίς ἥδων οὐ πολέμου. ἤπικα δὲ δεῖλη ἐγένετο, ἐφάνη κομῳδὸς ὁδοπεριηρεύνη λειχῆ, καθιστός δὲ στυγῆς ὑπερέοντος μᾶτις τις ἐν τῷ πεδίῳ ἐπὶ πολέμῳ. ὅτε δὲ ἐγγένετον ἐγί-
9 γνωτο, τάχε δὴ καὶ καλός τις ἥσθιστε, καὶ αἱ λόγιαι καὶ
αἱ τάξεις καταρρεψεῖς ἤγινοτο. καὶ ἥστεις ἀπεισις μὲν λει-
κοθάρσες ἵπποι τοῦτοι εἴσαν, — ἀλλοι δὲ ἴσπεις, ἄλλοι τοξόται.
φρέσης ἐλέγετο τούτοις ἀργεῖται, — ἔκπειτο δὲ γερρορόδοι,
ἐγένετον δὲ ὀπλίταις σὸν ποδῆρεν ἐνίμπας αποτίσαν, — λιγό-
πτοι δὲ οὗτοι ἐλέγοντο εἴσαν, — ἀλλοι δὲ ἴσπεις, ἄλλοι τοξόται.
πατεῖς δὲ οὗτοι κατὰ ἔθη ἐν πλαστῷ πλήρει ἀνθρώπων ἐκ-
10 στοι τὸ ἔθνος ἐπορεύετο. Πρὸ δὲ εἰντῶν ἀριστεραῖς θυλεῖσιν
σιγγρὸν απὸ ἀλλῆλον, τὰ δὲ δρεπανῆρόδες καλούμενα. εἶχον
δὲ τὰ δρεπαναὶ ἐξ τῶν αἰχνῶν εἰς πλάγιον ἀποτελεῖσιν καὶ
ἵπποι τοῖς διρροῖς εἰς γῆν βλέπονται, ως διεκόπτεται, ὅτῳ
εἰτεροῖς ἀλλῆλον, τὰ δὲ δρεπανῆρόδες καλούμενα. εἶχον
11 ληπτον ἐλῶνται καὶ δικούσθονται. δὲ μέτροι Κῦρος εἶπεν, ὅτε
καλέσεις παρεκελεύεται τοῖς Ἑλλαγοῖς τὴν κοσμήθην τῷν βε-
βάσιον ἀνέρεσθαι, ἐψεύσθῃ τοῦτο. οὐ γάρ καστηγῇ, ἀλλα
οὐδῆ, ως αὐτοῦτον, καὶ ἡρυχῇ ἐν ἕστραι καὶ βοσκεῖσις προσῆσθαι.
12 Καὶ ἐν τούτῳ Κῦρος, παρεκελεύων αὐτὸς σὸν Ἐλευθερο-
τῷ ἐδιηγεῖ καὶ ἀλλοις τροισὶν ἡ τέτταρος, τῷ Κλεόργῳ ἐπό-
μενον τὸ στρατευτικόν κατὰ μέσον τὸ τῷ πολεμίον, ὅτι ἐπει-
13 βασιλεὺς εἴη, »Καὶ τοῦτο«, ἔφη, »τυκῶμεν, πάντες ἡμῖν πε-
ποιηγενα.« ὁρῶν δὲ ὁ Κλεόργος τὸ μέσον στριπος καὶ ἀκοντο-
κύρον ἔξι τοῦ στρατοῦ μεσαλέα — τοσοῖστον γένο-
πλῆθει προσῆρι βασιλεὺς, ὃστε μέσον τῶν ἑκατοντὸν ἔχον τοῦ
Κύρου στρατοῦν ἔξι τοῦ, — ἀλλ' ὅμως δὲ Κλεόργος οὐκ

ἥθελεν ἀποστάσαι ἀπὸ τοῦ πατριοῦ τὸ δεξιὸν κέρας, φο-
βοντενος, μὴ κινδυθεῖ ἐκατέθωθεν, τῷ δὲ Κύρῳ ἀπενοί-
νετο, ὅτι εἰντῷ μέλει, ὅποις καλῶς ἔγοι.

Καὶ ἐν τούτῳ τῷ μὲν βαρβαρικῷ στρατευματικῷ
διμαλαῖς προηγεῖ, τὸ δὲ Ἕλληνον, ἐπὶ τῷ εἰντῷ μένον,
διπετάττετο ἐκ τῶν ἐτι προσδότων. καὶ ὁ Κῦρος παρε-
λαύνων οὐ πάντα πρὸς εἰντῷ τῷ στρατεύεται κατεθέατο
ἐκατέρωθεν, ἀποβλέπων εἰς τε τοὺς πολεμίους καὶ τοὺς φίλους.
ιδὼν δὲ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνον Ξενοφῶν, Αθραίος, 15
πελάσεις, ως σινατρῆδα, ἥστει, εἰ τι παρεργέλλοις δὲ ἐπ-
ειρήνεις εἴτε καὶ λέγει ἐκέλειτε πᾶσιν, ὅτι καὶ τὰ ιέρα καὶ
καὶ τὰ σράγια πολέα ταῖται δὲ λέγειν θορύβον ἥστον διὰ 16
τῶν τάξεων ιόντος καὶ ἥστο, τίς ὁ θόρυβος εἴη. δὲ
εἰπεν, ὅτι δινῆται παρερχεται δενέρεον ἥστη, καὶ δις ἐθεό-
μαδε, τίς παρεργέλλει, καὶ ἥστο, δὲ τι εἴη τὸ δινῆται.
δὲ ἀπεκρίνετο. »Ζεὺς δινῆτο καὶ Νίκη.« δὲ Κῦρος
ἀπονέσει. »Ἀλλὰ δέκοιται τε, «ἔφη, »καὶ τοῖτο ἔστο.« ταῖτα 17
δὲ εἰντῷ εἰς τὴν εἰποῦν γάρδαν ἀπῆλαντε.

Καὶ οἰκεῖ τρία ἡ τέτταρες στάδια διενέτην τῷ γρά-
μαρχε απὸ ἀλλῆλον, ἤπικα ἐπεισάνδον τε οἱ Ἑλληρες καὶ
ἥστοντο αὐτοῖς ίέναι τοῖς πολεμίοις. ως δὲ πορευομένων 18
ἐξεκνίνειν τε τῆς γράμμης, τὸ ὑπολεπόμενον ἥστειο δρόμῳ
θεῖν καὶ αὖτε ἐρθεῖστο πάτερες, οἷον τῷ Ημεταίῳ ἐλε-
ζοντα, καὶ πάτερε δὲ ἔθεον. λέγονται δὲ τυρες, ως καὶ ταῖς 19
στάδιοι πρὸς τὰ δόρατα ἐδούστησαν, φρόνιον ποιοῦντες τοῖς
ἴπτοις. ποιεῖ δὲ τοξεῖα ἐξεκνίνεισαν, ἐκκλινοῦσιν οἱ βάρ-
βαροι καὶ φρένιονται καὶ ἐπεισθεῖσιν δὴ ἐδίνοντο μὲν κατὰ καρ-

τοῖς οἱ Ἑλληρες, ἐβοῶν δὲ ἀλλῆλοις μὴ θεῖν δρόμῳ, ἀλλ'

- 20 ἐν τάξει ἔπειθαι. ταὶ δὲ ἀρματα ἐφέρωντο τὰ μὲν δι' αὐτῶν τῶν πολεμίων, τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐκέτι
οὐδὲ ἐπεὶ προΐστοντο, διάταντο· ἔπει δὲ ὅστις καὶ κατελήφθη,
πολέμῳ ἐπιποδόντων, ἐπιλαγέσ. καὶ οὐδὲν μέντοι οὐδὲ
ταῦτα τῇ μεταποίησιν οὐδεὶς οὐδέν, πλὴν ἐπὶ τῷ Ἑλλήνων ἐν
τοξευθῆντα τις ἐλέπετο.
- 21 Κῦρος δὲ ὁρᾷ τὸν Ἑλλήνων παῖδας τὸ καθ' αὐτὸν
καὶ διώκοντας, ἡδομένος καὶ προσκαμπύλενος ἥρη
ἥπο τῶν αὐτῷ στρόν, οὐδὲν δέ τηγάθῃ διώκειν, ἀλλὰ στρι-
πτειραμένην ἔχον τὴν τῶν σὸν εἰστρῆ ἔξακοντὸν ἵππον
τάξιν ἐπειλέπτο, ὃ τοιότερον μεντενέ. καὶ γὰρ ἥδε στρόν,
22 ὃν μένον ἔχου τοῦ Ηλείωνος διητενίατος. καὶ πάντες
δὲ οἱ τῶν βαρβάρων αὐτοτερες μένον ἔχοντες τὸ σῶν τοῦ
ἡροῦνται, τομίζοντες οὕτω καὶ ἐν αὐτολεστάτῳ εἴται, ἢν
ηδὲ ισχὺς αὐτῶν ἐκτερόθετη, καὶ εἰ τοις παραγγειλαι καὶ οὐ
23 δύον, ἡμίνετον καὶ χοῦρον αἰσθάνεσθαι τὸ στρατεγμα. καὶ
βασιλεὺς δὴ τότε, μένον ἔχον τῆς αὐτοῦ στρατεῶς, δημο-
ξέον εἶπεντο τοῦ Κύρου εἰνούμην κέαστος. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς
αὐτῷ ἤμαχετο ἐν τοῦ ἄντιον οὐδὲ τοὺς νήρων τεταγμένοις
24 ἐπιρροούσθεν, ἐπέκαυπτερ ὡς εἰς κόνιλον. ἔπειτα δὴ Κῦρος
δείσας, μὴ ὄποθεν γενομένης κατεκλύψῃ τὸ Ἑλληνικόν,
ἔλαντας αὐτὸς καὶ ἑβραῖον στρατον, ὡς παρὰ πάντων δίολογεῖται, τῶν
πρὸ θεούλεως τεταγμένοις καὶ εἰς τηγῆν ἐτρεψε τὸν ἔξα-
κοντάριον καὶ ἀποκτενού λέγεται αὐτὸς τῇ οὐρανῷ λεγεῖ
, ἀρταὶ δορι, τὸν αὔρωνα στρόν.
- 25 οὐδὲ δὲ η λογοτήτη εἶπεντο, μεσσηπόντα καὶ οἱ Κύροις
ἔκαποντο, εἰς τὸ διώκειν ὁμοίωσεν, πλὴν πάντα διλέπει.
τῆς δόμου.

ἀλιγτὶς αὐτὸν πατελείρηθρον, σχεδὸν οἱ διυτοράξεῖν παλον-
μενοι. δὴν τοντούς δὲ ὅν παθοῦσε βασιλεῖς καὶ τὸ ἀλιγτὶς 26
ἐκεῖτον διηρογ· καὶ εὐθὺς οὐντὶ ἡμέρητο, αλλ' εἰπών. »Τὸν
αὐδρες ὁρῶς « ἴτο ἐπ' αὐτὸν καὶ πείτε κατὰ τὸ στέγονον καὶ
τυρωδόκεται διὰ τοῦ θάρσους, οὐδὲ φρησὶ Κηρίδας ὁ ιερός,
καὶ ιασθαι αὐτὸς τὸ τρητικά φησι. πειστα δὲ αὐτὸν ἀκον- 27
μελέμενοι καὶ βασιλεὺς καὶ Κῦρος καὶ οἱ αὐτῷ, αὐτοὺς
ἥπειρ ἐκατέροιν, ὀπόστοι μὲν τῶν αὐτῷ βασιλεῖς απέθηγκον,
Κηρίδας λέγειν — παύ, ἐκεῖνο γάρ ητο — Κῦρος δὲ αὐτὸς τε
απέθαρε, καὶ οὐτῷ οἱ αὐτοῖς τῶν περὶ αὐτὸν ἐκεντο ἐπ' αὐτῷ.
Αραπάτης δὲ, ὁ πιστότατος αὐτῷ τῶν διεκπούλων,
λέγεται, ἐπειδὴ πεπικόρτα εἰδεὶ Κῦρον, κατατηρθῆσας ἀπὸ 28
λειταί τυντα ἐπιδράξαι αὐτὸν Κῦρον, οἱ δὲ αὐτὸν ἐπισράξα-
σθαι σπαστομένον τὸν ακαπάκην. εἶπε γάρ λογοτοῦν καὶ ὅτεπετὸν
δὲ ἐφόρει καὶ φέλει καὶ ταῦλα, οἴσπερ οἱ αὐτοῖς Ηλείων. 29
ἐπειδή το γάρ οὐτὸ Κύρον δὲ, εἴνοιά τε καὶ πιστότητα.
Κῦρος μὲν οὖν οὐτῷ στρέπεται, αὐτῷ ὅν Ηλείων 9, 1
τῶν μετὰ Κῦρον τὸν αὐλαῖον γενομένον βασιλεύστατος τε
καὶ αὐχεῖν αξιωτατον, ὡς παρὰ πάντων δίολογεῖται, τῶν
Κύρον δοκούστων ἐν πείρᾳ γενεῖται.
, Επειδή δὴ Κύρον αποτελεῖται ἡ κερατὴ καὶ ἡ γέλοιο
ἡ δεξιά. βασιλεὺς δὲ διώκειν εἴσι τὸ Κύρειον στρα-
τόπεδον. καὶ οἱ μετὰ Αἰγαίον, οὐκέτι ιστανται, αλλὰ
τρέψονται διὰ τοῦ αὐτῶν στρατοπέδου εἰς τὸ στραθόν,
ἔπειτα διηρέπτο. τέτραρες δὲ ἐλέφοντα παρασάργους εἴναι
τῆς δόμου.

4 Ἐπειτὴν διέσκον ἀλλῆλον βασιλεύς τε καὶ οἱ Ἑλλήνες
 ως τουάντα στάδια, οἱ μὲν διώκοντες τοὺς καθ' αὐτοὺς,
 5 καὶ τερες. ἐπεὶ δ' οὐδὲντο οἱ μὲν Ἑλλήνες, ὅτι βασιλεὺς δὴν
 τῷ στρατεύματι εἰς τοὺς ἀξενορόδους εἴη, βασιλεὺς δ' αὐτὸν
 ῆκοντες Πισσαρέων, ὅτι οἱ Ἑλλήνες παῖτεν τὸ καθ'
 εὐτοὺς καὶ, εἰς τὸ πρόσθεν οἴκοις ταῖς διώκοντες, εἴηται δὴ
 βασιλεὺς μὲν ἀθροίζει τε τοὺς ἑαυτοῦ καὶ συντάττει,
 οἱ δὲ Κλεαρχος ἔβοικεντο Προξενον καλέας, — πλη-
 γιατερος γὰρ ἦν. — εἰ πέπιστοιν ταῖς η καὶ πάντες ίουει
 6 εἰπὶ τῷ στρατόπεδον ἀρχέοντες. εἰ τούτῳ καὶ βασιλεὺς δῆλος
 ηρ προσιὼν πάιν, ως ἐδόκει, ὅπιοντες. καὶ οἱ μὲν Ἑλλήνες
 οὐρανοφέρεις παρενέκεντο, ως ταῦτη προσιώντες δέξο-
 μενοι, οἱ δὲ βασιλεὺς ταῦτη μὲν οὐκ ἦσαν, η δὲ παροχήθειν
 ξένῳ τοῦ εὐνόμου κέρετος, ταῦτη καὶ απῆγεν, ἀναλειψά-
 ται τοὺς ὥρη μέτη πρὸς τοὺς Ἑλλήνας αὐτοκολλήσατες
 7 καὶ Πισσαρέωντι καὶ τοὺς διν αὐτῷ. (ο γὰρ Πισσαρέων
 ἐν τῇ πρώτῃ στρατοῖ οὐκ ἔφυγεν, ἀλλὰ θῆκε παρα-
 ταῖον κατὰ τοὺς Ἑλλήνας πελεστάς. δικαστόν δὲ κατέκανε
 μὲν οὐδέποτε, διαστάντες δ' οἱ Ἑλλήνες ἔπαιον καὶ ἡγούμενοι
 8 απονόσ. Επισθέντης δὲ Ἀριφπολίτης οὐκε τῶν πελεστῶν καὶ
 ἔληγετο προσόμοιο γενέσθαι. οἱ δὲ οὖν Πισσαρέων, ως μετο-
 9 ἔλων απεκλεψη, πάλιν μὲν οὐκ ἀποστρέψεται, εἰς δὲ τὸ στρα-
 τοπέδον αφρικομενος τὸ τῶν Ἑλλήνων, ἐκεὶ συντριψέται
 βασιλεῖ, ταῦ διοῖο δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο).
 Ἔπει δὲ οὐδεν κατὰ τὸ εὐάντηπον τῶν Ἑλλήνων κέρει,
 εἰδεῖσθαι οἱ πολιτεῖς, μὴ προσέργουν πρὸς τὸ κέρεον καὶ περι-
 πτύξαντες ἀμφοτέροις οὐτοῖς κατεκόψεται. καὶ ἐδόκει

αὐτοῖς ἀναπτύσσειν τὸ κέρεον καὶ ποντίσθαι ὅπιοντες τὸν
ποταμὸν. εἰ δὲ ταῦτα ἐποιησάντο, καὶ δὴ βασιλεὺς περ-
ακεψάμενος εἰς τὸ εντὸς δῆμος κατέστησεν αὐτὸν τὴν
φρέσεργα, αὐτερο τὸ πρῶτον μεροντεος διηγεῖται. οἱ δὲ
εἰδον οἱ Ἑλλήνες ἔγραψαν τε ὄπεις καὶ παρετερημένος,
αὐτὸς πανειδαρετος ἵπησαν πολὺ ἔτι προθημότερον τὴν
πρόσθετον. οἱ δὲ αὐτὸν βασιλεὺον οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλὰ εἰς πλεόνος 11
ηγούροδος ἦν, ἐπ' οὐ παντοραγγεῖσαν οἱ αὐτοὶ βασιλέες, περὶ
ποτομένεον εἰη γηρυόνειον. καὶ τὸ βασιλεον σημεῖον ὅπαν
ἔφρασαν, ἀπὸν τυρα χριστοῦ ἐπὶ πέτην ανετεταγέντον. ἐπεὶ 13
λόρον οἱ ἀπτεῖς, οἱ μὴν ἔτι αὐτοῖς, ἀλλὰ ἄλλοι ἄλλοι οἱ
ἔμπλοτο δὲ λόρος τὸν ἀπτέοντα. τέλος δὲ καὶ πάντες απε-
κάρροσαν. οἱ οὖν Κλεόρχος οὐκ ανεβίβασεν ἐπὶ τὸν λόρον,
αὐτὸν δὲ αὐτὸν στῆσας τὸ στρατεύμα πέμπει Λέκον τὸν
Σηνοκαδίον καὶ αἴλον ἐπὶ τὸν λόρον καὶ πελεῖται κατε-
δόντας τὰ ὑπὲρ τοῦ λόρου, τι ἀστιν, απεγέλλει καὶ οἱ Λέ- 15
κος ἤκαστε τε καὶ ιδῶν απεγέλλει, ὅτι φρέγοντιν αἴτιον
κατάσθι. σχεδὸν δὲ, ὅτε ταῦτα ἦν, καὶ ἥμοις ἐδέκει.
Ἐπειτὴν δὲ ἔτησαν οἱ Ἑλλήνες καὶ θέμετο τὰ ὅπλα 16
φρέσαντο, οὐδὲ αἴλον αἴτιον απεγέλλει, οὐδὲ οὐδαμον Κρηος
ηθεῖσαν αὐτὸν τεθηρότα αἴτιον γέγονεν η διώκοντα οὔρεσθαι
η καταληφθεῖσαν τη ποντίσθαι, — καὶ αὐτοὶ ἐποιησάντες 17
οὔρο, εἰ εὐτοῦ μείνετε τα διενοφόρα εἰπαῖσθαι αἴροντο,

ἢ ἀπίστει ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. ἔδοξεν εἰπεῖν ἀπέλεναι· καὶ
τῆς ἡμέρᾳ τοῦτο τὸ τέλος ἤγεντο.

Kerkeasapharion δὲ τῶν τε ἄλλων χρημάτων τὰ πλει-

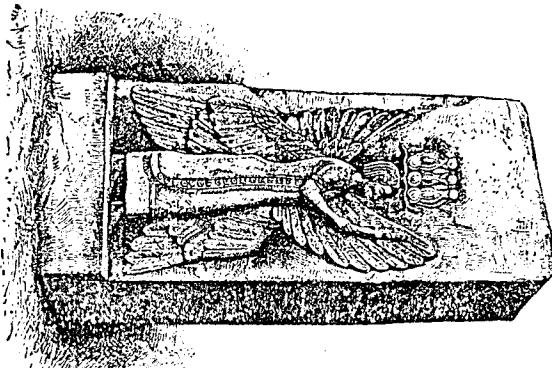
ᾶμάξεων μετραὶς ἀλένουρ καὶ οἴνον, αὐτὸς παρεικενάσσετο

θεατρῶν τοὺς Κλαζοῦντας, — ἥπερ δὲ αἰτεῖ τεργενόντας, ὃς
εἰλέντορ, αὐτεῖται, — καὶ ταύτας τότε οἱ διὸν βιβουλεῖ θηρο-

19 προτεραίας, ὅτε ἀθετοῦ ἥδη τοῦτο τὸ στρατόπεδον
πρὸς αὐτὸν, βεβαίως ἐγάπη. ταύτην μὲν οὖν τὴν μίκτην
οὔτου διετέραν.

Kenotaf

(prázdný ná-
hrobek) tento
představující
zbožněho
krále s nápisem
»Já Kynos.
stojí na pojíre-
bíšti králu
perských u Pa-
sagad
(v údoli murg-
lábském).

Obr. 3. Pomník murghábský.

Zřídila jej
asi zabitému
mláčkovi své-
mu matka Pa-
rysatis, když
jeho znano-
bene nutilo
(An. III 1, 17)
královský
políček byl
odepřen.

Τηττε τελείωτες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι Κλαζοῦ-
ταις ὅπερετ μὲν Κύρος ἦτι, ἐτεὶ δὲ τετλείτητες, απεγ-
έλλατε Ἀρτέμιδην, ὅτι ημεῖς ταῦτα τε βασιλέες καὶ,
ὅπετε, οὐδεὶς ἐτούτην μέτεται, καὶ εἰ μὴ ημεῖς ημέτετε,
ἐποτετρόμεθε ἀντὶ ἐτούτης. ἐπεγγέλλομεθε δὲ Ἀρτέμιδην, ἐπε-
τελεῖτε ζῆτε, εἰς τὸν ὕδωρον τὸν βασιλέας καθεῖτεν εἰπότες·
τὸν γὰρ μέτηπον πυκνότερον καὶ τὸ ἀγχεῖτεν ξοτί. « τεττα τιπὸν τοῦ
ἐποτετρόμεθε τοῦς ἀγχεῖτες καὶ οὖν εἰποις Λεοπόδοφον τὸν
ξεπούλετο· ἢν γὰρ φέρος καὶ ξένος Ἀρτέμιδην.

ἢ ἀπίστει ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. ἔδοξεν εἰπεῖν ἀπέλεναι· καὶ
τῆς ἡμέρᾳ τοῦτο τὸ τέλος ἤγεντο.

Kerkeasapharion δὲ τῶν τε ἄλλων χρημάτων τὰ πλει-

ᾶμάξεων μετραὶς ἀλένουρ καὶ οἴνον, αὐτὸς παρεικενάσσετο

μετόποι, ὅτι Κύρος οὐτε ἄλλον πέμπειν ὑπομένειντε, ὅτι
χολὴ πουσίν, οὐτε στρόγγυλον. ἔδοξεν οὐντοίς ὑποκει-
ταισιανοῖς, αὐτὸν, καὶ ξεπλασιανοῖς προκείται τις τὸ

πρόσθιτον, ἵνας Κύρος στρατηγεῖται.
»Ηδη δέ εἰς ὁδοῦντος ὅτοις εἴτε ηδίῳ αὐτεγοτείται ἥπιτε 3
Ιποκλῆταις, ἀγαπεῖς ἀλένουρ, γηγορίας ἀπό Ιαπεούστον
τοῦ Ιαπεού, καὶ Ιαρῆς ὁ Ιαρός. οὗτοι εἰλέτοι, οὐτε

Κύρος μὲν τελείτεται, ἀγαπεῖς δὲ περιπητοὶς εἰς τὸ στρατόπεδον
εἰη μετὰ τὸν ἄλλον βασιλέαν, οὐτε τῇ ποτερευτῇ ὁδοῦντο,
καὶ λέγοι, οὐτε ταύτην μὲν τὴν ημέραν περιμετοῖτε στρατόν,
εἰ μετάλλακτον ἔπειται, τῇ δὲ ἀλλήλῃ απείται φάσῃ ἐπὶ Ιονίαν,
δημοπράτῳ ἥλθε.

Τεττε τελείωτες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι Κλαζοῦταις 4
»Ἄλλος ὅπερετ μὲν Κύρος ἦτι· ἐτεὶ δὲ τετλείτητες, απεγ-
έλλατε Ἀρτέμιδην, ὅτι ημεῖς ταῦτα τε βασιλέες καὶ,
ὅπετε, οὐδεὶς ἐτούτην μέτεται, καὶ εἰ μὴ ημεῖς ημέτετε,
ἐποτετρόμεθε ἀντὶ ἐτούτης. ἐπεγγέλλομεθε δὲ Ἀρτέμιδην, ἐπε-

An. II 1, § 2.—5.
8. Po bitvě
(Dne 6. a 7. září 401.)

6

Οἱ μὲν δύοντο, Κλέαρχος δὲ περιέκενε τὸ δὲ στράτευμα ἐποδίζετο εῖτον, ὅπως ἔδινετο, ἐν τῶν ἴπποιν γίγινε, πότερος ποιῶντες αὐτὸς τῆς φάλαγγος, οἵ τι μάρτυρες ἤγένετο, τοις τοῦς οἰστοῖς πολλοῖς οὐδον, οὓς ἡγένεται οἱ κλέφτες ἐκβάλλεται τοὺς επιρουλοῦντας παρὰ βασιλέων, καὶ τοῖς γέροντας καὶ τοῖς ἀσπίδι ταῖς ἑνίκαις ταῖς Διηγητίαις. πολλαὶ δὲ καὶ πέτραι καὶ αὐτές τις θεοῖς φέρεσθαι τὴν πολιούχον οὐδεν. οἷς πᾶσι κλεψύταις κόρες ἐψήνεται ἥσθιον ἐπέντη τὴν μήτραν]

7 Καὶ τῇδη τε γῆρας περὶ πλήθουσαν αὔροαν, καὶ ἔψυχους πλάσας βασιλέων καὶ Πισσαρεψκοντος πήροντες, οἱ μὲν ἄλλοι βάρβαροι, οἵ δὲ εἰτῶν φιλάνθρωποι τὰς ἱλλαράς, οἱ δὲ τρίγχερα παρὰ Πισσαρεψκοντος ὧν καὶ εἰπεινος ἔχοντες καὶ γάρ ποιοῦσι ψιλοτέραν εἶναι τῶν αὐτῷ ταξιδεύετε καὶ ὀπλούσιαν. οὐτοις δὲ πολικαὶ καὶ κατακόπετες τοὺς τῶν αὐτοῖς καὶ ταξιδεύετε καὶ ὀπλούσιαν. οὐτοις δὲ πολικαὶ καὶ κατακόπετες τοὺς τῶν αὐτοῖς καὶ ταξιδεύετε καὶ ὀπλούσιαν. οὐτοις δὲ πολικαὶ καὶ κατακόπετες τοὺς τῶν αὐτοῖς καὶ ταξιδεύετε καὶ ὀπλούσιαν. οὐτοις δὲ πολικαὶ καὶ κατακόπετες τοὺς τῶν αὐτοῖς καὶ ταξιδεύετε καὶ ὀπλούσιαν. οὐτοις δὲ πολικαὶ καὶ κατακόπετες τοὺς τῶν αὐτοῖς καὶ ταξιδεύετε καὶ ὀπλούσιαν. οὐτοις δὲ πολικαὶ καὶ κατακόπετες τοὺς τῶν αὐτοῖς καὶ ταξιδεύετε καὶ ὀπλούσιαν.

Ἔτετα τοῖνοι Θεόπομπος Λιγυαῖος εἴπερ. »Ω φιλίης, 12
τοῖν, οἱ δὲ διοῖς, ικανοὶ οὐδὲν ἔστιν αὐτοῖς ἄλλο, εἰ μὴ
ὅπλα καὶ στρητή στρατοῦ οὐδὲν εἴπετε εἰναι καὶ τῇ
ἀρετῇ λογίσθαι, παρεδόντες δὲ τὴν ταῖτα καὶ τῷ διοιάτον
στρεψθῆναι. μὴ οὐν οἴοι, τὰ μόνα αὐτοῖς ικανοὶ οὐτε ικανοὶ
παρεδόντες, ἀλλὰ οὐν τοῖνοι καὶ περὶ τῶν ἵπετρων
αὐτοῖς μεχούμεθα.«

»Ἀκοῦντες δὲ ταῦτα ὁ φιλίης ἔργασθε καὶ τίπερ. »Ἄλλα 13
μηδοῦντο μὲν ἐποιεῖσθαι, οὐ νενοίσκεται, καὶ λέγεται οὐτε αὐτοῖς.
παρεδόντες· »ἄλλος, εἴη, »ὑπεισει μέτρον τε καὶ αὐτοῖς εἴητε.
τοῖνοις ἀπορεύασθε, ὃ τι καλλιστὸν τε καὶ αὐτοῖς εἴητε.
ἔποιο δὲ εἰπεῖτε οὐδὲν εἰπάλει τοῦ πολλοῖς ἔξι τοῖνοι
10 ὅπους ἔσται τὰ ἕργα τοῦ εἰτῶν τῶν ἴππων,
οὐδὴ απεροῦντο. Κλεάνθης δὲ Ἀρνάς, πρεσβύτερος οὖν, οὗτος
προδόθης ἦν εἰποθέατον, η τὰ ὅπλα παρεδοίεν. Ηρόδενος δὲ

An. II, 1, § 11.—15.

69

οὐ Θηβαῖος, »Ἄλλος τόσος, εἴη, »οὐδὲ φιλίη, θευμάτων, πότερος
οὐδὲ κατεῖται βασιλεὺς αὐτοῖς τὰ ὅπλα τοῦ οὐδὲ φιλίην διῆρε.
εἰ μὲν γένος οὐδὲ κατεῖται, τί δὲ εἰτῶν αὐτοῖς καὶ οὐδὲ λεπτή
ξέθονται; εἰ δὲ πείσας βούλεται λεπτή, λεπτή, τί ἔσται τοῖς
στρατεύονταις, καὶ εἰτῷ ταῖτα λεπτίσσαις.«

Ηρόδενος δὲ ταῦτα ὁ φιλίης ἔργασθε καὶ τίπερ. »Ἄλλα 14
τοῦ μέτρου αὐτοῖς τοῦ πολλοῖς ἔξι τοῖνοι
μηρεύεται τοῦ τῆς βασιλέως διπλαίσιον.«
»Ἄλλος δὲ ταῖς ἔργοσσιν λέγειν ἴπποις επειδούμενον, οὐδὲ
καὶ Κλεάνθης πεποιητο καὶ βασιλεὺς τοῦ πολλοῖς ἔξι τοῖνοι
τοῦ, εἰ βασιλότος φίλος γενέσθαι, καὶ εἴτε αὐτοῖς τοῦ δέκατον λογίσθαι,
εἰτὲ οὐτοῦ λογίστης πρεσβύτερος, διγνωστορεψθεῖται εἰτῶν τοῖνοι
τοῦ τοῦτο Κλεάρχος ητος καὶ ηρώτηρ, εἰ τῷτη γεπο— 15
κεκομισθεῖται εἴτε πρεσβύτερος οὐτοῖς δὲ ἴπποις εἰπειται. »Οὗτοι μὲν,

οὐ Κλέοχε, ἄλλος ἄλλα λέγει· σὸν δὲ ἡμῖν εἰπέ, τί λέγεις. σὸν δὲ ἡμῖν εἰπέτειν. »Ἐγώ δέ, οὐ φαλῆρε, αἴματος ἰόρασα, οἷα τοδοῖτοι ὅπερ, ὅσον σὺ δὲ λέγεις· εἰ τουοῦτοι δὲ ὅπερ προέγενεν, σημβούνεινομεθέ σιν, τί καὶ πουσί, περὶ τὸν λέγεις. σὺ οὐ πρὸς θεῶν σημβούνετον ἡμῖν, οὐ τι δου δοκεῖ καλλιστον καὶ αἰδοτον εἶναι, καὶ δὲ δου τυμῷ οὗτον τὸν ἔπειτα γόνον αἱ λεγόνειν, οὐ φαλῖνος ποτε περιφθύει παρὰ βασιλέως, καλέσων τοῦτον ἐγγένετον τὰ ὅπλα παρεδόντα, σημβούνεινου διαβεβούλειντεν εἰπεῖν τάδε — οἶδε δέ, οὐτε ἀνέγκει λέγεσθαι εἰ τῇ Ἐλλάδι, οὐτε σημ-

18 βοντερῆς. ὁ δὲ Κλέοχος τεῖνει ἵππηντο, βονιδιευος καὶ εἰτὸν τὸν παρὰ βασιλέως προερέντοντε σημβούνεται μὴν παρεδοῦντα τὰ ὅπλα, δημοσιευεινος μᾶλλον εἶτε οἱ λέγοντες.

Φελιππος δὲ ἵπποντες παρὰ τὴν δέξανταν εἰπειν.

19 »Ἐγώ δέ, εἰ μὲν τὸν μετόπιον μία τε ἡμίν εἶτε γενθῆνε πολεμοῦντας βασιλέα, σημβούνεντο μὴ παρεδοῦντα τὰ ὅπλα. εἰ δὲ του μηδεμία διατηρεῖσθαι τὸν ἔπις ἀκοντοβούντας, σημβούνεντον τὸν δέξανταν εἰπειν τὸν μὲν δὴ λέγειν τοῖντος παραπέψεις παραπέψειν. »Ἀλλὰ τεῖνει μὲν δὴ

20 Κλέοχος δὲ πρὸς ταῦτα εἰπειν. »Ἀλλὰ τεῖνει μὲν δὴ σὺ λέγεις· παρ’ ἡμῖνον δὲ απάγγειλε τάδε, οὐτε ἡμεῖς οἴομεθα, εἰ μὲν δέοντο βασιλέα φίλοντα εἶναι, πλέονος αὐτὸν εἶναι φίλον, ἔχοντες τὰ ὅπλα η παρεδόντες ἀλλοι, εἰ δὲ δέοντο πολεμεῖν, αὔτεινον αὐτὸν πολεμεῖν, ἔχοντες τὰ ὅπλα η ἀλλοι παρεδόντες.«

21 Ὁ δὲ Φαλιππος εἶπε· »Τεῖνει μὲν δὴ απαγγελοῦνται αὖτε καὶ τάδε ἡμῖν εἰπεῖν ἐκάκεντο βασιλέας, οὐτε μήτοιν

μὲν ἡμῖν εἰποτο διποτεῖ εἴησαν, προσοῦσι δὲ καὶ αποτοῦ πολεμος εἴπετε οὐτε καὶ περὶ τοῦτον, πότερος μενεῖτε καὶ διποτεῖ εἴσον, η ὃς πολέμοντος ὅπτος περὶ ἡμῶν απεγγένετο. 22 — Κλέοχος δὲ ἔλεξεν. »Απεγγένετε τούτον καὶ περὶ τοῦτον, οὐτε καὶ ἡμῖν τεῖνατα δοκεῖ, αἴπερ καὶ βασιλεῖ. « — »Ἔι οὐτε τεῖνατα δοκεῖ; « ἔρῃ οὐ φαλίνος. — απεκάνετο Κλέοχος. »Ἔι δὲ μὲν μένουει, διποτεῖ, αποτοῦ δὲ καὶ προιοῦσι πολεμος; « ὁ δὲ πάλιν ἡρώτηρε. »Σπονδας η πόλειον απαγγένετο; 23 — Κλέοχος δὲ τεῖνει πάλιν απεκοίνωσε. »Σπονδα μὲν μένουσιν, αποτοῦ δὲ καὶ προιοῦσι πόλειος.« οὐ τι δὲ ποτέ οἶδοι, οὐδὲ διεσήμηρε.

Φαλιππος μὲν δὴ λέγει καὶ οὐδὲν εἰπεῖν. οὐ δὲ παρὰ 2, 1 Αἰολίον ἥπατον, Ηροντῆς καὶ Λεριδόροδος. Μέντοι δὲ αποτοῦ μὲν παρεδοῦντα παραπέψεις παραπέψειν. οὐτος δὲ ἔλεγος, οὐτε ποτε οὐτοις εἶναι Ηρόδες ιεντος βελτίον, οὐδὲ οὐτε εἰ γενθῆνε εἰπεῖν βασιλέντος. »Ἄλλας εἰ βαντεσθε διηγεῖται, λέγειν λόγην πελένει τῆς τυπτος. εἰ δὲ μῆτρας εἴρηται προστίν. « ὁ δὲ Κλέοχος εἶπεν. »Ἄλλας οὐτοις καὶ γόνοις μὲν ἡρώεις, μὲντος λέγεται. εἰ δὲ μῆτρας πονεῖται τι ἡμίν εἶπεν αὐτοῖς πατέροις διηγεῖται. οὐ τι δὲ ποτέντοις οὐδὲ τούτοις εἰπεῖν. Μετὰ τεῖνει λόγην ἡμίνοντος διηγαδέντος τοὺς 3 οὐρανούποτος καὶ λογεύοντος εἴλεξε τούτον. »Ἔιοι, οὐ αὐδοῦτος, θηνομένῳ λέγει εἰπεῖν βασιλέας οὐδὲ ἡρώτηρο τὰ ἱρά. καὶ εἰπεῖτος εἶρε οὐτε ἡρώτηρο. ως γάρ ἡρώ την πανθάροιται, εἰ μένοι ἡμῖνον καὶ βασιλέος δὲ Ἰηρόης ποταμούς ιστοι γεννούσιον, οὐτε αὖ διηγαδέντος αὐτον πλοίον διεβῆται. πλοίοι δὲ ἡμεῖς οὐτε ἡρώεις. οὐ μὲν δὴ αποτοῦ γε μένεται οἰόν τε τὰ γάρ

πανηγίδεια οὐντες τὸν ἔχειν. ἵκεν δὲ προὶ τὸν Κέρων φί-
λον τοῦ καὶ μὴν τὰ ἱερὰ ἡμῖν. οὐδὲ οὐντες λόγη πουεῖν.
πεπόντες δὲ δευτερεύοντας, συνεκτινάγεσθε· ἐπειδὴν δὲ σημερῆν τῷ
κέρεται ως απαπερέσθεται, συνεκτινάγεσθε· ἐπειδὴν δὲ τὸ δεύ-
τερον, αἰνειθεσθε ἐπὶ τὰ πανοργίατα. ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ ἐπειδὴς
τῷ πηγονιέρι, τὰ μὲν ὑπορίγνεα ἔχοντες πρὸς τοῦ ποτευοῦ,
5 τὰ δὲ διπλακέας. « ταῦτα ἀκούσατες οἱ ὄρφεις ποιοὶ καὶ λο-
γεῖοι αἰσῆκοντες οὐντες λοιποί. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ μὲν
ἡλιον, οὗ δὲ ἐπειδήποτε, οὐντες ἔδουν, καὶ μὲν ὀρόντες, δὲτοι
τοὺς ἴρροντας, οἵτινες ἔδουν, οἵτινες ηὔσεν.
7 Επειδὴν, ἐπειδὴν σκότος ἔγένετο, Μαροκάνθης μὲν δὲ
Θορέξ εἶχεν τοὺς τε ἴσπεις τὸν μὲν ἰαντοῦ εἰς τετρα-
γέκοντες καὶ τὸν πεζῶν Θορέξων ως τριακοσίοντας πήροντο
8 ληστες πρὸς βεσσαλίαν. Κλεόβολος δὲ τοῖς αὐλαῖς ἔπειτο κατὰ
τὰ προγενέμενα, οἱ δὲ εἴπορτο. καὶ αὔριοντες εἰς τὸν
προτότον ὅτελικόν περ, Λαζαρίον καὶ τὴν ἐκάτιον ὄροστιαν
ἀμφὶ μέσας τύπτες· καὶ ἐπὶ ταξέει θέτειν τὰ ὅπλα διηγή-
θον οἱ ὄρφεις ποιοὶ λογεῖοι τὸν Φελλήνον περ, Λαζαρίον.
καὶ ὥλιοντες οἵ τε Φελλήνες καὶ οἱ Λαζαρίοι καὶ τὸν διη-
γένετο οἱ κρέτιστοι μῆτρες προδώσαντες αὐλαῖοντας διηγήτεροι τε
9 ἔτεσθαι· οἱ δὲ βαρόβιοι προδώμοις καὶ πηγήστεραι αδό-
κοις. ταῦτα δὲ ὥλιοντες, ἀριέαντες ταξόνον καὶ
βαρόβιοι τες αὖσίδες, οἱ μὲν Φελλήνες βέπτοντες ξύρρος, οἱ δὲ

jíce, že odtud snadno se dostanou do vlasti po moři. Abý se vyhnuli písčité Mesopotamii, táhnou nejprve k východu, překročí řeku Tigris u města Sittaky, asi v končině dnešního Bagdадu, a postupují potom podél řeky k severu.

Zatím král využítkoval svého výzvoství dosti mírně, jen Syenesis kilický byl sesazen, a jeho země byla proměněna v satrapii. Ariaios a jeho Peršané byli přijati na milost a odhlášení tak od Řeků. Za to proti této obrátil se hněv králův, a vykonáním pomsty byl pověřen Tissafernes, který za své udavačství došel jen Syenesis kilický byl sesazen, a jeho země byla proměněna v satrapii. Ariaios a jeho Peršané byli přijati na milost a odhlášení tak od Řeků. Za to proti této obrátil se hněv králův, a vykonáním pomsty byl pověřen Tissafernes, který za své udavačství došel zatím příležitosti, aby se zmocnil jejich vůdců, doufaje, že potom snadno zvítězí nad vojskem vůdců zbaveným. Mezi Peršany a Řeky byla po celý tento čas veliká nedůvěra, zvláště od té doby, co Ariaios opustiv Řeky přidal se k Tissafernovi.

9. Tissafernes úkladně zajme vůdce Řecké.

*Mετὰ ταῦτα αριέαντες ἐπὶ τὸν Ζαπτάταν ποτευόν, II. 5, 1
τὸν ἵππος τεττάρων πλεύσον, καὶ ἐπειδὴν ἡμέντες ἡμέρας
τροχεῖς, ἐπὶ ταῦτας ἡποιήσας μὲν ἡδονα, φενερὸς δὲ οὐδὲμια
ἰρωίατο ἐπιμοιχή. ἐδοξεῖν οὖν τῷ Κλεόβολῳ ξιγγητέσθαι τῷ 2
τισσαερέστῃ, εἴ πος δύνατο περίσσα τας ἡποιέες, ποιη-*

Po této úmluvě s Ariaiem vydali se Řekové (8. září) spolu s ním na cestu zpáteční k pobřeží Černého moře, kde bylo hojně řeckých osad, doufa-

ξεινοῖς πόλεσιν γενέσθαι. καὶ ἐπειδὴ τὰς ἡρωῖτες, στηναγμένην εἰτὲρούς θῆσεν. ὁ δὲ ἑτοίτος ἐκέλευεν ἥμεται· ἐπειδὴ δὲ ἔντηνθον, λέγει ὁ Κλέαρχος τόδε·

3 »Ἐγώ, οὐ Πισσαρέων, οὐδεὶς μὲν ἥμεται ὄρκοντα γεγενέσθαις καὶ δεξιὰς δεδομένας μὴ αἰδοῦσθαις ἀλλήλοντα· φυλακτῶν δὲ δὲ τε δόμον τοιαῦτας ἥμεται, καὶ ἥμεται 4 ὄρκοντες ταῦτα ἀπαρτιταρτῶνται. ἐπεὶ δὲ οὐστῶν οὐδεὶς οὐδὲ σὲ αἰσθέσθαι πεμψάμενον ἥμεται κακῶν ποιεῖν, ἥτο τε δερφῶν οἶδα, οὖτις ἥμεται γε οὐδὲ ἔπιπονται τοιοῦτον οὐδὲν, ἔδοξε μοι εἰς λόγους δου ἀλθεῖν, ὅπως, εἰ διηκάθεται, ἔξεισιμεν ἀλλήλοις τὴν αποστολήν. | βιονόμου δὲ δε διδάσκειν, ὃν δὲ ἥμεται οὐδὲ δόθως αποστεῖν. Πρόστον μὲν γὰρ καὶ μέτρον οὐ θεῶν ἥμεται ὄρκου κοιλίνου πολεμίους εἶναι ἀλλήλοις· οὗτος δὲ τοτέρου δινομένου εἰτέροι περιηγεγάνει, τοῦτον ἐγὼ οὐποτέ τινειδαμονισαμι. τὸν γέροντον πόλεμον οὐκ οἶδα, οὐτ' ἀπὸ ποιον τέρχοντας οὕτος ὅποι ἀποδοτοίται, ἀπάκοντον. εἰ γάρ ἥμεται ἔπιπονται ταπείνειν, πότερά δου δοκοῦμεν ἵππον πλήθοντας αποστεῖν 17 ἦ περιῶν ἢ ὀπλίσεος, εἰ δὲ ἥμεται μὲν βασέτεντι εἰπεῖνται, απεπάργητο δὲ οὐδὲς λαθόντος; ἀλλὰ γοργονίαν ἀπηνέγει, πότερά δου δοκοῦμεν ἵππον πλήθοντας αποστεῖν 18 δέινον ἥμεται ἔπιπονται αποστεῖν αὐτοὺς δοκοῦμεν: οὐ τοιτα μὲν πεθεῖ, εἰ ἥμεται φίλαις ὅπει δὲν πολλῷ πότῳ διατορεύεσθαι, τοσαῦτα δὲ δόῃ ὁρᾶτε διητέ τινειδεῖνται, εἰ ἥμεται προκατελαβοῦνται μπορεῖ ἥμεται παρέχεται, τοσοῖτο δὲ εἰδί ποταμοί, ἐφ' ὧν ἔξεσται ἥμεται ταμενέσθαι, διπόσσοις τινῶν ἥμεται βοηλώμεθα μάγκεσθαι; εἰσὶ δὲ εἰτέροι, οὐδὲ οὐδὲς εἴπορος, πᾶς δὲ ποταμὸς διαβαῖται, εἰ μὴ ἥμεται ἥμεται διεταρθεῖται οὐκ επειδοῖς. αὖτις δὲ δοῦν πάσσε μὲν διὰ σερότοντος — οὐδὲν γάρ εἰπῆται ἔπιπονται — πᾶς δὲ ποταμὸς διδύπορος, πᾶς δὲ ὅγκος φοβερός, φοβερότερος 10 δὲ ἔργατα· μετηγένεται τὸν πολλῆς ἀποδεῖς ἔστιν. εἰ δὲ δῆτα

μενέτες δὲ κατακτείνειν, ἀλλο τοῦ ἢ τὸν εὐθυγέτην κατακτείνετες πρὸς βεστές τὸν μέγιστον ἔργοδον ἀγωνίζομεθα;

Εὔοι μὲν ταῦτα πάντας ἐθηκούμενον οὗτοι δοκεῖ θεαταί 15 μεστὸν εἶναι τὸ δὲ ἥμεται αποστεῖν, μῶτε καὶ ἥμεται τὴν αποστολήν τὸ σημεῖον, τις οὐτοῦς ἕστι διητός λέγεται, μῶτε δὲ πτιῶν λέγοντας, ὃς ἥμεται δου ἔπιβονταίνομεν.«

Κλέαρχος μὲν οὐτὶ τοσαῦτα εἶπε· Πισσαρέωντος δὲ οὐδεὶς απηνείρηθη.

»Ἄλλος ἥμεται μέν, οὐ Κλέαρχες, αἰσθόντων δοτρ φρονίμων λόγους. ταῦτα γάρ τοιαῦτα καὶ διετροφή καπόντος εἶναι. μὲν δὲ ἀλλήλος, εἷς τοιούτοις δοκεῖς καὶ διετροφή καπόντος εἶναι. ὃς δὲ μέτρης, οὖτις οὐδὲς μὲν βασέτεντι εἰπεῖν οὔτε διητοίται, ἀπάκοντον. εἰ γάρ ἥμεται ἔπιπονται ταπείνειν, πότερά δου δοκοῦμεν ἵππον πλήθοντας αποστεῖν 17 ἦ περιῶν ἢ ὀπλίσεος, εἰ δὲ ἥμεται μὲν βασέτεντι εἰπεῖνται, απεπάργητο δὲ οὐδὲς λαθόντος; ἀλλὰ γοργονίαν δέινον ἥμεται ἔπιπονται αποστεῖν αὐτούς δοκοῦμεν: οὐ τοιτα μὲν πεθεῖ, εἰ ἥμεται φίλαις ὅπει δὲν πολλῷ πότῳ διατορεύεσθαι, τοσαῦτα δὲ δόῃ ὁρᾶτε παρέχεται, εἰ ἥμεται προκατελαβοῦνται μπορεῖ ἥμεται παρέχεται, τοσοῖτο δὲ εἰδί ποταμοί, ἐφ' ὧν ἔξεσται ἥμεται ταμενέσθαι, διπόσσοις τινῶν ἥμεται βοηλώμεθα μάγκεσθαι; εἰσὶ δὲ εἰτέροι, οὐδὲ οὐδὲς εἴπορος, πᾶς δὲ ποταμὸς διαβαῖται, εἰ μὴ ἥμεται ἥμεται διεταρθεῖται οὐκ επειδοῖς. αὖτις δὲ δοῦν πάσσε μὲν διὰ σερότοντος — οὐδὲν γάρ εἰπῆται ἔπιπονται — πᾶς δὲ ποταμὸς διδύπορος, πᾶς δὲ ὅγκος φοβερός, φοβερότερος 10 δὲ ἔργατα· μετηγένεται τὸν πολλῆς ἀποδεῖς ἔστιν. εἰ δὲ δῆτα

ζήσατες τοδινόντος πάροντος. πρὸς τὸ δὲ μὴ πολεμεῖν, καὶ τούτου μηδένα ἡμῖν ἐπεκάνθων, ἔπειτα ἐκ τούτου πάντων τοῖτον ἢ τὸν τρόπον ἐξελιμένεται, ὃς μόνος μὲν πρὸς θεῖον αὐτοῦ, μόνος δὲ πρὸς αὐθιδόποιον αἰγαλόος;

24 Ταῦτα εἰπὼν ἔδοξε τῷ Κλεάρχῳ αὐτῇ λέγει· καὶ εἶπεν· »Οὐδανὸν«, ἔφη, »οὕτως τουτόν τοι μὴν ἡμῖν εἰς φιλίαν ἴπαγγόντοι ταῦτα διεβάλλοντες πονῆσαι πολεμίους γῆτας, 25 αὖτοι εἴδι τα ἔργατα παθεῖν;« — »Καὶ ἦτο μὲν γε, « ἔφη δὲ Τιβεναρέοντος, »εἰ βούλεσθε μοι οἵ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἔλθειν, ἐμ τῷ ἑκαπετι οἵτινα τοὺς πρὸς ἡμὲν λέγοντας, ὡς ὁν ἐμοὶ ἐπιβονινεῖσι καὶ τῇ σῶν ἐμοὶ στρατῆς « — »Ἐγὼ δέ, « ἔφη ὁ Κλεάρχος, »αὗτοι πάντας καὶ 26 δοι ἀν δημάρτων, ὅθεν ἐγὼ περὶ σοῦ σκονῶ.« ἐκ τούτου 27 δὴ τῶν λόγων ὁ Τιβεναρέοντος φιλορρονύμενος τότε μὲν μέντοι τε τοῦτον ἐκέλευτε καὶ σύνδιπτον ἐπονῆστο.

Τῇ δὲ ἵστραιαί ὁ Κλεάρχος, απειλήθω ἐπὶ τὸ στρατεύοντος, δηλὼν τὸν πάντας φυλακῶς οἰόμενος διεκείθει τῷ Τιβεναρέοντι καὶ ἡ Σάρεγεν ἐξεινος, αἰτηγητεῖν ἔφη τε λοχαγούς τούτου παρὰ Τιβεναρέοντος, οὐδὲ ἐκέλευτε, καὶ οἱ ἐλεγγθῶσι διαβάλλοντες τῶν Ἑλλήνων, ὡς προδότες αὐτοὺς 28 καὶ πακονοῦντος τοὺς Ἑλλήνων ὄντας τυμορθῆναι. ἴπποτεν δὲ εἶναι τὸν διαβάλλοντα Μέρωντα, εἰδὼς αὐτὸν καὶ λαθός διηγερευμένον Τιβεναρέοντι μετ', Ἀραιοῖς καὶ στρατιώτοις αὐτοῖς πάντας τοὺς λοχαγοὺς καὶ ἐπιβονινεῖστα, δῶν τὸ στρατεύοντα αὔταις πρὸς τοῦτον λαβθῶν φίλος ἡ Τιβεναρέοντος τῶν δὲ στρατιώντων αἰτηγητον τοὺς αὐτοὺς μὴ οἴειν πάντας τοὺς λοχαγοὺς καὶ στρατηγοὺς 30 μηδὲ πατερεύειν Τιβεναρέοντα. ὁ δὲ Κλεάρχος ἴσηρας, τετραρχός, ἔπειτε διεποδάσσετο πάντες μὲν στρατηγοὺς ιεραταῖς, εἴκοσι ἕκακτον, εἴ τις εἴη τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ἡ λοχαγός,

δὲ λοχαρούς. συνηκολούθησεν δὲ ὡς εἰς αὐτοὺς καὶ τῷ αὐλαῖ στρατηγοῖς ἀς διακόνου.

Ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐπὶ ταῖς θύραις ταῖς Τιβεναρέοντος, 31 οἱ μὲν στρατηγοὶ παρεκῆρθησαν εἰδοντας, Πλόξενος Βιώτιος, Λένιον Θετταλόν, Ἀριασ Ἀρκάς, Κλεάρχος Δάκον, Σωτήρης Ἀγριός, οἱ δὲ λοχαγοὶ ἐπὶ ταῖς θύραις ξύμενοι. οὐδὲ 32 πολλῷ δὲ ὕστερον αὐτὸν σημείον οὐ τὸ ἔπον ἐντελειβάνοντο καὶ οἱ ἔξι) κατεκόπτοσαν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν βαρβάρων των ἵππων διὰ τοῦ πεδίου ἐλαύνοντες, ὅταν ἐντρυχένοντες Ἐλλήνην ἡ δούλη ἡ ἐλευθέρω, πάντας ἔκπεινον. Οἱ μὲν δὴ στρατηγοὶ οὕτω ληρθίετες αἴγαθησαν 6, 1 ὡς βασιλέας καὶ αὐτοτιμήσετες ταῖς νεραλας ἐτελεῖντον, εἴς τετράν Κλεάρχος, δικαιολογούμενος ἐκ πατρῶν τῶν ἐπιτίσθιεν τοῦτον ἔβοτον δόξας γενέσθαι αὐτῷ καὶ πολεμοῦς καὶ φιλοπολεμοῦς ἴσημάτως.

Οἱ δὲ Ἑλλήνες τῇ τε ἵππασιν ἐθεύμασσον ἐκ τοῦ 5, 33 διρρεπτόπεδον ὁδῶντες καὶ, ὅ τι ἐποίουν, ἡμερεύοντι, πάντη Νίκαιος ἀλλὰς ἡνεὶ φεγγον τετρομένος εἰς τὴν γαστέρα καὶ εἰπε πάντα τὰ γεγενημένα. ἐκ τούτου δὴ οἱ Ἑλλήνες 34 ἔθεον ἐπὶ τὰ ὄπλα πάντες ἐπαπελημμένους καὶ ποιέοντες εὐτίκα ἥξεν εὐτούς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. οἱ δὲ πάντες μὲν 35 οὐκ ἥλθον, Ἀραιοῖς δὲ καὶ Ἀραδόζος καὶ Μιθραδάρης, οἱ δὲ εἶναι Κύρῳ πιστότεροι. ὁ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐρημεὺς ἔφη καὶ τὸν Τιβεναρέοντος αἰτηγητον σὸν αὐτοῖς οὐδὲν καὶ μηδὲντεν. Θυρηολούθησεν δὲ καὶ ἄλλοι Πλεστῶν τεθεισαν διέλειτον εἰς τραχαδίσιον. οὗτοι ἐπεὶ ἐγένετο ησαν, προσελθεῖν 36 ἤταν, εἴ τις εἴη τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ἡ λοχαγός,

37 *Μετὰ ταῦτα ἔξῆλθον φυλακτόμενοι τῶν Ἑλλήνων στρατεῖς μὲν καὶ λέπαντος οὐδὲν πάθος καὶ Σοραῖτες στριμόλιος, ὃντας εἰστοῖς δὲ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, δῆλος μάθου τὰ περὶ Ηροδέτον. Λευδίσσορος δὲ ἐτίγχανεν αὐτὸν ἐν κώῃ τωὶ δὲν ἄλλοις ἐπιστύκουμενος.*

38 *Ἐπειδὴ δὲ ἔτηγσαν εἰς ἐπήκοον, εἶπεν Ἀλεξιος τόδε·*

“Κλεαρχος μὲν, ὃ αὔριος εἴληφεν, ἐπειὶ ἐπιορκῶν τε ἐράσηται τὰς σπονδας λέπαιν, ἔχει τὴν δίκαιην καὶ τείθητε, Ηρόειος δὲ καὶ Μένων, ὅτι κατηγραψαν αὐτοῖς τὴν ἐπιθυμήν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ εἶσαν. ἡμᾶς δὲ βασιλεὺς τὰ ὄπλα αἴσταιτε. ἵπποιν γὰρ εἶπα φρόνι, ἐπειπερ Κάνδρον ἤδειν, τοῦ ἑκίσιον, δοῦνον.”

39 *Ηρός τεττα αἰπεχθίνατο οἱ “Ἑλλήνες, ἔλεγε δὲ Κλεαρχος ὁ θύρωνος”. »Ω κάκιστε αὐθόρωπον Ἀλεξιε καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσον ἡτε Κάνδρον φίλοι, οὐκ εἰσηγόρευσθε οὐτε θεῶνς οὐτε αἰθρόποτον, οἵτινες διδόσσετες ἡμῖν τοὺς αὐτοὺς τρόποις καὶ ἐγθύοντες τομεῖν, προδότες ἡμᾶς δὲν Πισσούρην τῷ αἰθετοτάτῳ τε καὶ πανονυγοτάτῳ, τούτος τε αἰρόμενος, οἵτινες, αὐτολικέστε καὶ τοὺς ἄλλοις ἡμᾶς προδεσμούσεις στρατεύεταις δὲν τοῖς πολεμίοις ἐφ’ ἡμᾶς ἐργεῖσθε; «*

40 *“Ο δὲ Ἀριστος εἶπε. »Κλεαρχος γὰρ προσήνει πιστινένων φτειρός ἐφένετο Ηπειρωτέοντες τε καὶ Ορούπει καὶ πάσιν ἦτορ τοῖς τοῦτοις. »*

41 *“Επὶ τοῦτος Ξενοφῶν τάδε εἶπε. »Κλεαρχος μὲν τούτον, εἰ προξεὶ τὸν δόκοντας ἔλει τὰς σπονδας, τὴν δίκην ἔχει. δίκαιον γὰρ αἰσθάνεσθαι τοὺς ἐπιορκοῦντες. Ηροδέτος δὲ καὶ Μένων, ἐπειπερ εἰσὶν ἡμέτεροι μὲν εὐθογέται, ἥμεροι δὲ στρατηγοί, πέμψατε αὐτοὺς δεῖρο. δῆλον γάρ,*

ὅτι φίλοι γε ὅτες ἀμφοτέροις πενθέουνται καὶ ἡμῖν καὶ ἡμῖν τὰ βέλτιστα σημβοτλεῖσαν.»

Ηρός ταῦτα οἱ βάροβαροι πολὺν χρόνον διατεχθήσαντες 42 ἀλλήλους απῆκλιον οὐδὲν αποκρομάνενον.

10. Volba nových vojevůdců.

An. III 1 (2—47).

1 *Πάτε δὲ οἱ στρατηγοὶ συνελλημένοι ἤσαν, καὶ τῶν III 1, 2 λογογοῦν καὶ τῶν στρατιωτῶν οἱ συνεπιστόλητοι. αἴτοι λόλεσται, εἰ πολλῇ δὴ απορεῖται ηὗσαν οἱ Ἑλλήνες, ἡποιόμενοι μέν, ὅτι εἰτε τρεις βεβαίως θάρσεις ἤσαν, καὶ καλῷ δὲ αἰτοῖς πάτητη πολλὰ καὶ ἔθηται καὶ πόλεις πολέμους ἤσαν, αἴροσσαν δὲ οὐδεὶς εἰτε παρεξεῖται ἔμελλεν, αἰπεῖκον δὲ τῆς Ἑλλάδος οἱ μείον ἢ μόρια στάδια, ἡμέτερον δὲ οὐδεὶς τῆς οὖσαν ἢν, ποτεποὶ δὲ διειστοντες εἰ μέρος τῆς οὐρανοῦ οὖσοι, πρέσηται τῷ αἰθετοτάτῳ τε καὶ πανονυγοτάτῳ, τούτος τε αἰρόμενος, οἵτινες, αὐτολικέστε καὶ τοὺς ἄλλοις ἡμᾶς προδεσμούσεις στρατεύεταις δὲν τοῖς πολεμίοις ἐφ’ ἡμᾶς ἐργεῖσθε; «*

1 *προδεσμούσεις δὲν τοῖς πολεμίοις ἐφ’ ἡμᾶς ἐργεῖσθε; «*

40 *“Ο δὲ Ἀριστος εἶπε. »Κλεαρχος γὰρ προσήνει πιστινένων φτειρός ἐφένετο Ηπειρωτέοντες τε καὶ Ορούπει καὶ πάσιν ἦτορ τοῖς τοῦτοις. »*

41 *“Επὶ τοῦτος Ξενοφῶν τάδε εἶπε. »Κλεαρχος μὲν τούτον, εἰ προξεὶ τὸν δόκοντας ἔλει τὰς σπονδας, τὴν δίκην ἔχει. δίκαιον γὰρ αἰσθάνεσθαι τοὺς ἐπιορκοῦντες. Ηροδέτος δὲ καὶ Μένων, ἐπειπερ εἰσὶν ἡμέτεροι μὲν εὐθογέται, ἥμεροι δὲ στρατηγοί, πέμψατε αὐτοὺς δεῖρο. δῆλον γάρ,*

ἀλλὰ Πρόξενος αὐτὸν μετεπέμψατο οἰκοθεν, ξένος δὲ ἀρ-

χειος. ἡ παγῆρετο δὲ αὐτῷ, εἰ ἔλθοι, φίλοι αὐτὸν Κύρῳ
πανήσει, ὅν αὐτὸς ἔργη κατέτειν εἰστρῆ τοιμῆσεν τῆς παρθίδος.
5 δὲ μέντοι Ξενοφῶν, αὐτοῦντα τὴν ἐπιστολὴν, ἀπακονοῖται
Σωκράτει τῷ Ἀθηναῖ περὶ τῆς πορείας, καὶ ὁ Σωκράτης
ὑποπτεύει, μηδὲ τι πρὸς τῆς πόλεως ἵπατιον εἴη Κύρῳ
φίλον γενέθαι, ὅτι ἑδόνει δὲ Κύρος προθύμως τοις Δακ-

αιουροῖς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας σιγυπολευκῆς, σιγυπονιλενει

τῷ Ξενοφῶντι ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς ἀπακονώσαι τῷ θεῷ
6 περὶ τῆς πορείας. Εἰθάν δὲ οἱ Ξενοφῶντες ἐπῆρετο τὸν Ἀπόλλωνα,
τίνι ἀνθεῖν θύσιον καὶ εὐγόνεμος κάλλιστα καὶ αἰδοῖσα
7 οὐδὲν τὴν ὄδον, ηὔπονει καὶ καλῶς προέξεις συθεῖη. καὶ
τοῦτο τὴν οὐδένα, λέγει τὴν μαντείαν τῷ Σωκράτει. ὁ δὲ αἰδοῖσα
μητρὸς αὐτῶν, ὅτι οὐ τοῦτο πρῶτον ἥρθαται, ποτερον ἥρθον
εἴη αὐτῷ παρενθέται ηὔπειρος, αὖτις αὐτὸς κόμις ιτένος
εἴναται, τοῦτο ἐπινιθάνεται. Οὐτοις ἀντίκατα πορευθεῖη. »Ἐπει-

10 ἀντίκατα πορευθεῖην τῇ θύσιᾳ, τοῦτο « ἔργη, » καὶ πουιν, ὅσα δὲ θεός
οὐκὶ πάντα μὲν τὰ καλεπτάτα εἰποδόντας, πάντα δὲ τὰ δε-

οῦ θεός, ἔξεινε καὶ κατακαυψάντει ἐν Σάρδεσι Πρόξενον καὶ
Κύρον, μετανοτας ἡδη διουμαντὴν τὴν αὐτὸν ὄδον, καὶ δινεστέθη

9 Κύρῳ. ποιηθημονεύειν δὲ τοῦ Προξενίου καὶ δὲ Κύρος
οὐκεπρονθυμεῖτο μέντοι αὐτὸν, εἴτε δε, ὅτι, ἐπειδὴν τάγματα
10 ἦσαν οὐτοτεία ληστῆ, ενθῆντος ἀποπειρεῖν αὐτὸν ἐλέγετο δὲ δισδότος
εἶναι εἰς Πλοίαρχον. ἐπειρετέο μὲν δη οὐτοις ἔξεπετη-

θεῖται οὐτὸν Προξενὸν· οὐ γάρ ηδε τὴν ἐπὶ βασιλέως
οὐδὲν, οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς τῶν Ελλήνων πλὴν Κλεάρχου.

ἐπεὶ μέντοι εἰς Κυλικαὶ ἥλθον, σαρῆς πᾶσιν ἥμητι
εἶναι, ὅτι δὲ διτόλος εἴη ἐπὶ βασιλέα. προθούμενος δὲ τῷ
δῖον καὶ ἀκοτεῖς, δικασιοὶ οἱ πολλοὶ δι' αἰσχύνην καὶ ἀλλήτων
καὶ Κύρου δινηκολούθησαν· οὐ εἰς καὶ Ξενοφῶν ἥ.

Ἐπεὶ δὲ ἀπορία ἦν, ἐλπετειο μὲν δῶν τοις ἄλλοις καὶ 11
οὐκ ἐδόνταο καθεδέται. μικρὸν δὲ ὅπουν ληγὼν εἰδεῖ σπαρα-

ξδίξεν· αὐτῷ βροτῆς γενομένης δικρητὸς πεσεῖν εἴς τὴν
πατρῷαν οἰκεῖται, καὶ εἰ τούτου λαμπεσθαι πᾶσα. περιφρόβος 12
δὲ εἰνθῆς συνγέθηται, καὶ τὸ δημοσὸν τῷ μηδὲ ἔκουεν ἀγαθὸν,
ὅτι δὲ πόνοις ἀπ καὶ κυδόνιοις φράσι μέγα εἰς Δίος ιδεῖν
ἔσθε· τῷ δὲ καὶ ἐφοβείτο, ὅτι αὐτὸν Δίος μὲν βασιλέως τῷ
οὐαδ ἑδόνει αὐτῷ εἴναι, κύνηρο δὲ ἑδόνει λαμπεσθαι τὸ πῖσθι,
μηδὲ δύνατο εἰς τῆς γάρδας ἐξελθεῖν τῆς βασιλέως, αλλὰ
εὐγούστο πάντοθεν ὑπὸ τηνῶν απόδοιται. ὁποῖον τι μὲν δῆ 13
ἐστι τὸ τοιοῦτον οὐαδοῦ ιδεῖν, ξένεστι δικοτεῖν· εἰ τῶν διμη-
βάτων μετὰ τὸ ὄντα. γῆγεται γάρ τοδε. εἰδῆς ἐπειδὴ
ἀνηρόθη, πρῶτον μὲν ἔμοια αὐτῷ δικτύπτει· τί κατάκεμα;
ἡ δὲ ωνδεὶς προβαίνει· αἷς δὲ τῇ ηὔπειρος εἰσὶν τοὺς πολε-
μίους ηὔπειρον. Εἰ δὲ γενηρόδιεσθαι ἐπὶ βασιλεῖ, τι εἰποθῶν, μηδὲ
οὐκὶ πάντα μὲν τὰ καλεπτάτα εἰποδόντας, πάντα δὲ τὰ δε-

νῶτατα παθόντας, οὐδερούμενοντας ἀποθανεῖν· οὐτοις δὲ αὖτις 14
νοῦνεθαι, οὐδὲντις παρασκευάζεται οὐδὲ ἐπικεκλείται, ἀλλὰ κατα-
κείμεθαι, ὅπερε ἔξοντος ἡδονὴν ἀγένειν. ἐγὼ οὐτοὶ τὸν εἰς πολε-

πόλεων στρατηγὸν προδόσοντο ταῦτα πορέειν; πολεῖν δὲ ἡλ-
ίκων ἐμαντρῆς ἀθεῖν ἀναμένειν; οὐ γάρ ἔγωγε εἰς προσβήνερος
ἔδομαι, εἰαν τῆλεσον προδῶ ἐμαντρὸν τοις πολεμοῖς. «

Ἐπεὶ τούτου αὐτοτεταυ καὶ συγκαλεῖ τοὺς Προξενούς 15
(προῶποι) λογητούς, ἐπεὶ δὲ συνηῆσθαι, ξένεστι.

»Ἐγώ, ὃ ἀνδρες λοχαροί, οἵτε καθεύδειν δύναμαι —

ῶντες οἴμαι οὐδὲ ὄμεις, — οἵτε κατακείσθεται ἐτι, ὅρσην,
16 εἰς οἶους ἐδεῖν, οἱ μὲν γὰρ πολέμους δῆλοι οὖτε οἱ πόστεροι
πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἔξεφρησαν, ποὺν ἐνδιδόντων καλῶς τα
ἐπιτάῦν παρασκευάσσασθαι. ἡμῶν δ' οὐδεὶς οὐδὲν ἀντεπει-
17 λεῖται, ὅπερ τὸς κάλλιστα ἀγωνισθεῖσα. καὶ μήτε εἰς ὑψηδό-
νεστείλι μεθα καὶ ἐπὶ βασιλεῖ γενηδόνεθα, τι οἰδηθα πείσεθαι, ὃς
ναῦν by καὶ τοῦ ὁμοιητοῦ ἀδελφοῦ καὶ τεθηκότος ἥδη αποτελε-
bylo vzdali τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν γείσα αἰνεστάρωσεν; ἡμᾶς δέ, οἷς
se králi τὴν κεφαλὴν μὲν οὐδεὶς πάρεστιν, ἐποτεσένσαντεν δὲ ἐπὶ αὐτὸν,
ῳζὶ διηλον ἀπὸ βασιλέως πονήσοντες καὶ αποκτεινοῦτες, εἰ
18 διηνόμεθα, τι ἀν οἰδηθα παθεῖν; αὐτὸν ἀν ἐπὶ πᾶν ἔθοι,
ἀξὶ ἡμᾶς τὰ ἔργατα αἰκιδάμενος πᾶσιν αἰθριώποις φρόβοιν
παραστήσονται ποτε εἰς αὐτόν; ἀλλ' ὅπερ τοι
μὴ εἰς ἐκείνο γενηδόνεθα, πάντα πονητόν.

Výhodný 19 Ἐγὼ μέτι οὖν, ἕστε μὲν αἱ πονηται ἡμας, οἵποτε
jest boj εἰπούμενην ἵ. αὐτὶ μὲν οἰκτιών, βασιλέα δὲ καὶ τοὺς σὸν
s nim ote-εἰπόμενον, διαθεωμένος αὐτῶν, δῆρη μὲν γάρον καὶ
vřený než oīci ἔχουεν, ὃς δὲ αὔρθισα τὰ ἐπιτάῦνα, δῆστις δὲ θερά-
pínešti
20 ποταμού, ὃς δὲ κατῆρη, κρυστὸν δέ, ἔνθῆτα δέ· τὰ δέ αὐτὸν
τῷν, στρατιωτῶν ὅποτε ἐνθυμούμενην, ὅτι τῷν μὲν αὐτοθιν
τούτον οὐδὲνος ἡμῖν μετεῖν, εἰ μῆτ πρωτίσθα, ὅτου δ' ἀνη-
δούσθα, γέδειν εἴτε ὀλγησιν ζητοταξ, ἀλλος δὲ ποιε πορί-
ζεσθαι τὰ ἐπιτάῦνα ἢ στοντικέντον ὅρκον γέδητης πατέρων
ἡμᾶς, ταῦτ' οὖν λογίζουμενος ἴνοτε τὰς στοντὰς μαζίν
21 ἐφορόντων ἢ τὴν τὸν πόλεμον, ἐπεὶ μέντοι ἐκεῖνοι ἔλασσον
ταξ διπονάδην, λελένθαι μοι δοκεῖ καὶ ἡ ἐκείνων ὑβριδης καὶ
ἡ ἡμετέρα ἀπορία. ἐν μέρᾳ γὰρ γῆτη κείται ταῦτα τὰ αἴροντα.

εὐθα, ὀπότεροι ἀν ἡμῶν ἀνδρες αἰκιδάντες ὀδοι, ἔγμαυθέται
δ' οἱ θεοί εἰσιν, οἱ δὲν ἡμιν, ἀν τὸ εἰκός, ἔσονται. οὗτοι 22
μὲν γὰρ εὐτοὺς ἐπιωρημένασιν, ἡμεις δέ, ποιμὴ δοῶντες Ναše vý-
αγαθέα, διερράς αὐτῶν ἀπεγόμεθα διὰ τὸν τὸν θεῶν πολὺ^ο
δοκονται, ωτε ἔξειναι μου δοκετ ἔνται ἐπὶ τὸν ἀγῶνα πολὺ^ο
σὺν φρονήσατε μείζου ἢ τούτου. ἐτι δ' ἔγουεν δώματα 23
ἰκανώτερα τούτων καὶ φῆγη καὶ θάντη καὶ πόνοντος πολὺ^ο
ἔγουεν δὲ καὶ φῆγας δὲν τοις θεοῖς αἰκιδάνες, οἱ δὲ ανδρες
καὶ τοποτοι καὶ θυγτοι μάζαιν ἡμῶν, εἰν οἱ θεοί, ωτε περι
τὸ ποδόσθεν, νικηρ ἡμιν διδασσαν.
Ἄλλο — ὅτας γὰρ καὶ ἀλλοι ταντὰ ἐνθυμοῦται, — 24
πρὸς τῶν θεῶν μὴ ἀνακείνομεν ἀλλοντες ἵψ' ἡμᾶς ἐλθειν Ρούζβιζι
προσκαλοῦντας ἐπὶ τὰ κάλλιστα γέρα, ἀλλ' ἡμεις αὐξώμεν τε τεδινού-
τον ἔξορμῆσαν καὶ τοὺς ἀλλοντες ἐπὶ τὴν αἰετήρην. φάνητε γινε καὶ boj!
τῶν λογαράν αἰδοντοι καὶ τῶν στρατηγῶν αἴξιστρατηγόρεοι.
καρψὸ δέ, εἰ μὲν ἡμεις ἐδέλετε ἔξορμαν ἐπὶ τείτα, ἔτεσθαι 25
ἡμῖν βούλομεν, εἰ δέ ἡμεις τάττετε, ἐμὲ ἡγεισθαι, οἵδειν
προφρεγόμενοι τὴν ἡμετάν, ἀλλὰ καὶ αἰκιδέαν ἔργουμεν ἐρύ-
κεν αὐτὸν εκαντοῦ τὰ κακά.«

Ο μὲν ταῦτα ἔλεγεν, οἱ δὲ λογαροὶ αἰκιδάντες ἤγεισθαι 26
εἰκέλευν πάντες καὶ παρὰ τὰς τάξεις ιόντες, οἵτον μὲν 32
στρατηγὸς σῶς εἴη, τὸν στρατηγὸν παρεκάλονται, οἵποτε δὲ
οἴχονται, τὸν ὑποστράτηγον, ὅπου δ' αὐτὸν λογαρὸς σῶς εἴη, τὸν
λογαρόν. ἐπεὶ δὲ πάντες στρατηγοὶ εἰς τὸ ποδόσθεν τῶν ὄπλων 33
ἐκστέζονται, καὶ ἔγενονται οἱ συνελθόντες στρατηγοὶ καὶ λογαροὶ
αἴρι τοὺς ἑκατόντα. ὅτε δὲ ταῦτα ἦν, σγεθὸν μέσαν ἡδεν πνίκτες.
Προξένον λοχαρῶν, ἥρξετο λέγειν ὁδε. »Ἔμιν, ὃ ἀνδρες

οὐρανοῖς καὶ λογοῖς, δῶσαι τὰ παρόντα ἔδοξε καὶ αὐτοῖς
οὐκέθειν καὶ ὑμᾶς παρεκάλεσαν, ὅπως βούλεισαίθεα, εἰ
τι δημάσιεσθα ἀγαθόν. λέξον δ', « ἔφη, » καὶ σὺ, ὁ Ξενοφῶν,
ἀπέρι καὶ πόδες ἡμᾶς.»
 35 Ἐκ τούτου λέγει τάξει Ξενοφῶν. »Ἄλλα ταῦτα μὲν
δὴ πάντες ἐπιστάμεθα, ὅτι βασιλεὺς καὶ Πιστορέρων, οἷς
μὲν ἐδιηγήθησαν, συνειδῆραστο ἡμῶν, τοῖς δ' ἄλλοις δῆλοις
ὅτι ἐπέβοιχενον, ὡς, τὰς δύνασται, ἀπολέσσων. ἢμιν
θε γε, οἴμαι, πάντα ποιητά, ως μῆτος ἐπὶ τοις βαρβάροις
ὡς γεράμενθα, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκείνου ἐφ' ἡμῖν. εἰ τοίνυν ἐπί-
τρασθε, ὅτι ὑμεῖς, τοδοῦτοι ὅπερε, δῶσαι τῷ συνεληκόντε,
μέριστον ἔγετε καυδόν. οἱ γὰρ οὐρανιῶται οἵτους πάντες πόδες
νανάναι, καὶ μὲν ὑμᾶς δῶσαν ἀθήναις, πάντες
νῦντον!
 Vše záleží
ne-
přátelům!
 Vše záleží
na vás,
vůdcové!
 Κακοὶ ἔγονται, εἰπεὶ δὲ ὑμεῖς εἰποί τε παρεκάλεστοι
πρωτεροὶ γητε ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ τοὺς ἄλλους παρακα-
λῆτε, εἰ ἵτε, ὅτι ἔμονται δικαῖοι καὶ πειράσσονται μιτεῖσθαι.
 Σι τοῦτο δὲ τοι καὶ δικαῖον ἔστιν ὑμᾶς διαφέρει τι τούτον.
ὑμεῖς γάρ ἴστε στρατηγοί, ὑμεῖς τελεοτρόποι καὶ λογοῖ,
καὶ ὅτε εἰρήη ἦτορ, ὑμεῖς καὶ λογισταί καὶ τηλεις τούτου
ἐπιλεγοντείτε. καὶ τὴν τούτην, ἐπεὶ πόλεμος ἔσται, αξιωτή-
σει ὑμᾶς αὐτοῦς αἰτιώνας τε τοῦ πλήθους εἶναι καὶ προ-
βονιζέσθαι τούτου καὶ προπονεῖν, εἰπεὶ που δέηται.
 38 Καὶ τὴν πρώτοι μὲν οἰκαὶ τὸν ὑμᾶς μέρα τῷρες παρά-
τετιμα, εἰ ἐπιμεληθείτε, ὅπως ἀντὶ τῶν αποκαλέστων τὸ στρα-
τούλητον καὶ λογαριοὶ αὐτοκατασταθῶσιν. εἰπεὶ γάρ αὐχοτον
novē voie-
vidče!
 Zvolte
στρατηγοῖς καὶ λογαριοῖς αὐτοκατασταθῶσιν. εἰπεὶ γάρ αὐχοτον
οὐδὲν ἂν οὔτε καλὸν οὕτε ἀγαθὸν γένοτο, ὡς μὲν συνελέσθω
εἰπεῖν, οὐδεὶς τοις πολεμοῖς παντάπασσιν. ή μὲν
γὰρ εὐταξία σύρεται δοκεῖ, ή δὲ ἀταξία πολλοῦς ἥδη αποκαλέσθεν.

Ἐπειδὴ δὲ κατατρήσθε τοὺς ἀρχοντας, δῶσαν δέ, 39 Ρο.
ἰαντὶ καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας συλλέγητε καὶ παρεσθα-
ρόμητε, οἷμα ἐν ὑμᾶς πάντι ἐν κατοφθ πονῆσαι. τὴν γὰρ τεκνοτι-
ΐσσαν καὶ ὑμεῖς αἰσθάνεσθε, τῶς ἀθηναῖς μὲν ἡθιον ἐπὶ τὰ 40
σπλα, αἰθύμας δὲ πόδες τὰς φρυγανάς, ὥστε οὐτῷ γ' ἐγό-
των οὐκ οἷσα, δὲ τὰς καρδιάσατο αὐτοῖς, εἰτε μητρὸς
δέος, εἰτε καὶ ἡμέρας. εἰσὶ δὲ τὰς εὐτῶν τρέψῃ τὰς γράμμας, 41
τῶς μὴ τοῦτο μόνον ἐπιστῆται, τὰ πείδωνται, ἀλλὰ καὶ, τι'
πονητοῖς, πολὺ εὐθυμότεροι ἔνονται. εἰσίστασθε γὰρ δή, 42
ὅτι οὔτε πλῆθος ἔσται οὔτε ἴσχυς ή ἐν τῷ πολέμῳ τὰς
νίκας πυοῖναι, ἀλλὰ δύστεροι ἀνὴν τοῖς θεοῖς ταῖς φήμαις
ἔργονταιεστεροι ἰστον ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τούτους τῶς εἰπεὶ
τὸ πολὺ οὐ κατίου οὐ δέκοται.
 Εὐτεθύμημα δ' ἔγινε, ως ἀποδεξε, καὶ τοῦτο, ὅτι, 43
ὅποντι μὲν μακρονέοντι ἔγρα τὴν πετρὸν τρόπου ἐπὶ τοῖς πο-
λευτοῖς, οὗτοι μὲν κακῶς τε καὶ αἰρόντος ως ἐπὶ τὸ πολὺ Jen ve sta-
ἀποθηγόνοιν, ὅποντι δὲ τὸν μὲν θάνατον ἔργωνται πᾶσαι tecnosti!
κονὸν εἶναι καὶ αναγραπτοί ἀνθρώποις, περὶ δὲ τοῦ κακῶς
αποθηγόντων αἴγανίκονται, τούτους διότι μαλλόν ποιεῖ τὸ
γῆρας αἰρηποτεμένους καὶ, ἔως ἂν λύσων, εἰδουμονέστερον
διάγονται. α καὶ ὑμᾶς δει τὴν καταμαθόντας — ἐν τοιούτῳ 44
γάρ καρδῆ ἔργεν, — αὐτοῖς τε ἀνδρας εὐθαδονδε εἶναι καὶ
τοὺς ἄλλους παρεκάλεσθεν.«
 Ο μὲν ταῦτα εἰπὼν ἐπειδότα, μετὰ δὲ τούτον ἐπειδότα
Χειροδορος. »Αλλὰ πρόσθεν μέν, ὁ Ξενοφῶν, τοδοῦτον
μόνον σε ἔμηντον, δῶσον γῆποντον Ἀθηναῖον εἶναι, τὴν δὲ
καὶ ἐπανάσσει, εἰφ' οἴη λέγει τε καὶ ποιάτεις, καὶ βού-
λομητρ ἂν ὅτι πλείστοντι εἶναι τοιούτοις. κατόπιν γάρ την

46 εἴη τὸ ἀγαθόν. καὶ τὴν, « ἔρη, » μὴ μέλισσεν, ὁ ἄνδρες, ἀλλ’ ἀπελθεῖτες ἥδη αἰδεῖσθε οἱ δεῖμενοι ἀρχοντας, καὶ ἐδουτοι
ῆκετε εἰς τὸ μέδον τοῦ στρατοπέδου καὶ τὸν αἰδεθέντας
αγέντες ἔπειτα ἔκει διγκαλοῦμεν τὸν δὲ ἀλλον διρευτώντας.

47 παρότοτο δὲ ἦμιν, « ἔρη, » καὶ Ἰολάδης ὁ κηρυξ « καὶ αὐταὶ ταῖται εἰπὼν αἰέντη, ὡς μὴ μέλισσον, ἀλλὰ περιάντο τὰ δέουτα, εἰς τοίνου ἥρεθρον ἀρχοντας αἵτινες μὲν Κλεάρχον,
Πλαστίον¹ Διορθωνέν, αἵτινες δὲ Σινιρέτον² Ξενθελῆς
Ἀγρανόν, αἵτινες δὲ Ἀγίον Κλεάντον³ Ἀρκάς, αἵτινες δὲ Μέτιονος
φιλήππον⁴ Ἀγρανός, αἵτινες δὲ Πιοξέτον⁵ Ξενοργῶν⁶ Αθηραίος.

11. Xenofon řečí povzbuzuje mysl vojínů.

An. III 2.

III. 2, 1 'Επει δὲ γέρητο, μέντος τε διηθούς ὑπέρβαντε, καὶ εἰς τὸ μέδον ἤκον οἱ αρχοντες, καὶ ἔδοξεν εἰποις προφρυνεῖς
καταστρέψαντας συγγαλεῖν τὸν δὲ στρατιώτας. ἔπει δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατιώταις διητῆθιν, αἰέντη πρωτος μὲν Χεριδόνορος
ὁ Ιερεδειανόντος καὶ ἔλεγεν, καὶ τούτῳ δὲ Κλεάντῳ δὲ Οὐρανίῳς αἰέντη καὶ ἔλεγεν, εἰς τοίνου τῷ θεῷ τούτῳ θύσειν παρήγεται, ὅποις
πρωτοτορ εἰς φρίλειν⁷ κάθεται αἰρυμόνθεται, διπετεῖξασθαι δὲ
καὶ τοὺς ἄλλους θροίς θύσειν κατέ δίνεινται. καὶ δῆρι δοκεῖ
ταῖται, « ἔρη, » αἰνεῖται τῷ γείρᾳ, καὶ αἰνεῖται αἴτιοτες.
εἰς τοίνου τῷ γείρῳ τῷ εἰπαντίσθεντι.

'Επει δὲ τὰ τῶν θεῶν καλῶς εἶχεν, ἥρετο πάλιν τὸδε· 10
« Κτεργγανορ λέγον, διν πολλὰς καὶ κακὰς ἡ πάτερ εἰς
ἡ μὲν εἰς τὸν διορθωτήν αἴτιον. πρωτοτορ μὲν γάρ ημεῖς μὲν ἔπειτας
δομῆτεν τὸν τὸν θεόν δόρκος, οἱ δὲ πολέμους επιτομῆς⁸ αἱ πομο-
κανοὶ τε καὶ τὰς διποδὰς παρεῖ τὸν δόρκος λεπίσασθαι. 1. Nadežde
ořítková δὲ ἥρετον τικός τοὺς μὲν πολεμητούς εἰπα-
τίοντας εἰπειτα τὸν δὲ θεόν γε, ἡμεῖς δὲ στημένοι τοις
οἴτεροι εἰσὶ καὶ τὸν μεγάλον τοῦτο μηδονὸς ποιεῖν
καὶ τὸν μηδονὸς, καὶ ἐν δευτοῖς οὖσι, σφέσειν εἰπετῶσαι
οὕτω βούλονται.

» Ήγή μὲν τὸν βαροβάρον επιποζίτεν τε καὶ αποστίαν
Jen boj jest επίτραπη καὶ ὑπεις, οἷασα. εἰ μὲν οὖν βαροβάροντα πάλιν
naše spásu citoiς διὰ φυλές iένται, αἴραγη ήμας πολλὴν αἰτιώμενη εὔχεται,
δόρκοντας καὶ τὸν διρευτηρόν, οἱ διὰ πίστεως αἵτοις ἔκα-

An. III 2, § 9—11.

87

τὸν δὲ ἐνεγκότιστεν, οὐτε πεπόνθεσσιν. εἰ μέντοι δικαιοούντεθε
δὲν τοὺς τοὺς δὲ πατούντας, δικηρ επιθέτειν
αἵτοις καὶ τὸ λουπὸν διὰ πεπτὸς πολέμου αἵτοις ίένται,
δὲν τοὺς θεοὺς πολλαὶ ημένης καὶ καλαὶ εἰπίδεις εἰσὶ
οι τηρούσας.

δ' οἱ στρατιώταις πάτερς μὲν δοκοῦ προσεκανήσσονται τὸν θεόν,
καὶ δὲ Ξενοργῶν εἴπει· « Λοξεὶ μοι, οὐ αἴδεσ, εἴπει περὶ⁹
διωρηδίας ἡμῶν λεπότον οἰονός τοῦ Διὸς τοῦ διοργοῦς
ἔρημη, εἴξασθε τῷ θεῷ τούτῳ θύσειν παρήγεται, ὅποις δὲ
πρωτοτορ εἰς φρίλειν κάθεται αἰρυμόνθεται, διπετεῖξασθαι δὲ
καὶ τοὺς ἄλλους θροίς θύσειν κατέ δίνεινται. καὶ δῆρι δοκεῖ
ταῖται, « ἔρη, » αἰνεῖται τῷ γείρᾳ, καὶ αἰνεῖται αἴτιοτες.
εἰς τοίνου τῷ γείρῳ τῷ εἰπαντίσθεντι.

» Κτεργγανορ λέγον, διν πολλὰς καὶ κακὰς ἡ πάτερ εἰς
ἡ μὲν εἰς τὸν διορθωτήν αἴτιον. πρωτοτορ μὲν γάρ ημεῖς μὲν ἔπειτας
δομῆτεν τὸν τὸν θεόν δόρκος, οἱ δὲ πολέμους επιτομῆς⁸ αἱ πομο-
κανοὶ τε καὶ τὰς διποδὰς παρεῖ τὸν δόρκος λεπίσασθαι. 1. Nadežde
ořítková δὲ ἥρετον τικός τοὺς μὲν πολεμητούς εἰπα-
τίοντας εἰπειτα τὸν δὲ θεόν γε, ἡμεῖς δὲ στημένοι τοις
οἴτεροι εἰσὶ καὶ τὸν μεγάλον τοῦτο μηδονὸς ποιεῖν
καὶ τὸν μηδονὸς, καὶ ἐν δευτοῖς οὖσι, σφέσειν εἰπετῶσαι
οὕτω βούλονται.

» Ηγή μὲν τὸν βαροβάρον επιποζίτεν τε καὶ αποστίαν
τῶν προτότον τῷ διορθωτῷ εἰπειτέρων καὶ διόροντις, ἵνα b) příklad
εἰδῆτε, οὐδὲ αἴρασθαι τε διοργοῦται εἴται, διόρονται τε
δὲν τοὺς θεοὺς καὶ εἰς πάτην διετῶν οἱ αἴτοις. εἰδότοις

- μὲν γὰρ Πλεονᾶς καὶ τῶν σὸν αὐτοῖς πατεπληθεὶ στόλῳ,
ως ἀφαιμοίντων τὰς Αἴγυρας, ἡποστῆναι αὐτοὶ Αἴγυριοι
όπόδους κατακάπνουεν τῶν πολεμίοις, τοσαντας λιμαίνεις,
καταθύνειν τῇ θερή, ἐπεὶ οὐκ εἶχον ἴκανας εὖσιν, ἔδοξεν
αὐτοῖς κατ' ἵκαντὸν πεντακοσίοις θέντε, καὶ ἔτι τὴν
ἀποθύνονταν. ἔπειτα, ὅτε Ξέρξης ὄπερον, ἀγέιος τὴν
13 αναρθρητον διρραχίαν, ἥνθεν ἐπὶ τὴν Ἐλασσα, καὶ τότε
ἐπίκοντον οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι τὸν τούτον ποιοῦντος
καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. οὐ δὲ τελητῆς
οὐδὲν τὰ τρόπαυα, μέριστον δὲ μαρτύριον ἢ ἐλευθερία
τῷ πλεον, ἐν αἷς ἡμεῖς ἡγένεσθε καὶ ἐπράγματε.
οὐδέποτε γὰρ αὐθιρωπον δεσπότην, ἀλλὰ τὸν θεον προσ-
κατέτε.
- 14 Τοσοντοτε μὲν ἐτείρη ποιογόνι. οὐδὲ μὲν δὴ τοιτέρο
c) vaše γε ἐρῶ, ὁς δὲ μειζὸς καὶ αἰτοῖς αἰτοῖς. ἀλλὰ σὺ
dosavadni πολλὰ ἡμέραι, ἐξ' οὗ, ἀνταξέμενοι τούτοις ἐκείνοις
státečnost ἐγγόνοις, ποικιλεσίοις ἡμέραις αντανακάπνουεν τοὺς τοῖς
15 θεοῖς. καὶ τότε μὲν δὴ περὶ τῆς Κίνησος βασιλείας ἀνδρες
ἡτε αγενοί. τὴν δ', ὅποτε περὶ τῆς ἡμέρας συνηρίσας
ὅ αγενοί εἰσι, πολὺ δηπτον, ἡμᾶς προσῆνει καὶ αἰμετονες
16 καὶ προθητικοτέρους εἶναι. ἀλλὰ μήτη καὶ θαρροεινετέρους
τὴν πρέπει εἶναι πρὸς τὸν πολεμίον. τότε μὲν γὰρ αὐτοῖς
ὄπερες αὐτῶν, τὸ δὲ πλῆθος αὐτεροῦ δημιουρεῖ, δημοσιός ἐπολ-
ηγόρετε σὸν τῷ περιθρί φροντικαὶ εἶναι εἰς αὐτοῖς. τὴν
δὲ, ὅποτε καὶ πείσαντος ἦδη ἔχετε αὐτῶν, δτε οὐδὲ θέλοντα,
καὶ πολλαπλάσιους δημοσιούς ἡμᾶς, τι ἔτι ἡμῖν προ-
ῆξεν τούτονς φοβεσθέντα;

Mηδὲ μέτου τοῦτο μειον δοξῆτε ἔχετε, οὐτε οἱ Άριοι 17
αἱ οἱ πρόσθιτε δὸν ἡμίτι ταττόμενον τὴν ἀφεστήκασιν. II. Obavy
ἔτι γὰρ οἵτου κακίονες εἰσὶ τῶν διφ' ἡμῖντον, ητηγένειον. Isou Iliché:
ξεργατον γοντ ἐκείνοις καταλαπόντες ἡμᾶς. τοὺς δὲ ξέλοντας a) pro gradu
φρυγίας ἀρχεῖν πολὺ κατέτον δὸν τοὺς πολεμίους ταττούτοις Ariauovu
νοντος η ἐπὶ τῇ ἡμέτερος τάξει δόσαν.
Ετ δὲ τις ἡμῶν αὐτούς, οὐτε ἡμεῖς μὲν οὐκ εἰσὶν 18
ἐπατείσα, τοῖς δὲ πολεμοῖσι πολλοὶ παύροι παύροι εἰσιν,
ἐνθηγόρετε, οὐτε οἱ μάρδοις ἱππεῖς οὐδὲν ἀλλοὶ η μάρδοι εἰσιν b) pro ne-
ανθρώποις. οὐτὸς μὲν γὰρ ἵπποι ἐν μάρῃ οὐδεὶς πάποτε οὐδὲ
δημητεῖς οὐτε λαετοθεῖς απέθανεν. οὐδὲ ἀρδεσ εἰσὶν οἱ
πουοντες, δὲ τις ἐν ταῖς μάγας γίγνεται. οὐδοντον τῶν ἱππέων 19
πολὺ ἡμεῖς ἐπὶ αρρενεστέρον ὄγκιαστός ἐμειν. οὐ μὲν γάρ
ἐπὶ ἵπποι κατέπεπτε, τοβονδημενοι οὐδὲ ἡμᾶς μόνον, ἀλλὰ
καὶ τὸ κατατεσεῖν. ἡμεῖς δὲ επὶ γῆς βεβηρώτες πολὺ μὲν
ἰογρόντερον πεισθεῖτε, εἴτε τὸ προσήν, πολὺ δὲ μαλλον,
ὅτους αὐτονομεθα, τελεόντεθα. εἴτι δὲ μόνη προσε-
λογιστεοι οἱ ἵππεις — φεντρετερ αὐτοῖς ἀσφαλέσ-
τερον ἐστιν τῇ ἡμῖν.

Ετ δὲ δῆτη τὰς μὲν μάρδας θεραπείτε, οὐτε δὲ οὐκέτι 20
ἡμῖν τισσας αρχεῖς ηγετετε, οὐδὲ βασιλεὺς
αγοραὶν περιέξει, τοῦτο ἀγθεσθε, δικένασθε, πότερον c) proto, že
κοείτον Τισσαφερέρην ἡγεμόνα ἔχετε, δὲ ἐπιθυμενόν ἡμῖν Tissafernes
φρερός ἔστι, η οὖς αἱ ἡμεῖς αὐθιρωπον δημοσιότες, ητηγένειον, μάς opustili
πελεύσαμεν, οἱ τίκονται, οὐτε, τὴν περὶ ἡμᾶς αἰματαριστον,
περὶ τὰς ἰσταντον φηγέτε καὶ δοματα αἰματαριστον, τὰ δὲ 21
ἐπιτηδεια πότερον ωνειθαι κατέτον ἐπὶ τῇ ἀγορᾶς, ης
οὗτοι παρεῖχον, μικρὰ μέρη πολλοῦ ἀργυρίου, μηδὲ τοῦτο

- εἴτιος ἔχοντας, η̄ αὐτὸν λαμβάνειν, ἐάπερο κρατῶμεν, μέτρῳ
κρομμένον, διόδην εν̄ εκαστος βούληται.
- 22 Εἰ δὲ ταῦτα μὲν γνωμάσκετε, ὅτι κρείττονα, τὸν δὲ ποταμὸν ἀπόρον εἰπόντες τοιούτους τεῖνου καὶ μεγάλους
καὶ μεγάλου πεπονῆται διαβάντες, διέμασθε, εἰ ἀρά τοῦτο
ταῦτα σημασίαν οἱ βάρβαροι. πάντες γὰρ ποτα-
μοί, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἀποροὶ εἰσι, ποσιστοῖς πρὸς
ταῦτα σημασίαν διαβάστοι γίγνονται οὐδὲ τὸ γόνιον βρέκουτες.
- 23 Εἰ δὲ μῆδ' οὐ ποταμοὶ διηρέουσιν, πρέπει τε μηδεὶς
η̄μῖν φρεατεῖται, οὐδὲ οὐδὲ η̄μῖν γε αὐτηγητέον. ἐπιστάμεθε μὲν
III. Slabost γὰρ Μήδοντος, οὐδὲ οὐδὲ εν̄ η̄μῶν φραγμένων βελτίονας εἴναι,
τις περικές ἀπονοτος ἐν̄ τῇ βασιλέως χώρῃ πολλάς τε
καὶ ενδαιμονες καὶ μεγάλες πόλεις οἰκοῦσιν, ἐπιστάμεθε
δὲ Ηλισθας ὁσαντος, Αιγαίοντας δὲ καὶ εὐτοὺς εἴδουμεν. ὅτι
ἐν̄ τοῖς πεδίοις τὰ ξενιά καταλαβόντες τὴν τούτου χώραν
24 καρποτοῦνται· καὶ η̄μᾶς δὲ εν̄ ἔφηρ ξενιάς ληπτοι φρε-
νερῶν εἰναι οἰκαδε ωρημένους, ἀλλὰ κατασκευαζεις ε-
νθανει, καὶ αὐτοῦ πονοὶ οἰκηθεῖσιν εἰδούσι. οἰδει γάρ, ὅτι καὶ
Μήδοις βασιλεὺς πολλοὺς μὲν η̄γειρον αὐτοῖς οἱ ιη-,
πολιστοὶ δὲ αὐτοῖς πολλοὺς τοῦ ἀλόγου, ἐπειδὴν, καὶ οὐδο-
πονῆσις τοῦ αὐτοῖς, καὶ εἰ σὸν τεθρόντος βούλουτο
απίστανε. καὶ η̄μῖν γὲ εν̄ οἴδ' ὅτι τρομασμένος ταῦτα ἐποιεῖ,
25 εἰ ἔρχεται μήδης μέντος κατασκευαζομένον. ἀλλὰ γὰρ δεδοκει,
μῆδη, εν̄ αὐταῖς μάθομεν αὐτοῖς ἔργοι τοῖς καὶ εν̄ αὐθόντοις βιο-
τεῖν, οἰκαδε οἱ λοιποφάγοι ἐπιλαθώμενα τῆς οἰκαδε δύοτι.
26 δοκεῖ οὖν μου εἰκὼν καὶ δίκαιον εἶναι πρότον εἰς τὴν
Ἑλλάδας καὶ πρὸς τὸν οἰκεῖον πειρασθαι ἀρχικρείσθαι καὶ
πιθεῖξ αὐτοῖς Ἑλλησιν, ὅτι εἰκόντες πέντε στόλοι τὸν

- (1) οὐδεν δέονται διηρέονται. εἰπετε καὶ τῶν ποταμῶν δὲ οὐδεν
τῶν ποταμῶνται εἰπετε. τοῦτο δῆται λέγειν, διποταμοῖς αὐτοῖς
ποταμοῖς μεταπέμψατε μεταπέμψατε. ποταμοῖς μέτα τούτων
ἔφη, »δοκεῖ μοι κατακαταστεῖν τὰς αὐτας αὐτας, σας ξενιάς. a) zava-
της μῆτρας ζεύης ημῶν σπερματης, αλλα πορειώμεθα, διποταμοῖς αὐτοῖς
διποταμοῖς δέονται διηρέονται. εἰπετε καὶ τὰς σκηνὰς σημε-
(2) αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς διηρέονται. εἰπετε καὶ τὰς σκηνὰς σημε-
κατακατασταται. αὐτας γὰρ αὐτοῖς διηρέονται μὲν παραγόντοις αὐτοῖς.
διποταμοῖς δέονται διηρέονται. εἰπετε εἰπετε τὸ μάργενθαι οὐδὲ τὸ
(3) τὰς σπιρήδεις διηρέονται. εἰπετε καὶ τῶν αὐλων διηρέονται τὰς
περιττας απαλατάσσομεν, πλὴν δέονται πολέμοις, εἰπετε η διποτα-
μοῖς, οὐδὲ ζεύης μεταπέμψατε. ποταμοῖς μέτα γέρονται
ζεύης μεταπέμψατε, εἰπετε καὶ τοὺς ποταμούς αλλόρους. εἰπετε καὶ ποταμοῖς
ποταμοῖς δέονται διηρέονται διηρέονται ποταμοῖς.
- (4) Δομόποι μου εἰπετε, διποταμοῖς ποταμοῖς εἰπετε. 29
διποταμοῖς γὰρ καὶ τοὺς ποταμούς, διποταμοῖς διηρέονται
καὶ τὸν ποταμούς πρός ημᾶς ποταμούς, πρὸς τοὺς διηρέοντας
ημῶν σπερματης, νομίζοντες διποταμοῖς μὲν τῶν αὐτοῖς τοῖς
ημῶν πειθομένοντας τούτους εἶναι ημᾶς πειθομένοντας τῷ πο-
λέμῳ, λαβόντες δὲ τοὺς αὐτοῖς ποταμούς, απεργίας αὐτοῖς
τὸν ποταμόν ημᾶς απολέθθαι. δει οὖν πολὺ μὲν τὸν διποτα-
μοῖς ημᾶς επιμελεστέρον γενέσθαι τὸν
τῶν ποταμῶν, πολὺ δὲ τοὺς αὐτοῖς ποταμοῖς εὐτελεῖς b) kázné
τοτέρον γένεσθαι πειθομένοντας μεταλλούς τοῖς αὐτοῖς
αρχικρείσθαι επιμελεστέρον γενέσθαι τὸν
- γονδι τὴν γε ποδοσθέντη. εἰπετε δέ τοις απειθή, φημίσ- 31

*ΕΓΓΙΤΕΕΙΝ
ΔΥΝΟΣ ΉΛΙ
ΣΘΝ. ΟΥΤΩΣ ΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ΠΛΕΙΣΤΟΙ ΣΘΒΟΝΕΙΟΙ ΕΞΟΥΣΙΑ. ΤΗΔΕ
ΥΑΟ ΤΗ ΗΜΕΡΟΣ ΜΑΓΙΟΝΓ ΒΗΦΟΡΑΣ ΑΝΘ^Σ ΕΙΩΣ ΚΛΕΩΠΟΛΙΣ, ΤΟÙΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ ΕΙΩΣ ΕΙΝΑΙ. ΤΗΔΕ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ ΕΙΩΣ ΕΙΝΑΙ. ΤΗΔΕ*

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ ΕΙΩΣ ΕΙΝΑΙ. ΤΗΔΕ

*ΖΑΒΕΡ ΞΗΕΝ, ΕΠΙΧΛΩΡΟΝΔΑΤΟ ΩΣ ΤΑΧΙΣΤΑ, Ή ΤΟΥΦ ΠΕΩΔΙΝΤΑΣ, ΕΙ ΔΕ
ΤΟ ΑΛΛΟ ΡΕΛΤΙΟΝ Ή ΤΑΧΙΣΤΗ, ΤΟΛΜΑΤΟ ΚΑΙ Ο ΙΩΑΝΤΗΣ ΘΙΔΕ
ΔΧΕΙΤ. ΠΑΝΤΕΣ ΥΑΟ ΧΟΥΗΣ ΝΑΤΗΙΔΑΣ ΘΕΝΙΣΘΑ.«*

*33 ΜΕΤΑ ΤΑῦΤΑ ΧΕΙΟΓΟΡΟΣ ΣΙΠΕΡ. »ΑΛΛ ΕΙ ΜΕΤΡ ΤΥΟΣ
ΑΛΛΟΥ θεὶ ΠΡΟΣ ΤΟΝΤΟΙΓ ΟΙΣ ΛΕΓΕΙ ΞΕΙΝΙΓΡΟΝ, ΚΑΙ ΑΓΓΙΑ
ΜΟΥΡΙ ΞΕΝΤΑΙ ΣΙΠΕΙΡ. Ε ΔΕ ΡΗΝ ΤΙΟΥΡΓΕ, θοκει μοι ως ΤΑΧΙΣΤΑ ΨΗ-
ΦΙΔΑΣΗΝ ΑΓΑΣΤΟΥ ΣΙΝΑΙ· ΚΑΙ ΟΤΩΡ θοκει ΤΟΝΤΑ, ΑΝΤΑΣΤΑΤΟ
ΤΗΡ ΧΙΩΑ: « ΑΓΓΙΑΤΕΝ ΠΑΝΤΕΣ.«*

*34 ΑΝΑΣΤΑΣ ΔΕ ΠΑΛΙ ΕΙΣ ΞΕΙΝΟΡΑΝ. »Ω ΑΓΓΙΔΕΣ, ΑΧΟΥ-
ΡΙΟΟΣ ΕΙΝ ΠΡΟΟΔΗΜ θοκει μοι. δηλοι, δι ΤΟ ΠΟΔΕΝΕΘΕΤΗ ήμας
θει, οπτον ξηροει τα ΣΠΙΤΗΡΕΣΙΑ. αχοντα δε καρμας ειναι καλας
μετα το ηλιον, εινοι σταδίου απεγονόδας· ουτε αν ον θινημέ-
την ισιας: « αγγιατεν παντες.*

*ΠΗΓΕ ΟΙ ΠΡΟΟΔΗΜ θοκει μοι. δηλοι, δι ΤΟ ΠΟΔΕΝΕΘΕΤΗ ήμας
θει, οπτον ξηροει τα ΣΠΙΤΗΡΕΣΙΑ. αχοντα δε καρμας ειναι καλας
μετα το ηλιον, εινοι σταδίου απεγονόδας· ουτε αν ον θινημέ-
την ισιας: « αγγιατεν παντες.*

*ΤΗΡ ΠΑΡΟΙΟΤΕΣ διωκοντες και διαπονην, ειαν δηνωντας, τονδε δε
(ΡΗΣ) διωκοντας· φρένουδην, ει και εντοι ήμιν αποιδην ΣΠΑΝΟ-
36 ΔΟΡΦΟΙΣ. ιδοις οιν αδραλέθρεσον ήμιν πορεσιν διαπο-
V jakém πλατινίοι ποιησει επιοντας των οπλων, πητα τα δικαιοντας.
σκου πο- φρόνα και ο πολεμούς διλος ειν αδραλέθρεσοφη. ει οιν την απο-
τάχθημε? δευθείν, Σπάνος ηθη ηπιδιθει τον πλαδίον και τα ποδήσιν
νετεν κοδιειν και την πλειρον εισαρέσσων ειναι, τηνες
δ' οποιονδιοριστειν, ουν αι, διπτε οι πολέμους έλθοισι,
βοιηνέσσιν ήμας θει, αλλα κρόμιθα αν εινδην τοις*

*ΜΕΤΑ ΤΑῦΤΑ άΓΙΩΤΗΡΑΝΤΕΣ και διαβάντες τὸν Σταύτερον III 3, 6
ΠΟΤΕΙΟΝ έπορεντο τετραμέρον, τα δηπόδημα και τὸν δηλοι
ειν μένον ηγορές. οι πολλοι δε προελημηθότων στην επι-
φανετα δ Μαραθάτης, ιππίας ξηνην οις διακοσίοντ
και τοξότας και σφραδονήτες εις τετρακοσίοντα μάλι έλα-
φορος και ενδώνοντας· και προσήνε μὲν ως φίλοις ων πρός 7
τοὺς Κλεμασ· επει δ ηγήνης ηέρεντο, έξεπινης οι μὲν*

12. Svizele ústupu řeckého.

An. III (3, 6 — 4, 5).

ΜΕΤΑ ΤΑῦΤΑ άΓΙΩΤΗΡΑΝΤΕΣ και διαβάντες τὸν Σταύτερον III 3, 6

αντῶν ἐρᾶται καὶ μῆτεις καὶ πέποι, οἱ δὲ ἐφευδόνται
καὶ ἐπιρωτοῦνται. οἱ δὲ ὀπισθορύπλανες τῶν Ἑλλήνων ἐπα-
γγοι μὲν κακοῦ, ἀπεποίουν δὲ οἰδεῖν. οἱ τε γὰρ Κοῆτες
βραχύτεραι τῷν Ηλείνων ἐρᾶται καὶ αἷμα ψεύτιοι ὄντες
εἶναι τῶν ὀπλων πατεκέλευτο, οἱ τε ἀκοντισται βραχύτεροι
ηὐποτρέποι, ηὖτε ἔξικενθεται τῷν διφειδομητῶν.

8 Τοῦτον τὸντον Σειροπόντι τὸντει μάνει διωκτέον εἶναι. καὶ
ἡμῖνον τῷν ὀπλῶν καὶ τῷν πελταστῶν, οἱ ἐπιχοροὶ δὲν
εἰντοῦ ὀπισθοργανοῦντες διώκοντες δὲ οἰδένται κατελάμ-
9 βατον τῷν πολεμίουν. οὗτε γὰρ μῆτεις ήσαν τοις Ἕλλησιν, οἵτε
οἱ πεζοὶ τῶν πεζοῦν εἰς πολλοῦ φεύγοντας ἐδίψαντο κατα-
λειμπάτεται εἰς ὅλην Καρίαν· πολλὰ γὰρ οὐτὶς οἴον τε γηρατὸν
10 ἕλλον τετρεμένοις διώκεται. οἱ δὲ βραχύτεροι πεπει καὶ
φεύγοντες αὖτε ἐπιρούνται, εἰς τοῦτοθετι τοξεύοντες απὸ
τοῦτον ἑπτατον· διόδον δὲ διώξεται οἱ Ἕλλησι, τοδοτοτο
11 πάλιν ἐπενεγχωρεῖν μεριζόντοις ἔσται. οὗτε τῆς ηὔρεσες δῆλης
δηλαθοτο οὐ πλέον πέπει καὶ εἴκονι στρεψιν, αὖτε δεῖται
ἀρίζοντο εὖτε ταῦτα κακά.

Ἔτιθε δὴ πάλιν ἀθρυία ήτο. καὶ Χειρίσιορος καὶ οἱ
πολειβότεται τῷν ὀποτηγῷν Σειροπόντες Ηλείσι, οἵτι-
νεται τέτο τῆς φράσατον καὶ εἰπος τε ἐκπιθύνεται καὶ τῶν
12 πολεμίουν οὐδὲν μᾶλλον ἐδίνεται βιβλίτεται. αἰκονίδες δὲ
Ἐπειροπῶν ἔλεγεν, οἵτε δοθοῖς αἰτήσιτο, καὶ εἰπὼ τὸ ἔργον
εντοις μεριζοῦνται. »αὖτε ἡγώ«, ἔργη, »τηγενέστηρ διώκεται,
ἔτειδη ἡμᾶς ἐπ τῷ μέτενται κακῶν μὲν πάρηστας,
13 αντεπούεται δὲ οἰδεῖς θηταμένον. ἔτειδη δὲ ιδιωτούεται, αἴη-
θῆ, »ἡμεῖς λέγετε· κακῶς μὲν γὰρ ποτειν οὐδὲν μᾶλ-
λον ἐπινεγκεθεται τῶν πολεμίουν, μεριζοῦνται δὲ πάντα γα-

λεπῆς. τοις οὖτις θεοῖς γάροις, οἵτις δὲν πολλῇ δύστη, αλλὰ 14
δὺν διλέποις ηὔθετον, τῶντε βλάψαι μὲν μὴ μεγάλα, δηλῶσαι δέ,
οὐ δεκόμεθαι. τῶν γάρ οἱ μὲν πολέμου τοξεύονται καὶ δρεῖται 15
δινοστάνται, δῖσσον οὕτε οἱ Κοῆτες αὐτοκενένται δινοστάται, οἵτε
οἱ εἰς ζειρός βάλλοντες ἔξικενθεται. ὅταν δὲ αντοντὸς διώ-
κοται, πολλὰ μὲν οὐτὶς οἴον τε γηράτον απὸ τοῦ διρρετεύ-
ματος διώκεται, εἰς ὅλην δέ, οὐδὲ εἰς ταῦτα εἴη πεζός,
πεζόν αὐτούς διώκεται, εἰς ταῦτα εἴη πεζός,

16 Πιετις οὖτις εἰς μέλλοντεν τοξεύοντας εἴργεται, οἵτε μὴ τὴν
δύνασθαι βλαστεῖν ήσαν πορειομένονται, διφειδομητῶν τὴν
τριχίσηται δει καὶ μῆτεις. αἰκόνω δὲ εἰπαι εἰς τῷ διρρετεύ-
ματι ηὔθετον Ηδοίονται, εἰς τῶν πολλοῦ φεύσαι ξπίστρεται
διρρετοτεν, καὶ τὸ βέλος αὐτοῦ καὶ διπλάσιον φέρεται
τῷν Ηλείσικῶν διφειδομητῶν. ἔτιπεν γάρ διὰ τὸ ηὔπουστη 17
θέται τοις λίθοις διφειδομητῶν επὶ βραχὺ ἔξικενθεται, οἱ δὲ
Ρόδοι καὶ τοις μολυβδίναις ἐπιστατεῖται ληδίσθαι. εἰπαι οὖτις 18
αντῶν ἐπισκεψόμεθαι, τίνες πέπειται διφειδομηται, καὶ τούτῳ
μὲν αντῶν διημεν αἰγήνοιον, τῷδε δὲ μᾶλλον πλέκεται εἰδέλονται
αὖτοι αἰγήνοιον τελεῖται, καὶ τῷδε διφειδομητῶν εἰς τῷ τετρεγχτεύ-
θὲλονται αὖτοι τυραντεῖται εἰδότενται, ιδεισ τινες φα-
ντοτεται ἱκετοὶ ηὔθετοι μορφεῖται. οὐδὲ δὲ τηπτοτε δητασ εἰς τῷ 19
διρρετεύμεται, τῶνται μὲν τινες περιτοι, ηὔθετοι, τῶνται δὲ τῷν Κλε-
αρχοται αὖτοι τυραντεῖται εἰδότενται, ιδεισ τινες φα-
ντοτεται ἱκετοὶ ηὔθετοι μορφεῖται. οὐδὲ δὲ τηπτοτε δητασ
φόροις μεριζοῦνται. εἰς οὖτις τοντοτο πάντας ἐκλέγεταιται διφει-
δομηται, ιδεισ καὶ οἰνοῖ τι τῶν πολεμίουν φεύγοντας αἰμάτοινται. «
20 Εδοξε καὶ ταῦτα καὶ ταῦτης τῆς μητρὸς διφειδομητῶν ταῦτα
μὲν εἰς διακοσίουν ἔγένεται, ταῦται δὲ καὶ μῆτεις ηὔθεται

μασθῆσαν τῇ ἴστηρισί εἰς πενήκοντα, καὶ σπολάδες καὶ θωρακες αὐτοῖς ἐπορθητησαν, καὶ ἔπαχος ἐπεστάθη Λόνος ὁ Πολυτροάτον ἀθηναῖος.

4, 1 Μενιαντες δὲ ταῦτη τὴν ἡμέραν, τῇ αὐλῇ ἐπορεύοντο προπάτερον ἀπαστάνες. Καράδορεν γὰρ ἔδει αὐτοὺς διαβῆναι, ἵνα τῇ ἐφοβοῦντο, μή ἐπιθυμοτο αὐτοῖς διαβαίνονταν 2 οἱ πολέμου. διεβεβηρός δὲ αὐτοῖς πάλιν φάντατον ὁ Μηδαμάτης, ἥκιν τὸπος γλιών, τοξότας δὲ καὶ σφερόπτης εἰς τερομυσηδίους· τοδιότοντας γὰρ ηὗρος Τιδαρίοντας καὶ ἔλαθεν, ὑποσκόμψενος, ἄντα τούτους λάβη, παραδίσειν αὐτῷ τὸν "Ελληνας, καταφρονήσει, ὅτι ἐν τῇ πόδισθε προσδιολῇ, ὄλγοις ἔχων, ἐπειθε μὲν οὐδέν, πολλὰ δὲ κεκαὶ ἐπόμενε ποιῆσαι. ἐπεὶ δὲ οὐ Ἐλληνες διαβεβηρότες ἀπέκινον τῆς Καράδορας ὅδον ὅπερ ὅτεινον, διέβαντε καὶ ὁ Μηδαμάτης ἥκιν τὴν δύναμιν. παρηγένετο δὲ τῶν πελτατῶν, οὓς ἔδει διάκενεν, καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τοῖς πεπεινοῖς εἴσηρο θαρροῦντι διάκενεν, ὃς ἐφεψουμένης ἐπειθεὶς διηνάγει. ἐπεὶ δὲ ὁ Μηδαμάτης κατελήφει καὶ ἦρη σφερόπτην καὶ τοξεύαται ἔξιπνοντο, ἐνηίρηπε τοῖς "Ελληνοι τῇ διάλειπτην, καὶ εὐθὺς ἔθεσεν ὅμοδε, οἷς εἴσηρο, καὶ οἱ ἕπεις ἔκανον· οἱ δὲ οὐκ ἐδέσποτο, αὐλαὶ ἐφευρούσσην τὴν Καράδοραν. ἐν ταύτῃ τῇ διώξει τοῖς βαρβάροις τῶν τε πεζῶν ἀπεῖσαν πολλοί, καὶ τῶν ἕπτεντος ἐν τῇ Καράδορε βούτησαν εἴσαι, ὅποι τοις ἐπηρημέναις εἰς ὀντοναίδεντα.

Takto ustavičně jsouce od neprátel napadání, minou Řekové zřízeniny města Niniwe tak rozsáhlé, že Xenofon je pokládá za rozvaliny dvou měst (La-

riisy a Mespily). Konečně v polovici listopadu došli na rovinu, protékanou Tigrudem, za níž na severu vyčnívaly vysoké hory kardušské. Tam se končila říše perská, a Tissafernes konečně přestal je pronášelovati doufaje, že v neschlúdných horách a v bojích s divokými kmeny kurdskými bídne zahynou i bez jeho přičinění.

13. Pochod horami kardušskými.

An. III 5 (14—17), IV 1 (5—13), 2 (24—28), 3 (1—2).

(V listopadu r. 401.)

"Ηταῖσθε οἱ δραπετοὶ ὀπιρεαζόντες τοὺς ἑκακότας III 5, 14 ἥλικγον τὴν κύκλῳ παῖαν κάσσαν, τις ἐκάστη εἰη. οἱ δὲ ἔλεγον, 15 ὅτι ἡ διὰ τῶν ὄδων καὶ πρὸς αὐτοὺς τερομετένη εἰς Καράδορον ἔγον, τούτον δὲ ἔκρασεν οἰκεῖν αὐτὸν ὅδη καὶ 16 πολεμοῦντος εἶναι καὶ βασιλέως οὐκέτι αὐτούν, ἀλλὰ καὶ ἐμβατεῖν ποτε εἰς αὐτοὺς βασιλεῦντι δραπετεῖν διάδεεται μαρτυρίας, τοντοί δ' οιδέτε" ἀπονοστῆντα διὰ τὴν δινῆσθαι. ἰδόντες δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἀνεγραῖον εἴπαν διὰ τῶν ὄδων εἰς 17 Καράδορον ἐμβαλεῖν· τούτον γὰρ διελθόντας ἔρασσεν εἰς Λομείαν ἥξειν, ἥδε Ορόντες ἡρκε πολλῆς καὶ ενδιάμονος. ἐνετῆσθε δὲ εὔποδον ἔρασσεν εἴσαι, ὅποι τοις ἐθέλοι πο-

"Ηταῖσθε δὲ τὴν ἀγρὶ τὴν τελεταῖαν φυλακὴν καὶ ἐλέι IV 1, 5 πετο τῇς μναρός, οὖν ὀποταίνες διελθεῖτε τὸ πεδίον, τῇ μνατῆτε απαντάντες αὐτὸς παραγγέλλετες πορειῶμενοι αὔριες πονταῖ αὖτα τῇ ἡμέρᾳ πρᾶσσος τὸ ὄρος. ἔθετε δὲ Χειρίσιορος 6

μὲν ἡμέτο τοῖς στρατεύμασι, λεβήτοις τὸ διεργόν αὐτὸν καὶ τοῖς γρυπηταῖς πάντας, Σενορῶν δὲ διν' τοῖς ὄπισθο-
φύλαξιν ὀπλίτας εἶτε, οἰδέτε ἔχον γρυπηταῖς οἰδές γαρ
στριπτος ἐδόκει εἶναι, μὴ τις αὐτὸς πορευομένων ἐπ τοῖς
7 ὄπισθεν ἐπίσποτο. καὶ ἐπὶ μὲν τὸ αὔριον ἀναβάντες Σενο-
ροφοι, πρὸ της αἰσθέσθαι τῶν πολεμώντων ἐπειτα δὲ ἡρη-
μέτο· ἐγκίνετο δὲ αὐτὸς ἐπ τὸ ἐπεργάζεται τοῦ στρατεύματος
εἰς τὰς καμπαγνας τὰς ἐπ τοῖς ἀγρεσοῖς τε καὶ μηχαναῖς τῶν ὅρεων.
8 Καὶ μὲν δῆ oī μὲν Καρδοῦχος, ἐκπόνητες τὰς οἰνας,
ἔχοντες καὶ γυμναῖς καὶ παντες ἐγεγόντες ἐπ τὰς ὅρην. τα-
δὲ ἐπιτῆδες πολλὰς μητέρας καὶ θεοφόρους
περιπόλους πετρίσειν αἱ οἰναίς, οὐ οἰδέντες ἐγρεον οἱ
καλληφορες, οἱ δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίκαιον, ἁπογειδόμενοι,
εἴ ποιος ἐβιβάζειν οἱ Καρδοῦχοι διέτεις αντοῦς ὡς διε-
9 φιλακες τῆς καρδίας, ἐπείπτοι βιβαλεῖτε πολέμους ἥσει· τὰ μέντοι
ἐπιτῆδες, ὅπου τις ἐπιτυγχάνειν, ἐλαύνεται· σιγάρη γάρ
10 οἱ δὲ Καρδοῦχοι οὐτε πελοπόννησον ἑπτήκοντας οὔτε ἀλλα
κατέβαντον εἰς τὰς καμπαγνας αὐτὸς τοῦ αὔριον ἦδη σκοτει-
διαὶ γάρ τὸ στριπτηρεῖται τὴν ὄδον ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ αὐτε-
βιβαλεῖς στριπτοις ἐγένετο καὶ κατέβαντες· — τότε δὴ συλλαμ-
περες της τῶν Καρδοῦχων τοῦς τελευταῖς επειθέσθετο καὶ
απέκτενεν τηνες καὶ λίθους καὶ τοξεύεις κατέβαντες, διά-
γον ὄπρες· ξέ αποροδοκόπητον γάρ μήτοις ἐπέπειται τὸ ἐλλαγμόν
11 ζόν. εἰ μέντοι τότε πλείστους συνελήψασιν, εκαρδοντεῖσθαι εἰς δια-
φθορῆντα πολλὰ τοῖς στρατεύμασι, καὶ τεντρητοὶ μὲν τὴν πάντας
οἵτος εἰς τὰς καμπαγνας μητάσθησαν· οἱ δὲ Καρδοῦχοι προ-
πολλὰ εἰκανον κατέλαπτοι τοῖς ὄπεσσιν καὶ συνεργάζοντες

“Μης δὲ τῇ ἡμέρῃ δινελθοῦσι τοῖς στρατηγοῖς καὶ 12
λοχηροῖς τῷ ίκαληρον ἔδοξε τῶν τε ἡποδηρίου τε στρη-
νεῖται, καὶ δινετότεται ἐχοντας πορεύεσθαι, κατενάποντας
τελλα, καὶ δύσ την πειρί τοις αἰγαλώτες αἰδοάποθε εἰς τὴν
οἰστρήν, πάντας αρπαίνειν. Σχολαίεν γαρ ἐποίουν τὴν πορείαν 13
πολλὰ δῆτα τὰ ἡποδηρία καὶ τὰ εἰκασίατα, πολλοὶ δὲ οἱ
ἐπι τοῖτος ὄπες απόνταξον ἥσει, διπλάσια τε ἐπιτῆδες
ἡδε ποριζέσθαι καὶ φέρεσθαι, πολλῶν τῶν ἀνθρώπων
ὄπτοι.

“Δέξαν δὲ ταῖτα, οἵτους τὸ λοιπὸν ἐπορεύοντο. μαζό— 2, 24
μενον δὲ οἱ πολέμου καὶ ὅπῃ εἴ τοντον χωρίον, προκα-
τελαυνάντες ἐπάλιν τὰς περόδους. διπότε μὲν οὐτὶ τοὺς 25
πολέμους κολαντεν, Σενορῶν, ὅπισθεν ἐξεβάντων πρὸς τὰ
ὅρη, ἐπε τὴν ἀπόρροεστεν τῆς παροδον τοῖς πομάνοις, αὐτο-
τέρῳ περιόδευος γήνεσθαι τῶν κολαντον, διπότε δὲ τοῖς
ὅπισθεν ἐπιθόιτο, Λειρόδορος, ἐκβάντων καὶ περιόδευος 26
πεντέρῳ γήνεσθαι τῶν κολαντον, ἐπε τὴν ἀπόρροεστεν
τῆς παροδον τοῖς ὄπισθεν. καὶ αὖτε οἵτους ἐβοσκήσθον ἀλλή-
λοις καὶ ἴσχυρας ἀλλήλων ἐπεικέλοτο. γαρ δὲ καὶ διπότε 27
αντοῖς τοῖς αντεβαῦν πολλὰ πρέπειτα παρείχον οἱ βάρ-
βαροι πάλιν κατεβάντων· ἐκαρδοι γὰρ ἥσει, διπότε καὶ
ἐγγύθεν φεγγοτες αποσηράπειν. οἰδέτε γέρον εἰγορ ἀλλο
η τόξον καὶ διρεπόνας, αἷματος δὲ τοξότου ἥσει. εἴην δὲ 28
τόξον ἐγγῆς τριπτῆη, τὰ δὲ τοξεύεται πλεον η διατῆη·
τίκλον δὲ τὰς μεριγάς, οἰστότε τοξεύοντες, πρὸς τὸ πάτον τοῦ
τοξον τὴν αὐτοτελον πολι πονοβούμεντες. τὰ δὲ τοξεύεται
ξύρωτε δια τῶν ασπιδῶν καὶ διὰ τῶν θυρούματος. ἐγράντο
δὲ αντοῖς οἱ ἐλληφορες, ἐπει λεβήται, αποτίους ἐπεργάνθητε.

εἰρ τοῦτοις τοῖς καρίσταις οἱ Κορητες καρημάτετο εὔποντο.

3, 1

Ταῦτην δ' αὶ τὴν πεδίον τοῖς παρὰ τὸν Κεροτίην ποταμῷ, ταῖς ἵπποι τοῖς πεδίον τοῖς παρὰ τὸν Κεροτίην ποταμῷ, εἰρος ὡς διπλεθόν, ὃς διῆκε τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν τὴν Καρδούγην γάρ στοιχεῖ, καὶ οἱ Ἐλλήνες ἐντεῦθεν ἀπέπενθεν αὖτε πενθεῖσιν ιδόντες πεδίον. αὐτοί γέ δὲ τὸν ὄρεων δι ποταμὸς τοῦ ἦπτα στάδια τὸν Καρδούγην, τότε μὲν οὐντινάδιον θηρίαν μάλια ἥψειν, καὶ ταῦτα ἕχοντες καὶ πολλὰ τὸν παρελθόντον πόνον μηδουμένοντες. ἔπτα γὰρ ἥμέρας, διαβατερ επορευθῆσαν διὰ τὸν Καρδούγην, πάσσος μερόμενον διετέλεσαν καὶ ἔπειτον κατέ, οὐδὲ οὐδὲ τὰ ἀντίπαντα ἓπτο βασιλέως καὶ Τιονερέρων. ὡς οὐντινάδιον τοῦτον, ἥδεις εἰσινθῆσαν.

Druhého dne, ohrožování jsouce i od Armenu v předu i od Karduchů v zadu, překročí řeku Kenterites a vrchnou do Armenie.

14. Pochod Armenii za tuhé zimy.

An. IV 4 (1—4), 5, 6 (1—3). (V prosinci 401.)

IV 4, 1 *Πεπτεὶ δὲ διέβησαν, συνταξάμενοι ἀριπὶ μέσον ἥμέρας ἐπορεύθησαν διὰ τῆς Ἀρμενίας πεδίον αἴσταν καὶ λείον τὴν λόρδον οὐ μείον τῇ πέτρῃ παρεσάργας· οὐ γὰρ ἥδεις ἔπινε τοῦ ποταμοῦ κατέμενοι διὰ τοὺς πολεμοὺς τοὺς ποδὸς τὸν Καρδούγην. εἰς δὲ τὴν αργικοτερά καὶ μεγάλη τὴν περί τοῦ βασιλέως εἰχε τῷ διερχετῇ, καὶ ἐπὶ ταῖς πλεύσεσ*

οἰκίας τύρσεις ἐπῆδεν. ἐπιτρέψεις δ' ἦν διεψυλῆ. ἐπειτὴν δ' ἐπορεύθησαν στραθύον δέον, παρεσάργας δέκα, μέγῳ ἀπερηγήσθησαν τὰς πηγὰς τοῦ Πηρηγρος ποταμοῦ. ἐπειτὴν τοῦ ἐπορεύθησαν στραθύον τοῖς, παρεσάργας πειρευεῖσθαι, ἐπὶ τὸν Ηγεμονέα ποταμόν. οὗτος δ' ἦν καλὸς μέν, μέρης δ' οὐ. καῦμα δὲ πολλαὶ περὶ τὸν ποταμὸν γίγνεται. ὁ δὲ τόπος οὗτος Ἀρμενία ἐκεῖστο ή πρὸς ἐπέδειν. ὑπεροχης δ' ἦν αὐτῆς Ηλοιβάρος, ή καὶ βασιλεὶς θύλας γενόμενος, καὶ ὀπότε παρεῖν, οὐδεὶς ἄλλος βασιλεὺς ἐπὶ τὸν ἕπτον ἀνέβιεται.

Πεπτεῖ δ' ἐπορεύθησαν στραθύοντος ἐρήμους τοῖς, 5, 2 παραστάγγες πειρευεῖσθαι, ἐπὶ τὸν Εἵρηγάτην ποταμὸν καὶ διεβαντον τοῦτον. ἐλένοντο δ' οὐδὲ αὐτηνὶ πρόσω πεντα. ἐπειτὴν ἐπορεύοντο διὰ κώνος πολλῆς καὶ πεδίον στραθύον τρεῖς μονὸς τρεῖς, παρεσάργας μέντοι. δὲ τρίτος ἐγένετο γενεπός, καὶ ἀνείπεις βροχας ἐνατίος ἔπειται, πεντάπεδον πεποντερεται καὶ πηγῆς τοῦς ἀνθρώποντος. ἔθετο δὲ τὸν μάρτιον 4 τις εἰπε σημειῶνασθαι τῷ αἴσταιν. καὶ σημειώσατε ταῖς δὲ τῆς γένος τὸ βαθεῖον ὄρυμα, ὅπετε καὶ τὸν ἥποτην καὶ τὸν αἴσταν πολλὰ ὀπώλετο καὶ τὸν στρατοτὴν ὡς τριάκοντα. διεγένοντο δὲ τὴν νότια πεντα καὶ οπτεται. ξένια δὲ τὴν στραθύον πολλά. οἱ δὲ ὄψει ποδοῦ 5 μόντες ξένια εἶχον· οἱ οὖν πάλαι ἤποντες καὶ ποδοῦ καίστερες οὐ παρείσαν ποδοὺς τὸ πῆρον τοὺς ὄψιστοντες, οἱ μεταδοῖται επειδοις παρηνὸς τῇ ἀλλο, τοῖς τοῦ ἔρους βροτοῖ. ἔθετο δὲ μετεδοῖσιν ἀλλοῖσι, ὃν εἰχον ἐπειδοι. ἔθετο δὲ τὸ πῆρον ἔπειται, διατηρούμενης τῆς γένος βροτοῖς ἐγένοντο.

μενάντοι ἔστε ἐπὶ τὸ δάσπεδον· οὐ, δὴ παρῆρι μεροῖν τὸ βάθος τῆς κύρωσι.

⁷ Ἐπειτὴ δὲ τὴν ἐποίησεν ἡμέραν ὅλην ἐπορεύοντο διὰ κύρωσι, καὶ πολλοὶ τῶν αἰθρόποτον ἐβολαμίασαν. Εἴη πορῶν δ', ἀποθηρυπλακῶν καὶ καταλαμπάντων τοὺς πίστοποτες τῶν αἰθρῶν εἰναι, ηγένει, ὃ τι τὸ πάθος εἴη ἐπειδὴ δὲ εἰπὲ τις κατῆ τῶν ἑπτεῖσιν, ὅτι σερῶσ βοτλαμίαστο, κατὰ τη φάγωσιν, ἀπαστρέψασται, πεινῶν περὶ τὰ ἁπολύγα, εἰ ποτὲ τι ὄρρη βοτλόν, διεδίδον καὶ διέκαψε διδόντας ο τοὺς διηνέμενος περιπολέγεν τοὺς βοτλαμιώσαν. ἐπειδὴ δὲ τις ἐμφέρουσεν, ἀνίσταντο καὶ ἐπορεύοντο.

Πορευομένων δὲ Χειρίδορος μὲν αὖτις κτέφρες πρὸς κώμην αφικείται καὶ ἥδροφορονός εἰς τῆς κώμης πρὸς τῇ κύρην γυναικας καὶ κόρες κατεκαθίσαντες ἑμποροῦσθεν τὸν 10 ἔργναστος. αὐταις ήδονται εἰπονές, τις εἴη; ὁ δὲ ἔργηρες εἰπε περισσοτέρι, ὅτι προσ βασιλέως πορεύονται πρὸς τὸν δεσμάτην, εἰ δὲ ἀπεκρίναντο, ὅτι οὖν ἐπειτὴ εἴη, αλλ' απέγειται δόσον περιεσθῆτην, οὐ δ', εἰτὲ ὅπερ ἡ, πρὸς τὸν κώμην συνειδούσοτες εἰς τὸ ἔργον δῶν τεις ἥδροφορόντος. 11 Λεοπόδορος μὲν οὖν καὶ ὅσοι ἐθνῆθησαν τὸν στρατὸν, ἐπειτὴς ἐπειτὴς ἑταῖρος κατεπεισθείσατο, τῶν δ' ἀλλων στρατῶν οἱ μὴ διηνέμενοι διετέλεσαν τὴν ὄδον ἐπεικέρεσσαν μέσον καὶ ἀπει ποτός· καὶ ἐπειτὴς τις εἰπολοποτο τῷ 12 διρεπτωτῷ, ἐρείποντο δὲ τῶν ποτέμον ποιητείησιν τις καὶ τὰ μὴ διηνέμενα τῶν ἡπονήγιων ἥρπαζον καὶ ἀλλῆλοις ἤμαχοτο περὶ εἰπῶν.

Ἐκκέποντο δὲ τῶν στρατωτῶν οὐ τε διερθερούσιν ἥπο τῆς κύρωσι διρθελκοῦσι οὐ τε ἵπο τοῦ φύγοντος

τοὺς διεκτίλοντις τῶν ποδῶν ἀποερηπότες. οὐ δὲ τοῖς μὲν 13 ὀρηθαλμοῖς ἐπικοίνωνται τῆς κύρωσι, εἰ τις μέλει τι ἔχει πρὸς τῶν ὀρηθαλμῶν ἐπορεύεται, τῶν δὲ ποδῶν, εἰ τις κατέβαστο καὶ ἀρδέποτε ἡστράχειν ἔχει τοῖς μέλεσι τοῖς κατέβαστον. δῆσαι δὲ ἴποθεθεμένοις ἐκομιστο, οἰκεδίοντο τὸς 14 τοὺς πόδας οἱ ἰμάντες καὶ τὰ ἡποδῆματα περιεπηγμένοι. καὶ γὰρ ἡραν, ἐπειδὴ ἐπέκαπτε τὰ αὔγεα ἡποδῆματα, καὶ βάτται πεποιημέναι εἰς τῶν πεδιάστων βοῶν.

Αἱ τὰς τουρέτας οὖν ἀνεψηνες ἀπελείποντο τινὲς τῶν 15

στέρεωτων· καὶ ιδόντες μέλαν τι μολις διὰ τὸ ἱκέλουπον επιστρέψαντες ἐπέβηρτο καὶ οὐκ ἔργον πορεύεσθαι. ὁ δὲ 16 Στροφῶν, ἔχον τοὺς ὀπισθογράμματας, ὡς ἦδετο, ἐκτροπῶν πάνη τέλην καὶ μητραῖη μὴ απολείπεσθαι, λέγον, εἰπε περισσοτέρι, ὅτι προτεταμένοις πολλοὶ πολλοὶ διπελεγμένοις, καὶ τελετῶν ἐγκέπαντες, οἱ δὲ οἰστάτες ἐκέκλινον· οἱ δὲ τοῦ διηνεκτοῦ πορευθῆνται. ἐπειτὴς ἔθοξε καρεστιστοι εἶναι τοὺς ἐποκέντονας 17 πολεμίοντας ποιησάντες, εἰ τις διηνεκτός, μὴ ἐπίστειν τοῖς κακοῖς τοῖς. καὶ τὴν μὲν δικότος ἥδη, οἱ δὲ προσῆδον πολλῷ διορήρησαν, εἰπόντες, διαφρεδόνετον. εἴθε δὴ οἱ ὄπι- 18 σθοργάλαντες, αἵτε ἐγκεντοτέρες, ἐξαναστάτες ἐδράσαντες τοῖς πολεμίοντας, οἱ δὲ καραντοτές παρεκεχύοντες, δῶσον ιδημέντοι μῆριδοτο, ταῦς ασπίδες πρὸς τὰ δόρατα ἐχόντες· οἱ δὲ πολέμου διέσαρτες ἤκουεν ἐντονῶς κατὰ τῆς κύρωσι τὸν ἥμαχοντο περὶ εἰπῶν.

Καὶ Στροφῶν μὲν καὶ οἱ δῶν εἰπῆρες τοῖς 19 ἀσθετοῦσιν, οἵτις τῇ διπελεγμένῃ ἡξοντί τυνεὶς ἐπ' αὐτοῦ, πο-

οενόμενοι, ποὶ τέταρες στάθμες διελθεῖν, ἐπιτηγένεσαν ἐπὶ τῇ ὁδῷ απαπεινοῦμένοις ἐπὶ τῆς γήρως τοῖς στρατιώταις ἐπεκεκλημένοις, καὶ οὐδὲ φυλακὴ οἰδεῖτε καθειστῆρει. καὶ ἀποτελεῖται εὐτρόν· οἱ δὲ ἔλεγον, διὰ οἱ ἐπιρροσθεὶς οὐδὲ 20 ἵπποις οἰστοι. ὁ δὲ παριὼν καὶ παραπέμπων τὸν πελαστὸν τοὺς ἴσχυρούςτοντας ἐκλέπει τοὺς πελαστούς, τι εἴη τὸ κωλῦτον. οἱ δὲ απηγγέλλονται, διὰ δὲ οὐδὲν οὐδὲν τὸ στράτευμα. ἐνταῦθα καὶ οἱ περὶ Σενοφῶντα γῆνεσθησαν εὐτρόποις παριὼν καὶ ἀδεπτοῖς, φυλακάδ, οὓς ἐδίναντο, κατεργάζεταιν.

Ἐπεὶ δὲ πρὸς ἡμέραν ἦν, ὁ μὲν Σενοφῶν, πέμψας τὸν πρὸς τοὺς αὐθεντῆτας τοὺς τετράτοντας, απαστρέψαταις ἐκτὸν ἐκ τῆς καθηγητοῦ γενεφοιτοῦντος, πᾶς ἡγεμὼν οἱ τελεταῖοι. οἱ δὲ αὐτοὺς ιδόντες τὸν μὲν αὐθεντῆτας τοῦτοις περέδοσαν πομπέων ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, εὐτροὶ δὲ ἐπορεύονται, καὶ ποὺν εἰςδοὺ στράτου διελθήσθεται, ἥστα πρὸς τῇ καθηγητοῦ, καὶ πάντας ἡδὺν σημασθῶντι τὸ πόμπει τὴν.

Οἱ δὲ Σενοφῶν τὸν αὐγοτταντα τῆς καθηγητοῦ τετρήσιον διεπτοντο καὶ θαρρεῖταις τοῦτον ἐκλέπει, ἀγροὺς οἵτις τὸν τελευτὴν διεργάσθω, τὴν τε οἰκάντας εἰτοῦ στρατοῦ πλήσιατες τὸν ἀπτηθέντον απίστον, ἵνας αγαθῶν τοῦ στρατοῦ ἐξηγάδευες φαίνεται, εἴτε ἀπὸ τοῦ αὐλαῖον ἔηται γένονται. ὁ δὲ ταῖς ἑπτηρίταις καὶ φιλορροούμενος οἶνον 28 ἔργοσσεν, ἔηθε τῷ κατορθογνήτῳ, τελεῖται μὲν οὖν τὴν πάντας μαστηρίδας τοῦτον ἐκουμηθῆσεν ἢν πᾶσιν αὐθενταῖς πάντες οἱ στρατιῶται, ἐτρικταὶ ἐκουμηθῆσεν τὸν κομιστῆραν, καὶ τὰ τέλαια αὐτοῖς ὅμοιον ἐν ὀρθαλμοῖς.

Τῇ δὲ ἐπινόην ἡμέρᾳ Σενοφῶν ἀβῶν τὸν κομιστήραν, ἤπειρος Λεοδίορον ἐπορεύεται. ὅπου δὲ περίοντας πάντας ἐπορεύεται πρὸπτον πρὸς τοὺς ἐν ταῖς καθηγηταῖς καὶ κατελαμβάνει πάντας ἕτερον μαστηρίδας τοῦτον ἐπαπαδίσει καὶ τὴν θρησκέαν τοῦ πατρὸς ἀπέστειν, ποὺν παραθεῖται εὐτοῖς αὐθεντον. οὐτὲν ἦτορ δέ, ὅποι 31 ἀγράς ἔηται θρησκέαν καὶ οὐτὲν εἰλιτον ἐν τῇ καθηγητῇ.

An. IV 5, § 25.—31.

Αἱ δὲ οἰκίαι ἡδανοὶ κατάγεται, τὸ μὲν στόματα ὅπερ 25 φρέστερα, κατέων δὲ εὐθεῖαν. αἱ δὲ εἰσόδοι τοῖς μὲν ἡποτήριοις ὀρτυκαῖς, οἱ δὲ αὐθούποι κατέβαστον ἐπὶ καλύπτασος. ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἡδανοὶ αὐγέδε, οὐεις, βόες, ὄφιςτες καὶ ταῖς ἡγροντα τούτοις. τὰ δὲ κατῆρη πάντα ταῦτα γαλῆρα ἔθοιτο ἐπερέφορτο. ἡδανοὶ δὲ καὶ προροὶ καὶ κριθταὶ καὶ ὅσπριτος καὶ οὐδοὶ κρίταις καὶ κριθταὶ καὶ κριθταὶ ἴσογενεις, καὶ κέλαιοι ἐπεκεντροῦ, οἱ μὲν μικροὶ οἱ δὲ κατέποντας, γόνατα οτικά ἔγοντες· τούτοις ἔδει, ὅποτε ταὶ διψήρη, λαβόντα τὶς 27 τὸ στόμα μιένειν. καὶ πάντας αὐτοτοὺς ἦν, εἰ μῆτρας τις ὑδοιος πεπήκτος, καὶ πάντας ἡδὸν σημασθῶντα τὸ πόμπει τὴν.

Οἱ δὲ Σενοφῶν τὸν αὐγοτταντα τῆς καθηγητοῦ τετρήσιον διεπτοντο καὶ θαρρεῖταις τοῦτον ἐκλέπει, ἀγροὺς οἵτις τὸν τελευτὴν διεργάσθω, τὴν τε οἰκάντας εἰτοῦ στρατοῦ πλήσιατες τὸν ἀπτηθέντον απίστον, ἵνας αγαθῶν τοῦ στρατοῦ ἐξηγάδευες φαίνεται, εἴτε τοῦ αὐλαῖον ἔηται γένονται. ὁ δὲ ταῖς ἑπτηρίταις καὶ φιλορροούμενος οἶνον 28 ἔργοσσεν, ἔηθε τῷ κατορθογνήτῳ, τελεῖται μὲν οὖν τὴν πάντας μαστηρίδας τοῦτον ἐκουμηθῆσεν ἢν πᾶσιν αὐθενταῖς πάντες οἱ στρατιῶται, ἐτρικταὶ ἐκουμηθῆσεν τὸν κομιστῆραν, καὶ τὰ τέλαια αὐτοῖς ὅμοιον ἐν ὀρθαλμοῖς.

Τῇ δὲ ἐπινόην ἡμέρᾳ Σενοφῶν ἀβῶν τὸν κομιστήραν, ἤπειρος Λεοδίορον ἐπορεύεται. ὅπου δὲ περίοντας πάντας ἐπορεύεται πρὸπτον πρὸς τοὺς ἐν ταῖς καθηγηταῖς καὶ κατελαμβάνει πάντας ἕτερον μαστηρίδας τοῦτον ἐπαπαδίσει καὶ τὴν θρησκέαν τοῦ πατρὸς ἀπέστειν, ποὺν παραθεῖται εὐτοῖς αὐθεντον. οὐτὲν ἦτορ δέ, ὅποι 31 παρατηθεῖσεν ἐπὶ τὴν αὐτὴν τούτην καρκίνην αὔρεια, ἤρ-

φειται γολόεια, μόσχεια, ὀρισθεῖσεν σὸν πολλοῖς αὐτοῖς, τοῖς

32 μὲν παρόποιος, τοὶς δὲ κριθίνοις. ὅποτε δὲ τὶς φιλοφρόνον·
μενός τῷ βούλοιτο προπεῖν, εἰδὲν ἐπὶ τὸν καρῆρα, εἴθει
ἐπικάθιστα ἔδει διοροῦντα πίνειν οὐτοπερ βοῦν. καὶ τῷτοι καὶ
ἄργη ἐδίδοσαν λαυρέαν, ὅ τι βούλοιτο. ὁ δὲ ἄλλο μὲν
οὐδὲν ἐβέβητο, ὅποι δὲ τινα τῶν διγγειῶν ἴδου, πρὸς
ἔστρον, εἰδὲν εἶπεντεν.

33 Ἐπεὶ δὲ ἡθοῖς πρὸς Λειρίδορον, κατελάμψενον κατέ-
νοντος σερροτίνας, ἀπερεπομένοντος τοῦ ἑρδοῦ γλοιοῦ, δι-
φέροντος, καὶ διεκονονήντας λαυρίον παῖδες σὺν ταῖς βρε-
βαρικαῖς στολαῖς· τοὶς παισὶν ἐδεῖποντος διπερὸν ἐπειδή,
34 ὃ τι δέου ποιεῖν, ἐπεὶ δὲ ἀλλῆλοις ἐγκλωπομάνετο Λε-
ιρίδορος καὶ Σενορᾶς, κανῆ δὴ ανηροτοντος τὸν κοιλαργὸν·
διὰ τοῦ περιζόντος ἑρμητῶν, τὶς εἴη ἡ γώρε. ὁ δὲ ἔλεγε,
ὅτι Ἀρετία, καὶ πάλιν ἡρότον, τίνι οἱ ἵπποι τοξεύονται.
ὁ δὲ ἔλεγε, ὅτι βασιλεὶ δεσμός· τὴν δὲ πληγὴν γώρε
ἔρη τινει Λάλιβας καὶ τὴν ὄδον ἐγεῖσεν, η εἴη.

35 Καὶ εὐτὸν τῷτε μὲν ὥχετο, ἐγὼν ὁ Σενορᾶς πρὸς

τοὺς ἕπατον οἰκέτες καὶ ἵπποι, δὲ εἰδῆσεν πελειτέρον,
δίδοσι τῷ κοιλαργῷ αἰσθούσθεντι κατεθῆσαι, δὲτι ἡρότον
επέτρεψεν ἕρδον τὸν Πάλον, δεδιώκει, μὴ αποθάνῃ· —

ἐπεκάνετο γὰρ ἡπάτη τῆς πορείας, — επέτρεψεν δὲ τὸν πάλον

λεψίσαντι καὶ τὸν ἄλλον στρατηγὸν ἔδοσεν ἐκάτερῳ πάλοι.

ἡρόεν δὲ οἱ τεττὴν ἵπποι μετονεὶ μὲν τὸν Ηλεοδόρον,

36 ψυμοτεῖστερον δὲ ποιεῖ. ἐπειδή δὴ καὶ διδάσκει

δὲ κομισάρην περὶ τὸν πόδας τὸν ἵππον καὶ τὸν

ὑπολογίγον· στούτε περιελθεῖν, ὅταν διὰ τὴν γήρων

ἀγαδίστη. τὴν γὰρ τὸν σεξιτὸν κατεδίνοντο μέχι τῆς

γενερόδεσ.

Ἐπεὶ δὲ ἡμέρες ἦρ ὄγδοη, τὸν μὲν ἡγεμόνα περε— 6, 1
δίδοσι Λειρίδορον, τὸν δὲ οἰκέτας κατελέπτει τῷ κατη-
άργη, πλὴν τοῦ τιοῦ τοῦ ἄρτου ηβάντος· τοῦτο δὲ
Πλεσθέντες ἀμφιπολίτη δίδοσι φιλάστειν, ὅποις, εἰ καλῶς
ἥγησοντο, ἔχον καὶ τοῖτον αἴσιον. καὶ τὶς τὴν οἰκίαν αἰτοῦ-
τοῖς σφράδησεν, ὡς ἐδίναντο, πλείστε καὶ αὐταῖς ἔχετες
ορέντω. ἡτίτο δὲ εἰτοῖς ὁ κοιλαργὸς λειμένος διὰ γόνος. 2
καὶ ἦδη τε ἦρ ἐν τῷ τρίτῳ στρεψίῳ, καὶ Λειρίδορος εἰτοῦ
ἡγαλεπάνθη, ὅτι οὐκ εἰς καύτης ἡγεμεν. ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι
οὐκ εἰτε ἐν τῷ τρίτῳ τούτῳ. ὁ δὲ Λειρίδορος εἰτὸν
ἔπεισε μέν, ἔδησε δὲ οὖν. ἐπεὶ τοῖτον ἐκτίνος τῆς νυκτὸς 3
αποθηγάσθητο κατεπλών τὸν τίνον. τοῦτο γέ δὴ Λειρί-
δοντος καὶ Σενορῶντο μόνον διάρροον ἐν τῇ πορείᾳ ἐγέ-
νετο, η τοῦ ἡρεύοντος κάκωσις καὶ αὐτές. Πλεσθέντες δὲ
τὸν πειδεῖς οἰκέτες κοιλίας πιστοτέρῳ ἐγοῦτο.

15. Dobývání hradistě taošského.

An. IV 7 (1—14). (V lednu r. 400.)

Fix δὲ τοῦτον ἐπορεύθησαν τὶς Τερέγοντος στρατιῶν IV 7, 1
πέτρες, περισσάγητε τούτοντος· καὶ τὰ ἱππότες ἐπεκάπτε-
γοῦσε τὰς ὄχοντας ἰσχυρὰς οἱ Πάλοι, οἱ οὐραὶ καὶ τὰ ἱπ-
τήσεις αἴσπετε τοῖς ἵπποις ἀνευεξουλαμένους. ἐπεὶ δὲ αἰρίκοντο 2
πρὸς γορόν, οἱ πόλαι μὲν οὐκ εἴκεν οὐδὲ οἰκίας, — σιγ-
εῖλητον δέ τοις εἴρησεν δὲ ἡρόεν εἰτόδε καὶ διδάσκει καὶ
επήρη τολλά, — Λειρίδορος μὲν οὐπὶ πρὸς τοῦτο προ-
βεβλεψεν εἰς ἄλλης ἥκειν. ἐπειδή δὲ η πρότη τετέλεσεν αἴσπετον,
ἄλλη προσῆλεν καὶ εἰθιδεῖς αὖλης οὐ γάρ ἦρ ἀθρόοις πε-
ριστρήνει, ἀλλὰ σπότοιον τὴν κάνηκε.

3 Επειδὴ δὲ Ἐπιορῶν ἡλθε σὸν τοῖς ὀπαδοφύλακεσ
καὶ πετασταῖς καὶ ὄπλαισ, ἐπειδὴ δὴ λέγεται Λεοπόρος.
» Φίλικ καὶ δὲ ἥπετε· τὸ γὰρ γηρόν αἰρετο· τῇ γὰρ σφρα-
γῆς οὐκέ εἶτι τὰ ἑπτήδεια, εἰ μὴ ληφθῆτε τὸ γηρόν·
4 ἐπειδὴ δὴ κουνῆ ἔβοιλεντο· καὶ τοῦ Ἐπιορῶντος ἐπο-
τῶτος, τὸ καλλονέ εἴη εἰσελθεῖν, εἰπετεὶ δὲ τοῦ τετρα-
πλίκης εἴη πάροδος ἐστιν, ἢν δῆρες. ὅτε δὲ τις τετρα-
πλίκης παρικεν, κατειδοῦντες λίθους ἤπειρον τετρα-
πλεροφορῆς πέριος· δὲ δὲ τῷ κατειδηθῆναι, οὐτε πιετέ-
θεται. « ἀμερ δὲ εἴδετε διπτερωμένους ἀνθρώπους καὶ
οὐκέτη καὶ πλευρά· — » Ήταν δὲ τοὺς λίθους ἀναλόγων, «
5 ἐγρὴ ὁ Επιορῶν», »ἄλλο τοῦ ἡγούμενον περιέται· οὐτοί^{τοι}
μὲν δὴ εἰς τοῦ ἐμετίτονος ὁδούσιν εἰ μὴ ὀλόρους τούτους
οἱ αἰθρόποτοι, καὶ τούτοις δέντος ἡ τρεῖς ωπαναρμένους. τὸ δέ
χωρίον, ὃν καὶ δὲ ὁρίζει, γερδὸν τοὺς ἡγετεύοντας ἔστιν,
6 δέται· βαλλομένους διελθεῖν. τούτους δὲ ὅσον πλευθερο-
δεῖσθαι πίπτουν διελεπτούσας, περάλιας, αἵρετον εἰσηγότες
τοῦδε τοῦ τοῦ πάροδους η̄ τὸ τοῦ φερομένον λίθον η̄
ἡ πότη τοῦ κτλαπολούτεων; τὸ λοιπὸν οὖν γῆγεντα ὃν ἡμί-
πλευθερον, δὲ δέ, ὅπερ λειτηρίσουν οἱ λίθοι, περιεδρασεῖν·
7 » Ηλλας εἰσῆνε, « ἐγρὴ ὁ Λεοπόρος, ἐπειδὲν ἀδόξωμενε
εἰς τὸ δεσπότην προκέντα, φέροντα οἱ λίθοι πολλοί». —
» Κήπο τοῦ, εἴηρ, »τὸ δέποντες. θάττον γάρ τοντα περιεπονθεῖσθαι, τοὺς λίθους. ἀλλὰ πορευομένεθε, εἴθετο ἡμῖν μηδόν τι
παρεδρασεῖν ἔσται, ἵππον διηγείσθε, καὶ ἀπελθεῖν ὁρίσον·
ἢ τοι βοτλώμενεσ. «

ηὴ τῶν διπλωμάτων λογοτῶν ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ. οἱ δὲ
ἄλλοι λογοτοί ἔμενον ἐν τῷ αὐτοφαλέι. μετὰ τοῦτον οὐν
ἡ τῆλθον ἥπο τὰ δέσδος αὐθιδροτοι ὡς ἐβολημένοτες, οὐχ
ἄθροοι, ἀλλὰ καθ' ἓν, ἐκποστοι φυλακτόμενοι, ὡς ἤδνατο.
, Ἀραιός δὲ ὁ Στρυμόνας καὶ Ἀραιώνας Μεθυδοτής, 9
καὶ οὗτοι τῶν διπλωμάτων λογοτοί οὐτες, καὶ οὐλοι
δὲ ἐρεσταῖς ἔξι τῶν δέσδοτον. οὐ γέροντὸς αὐτοπλεῖς ἢ τοις
δέσδοτοις ἑταῖραι πλέον τῇ τοῦ ἔνα λόγον. Ἐνθα δὴ 10
Καλλίπερχος μητραῖται τοι προδρόμην αὐτὸν δέσδοτον,
ἥτις τὴν εὐτοῖς, δέοντα τοις βηματε. ἐπειδὴ δὲ οἱ λίθοι
πρέσσουτο, ἀνέτρεψεν εὐτετεῖς· εἴπεις εἰς τῆς προδρο-
μῆς πλεόν τῇ δέκα αὐτοῦ περισσῶν αὐτηλίσκοντο. ὁ δὲ Ἀραιό- 11
νας, ὡς ὅρε τοὺς Καλλίπερχον, οὐ ἴστοιε, τὸ στρατεύμε
παῖς θεομοτονον, δέοντες, μὴ οὐ προποσ παρεδοσειν εἰς τὸ
χωρίον, οἵτινες τὸν Ἀραιώναντον, πλησίον ὄρτε, παρεζε-
λέσσες οὐτε Εὐρώπην τὸν Αραιότες, ἐτρίσαντος ὄρτες, οἵτινες
ἄλλοι οὐδένεια, γνοει εὐτοῖς καὶ παρέξητεν πάντας. ὁ δὲ 12
Κελλίπερχος, ὡς ὅρε εὐτοῖς παροίτερο, ἐπιλαμψάντες εὐτοῖς
τῆς ἵπνου· ἐν δὲ τούτῳ παρεσθε εὐτοῖς Ἀραιώνας
Μεθυδοτής, καὶ μετὰ τούτον Φιδόδολος Ιοντεῖς πατέτες
γέροντοι πετεποντο ἀρετῆς καὶ διηγημάτοι πρὸς
ἄλληλοντος· καὶ οὗτος ἐργάζοντες αροτοῖς τὸ χωρίον. ὡς
γέροντες εἰσέβησαν, οὐδὲκ περιόδος τριώνην ἤρετον.
· Κατετίθεται δὲ δεύτερον τὴν διάταξαν. εἰ γέροντες γοιτε- 13
τονται τὰ παυλία εἶτα ἐκτενὰ ἐπιτερερόποτον, καὶ οἱ
γέροντες ὠντεντοες. ἐπειδὴ δῆται μητρές Στρυμόνας
λογοτερός, ἤδη τοις θέσονται, ὡς ὁύποντες εκτοῖν, στολὴν
ἔχοντες καλῆται, ἐπιλαμψάντες, ὡς κωνίσιοι. ὁ δὲ τετράτη

ἐπιμπάτα, καὶ αὐριστρου ὥγοτο κατὰ τὸν περὶστον φρεό-
μενον καὶ αἰτήσαντον. ἐπεῖθεν ἀνθρωποι μὲν πάντα δὲ γίνου-
ται γῆγεντα, βόες δὲ καὶ ὄντα πολλοὶ καὶ πρόβετα.

16. „Moře!“

An. IV 7 (15—27). (Koncem ledna r. 400).

IV 7, 15 Πάτερνῳ ἐπορεύθησαν διὰ Λακείων ὑπερθινῶν ἵπατον.
περιεστήγαν πεντηκοντα. οὗτοι ἦσαν, οἱ διηλθον, ἀκο-
μότεσσοι καὶ εἰς Κείσες ἤδη. εἶχον δὲ θάλασσαν λευκὸν.
μέγιστον τοῦ ἡπειροῦ, ἀντὶ δὲ τῶν περιθύμων στάσης πινελ-
ε ἐπορεύμενον. εἶχον δὲ καὶ καμπιδᾶς καὶ καρποῦ καὶ παρα-
τὴρ ἔργων μερισμῶν ὅσον ἔνηλην Αιγαίου περιή, οἱ ἐπιρρετοί,
οἱ καρποὶ διπλαρτοί, καὶ ἀποτελούστες ἀνταποδοτοῦσαν ταῖς κερασαῖς
ζητοῦσες ἐπορεύοντο καὶ ἥδον καὶ ἱζόσεντο, οἵτοι οἱ πο-
λέμοι τοῦτον ὅψεσθαι ἐμελλον. εἶχον δὲ καὶ δόσιν ὡς
17 πετρεάσθεα πῆκτον, μίαν λόγην ἔχον. οὗτοι ἐνέπεινον ἐν
τοῖς πολιόρκεσσον. ἐπεὶ δὲ περιελθούσει οἱ Ηλλήνες, ἐπειπτο-
στὲι μεριζόμενοι. ὅπουν δὲ εἰς τοὺς ὅγνοις καὶ τὰ ἐπιτήδεα
ἐν τοῖς οἰκείοις ἀπεκεκούμενον ἦσαν, τοτε μηδὲν λαμβάνειν
επιτίθεται τοὺς Ἑλλήνες, ἀλλὰ διερράγησαν τοὺς πτῆρεδον,
αἱ ἐπ τῶν Ἱερῶν ἔκεισθαι.

18 Πάτερνοι οἱ Ἑλλήνες ἐρίκοντο ἐπὶ τὸν Ἀρπεσσόν
ποταμόν, εὗρος τετράροιν πλεύσιον. ἐπεῖθεν ἐπορεύθησαν
διὰ Διενθηρῶντος τετράροις, περιεστήγαν εἴκοσι, διὰ
πεδίου εἰς καλαρούς, ἐν ταῖς ἔκεισθαι ἡμέρες τρεῖς καὶ ἕπε-
19 διπέσσατο. ἐπεῖθεν διῆλθον τετράροις τετράροις, παρα-
σάγγες εἶποι, πρὸς πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαιμονεῖν καὶ

οἰκονομένην, ἢ ἐκελεύτη Πάτερνος. ἐν τετράς δὲ ἀρχοντος τοῖς
Ηλλήνοις ἡγεμόνες πέμπεται, ὅπου διὰ τῆς ἑαυτῶν πολεμίας
χωρέεις αὐτοῖς εἰτοντος. ἐπεὶ δὲ ἔστιν ἀλέτης λέγει, οὐτε αὔξει εἰτοντος 20
πέντες ἡμερῶν εἰς Χερίον, διὸν δύψονται θάκεται. εἰ δὲ
μῆ, τεθνάνεια ἐπηγγείλεται. καὶ ἡγούμενος ἐπειδὴ ἐπέβαλεν
εἰς τὴν πολεμίαν, παρεκελένετο αὐτὸν καὶ φιλέσιν τὴν
γάρδαν. ὁ καὶ δῆλος ἐγένετο, οἵτινοι εἴνεται ὀνείδιοι,
οἱ τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐνοίας.

Kαὶ ἀρίστοντας ἐπὶ τὸ ὄρος τῇ πελαστῇ ἡμέρᾳ. ὅμοιας 21
δὲ τῷ ὄρῳ ὅρει ἡ τε Θηῆται. ἐπεὶ δὲ οἱ πρῶτοι ἐπέντοτο ἐπὶ τοῦ
ὄρους, καρυγῇ πολλῇ ἤνειρον. ἀκονίσει δὲ ὁ Σεροπότας καὶ 22
οἱ ὄπισθιορίνας, ὥηθησεν ἐπιρροὴν ἀλλοτριανήσθαι
πολεμίαν (εἴποτο γαρ δησμὸς οἱ εἰς τῆς κατοικήσης γό-
ρες, καὶ αὐτῶν οἱ ὄπισθιορίνας απέκτειναι τέ τινες καὶ
ξενωνορέει, ἐπέδοντες πονηράνετον, καὶ γέροντες ἔλαφοι θεατέοντες
βοῶν μεριδότες αἷμα τὰ εἰκόνων). ἐπειδὴ δὲ ἡ βοὴ πλείων 23
τε ἐγίνετο καὶ ἐγγίνετον, καὶ οἱ αὖτε ἐπιόντες ἔθεον δρόμον
ἐπὶ τοὺς αἱροῦντες, καὶ πολλῷ μείζον ἐγίνετο ἡ βοὴ,
ὅποι δὴ πλείων ἐγίνοντο, ἐδόκει δὴ μείζον τι εἰναι τῷ
Σεροπότα. καὶ αὐτοῖς ἐφ' ἑπτονόντος καὶ μίκρον καὶ τοὺς 24
ἴστασες αἰαναῖψον περιερχοῦσθαι. καὶ τέρτη δὴ ἀπονοτόντι βο-
ῶντον τῶν στρατιώτων ἀπάλλαττα μέλαττα καὶ περιγγ-
όντον. ἐπειδὴ ἔθεον πάντες καὶ οἱ ὄπισθιορίνας, καὶ
τὰ ἴπτογύνα ἥλιαντο καὶ οἱ ἕπτοι. ἐπεὶ δὲ αρίστοντο πάντες 25
τες ἐπὶ τὸ ἄλογον, ἐπεῖθεν δὴ περιέβαλλον ἀλλοτριούς καὶ
οἰροτηγούς καὶ λογεῖσθαι περιγόντες.

Kαὶ ἔσπειρης ὅτοι δὴ παρεγγῆσεντος οἱ στρατιώται
φέρονται λιθῶν τοινοῖς καὶ πολιοῦν κολονῶν μένεν. ἐπεῖθεν αἵτε 26

τιθεον δεομάτων πλῆθος οὐκοβοσίων καὶ βετυρηδιας καὶ τὰ εγκαλωτα γέροντα, καὶ ὁ ἡρεμών εύρος τε κατέτεκε τὰ γέροντα τοις ἄλλοις διεπελένετο.

27 *Μετὰ τετῆτα τὸν ἡγεμόνα οἱ Ἑλληνες αποπίποντον, δῶρα δόντες απὸ κοινοῦ ἵππον καὶ φράγην ἀγρυπόν καὶ δικενῆν. Ηροδότης καὶ δαρεικὸν δέκα· γῆτε δὲ μάλιστα τοὺς δακτηλίους καὶ ἔκαψε πολλοὺς παρὰ τὸν στρατιωτῶν. κώμην δὲ δεῖξας αὐτοῖς, οἵ δικηρήδονται, καὶ τὴν ὁδὸν, ἦν προενδονται εἰς Μάκρωνας, ἵπτε ἐσπέρα ἐπέντο, ὅγετο ἀπιώντα.*

Makronové učinili s Řeky příměří a všemožně je podporovali na cestě. Naposledy ještě vítězně utkali se Řekové s bojovními Kolchy (při tom opět dobrě se osvědčily žóyou ὄφιοι, zřízené na radu Xenofontovu) a došli potom k městu Trapezuntu, řecké osadě na pobřeží kolchidském, kdež vykonalí bohům zaslibené oběti děkovné za zachránění (*Διὰ γερῆρα καὶ Ἡρακλεῖ ἥμερον*) a tělocvičnými hrami oslavili svůj příchod k moři, domnívajíce se, že jsouce mezi krajany jsou již u konce svých útrap.

Avšak čekalo na ně veliké zklamání. Spartan Cheirisofos odplul do Byzantia, aby u spartského nauarcha (admirála) Anaxibia vymohl Řekům, aby jí spartské lodstvo po moři dopravilo do vlasti. Avšak Spartané ostýchajíce se krále perského nechtěli zjevně podporovati jeho nepřátele. A tak Řekové, celý měsíc marně čekavše na návrat Cheirisofova, vydají se do

Byzantia pěšky podél jižního pobřeží moře Černého. Marně rádi jim Xenon, aby si tam na pobřeží pontském založili řeckou osadu. Na této cestě, plné útrap, strádání i bojů, zemře Cheirisofos. Také různice prouknou mezi vojskem. Konečně po sedmiměsíční svízelné cestě (začátkem října r. 400.) dorazí do Byzantia. Avšak Anaxibios brzy je z města vyhnal, a Xenon v této nesnázi je přemluvil, aby se dal i ve službu thráckého knížete Seutha. Než i od něho dostalo se jím jen nevděku a ústřík. Proto s radostí uposlechl vyzvání spartského vůdce Thibrona, aby vstoupili do vojska jeho a bojovali s ním v Malé Asii proti starým svým nepřátelům Tissafernovi a Farnabazovi. V Pergamu v březnu r. 399 odevzdal je Xenon Thibronovi a tím končí svou Anabasi.

Z HELLENIK.

17. Atheny ve chvílích svého nejhlučšího pokoření

roku 404.

Hellen. II 2 (3—23).

U Aigospotamů Lysandros překvapil Athény, právě když vystoupili z lodí a byli rozptýleni na pevnině. Tak se stalo, že Spartané zajali věšinu lodstva athenského prázdnu a kotvíci u břehu. Jen Kononovi s 9 lodmi podařilo se uniknout; i odpul s 8 lodmi na ostrov Kyprus a devátou zachránila lod Paralos (vlastně lod návštěvní, která donášela rozkazy velitelům lodstva od rady athenské) posal do Athén s neblahou zprávou o porážce.

II 2, 3 *μὲν ταῖς Ἀθῆναις τῆς Ἰλεράιον ἀρκουμένης μητὸς ἐλέπετο η̄ ὅμηρος, καὶ οἴμωρη τὸν Ἰλεραῖον διὰ τὸν μερόν τετζῶν εἰς ἀστὴν διῆκει, ὁ ἔρεος τῷ ἔτει παραγγέλλων. οὐτούς εἰσίνης τῆς μητὸς οὐδεὶς ἐποιῆθη, οτιονορ τὸν ἀπολογήτην τετζοῦντες, αλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι εἰτοὶ ἵετον, πείσθεται νομίζοντες, οὐτοὶ εποιῆσεν Λημόν τε Λευκαῖονίον αποτζῶν ὄπες, κατεπήσαντες πο-*

ρεῖς ἐκκλησίαν ἐποίησεν, εἰ η̄ ἔδεε τοῦς τε λιμένας απογαῖδει πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τεχνητὰ εἰδηστήκειν καὶ φυλακὰς ἐφυστάνει καὶ τὰλας πάντας εἰς πολιορκίου παρασκευάζειν τὴν πόλιν. Καὶ οὗτοι μὲν περὶ τεντα ἥσαν, Ανδανθρος δ' ἐν 5 τοῦ ἐλληνόποντον παντὶ διαποιεῖσας αρμόνιενος εἰς Αέριον πατερέσκενάντο τάξ τε ἀλλας πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ Μινηλῆτην, εἰς δὲ τὰ ἐπὶ Θράκης γορίας ἐπειψε δέκα τοῦρες ἔποντες Ηγεόντων, ὃς τὰ ἐκεῖ πάντα πόλες Απεδαμονίους μετέτερησεν. εὐθὺς δὲ καὶ η̄ ἀλλη Ἐλλὰς ἀρειστήνει Αθηναῖς μετὰ τὴν ναυμαχίαν πλὴν Δασκίου· οὗτοι δὲ σφραγεῖσιν γνωμήματα ποιήσαντες κατεῖχον τὴν πόλιν.

Ανδανθρος δὲ μετὰ ταῦτα ἐπειψε πόλες Ιηλίου τε εἰς 7 Αἰγαίουν καὶ εἰς Απεδαμίουν, ὅτι ποιοσπλέι σὺν διαζούσιας πανόι. Απεδαμονίους δ' ἔξηδεν παραδημεῖ καὶ οἱ ἄλλοι Ηλειποτομῆδοι πλὴν Ἀργείου, παραγγειλαντος τοῦ ἐτερού, Ιεραθεαμονίου βεβούλεις Ηλειποτομον. ἐπεὶ δ' ἀπειπες ἦθροις 8 φησιν ἀπελαβὼν εὐτρός πόλες τὴν πόλιν ἐγραπτοπέδεντος, ἐπὶ τῷ Ἀκραθείᾳ. Ανδανθρος δὲ ἀρκαδιμενος εἰς Αἴγανει 9 απέθηκε τὴν πόλιν Αἴγαντας, οἵσις ἰδίνετο πλείστοντος, εἰτῶν ἀθροίσες, ως δ' αὔτως καὶ Αἴγανεις καὶ τοῖς ἄλλοις δῖσοι τῆς αὐτῶν ἐπειρούσσοι. μετὰ δὲ τοῦτο δημόσεις αρχιμάτο πόλες τὸν Ηλειποτανασσού τε πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ τὰ πλοῖα εἰργε τοῦ εἴσπλον.

Οἱ δὲ Αθηναῖοι πολιορκούμενοι κατέπι γῆν καὶ κατέπι 10 ιδεαταν ἡπάρον, τί κοη ποιεῖ, οὔτε πεῖν οὔτε οὐκαπάζοντες ὄπεας οὐτε σίτον. ἴνομον δὲ οὐδεμίαν εἶναι διωρίας μὴ οὐ ποθεῖν, εἰ οὐ τηλορούμενοι ἐποίησαν, αλλὰ διὰ τὴν ὅβην ηδίκοντι ἀνθρώποις μεριστάτας, οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ

11. οὐτέπει ἐνέργει τῇ δοῦ ἐκείνους συντελάζοντι. διὰ ταῦτα τοὺς αἰτιοὺς ἐπιτίθενται ποιῆσαντες ἐναρέοντι καὶ αποθηράκοντοι ἢ τῇ πόλει λαῷ πολλῶν οὐδὲ μελέοντο περὶ διαλογῆς.
 Επεὶ δὲ πεντελῶς ἥμη ὁ στοργεὸς ἐπελεῖσπει, ἐπειψει ποίησεν παῖδα ἄριν, βούλομενοι δημιουροὶ τίνειν Δακεδαιμονίους ἔχοντες τὰ τεῖχη καὶ τὸν Ηλεικοῦν καὶ ἐπὶ τούτους συνθήκας ποιεῖσθαι. οἱ δὲ αἰτιοὺς εἰς Δακεδαιμονίους ἐκέλευνται ἵναν. οὐ γὰρ εἶναι κόρος, οὐ τὸν τετράτονον εἰς Δακεδαιμονίους οὐδὲντος εἰπεῖν. εἰπεὶ δὲ ἀπήργατον οὐδὲν τοῖς θερισταῖς ταῖς τοῖς θερισταῖς, εἴκενταν αὐτοῖς εἰς Δακεδαιμονίους οὐδὲντος. οἱ δὲ ἐπὲι ἥδεν ἢ τὸν Δακεδαιμονίους εἰπεῖν τὴν Δακεδαιμονίους, καὶ ἐπάνθητο οἱ κροδοὶ τεῖχοι, οἱ ξένειοι, οἵτε οἰστεροὶ καὶ πρὸς ἄριν, αὐτοῦθεν αὐτοῦντος ἐκέλευτον απέιναι, καὶ εὖ το δέονται εἰρηνῆς, κάλλοις ἥπεται βούλευσαντοντοι.
 14. Οἱ δὲ πορέβεται ἵνει τῷ περιοδεῖ καὶ απῆγγελται ταῖς τοῖς τὴν πόλιν, αὐτημέτι εἰντεῖται πᾶσιν. πόροι γὰρ αὐτοὶ ποδοσθήσθαι, καὶ εἴναι τῷ πέμπτοντι ἐπερχονται πορέβεται,
 15. πολλῶντος τῷ λαῷ απολεῖσθαι. περὶ δὲ τῶν τεγχῶν τῆς καθαρέεως οὐδεὶς ἴθοντεο διηγεῖνται. Αρχέντερος γὰρ εἰπὼν ἐπὶ τῇ βούλῃ πολιτῶν τίνα, ἵηδι οὐ προταταῖτο.
 Δακεδαιμονίους, εἰρηνῆς ποιεῖσθαι, ιδέην (προταταῖτο δὲ τῷ μερῶι τεκμήριον ἵπει δέκατη σταδίους καθελκεῖν ἐκείνοι).
 ἐγένετο δὲ φρήσις μηδὲντα περὶ τοῦτον συμβούλευεν.
 16. Τοιούτων δὲ ὅποι τοιούτων ποιεῖσθαι τοῦτον συμβούλευεν τοῦτον τοῦτον εἰς τὰς Αθῆνας. εἰδόντες δὲ αὐτοὺς ὅγαδος περιέτει, εἰς βούλοντας αὐτοῖς πέμψαν παῖδα Ἀνδραῖον, εἰδὼς ἦξεν Δακεδαιμονίους, ποτέρον ἐξανθρωποδιστηθεῖ τῷ πόλιν βούλομενοι αὐτέργοντα περὶ τῶν τεγχῶν τῇ πόλειν εἶναι. πεμφθεῖς δὲ διέτριψε παῖδα Ανδραῖον τρεῖς μῆνας καὶ πλεῖστον, ἐπιτηροῦν ὅποτε Αθηναῖοι ἔμελοι διὰ τὸ ἐπιτηροῦν.

πέντε τὸν δίτονον απεντε, δὲ το τε λέγοι, διολογητάσσειν. ἵπει 17
 δὲ γηρατεότητο μηνί, απῆγγελται ἐν ἐκκλησίᾳ, διὰ εἰρήνης,
 Ανδραῖοδος τέος μὲν κατέγοτ, εἴτε καλεῖν τοις Δακεδαιμονίοις
 ἴεται. οὐδὲ γὰρ εἶναι κόρος, οὐ τὸν τετράτονον ὑπὸ στονοῖς, ἀλλὰ
 τὸν ἐφόρον. μετὰ ταῦτα ἡρέθη πορευετῆς εἰς Δακεδαι-
 μονε τετρακόσιον διέτετος αὐτῆς.
 Θηρευτής δὲ καὶ οἱ αὐλαὶ πορέβεται ἵπει ἥδεν ἢ τὸν 19
 Δακεδαιμονίους, ἐρωτώμενοι, εἰ τὸν λόγῳ ἥπουει, εἴποι, οὕτω
 κοστορεος περὶ εἰρηνῆς. μετὰ ταῦτα οἱ κροδοὶ καλεῖν ἐκέλευτον
 εἰποντός.
 Επεὶ δὲ ἥποι, εκαληρίσαν ἐποίησεν, ἢ τῇ αἰτιόνειον,
 Κορινθίου καὶ Θηρείων μάνατος, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν,
 Ἑλλήνων, μηδὲντες τοις Δακεδαιμονίοις, αλλὰ εἰκαστοί. Δακε- 20
 δαιμονίους δὲ οἰκεῖς ἐφερσαν πόλιν Ἑλλήνιδας αποδεποδεῖν,
 μέρα αγεθῶν εἰρηνεύειν ἢ τοὺς μεγίστους κυρδόνιοις γειο-
 μένοις τῇ Ελλάδι, αλλὰ εποιοῦτο εἰρηνῆς, ἐπ' ὃ τὰ τε
 μερκοὺς τεῖχη καὶ τὸν Ηλεικοῦν καθελκοῦται καὶ τὰ περι-
 πλήν δώδεκα περιεδόντας καὶ τοὺς φυγαδες κεθεντας, τὸν
 τετρὸν ἐγθύον καὶ φίλον τομέσσοντας Δακεδαιμονίους ἐπεσθεα-
 καὶ πατέρην καὶ κατὰ διάλετον, οὗτοι τῷ γῆταντα.
 Θηρευτής δὲ καὶ οἱ δύο αὐτῆς πορέβεται ἐπενεγρεον 21
 ταῦτα εἰς τὰς Αθῆνας. εἰδόντες δὲ αὐτοὺς ὅγαδος περι-
 κέτο πολές, φροβοῦμενοι, μηδὲντες διὰ τὸ πλήθος τῶν απολληλεύεται τῷ
 λαῷ. τῇ δὲ ἑστρεψαίς απῆγγελλον οἱ πορέβεται, ἵηδι οὐδὲ οἱ 22
 Δακεδαιμονίους ποιούτο τῷ εἰρηνῆς. προταταῖτο δὲ εἰρήνη,
 Θηρευτής, λέγοι, οὐδὲ γηρατεότητα Δακεδαιμονίους
 καὶ τὰ τεῖχη περιεργεῖν. απεποντον δέ τυπον τοτῆς,

πολὸν δὲ πλεύσιον συντεταρέστων, ἔδοξε δέκασθαι τὴν οἰστηνην.

23 Μετὰ δὲ τοῦτο Λίστενδρός τε κατέπλευ τῷ τὸν Ηλιοῦ, καὶ οἱ φριγαῖοι κατῆσαν, καὶ τὰ τεῖχη κατέβαστον ἵπποις καὶ ληρόδοις πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκέπη τὴν ἡμέραν τῇ Εὐλαΐᾳ αὔχειν τῆς ἑλιθεοίς.

18. Hružovláda třiceti tyranů.

Hellen. II 3 (2—24, 50—56); 4, 1.

Roku 403.

II 3, 2 Τῷ δὲ ἐπόντι ἔτει ἔδοξε τῷ δῆμῳ τριάκοντα ἀριθμοὺς

3 πολιτεύονταν. τοντὸν δὲ προεψήστησιν απέπλευ Λίστενδρος πρὸς Σάμον, ἢντις δὲ ἐν τῇ Λευκάδῃ απεγνώτο τὸ πεζόν, στρατεύμα, διέλιπε κατὰ πόλεις ἐκάστοτον.

11 Οἱ δὲ τριάκοντα τοὺς μὲν ρόμοντα εἰπεὶ ἔμελλον συγγάρειν τε καὶ αποθετάντα, βούλησαν δὲ καὶ τὰς αὐλας αὐλας κατέστησαι, ὡς ἔδοκεν αὐτοῖς. ἐπειτα πρῶτον μὲν, οὗτος πάντες γῆδειν ἦν τῇ δημοκρατίᾳ απὸ συνορεατικοῦ στρατος καὶ τοις καλοῖς καγέσθοις μηδὲν πεζὸν εἴργανετο — εἰπεὶ καὶ ἔγως, ἔφη, «καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ αἰρέσθαι ἔνεκκα τῇ πόλει καὶ επολεμεῖν καὶ ἐπορέασθαι». δὲ δὲ (εἴτιος οἰκεῖος ἔγραπτο 16 τῷ Θηρεατέτε) ἀπέλεγεν, ὅτι οὐκ ἔχουσιν τοὺς πλοιεύτες βοηθούμενοι μὴ οὐδὲ ἐποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς ἴσχοντας διεκολύειν. »εἰ δέ, ὅτι τριάκοντα ἔμεν καὶ οὐκ εἶσι, ηττόν τοι οἴει γὰρ τὸ πεζόν τριάκοντας πεντής τῆς αριθμοῦ τοιοῖσιν, οἵτινες ηγήσθησαν, εἴηθης τι.«

13 Καὶ δὲ ἥρξαντο βοηθείανθαι, ὅποις ἐν ἐξεργαστοῖς τῇ πόλει τῇ πόλει γῆστεν, δῆμοι βοηθούσι, ἐν τοῖς πρῶτον μὲν πίμφιστες τοῖς Λευκάδιοντας ἐπειδὴν Λίστενδρον φροντισθεὶς σφρίδην σπουδαῖαν ἔκθειν, ἕντες δὴ τοὺς πονηροῖς ἐποδῶ-

πονηράτεροι κατευθύνειστο τὴν πολιτείαν. θρίτετε δὲ αὐτοὶ ἡ παρηγορήτο. δὲ δὲ πεισθεὶς τοὺς τε φροντισθῶν καὶ Κελλί- 14 βιον ἀδιοστῆντι συντραξεῖν αὐτοῖς πειρηθῆναι. οἱ δὲ ἐπεὶ τὴν φροντισθῶν ἔλαβον, τὸν μὲν Κελλίθιον ἐθεούστενον πάσην ἄνθρωπον πάντας ἔπειτα, ἢ ποτέτοι, τῶν δὲ φροντισθῶν τοντὸν συμπεποτοῦσιν αὐτοῖς, οἳς ἐφούλωντο, συνελάμβα-
νον, οὐκέτι τοὺς πονηροὺς τε καὶ ὀλίγον ἀξιοῖς, αλλὰ πρότι, οἵτις ἐπομένων ἤπιστα μὲν παροθυμητῶν σύνεργοι, αὐτοὶ πρότεττοι δέ τι ἐπηγειροῦνται πλείστοντες «εἰ τοὺς συνεθέ-
λοντας λαμβάνειν.

Τῷ μὲν οὖτι πρότριχον δὲ Κορίτες τῷ Θηρεατέτε 15

δημογράφων τε καὶ φίλος ἦν. ἐπεὶ δὲ επέρος μὲν προσπερῆς ἦτορ τὸ πολιοῦς ἀποκείταινε, ὡς καὶ φριγαῖοι ἤπο τοῦ δῆμον, δὲ δὲ Θηρεατέτης ἀπέκοπτε λέγον, οἵτις τίκος εἴη θαυματοῖν, εἴ τις ἐπικάπτει ἤπο τοῦ δῆμον, τοὺς δὲ κελοῖς καγάθοις μηδὲν πεζὸν εἴργανετο — εἰπεὶ καὶ ἔγως, ἔφη, «καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ αἰρέσθαι ἔνεκκα τῇ πόλει καὶ επολεμεῖν καὶ ἐπορέασθαι». δὲ δὲ (εἴτιος οἰκεῖος ἔγραπτο 16 τῷ Θηρεατέτε) ἀπέλεγεν, ὅτι οὐκ ἔχουσιν τοὺς πλοιεύτες βοηθούμενοι μὴ οὐδὲ ἐποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς ἴσχοντας διεκολύειν. »εἰ δέ, ὅτι τριάκοντα ἔμεν καὶ οὐκ εἶσι, ηττόν τοι οἴει γὰρ τὸ πεζόν τριάκοντας πεντής τῆς αριθμοῦ τοιοῖσιν, εἴηθης τι.«

δῆμοι οἵσαι συντραξεῖστοι τε καὶ ἀδίκοις, πολλοὶ 17
ἡ πολιτείας πάλαι ἔλεγε δὲ Θηρεατέτης, δῆμοι δὲ μηδὲ τοις πονηροῖς ἴσχονται πειρηθεῖσιν λήψιστο τὸν προγνατόν, αὐτοὶ ποτέ τοις τὴν ὀλγαργίαν διαμένειν. εἰ τοντὸν μέτοι Κορίτες καὶ οἱ 18

αὐλαῖον τριάκοντα, ἥδη φοβοῦμενοι καὶ οὐδὲ ἡκίσται τὸν
Θηραπεύμην, μὴ διρρυτίσαντος πρὸς εἰρῶν οἱ πολῖται, κατε-
λέγονται τοσαῦτοις τὸν μεθέξοντας οἷς τὸν προεκπήσαντον.
10 οὐ δέ εἰ, ωηραπεύμην καὶ πρὸς ταῦτα ἔλεγεν, ὅτι αὔτοι
δοκοῖσιν εἰσετῆρ γε εἴναι πρωτον μὲν βοιλοκέντον τὸν
βελτίστον τὸν πολεμὸν κονιονοῦσαν ποιῆσαντα τρισκυλίσον
ποιῆσαν, σιντερό τὸν αριθμὸν τοῦτον ἔχοντα τινὰ αὐτέργη
καλοῦντας καὶ αὐτοὺς εἶναι, καὶ οὕτω ἔξι τοῦτον ποτ-
διάνοις οὕτως ἀντὸς τοῦτον ποιησόντας οὖτε τε εἴη γενέθαι.
»Ἐπειτα δέ, ἐφη, »ὅδοι ἔμοις διο τὰς ἡμέας τὰς ἐναντιώντας
πράττοντας, βιασίαν τε τὴν αὐγῆν καὶ ἤποντα τὸν αὐγο-
μένων κατασκευαζόμενονς.«

20 Οὐ μὲν ταῦτα ἔλεγεν. οὐ δέ ἔξεταν ποιῆσαντες τὸν
μὲν τρισκυλίον ἐν τῇ αὐγῷ, τῶν δέ ἔξι τοῦ καταδόγον
εἰλαντον αὐλαῖον, ἐπειτα πέμψαντες τὸν πρωτοροῦσαν καὶ τὸν
τολμῶν τὸν διουργούμενος εἴτεοις, τὰ δὲ πάντα πάλιν
τῶν τοιδηλίου προειδούτο καὶ απεκοινώντες τοῦτα τὰς τὴν
21 αὐλόστολην διηθέρησαν ἐν τῷ παθῷ. τούτων δὲ γενομένων,
οἵ τε ἔξοι πήδη ποτειν εἴτεοις, δὲ το βούλουτο, πολλοῖς μὲν
ἔγιθος εἶναι εἰπεπτενον, πολλοῖς δὲ καρημάτοιν.

»Ἔδοξε δέ εὐτροῦς, δῖος τοις ἔργοιν τοῖς πρωτοροῦσαν
ματα διδέ τα, τῶν μετοίκων ἦν ἔκστοτον λαβεῖν καὶ εἰ-
τοντας μὲν αποκτήσαι, τὰ δὲ καρημάτα εἰντον πατοημένα.
ἐπέλεντον δέ καὶ τὸν Θηραπεύμην λαβεῖν, ὄπιστα βούλουτο.
22 οὐ δέ απεξαίρετο. »Ἄλλοι οὖ δοκεῖ μου«, ἐφη, »καλὸν εἶναι
φρέσκοντας βελτίστον τὸν εἴναι, αδικάστε τὸν δικορωτον
ποτεῖν, εἰπειν μὲν γάρ, παροῦντας καρημάτους, γῆρ-
εῖν, ἡμεῖς δὲ αποκτενοῦμεν μηδὲν αδικοῦντας, ἵνε γε

μετε λειμβάνομεν; πῶς οὐδὲ ταῦτα τῷ παντὶ ἐκείνοις αὐτοῖς
κατέργετε;«

Οὐ δέ ἕπεσθίοντας τοιμένοντες εἰπόντες εἶναι τῷ ποτεῖν, 23
οὐ το βοιλοκέντον, ἐπιβιοντεῖντον εἰτρό, καὶ ιδίῃ πρὸς τὸν
βοιλεταὶς αὐλος πρὸς αὐλον διέβαλκον, ὡς λιγανότερον
τὴν πολεμίαν. καὶ παρεγγικέντες νεανίσκον, οὐ ἐδόκοντας
εἰτοις φρεστάτους εἶναι, ξιρίδιον ἥπτο μαλαγ ἔχοντες περι-
γνήσθαι, σινέλεξαν τὴν βοιλῆην. εἰπεὶ δέ οὐ Θηραπεύμης 24
παροῦν, αὐτοῖς δὲ Κοριτας ἔλεξεν οὐδείς.

Kritias prohlásil Theramena za zrádce a žádal, aby byl odsozen k smrti. Theramenes hájil se potom mistnou řečí.

»Ως δέ Θηραπεύμης επανόντος καὶ η βοιλῆη δηλητή-
τρο εἰκενῶς ἐπιθεοριψήσαντα, γρονγὸν δὲ Κοριτας, ὅτι, εἰ
ἐπιτρόπου τῇ βοιλῆῃ διαψηγρίζεσθαι προὶ στροι, ανεργεῖ-
ζοτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ὑπηράματος, προστελλόντας καὶ
διαλεγθῆσθαι τοις τριάκοντα, ἔξηρετ καὶ ἐπιτρῆται εἰκάνοντας
τὸν τὰ ἔγκειοις εἴσοντες φρεστοῖς τῇ βοιλῆῃ εἰπεὶ τοῖς
διηρηγέσσοις. πάλιν δέ εἰσελθούσι εἰπεν.

»Ἐγώ δὲ, ο βοιλῆη, τομένω προστάτον ἔγοντας εἴναι, οὖτον 51
δέι, οὐ δὲ δοῦντας τὸν πλίνον ἔξεπετεμένοντας μὴ ἐπιτρέπη-
καὶ ἔπειτα οὖτις τοῦτο ποιῆσον, καὶ γάρ οὖτε οἰ ἐπιτρηρότες
οὖτις φρεστοὶ ημίτις εἰπερέψεται, εἰ ἀνήροιτον αὐθός τὸν φρεσ-
τοῖς τὴν ὀληροποίην λαμπαδόμενον. έπειτα δέ εἰπεις κατονοῖς
τοῦτον τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισκυλίσοις ὄπτεον μηδέντες απο-
θηγέντει εἴρηται, τῆς ἡμετέρας φῆγον, τῶν δέ ἔξι τοῖς κατε-

τρηγή, »Θηραυένηρ τοντονὶ ἔξαλείρω ἐν τοῖς καταλόγοις, δινδοκοτῷ ἀπαστὸν ὑμῖν, καὶ τοῖτον«, ἔρη, »ἡμεῖς θανατημένοις.«

52

Αὐτούς τεντε ὁ Θηραυένης αἰνεῖηδηστεύει τὴν τὴν διάτιτειν καὶ εἰπεῖν. »Ἑψιλον δ', « ἔρη, »ὦ ἄτεδες, ἀνετείνο τὰ πάτετον ἐμοιώτατα, μηδὲ εἰπεὶ Κοτύρε εἶναι ἔξαλείρειν μῆτρε ἡμῖν, μηδὲ ἡμᾶν, διὸ ἦν βούληται, αὐλὴ διηπειροῦνται οἵτους ἔγχορθεν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῖτον καὶ ὑμῖν 53 καὶ ἡμοὶ τὴν κοτύρην εἴναι. καὶ τοῖτο μὲν, « ἔρη, »μέτα τοὺς θεοὺς οὐκέτις ἀγνοῶν, διὸ οὐδὲν μοι ἀρχέντει οὖτε ὁ βιβλιός, αὐλὰ βιβλιόματα καὶ τοῖτο ἐπιδείξαντα, διὸ οὐτους οὐδὲ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους αἰδινώτατους, αὐλὰ καὶ περὶ θεοὺς οὐδεὶς διετέταστο. ἡμᾶν μέντοι, « ἔρη, »ὦ ἄτεδες καλοὶ καγεῖσθοι, θεαμάζοντες, εἰ μὴ βοηθήσατε ὑμῖν τετοῖς, καὶ τεντε γηρώδης, δικοντες, διτι οὐδὲν τὸ ἡδὺρ ὅρους εἰνέαλειπτότερον, γη τὸ ἡμῖντον ἔκαστον.«

54

Ἐκεὶ δὲ τοῖτον ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆροις τοὺς ἔνοικας εἰπεῖν τὸν Θηραυένηρ. ἐκείνοις δὲ εἰδελθόντες δῶν τοὺς ἀπηρέτας, ἥποινέντων αὐτῶν Σεπτύρων τοῦ θρησκάτον, τε καὶ αἰαθεστέρετον, εἴπει μὲν ὁ Κοτύρες. »Ιλαεδίδομεν ἡμῖν,« ἔρη, »Θηραυένηρ τοντονὶ κατεκεχεκέντων 55 κατὰ τὸν νόμον. ἡμεῖς δὲ λεβόντες καὶ ἀπειρεγόμενοι οἱ ἔδεικται, οὐ δέ, τὰ εἰς τοῖτον ποάτετε.« ἀλλ' δὲ τεντε εἴπειν, εἰδέχεται μὲν απὸ τοῦ βιβλους ὁ Σάτυρος, εἰδέχεται δὲ οἱ ἀπηρέται. οἱ δὲ Θηραυένης, αἴπειρ εἰκός, καὶ θεοὺς ἐπενεδίτο καὶ αὐθούστους καθιοῦσθαι τὰ γηράδεια. Η δὲ βούλη ἡ στρατηγὴ, δορῶσα καὶ τοὺς εἰπεῖν τοὺς δημοκάτους δημοίοντας Σάτυρον καὶ τὸ ἔμπορονθετον τοῦ βοιητεργίου πλῆρες τῶν

φιλοτροφῶν, καὶ οὐκέτις αὔρουπτες, διτι ἐγκειδίδεις ἔχοντες παρῆσσαν.

Οἱ δὲ αἰπέπειρον τὸν αἰδοντας διὰ τῆς αὐγοῦρες μέλας με- 56 γάλην τὴν φρονῆ δηλοῦντα, οὐκ ἐπεσκεψε. λέγεται δὲ εἰ μῆτρα καὶ τοῖτο αἰτοῦν· εἴπει αἰποθηγόντειν αἰνηγαδόμητον τὸ καύτερον εἴπει, τὸ λεπόδειον κέρασαν αἰποζοταριβίσαντε εἰπεῖν τετράποδον. »Κοτύρε τοῖτο τὸν τῷ καλῷ.« καὶ τοῖτο μὲν οὐκ εἰπεῖν, διτι τεντε αἰπορθέμενα οὐκέτις αἴσιολογα, τετράποδον καίρων τοῦ ἀνθρὸς αγραστὸν, τὸ τοῦ φανέτον παρεπιγράπτος μῆτρε τὸ φρόνιμον μῆτρε τὸ παρημάδες αἰπολαπτεῖν ἐν τῇσι φημῆς.

Θηραυένης μὲν δὴ οὐτοὺς αἰπέπειρε. οἱ δὲ τριάκοντα, 4, 1 ὡς ἔξοντες τετροῖς τριγανεῖν τεθῶνται, προσιπτοί μέτρα τοῖς εἴδοι τοῦ καταλόγουν μηδὲ εἰδεῖσθαι τις τὸ δέρτι, γῆρον δὲ τὸ τῶν γερόντων, τὸν τετροῖς καὶ οἱ φίλοι τοὺς τοῖτον αὐλῶνται εἴρηται. φεγγόντων δὲ εἰς τὸν Πηρικαῖα καὶ ἐπενθετον πολλῶν τετροτες ἴντελθεῖσθαι καὶ τὰ Μένοντα καὶ τὰς Εὐηρέας τοῖς ἀποχορούμενοι.

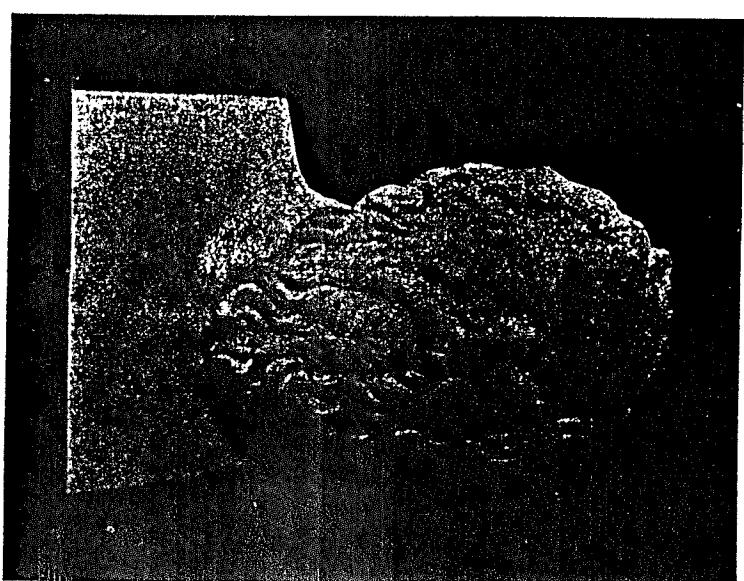
Těmto uprchlíkům postavil se v čelo Thrasyllos a pokoril tyranu a ujednával mír se Spartany, kterí přišli tyranum na pomoc, obnovil demokratii roku 403.

dělával, byl chud a žil z podpor svých přátel; ovšem mnoho nepotřeboval a ve své chudobě byl spokojen.

Z APOMNEMONEUMAT.

O Sokratovi.

Sokrates (469—399), syn athenského sochaře Sofroniska, zabýval se v mládí řemeslem otcovým, ale brzy zvolil si povolání zcela jiné. Slýchával přednášky tehdejších učitelů moudrosti (sofistů), kteří jednak „řejně bavili lid přednáškami na venek sice krásně naličenými, ale uvnitř obsahu často bezcenného nebo i škodlivého, jednak v soukromí za veliké peníze vyučovali své žáky. Sokrates viděl, jak neblahý vliv mají zvláště na mládež, i rozhodl se, že sám (ale zdarma!) bude mládež poučovat, aby nedala se svésti od sofistů. Vyhledával hochy na výjimečných místech (setkání s Xenofontem, str. 3.) i v tělocvičných ústavech (gymnasích a palastrách) a otázkami hleděl je přivéstí nejprv k poznání, že nic nevědí, a potom je vedl tak, aby sami uholí věc hledanou. O čem s nimi hovořil, pověděno jest nahoře na str. 14. Ale i s lidmi dospělými rád rozprávěl, nevyhýbaje se ani prostým řemeslníkům. Nemaje času, aby řemeslem si chléb vy-

Obr. 4. Sokrates podle poprsí v museu kapitolském.

Mládež ho milovala, a hrnuli se k němu i synové rodin nejbohatších. Při tom zevnějšek Sokratův byl pravým opakem jeho ušlechtilého ducha: tvář jeho byla nehezká, výraz obličeje tupý, šat chudičký.

Sokrates nikdy se netajil tím, že neschvaluje bezuzně demokratie athenské, a krajanům svým rád dával za vzor spořádanou ústavu i přísnou kázeň spartské.¹ A to bylo příčinou jeho záhuby.

Roku 399. př. Kr., když po vypuzení tyranů se demokratie zase upěvnila, byl Sokrates, jsa již kmetem sedmdesátiletým, pohnán na soud. Žalobníci (*oi γραψιμευτοί* Apomn. I. 1.) byli tři: Meletos, neslavný básník, Anytos, mocný demagog, a Lykon, řečník pověsti ne právě pěkné. Žalovali pak, že Sokrates nectí bohův, které ctí obec, že nová božstva zavádí a kazi mládež. Za pokutu navrhovali smrt. Poněvadž pak žaloba týkala se věcí náboženských (*θρησκείας*, žaloba z neznačivství), podána byla u archonta krále (*ἄρχοντα βασιλεύς*), který měl na starosti věci náboženské.

Sokrates, spoléhaje na nevinu svoji a jsa si vědom, že po celý život sloužil jen dobrém spoluobčanům a mládež stále jen ke ctnosti povzbuzoval, podnikl při tu s myslí nejklidnější. Všecku pomoc přátel svých při hájení odmítl: a hájil se sám, nikoli slovy lichotícími soudcům, nikoli prosbami za milost, jakých porotcové athenští od obžalovaných obyčejně slýchali; nýbrž tím, že poukazoval k životu svému, jež pocitivě, spravedlivě a bezúhonné trávil před očima všech občanů. Porotcové, jichž sedělo na soudě asi 500, nepatrnou většinou 60 hlasů uznali Sokrata za vinna.

Poněvadž pak na provinění, z kterého Sokrates byl odsouzen, v zákonoch athenských určitý trest nebyl ustaven, nýbrž v každém jednotlivém případě trest zvlášt býval vyměrován, měl Sokrates právo, aby proti trestu smrti, který navrhovali žalobníci, navrhl si trest mírnější. Soudcové zajisté byli by přijali každý návrh na mírnější trest, který by byl Sokrates učinil. Ale Sokrates, kdyby byl sebe skrovnejší trest^{*)} pro sebe navrhl, byl by tím se prohlásil za vinna tím, z čeho žalobníci jej požádali. A toho učiniti nemohl a nesměl, nechtěl-li sám odsouditi jednání svoje dřívější a tím na zmar přivéstí působení veškerého života svého. Jsa si vědom svých velkých zásluh o blaho občanů, navrhl, aby pro zásluhy své chován byl od obce v prytaneiu (v obecném domě), kteréžto pocuty v Athenerách dostávalo se jen mužům, kteří prokázali výtečné služby obci. Soudcové pokládali tento návrh za posměch, a 80 porotců z těch, kteří dříve hlasovali pro jeho nevinu, nyní od něho odstoupilo, tak že byl valhou většinou hlasů na smrt odsouzen.

Ortel smrti nemohl však být vykonán ihned. Bylo totiž právě té doby slavnostní poseství athenské (θεοργία) s obětmi na ostrově Delu, a tu bylo zakázáno, vykonati na někom pokutu smrti, dokud průvod slavnostní se nevrátil. Tím se stalo, že Sokrates

^{*)} Ovšem na doléhání svých přátel konečně uvolil se sice Sokrates, že zaplatí 30 min, avšak nikoli jako trest, ježto ztrátu penězítou, jak výslovne prohlásil, nepokládal za зло, a tudíž také ne za trest.

ještě 30 dní v žaláři trávil, s přáteli svými každodenně rozmloval a těšil ty, kteří truchlili nad neštěstím jeho; prosby jich, aby útěkem život svůj zachránil, rozhdně odmítl, nechť je proti zákonům vlasti se prohřešit. A když se loď delská navrátila, vypil s klidou myslí číši jedem naplněnou a postoupil smrt mučednickou (v květnu r. 399).

Xenofon ještě po letech vyličuje život a působení tohoto nejlepšího syna Athén a obhajuje jeho památky.

19. Xenofon hájí Sokrata proti nařčení z bezbožnosti.

Apomn. I. 1.

I 1, 1 *Πολλάνες ἐθεόμασε, τίδι ποτὲ λόνοις ἀθηναίοντις ξεπε-
δειν οἱ γοσθέμενοι Σοκράτην, ὡς ἔξιος εἴη θεατέον τῇ
Ζηνὶ πόλει. ἢ μὲν γὰρ γραφὴ κατ’ αὐτοῖς τουάδε τις ἦτορ. ἀδικεῖ
ζαλοῦ Σωκράτης, οὗτος μὲν ή πόλις νομίζει θεόν, οὐ
νομίζειν, ἔτερος δὲ κατηνὰ δαιμόνια εἰσ φέρειν·
ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέοντα διαφθείρειν.*

2 *Πρώτον μὲν οὖν, ὡς οὖν ἐνδικεῖν, οὗτος ή πόλις
νομίζειν θεόν, ποτὲ ποτε, ἔργοντα τεκμηρίων; Θύσιον τε
οβέτοval γάρ φατοδος ἢν πολλάνες μὲν οὔκοι, πολλάνες δὲ ἐπὶ τῷ
κονῶντι τῆς πόλιος βιβλιῶν, καὶ μετική γράμμην
věstbám a oīn ἀρχεῖς ἥν. διενθρόνητο γάρ, ὡς φαῖται Σωκράτης νομίζειν i jiné po-
daimoniu τὸ δειμόνιον εἰντῷ σημαίνειν. ὅθεν δὴ καὶ
μάλιστά μοι δοκοῦσιν αἰτιάσασθαι
3 καὶ νὰ δειμόνια εἰσφέρειν. δὲ οὐδὲν κανόνειν*

*εἰσέρχεται τῶν ἄλλων, ὅσοι μετεκήνεται τοιμῶντες οὐκονοὶ τε
κῶνται καὶ φῆμαις καὶ συμβόλοις καὶ θνῶνται. οὗτοι τε
γὰρ ὑπολαμβάνονται οὐ τοὺς ὄμυθες οὐδὲ τοὺς ἀπο-
τῶντας εἰδέναι τὰ συμφέροντα τοῖς μετενομένοις, ἀλλὰ
τοὺς θεοὺς διὰ τούτον αἵτις γησαντεν, κακεῖνος δὲ οὗτος 4
ἐρῶμεν. ἀλλὰ οἱ μὲν πλεῖστοι φρεστὸν ἥπτο τε τῶν ὄμυθων,
καὶ τοῖς ἀπεντόντος απορέσθαι τε καὶ προτρέπεσθαι.
Σοκράτης δέ, ὁνπερ ἐγήρωσκεν, οὕτως ἔλεγε. τὸ δαιμό-
νον γὰρ ἕρη ὑπεισένειν. καὶ πολλοὶ τῶν σωρόττων
προηγόρευε τὰ μὲν ποιεῖν, τὰ δὲ μὴ ποιεῖν, ὡς τοῖς
δαιμονίοις προσδικιστορογόντος καὶ τοῖς μὲν πεθομένοις αἰτοῦ-
στινερεῖς, τοῖς δὲ μὴ πεθομένοις μετέκειτε. καί τοῖς οἷς 5
αἱρετοῦσθαι τοῖς διηνοῖσιν; ἵδοκει δέ τοι ἀμφότερος
τοῖτας, εἰ προεργοεῖνος ὡς ἡπτὸ θεοῦ δραπόμενος, μετ-
δόμενος ἐφαντετο. δῆλον οὖν, οὐτε οὕτω αἱρετοῦσθαι τοῖτας
εἰ μὴ ἐπίστεινετο εἰς ἀληθεύεσθαι. τοῖτας δὲ τοῖς αἱρετοῦσθαι
πιστεύεσθαι τῇ θεῷ; πιστεύοντο δὲ θεοῖς πᾶσι οὖν τοῖς
θεοῖς ἐνδικεῖν;*

*Αλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτριθείοντις. τὰ δέ
μὲν γάρ ἀνεγνεῖται στηριζόντειν καὶ πράττειν, ὡς νομίζουσι i jiné po-
αριστεῖς αἱρετοῦσθαι τοῖτας. περὶ δὲ τῶν αἱρετοῦσθαι, ὅπως σιταλ, aby
αἱρετοῦσθαι αἱρετοῦσθαι, μετριεῖν δέ τοις αἱρετοῦσθαι, εἰ πουγ-
τέα. καὶ τοὺς μέλιστας οἰκονοῦτε καὶ πόλεις καλῶς οἰκή- 7
σειν μεταποῆτες ἔργη προσθεῖσθαι. τεκτονοὶ μὲν γάρ η γε-
κετεκοὶ η γεωργοὶ η αἰθρῶποι αἱρετοῦσθαι τούτοις
ἔργον ἐξεστατικὸν η λογοτεκοὶ η οἰκονομικοὶ η στρατηγοὶ
γενέσθαι, πάντα τὰ τουταῖς μετηγγάλεις καὶ αἱρετοῦσθαι γένοιν*

8 αἰδετὰ ἐνόμιζεν εἶναι. τὰ δὲ μέγιστα τῶν ἐν τούτοις ἔφη τοὺς θεοὺς ἑταῖροις καταλείπεινται, ὃν οὐδὲν δῆλον εἶναι αἴθρωποις. οὗτε γάρ τῷ καλῶς αἴρον φυτευδαιμένῳ δῆλον, δῆτις καρπώσεται, οὗτε τῷ καλῶς οἰκιαν οἰκοδομησάντῳ δῆλον, δῆτις ἐνουκῆνται, οὗτε τῷ στρεπηγιᾶδ δῆλον. εἰ διημφέρει στρατηγεῖν, οὗτε τῷ πολιτικῷ δῆλον, εἰ διημφέρει τῇ πόλεων προστετεῖν, οὗτε τῷ δινεποντὶ ἐν τῇ πόλει κηδεστας λαβόντι δῆλον, εἰ διὰ τούτους στερήθεται τῆς πόλεως. ἔφη δὲ δεῖν, ἢ μὲν μαθόντας ποιεῖν οὐδὲν μεταποιέαν οἱ θεοί, μανθάνειν, ἢ δὲ μὴ δῆλα τοὺς αἴθρωποις οὐδὲν λέγειν οὐ ταῦτα δοξάειν, αὐτὸν διημφέρει τῇ πόλεων προστετεῖν. οὕτω μὴ φριερὰ φοβεῖσθαι· καὶ τοῖς μὲν οἷς ἐν τοῖς μανομένοις διοιῶσι διακείσθαι πρὸς ἀλλήλους. τῶν 14 τε γάρ μανομένων τοὺς μὲν οὖθε τὰ δεινὰ δεδέναι, τοὺς δὲ καὶ τὰ μὴ φριερὰ φοβεῖσθαι· καὶ τοῖς μὲν οἷς ἐν τοῖς μανομένοις εἶναι λέγειν η̄ ποκεῖν διοῖον, τοῖς δὲ οὖθε ἔξιπτρέον εἰς αἴθρωποντας εἶναι δοκεῖν· καὶ τοὺς μὲν οὖθε, μερὸν οὗτε βαμδὸν οὐτέ αὔλο τῶν θεῶν οὐδὲν τιμᾶν, θεαν· τῶν τε περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως μεριμνῶν τοῖς μὲν δοκεῖν οὐ μόνον τὸ ὄν εἶναι, τοῖς δὲ ἀπειρα τὸ πλῆθος· καὶ τοῖς μὲν αἱ πάντα κατεῖσθαι, τοῖς δὲ οὐδὲν αἱ πάτε κατηθῆναι· καὶ τοῖς μὲν πάντα γίγνεσθαι τε καὶ αἰτῶντας, τοῖς δὲ οὖθε ὅπερ γενέσθαι ποτὲ οὐδὲν οὗτε απολλαγῆσθαι, τοῖς δὲ περὶ αὐτῶν καὶ τάδε, αὐτοὶ, μονεῷ 15 οἱ τάνθρωπει μανθάνοντες γῆγονται τοῦθ, οὐ τι ἀμάθων, ἑκτοῖς τε καὶ τῷ καλῶν, ὅπῃ τῷ βούλωνται, ποιῆσιν, οὗτοι καὶ οἱ τὰ θεῖα ἔμποντες τομεῖσιν, ἐπειδὴν γιώδειν, αὐτὸν αἴρεταις ἑκατὸν γῆγεται, ποιῆσιν, ὅτεν βούλωνται, καὶ αἱ τάδε μενονταις καὶ οὐδετέραις καὶ τῷδε τοῦτον αὐτὸν αἴρεταις δέσσονται τῷ τοιούτῳ, η̄ τοιούτον μὲν οὐδὲν οὐδὲ ἔλαττονται, αὐτοὶ δὲ αὐτοῖς γῆγεται μόνον, η̄ τῶν τοιούτων ἔκατα γῆγεται.

12 φροντίζοντας τὰ τοιοῦτα μαρτύρωνταις αἴτιοι εἰσινται. καὶ (1) πολεῖτον μὲν περὶ σύντονον ἐπόκπει, πότερα ποτε, νομέσσαντες ἵνα ταῦτα πετεῖσθαι εἰσίναι, ἔχονται ἵνα τὸ περὶ τῶν τοιούτων φροντίζειν, η̄ τὰ μὲν αἴθρωπαν

παρείνεις, τὰ δαμόντα δὲ σκοποῦντας ἥπονται τὰ προσηκόντα πρόστειν. (2) ἡθαύμασε δέ, [εἰ μὴ φριερὸν αὐτοῖς 13 ἴσται, δὴ ταῦτα οὐ διηπατόντας ἐστιν αὐθόποιοι εὑρεῖν, ἐπεὶ καὶ τοὺς μέγιστους φρονοῦντας ἐπὶ τῷ περὶ τούτων λέγειν οὐ ταῦτα δοξάειν αὐλαῖς λαζανοῖς, ἀλλὰ τοῖς μανομένοις διοιῶσι διακείσθαι πρὸς ἀλλήλους. τῶν 14 τοῖς μανομένοις διοιῶσι διακείσθαι πρὸς ἀλλήλους. τοῖς δὲ γάρ μανομένων τοὺς μὲν οὖθε τὰ δεινὰ δεδέναι, τοὺς δὲ καὶ τὰ μὴ φριερὰ φοβεῖσθαι· καὶ τοῖς μὲν οἷς ἐν τοῖς μανομένοις διοιῶσι διακείσθαι πρὸς ἀλλήλους. τοῖς οὖθε ἔξιπτρέον εἰς αἴθρωποντας εἶναι δοκεῖν· καὶ τοὺς μὲν οὖθε, μερὸν οὗτε βαμδὸν οὐτέ αὔλο τῶν θεῶν οὐδὲν τιμᾶν, θεαν· τῶν τε περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως μεριμνῶν τοῖς μὲν δοκεῖν οὐ μόνον τὸ ὄν εἶναι, τοῖς δὲ ἀπειρα τὸ πλῆθος· καὶ τοῖς μὲν πάντα κατεῖσθαι, τοῖς δὲ οὐδὲν αἱ πάτε κατηθῆναι· καὶ τοῖς μὲν πάντα γίγνεσθαι τε καὶ αἰτῶντας, τοῖς δὲ περὶ αὐτῶν καὶ τάδε, αὐτοὶ, μονεῷ 15 οἱ τάνθρωπει μανθάνοντες γῆγονται τοῦθ, οὐ τι ἀμάθων, ἑκτοῖς τε καὶ τῷ καλῶν, ὅπῃ τῷ βούλωνται, ποιῆσιν, οὗτοι καὶ οἱ τὰ θεῖα ἔμποντες τομεῖσιν, ἐπειδὴν γιώδειν, αἴρεταις ἑκατὸν γῆγεται, ποιῆσιν, ὅτεν βούλωνται, καὶ αἱ τάδε μενονταις καὶ οὐδετέραις καὶ τῷδε τοῦτον αἴρεταις δέσσονται τῷ τοιούτῳ, η̄ τοιούτον μὲν οὐδὲν οὐδὲ ἔλαττονται, αὐτοὶ δὲ αὐτοῖς γῆγεται μόνον, η̄ τῶν τοιούτων ἔκατα γῆγεται.

Πέρι μὲν οὐ τῶν ταῦτα προφανεστομένων τοιοῦτα 16 ἔλεγεν· αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρώπων πετεῖσθαι δὲι διε-

jen o lid- λέγετο, οὐκοπῶν, τι εὐσεβές, τι αἰσθέτης; τι καλόν, τι αἴσ-
ské ctností χρόν; τι δίκαιος, τι αἰδίκον; τι γνωρισμένη, τι μεντε; τι
a mrv. αἰδοτεία, τι δεκτή; τι πόλις, τι πολιτικός; τι αἴρητη αἱ-
nosí ho- θρώπων, τι αἴρυντος αἱθρώπων; καὶ περὶ τῶν αἱλον, αἱ τὸν
vořival μὲν εἰδότες ηὔστρο καλοῦς καγαθοῦς εἶναι, τὸν δ' αἴρυ-
οντας αἱδοτεπόδοθες ἢν διατάξεις κεντηθεῖσα.

18. *Boukēnēas δέ ποτε καὶ τὸν βουλευτικὸν ὄρον οὐδέ-*
δεξι, ἐν δὲ ἡμί, κατὰ τὸν νόμοντος βουλεύειν, ἐπιστρέψεις ἐν
Hřichu se τῷ δῆμῳ γενομένης, ἐπιθυμήσαντος τοῦ δῆμον παρὰ τὸν
varoval νόμοντος ἔμετε στρατηγοῦντος μητρὶ ψῆφῳ τὸν δῆμον ἀμπὶ Θρασύλλον
z bázně καὶ Ἐρεστίδην ἀποκτήνει πάντας, οὐκέτη δῆλης ἐπιθυ-
boží γίνεται, δηγεόμενον μὲν εὐτῷ τῷ δῆμον, πολλῶν δὲ καὶ
δημαρχῶν αἰτειούντον, ἀλλὰ περὶ πλειονος ἐποιή-
σατο εἰδοντες τὴν γένοισασθαι τῷ δῆμῳ παρα-
19 τὸ δίκαιον καὶ φιλάξαντες τὸν ἀπειλούντας. καὶ γὰρ
ἐπιμελεῖσθαι θεοὺς ἐνόμιζεν αἱθρώπων, οὐκ δέ τρόπον οἱ
πολικοὶ νομίζονται οὐτοι μὲν γάρ οἰνοτε τὸν θεοὺς τὰ
μὲν εἰδέντα, τὰ δὲ οὐκ εἰδέντα. Σοκράτης δέ πάτερ μὲν
ἡγείτο εἰσοῦντος εἰδέντα, τὰ τε λεγόμενα καὶ πρετό-
լευτα καὶ τὰ σιγῆ βούλευόμενα, παντεργοῦτο δὲ παρετίπα-
ντει καὶ σημειεῖτο τοῖς ἀνθρώποις παρετίπαντος.
πείσων πάντων.
20. *Θεωριαῖς οὖν, οἵτινες ποτε ἐπέιθησαν Ἀθηναῖοι Σω-*
χράτην περὶ θεοὺς μὴ γνωριστεῖν, τὸν αἰσθέτης μὲν οἰδέν-
ποτε περὶ τὸν θεοὺς οἴστε εἰπόντας οὐτε πράξαντα, το-
τε τοῖς δὲ καὶ λέγοντας καὶ πράξαντα περὶ θεῶν,
οἴστε τοῖς αὖτε καὶ λέγοντας καὶ πράξαντα περὶ θεῶν εἴη τε καὶ
πομένοι τοις εἰσεβέστε στρατος.

Σοκράτης κατευθύνει, ἀριστούμον τὸν Μικρὸν ἐπει- 14, 2
λούμενον οὕτε πίνοντε τοῖς θεοῖς οὕτε μετατῇ λογίους,

Podobně vyvračí Xenofon i další obvinění, že prý Sokrates kazil mládež, důvody těmto: Sokrates sám nejvýše byl střídmý, všecky svízele a namáhání snadno snášel a málem vždy se spokojoval. Jak tedy mohl mladíky, kteří s ním obcovali, učiniti nezna-
bohy, rušiteli zákonů, labuňky a choulostivci? Právě riaopak, mladici vidouce, že Sokrates sám jest vzorem dokonalosti, příkladem jeho povzbuzeni byli, aby se snažili státi se dokonalými. Že dva z bývalých žáků Sokratových, Kritias a Alkibiades, obci athenské nej-
více zlého způsobili, jak pravil žalobník, jest ovšem pravda, ale toho vinu nemá Sokrates, neboť dokud se Sokrates obcovali, byli zdržliví, a teprve když ve společnost jiných lidí přišli, od těch byli pokažení a zvrhlí se tak, že stali se záhubou obce. Není to tedy vina Sokratova. Také žaloby, jakoby Sokrates žáky své byl učil, že rodičův a příbuzných netřeba ctiti a jich si vážiti, a jakoby překručuje výroky slavných básníků žáky své byl naváděl k špatnosti a páno-
vitosti, jsou pouhou lží a utrháním. Muž takových vlastností — konci Xenofon — »který hledal jen blaha obce i dobra spoluobčanů svých, zasluhova-
od obce spíše veliké pocity než potupné smrti«.

20. Jaké měl Sokrates mínění o bozích.

Apomn. I. 4 (2—18).

ἰδρῶσ πανομορφή· τὸ δὲ τὴν σκοῦρην δέκτεσθαι μὲν πάντας φιλονέ,
ἐπιτίμησθαι δὲ μῆτοι, καὶ τοὺς μὲν πρόσθις ὀδόντες
πᾶσι τῷρις οἵοις τέμνει εἶναι, τοὺς δὲ γονιφίοις οἵοις
παρεῖ τοντον δέξαιενοντς λείψειν, καὶ τὸ στόμα, δι', οἷ,
οἱ ἐπιθυμεῖ τὰ ἔστα, εἰδούστεται, πλησίον ὄφθαλμῶν καὶ
διωτῶν κατεσθίειν, ταῦτα οἵτινα προνομοργικῶς πεπονημένα,
ἀπορεῖς, πότερε τὴντος ή γνώμην ἴργα ἔστιν; — »Οὐ
μὰ τοῦ Διού, « ἔφη, »ἄλλος οὔτω γε δικαιοποιεῖν τὸ πάντα ἔστιν εἰπε
ταῦτα διοφοῦντι τινος δημιουργοῦ καὶ φιλοβρότοι·

»Σὺ δέ δεσπότης φρονμόντι τι ἔχειν; « — »Ἄλλοθι δέ οὐδεμιοῦ οὐδὲν Bůh jest
οἴει φρόνμοντι εἶτα; καὶ τάδε τὰ ἵπερεμεγίην καὶ πλήθος nejvýšší
ἀπειγει δι' αἰδοσύνην τινὰ οὕτως οἴει εὐτάκτως ἔχειν; — rozum;
»Μέτι, οὐδὲ γέροντος τοῦτον επίδοιται, οὐδέποτε τῶν οὐρανών εἰναι. 9
θάδε γηγορούμενων τοὺς δημιουργούς. « — »Οὐδὲ γέροντος εἰναι.
δευτοῦ δι' γε φηγήν δοξεῖ, η τοῦ σώματος καροις ἐστιν. jest snad
ὅστε κατά γε τοῦτο ἔξεστι δου λέγειν, οὐτοι οὐδὲ γηγορούμην, viditelný?
ἀλλὰ τηγή πάντα πράττειν.«

Kai ὁ Ἀριστοδόμης. »Οὗτοι, « ἔρη, »ἔρω, ὃ Σάτικατες, 10
ἴπερδορον τὸ δαιμόνιον, ἀλλὰ ἐκεῖνο μεγαλοπρεπέστερον ἥγοντι. Myslš, že
μεν, η ὡς τῆς ἑκῆς θεοπετείας προσθέτειν. « — »Οὐκοῦν, « Bůh se
ἔρη, »ὅσῳ μεγαλοπρεπέστερον οὐτοισι σε θεοπετείαν, τοσ- nestará
ούτῳ μᾶλλον τυπτέον εὑτό. « — »Επειδὴ, « ἔρη, »ὅστι, 11
εἰ τοιούτου θεοῦς ἀνθρώπου τη φροντίζειν, οὐτοι ἡν αἱ με- o lidí?

Kai ὁ Ἀριστοῦμης. »Οὗτος,« ἔρω, »ἔρω, οἱ Στρατεῖς, 10
ἀπεριόδῳ τὸ δαιμόνιον, ἀλλ᾽ ἐκεῖτο μεγαλοπρεπέστερον ἦγον—Mysliš, že
μεν, ἥ ἡσε τῆς ἡμῆς θρησκείας προσδειθαι.« — »Οἰκοτῆ,«
ἔρη, »ὅσῳ μεγαλοπρεπέστερον ὅντες οἱ σὲ θρησκεύει, τοδ- nestará
ούντο μᾶλλον τυπτέον αὐτό.« — »Ἔτι ἕσθι,« ἔρη, »ὢτι, 11
εἰ νομίζουμε θεοὺς ἀνθρώπων τι φροντίζειν, οὐν ἂν αὐτε-
λοίηρ αὐτῶν.« —

»Ἐπειτέντος, οὐκ οἴει φροντίζειν; οἱ πρωτοτορ μὲν neupravil
μόνον τῷ τῷ βόστον αὐτὸν δοκιμάσειν ὃς θόρ αὐτέστη γεναν, — Což
πειλίν

1. jejich η δὲ οὐδόντης καὶ προορῶν πλέον πουει δῆμασθαι καὶ τέλο; οὔπερθεν μᾶκκοι θεάσθαι καὶ ἡπτον πεποτεῖν, — ἐπειτα
μόνον παρέχονταν, αἰθρούστῳ δὲ καὶ γειρασ προσέχεσσιν,
αἱ τὰ πλείστα, οἵ τιδικοτερέστεροι ἔκεινων ἴμετρ, ἕξει
τριών, μόνην τὴν τὸν αἰθρόποτον ἵποιδεν οἷσιν ἀλλοτε
ἀλλαγῇ υεύστοισιν τοῖν στρόμετοις αἰθροῦν τε τὴν φωνήν
καὶ οὐκανετην πάντα ἀλλάμεν, εἰ βιονόμοιςθα.

13 Οἱ τοῖν μόνον ἥρεσε τῷ θεῷ τοῖν σῶματοις
ἐπιμεληθῆται, ἀλλ', ὅπερ μέμνοντο ἱστα, καὶ τὴν ψυχὴν
προειτι. ἢν τῷ αἰθρῷ τῷ ἑκάρτον. τιος γὰρ εἶλον τὸν
ψυχὴν ποστεὶ μὲν θεῶν τὸν τὰ μέμνηται καὶ καλλιότα συμ-
τεξάντων ἥρηται, ὅτι κιόν τι δε στίκοις ἄλλο η ἀνθρωπου
θεῶν στεγετεύοντο; ποιει δὲ ψυχὴν τῆς αἰθροπάνης ἵνα-
μοτέροις προσηγάγεται η λαμπρὴ διένος η ψυχὴ η θεάτην
η τόνοις ἐπικοινωνεῖαι, η διάληπται στρῆσαι, η, οἵσαι τοι σκοτίσῃ
14 η ἑδη η μάθη, ἰσεμοτέραις ητοι διαμεμηθῆσαι; οὐ γὰρ πάντη
οὖ κατάδηλον, ὅτι περὶ τὸν λακεῖον γῆσι τοι οὐ θεοι
ἀνθρώποι ποτε βιοτεύονται, φέντει καὶ τῷ σῶματοι
καὶ τῇ ψυχῇ καὶ στρέπονται: οἵτε γὰρ βοὸς ἀπ-
έχον δῶμα, αἰθρούστοις δὲ γράμμην, ἵποιται, εἰς πράττειν,
εἰς ἀπονέμεται, οὕτω δέστε γέροντες ἔχει, εἰρηνοει δὲ καὶ, πλέον
οὐδὲν ἔχει. οὖ δέ, αἰθρούστοις τὸν πλείστον αἴξιον τε-
τρυγγοῦσ, οὐκ οὖτι δοι θεάντες ἐπικεκισθαι:

15 Ἡλέστηρ τί ποιησόμεν, νομεῖς εἰποῦς δοῖ φρον-
τηροῖς, διημ βοῶλον, οὐ τοι καὶ πεποτεῖν. — »Οταν πέμπειστε
τοι, οὐδὲν τοι πεποτεῖν. —

“Οτεριν δε οἱ Μηγραῖοις, εἴηντες πανθεωμένοις τι διὰ μετα-
τικῆς φράσσονται, οἵτινες δοκεῖς φράσσειν εἰπόντες; οὐδὲν
δὲ τοις ἡλλήνοις τέρατα πέμποντες προφητείαν, οὐδὲ
ὅτεριν πεποιηθέντες αὐλαῖς μόνον δὲ ξενοδοντες ἐπι-
μετεῖπεν κατειθεντα;

Dicit δὲ ἦν τὸν διεύθυντα πόρον δόξαντι
καὶ γένεσιν, ὃς ἐπειδὴ εἶδεν εἰπεῖν καὶ πολλὰ ποιεῖν, εἴ τι μῆδι-
ντεροι ἤδην, καὶ ἀνθρώπους ἔξαπτερονέντος τὸν πάντα τὸν πόρον
ζητῶντος ἀπὸ εἰδένθων; οὐδὲ δῆλος, ὅτι τὰ πολλά
ζητούστε ταῦτα διορθώτε τῷ ανθρώπῳν, πόλεις καὶ ^{o lidi} jest obecná
εἴδην, ηγεινότερά ἔσται, καὶ αἱ φρονημάταται ἡμίναι πέτραι
πετραι, u všech
επιμελήστετε;

Δημοκρίτες, ἐρημη, «κατάγασθε, ὅτι καὶ δὲ σὸς πόνος 17
ἢντος, τὸ δὲ σῶμα, ὅποις βούλεται, μετρηθεῖσται. οὐδέποτε
οὐδὲ καὶ τὴν ἐν τῷ περιττῷ φροντὶ φροντὶ γενέται τὰ πάντα, Dukazem
ὅποις ἀνειρῆται γένεται, οὐδὲ τὸ δὲ μὲν μὲν jest i ana-
δημεταβολή τοῦτον εἰπεῖν ἔξετερον, τὸν δὲ τοῦ a lidského
θεοῦ ὀρθολογοῦ ἀδίνετον εἶναι τοῦ πάντα δοκεῖ, μηδὲ τὴν rozumu
οὐδὲ μὲν ψυχὴν καὶ περὶ τῶν ἔνθετων καὶ περὶ τῶν ἐν
μηνόντων καὶ ἐν Δικαιίᾳ δινεοῦσθαι φροντίζειν, τὴν δὲ τοῦ
θεοῦ φροντίδων μηδὲν εἴναι τίναι αὐτοῖς πάντοις ἐπιτελεῖσθαι.
Ἐπειδὴ μέντοι, σύντετο ἀνθρώποις θεοπεπενθωτοῖς γνητοῦσθεντος 18
τοῦτο ἀπιθετεῖσθαι ἐπένοντας καὶ ηρεξόμενος τοῦτον
καρκίνουντος καὶ σημβολικόντος πεπανθάνειν τοῦτον Jen zkus a
φροντίδων, οὗτον καὶ τὸν θεόν πειρατὴν βέβαιης p̄sveděcī
θρονεῖντον, εἴ τι δοι θελήσονται περὶ τῶν ἀδημονῶν ανθρώ-
πους διαβιβοντεῖνται, γράψει τὸ θεῖον, ὅτι τοσοῖς τοι
τοιοῦτον ἔσται, θεσπίζει μεταπτυχίαν ὃς οὖτις καὶ πάντα

αὐτοῦ ἐπιμελεῖσθαι. «

21. Sokrates, vzor života prostého a spokojeného.

Akomm. I. 6 (1—10).

I 6, 1 *Ἀπειρῶν ποτε ὁ δοφιστῆς βούλουμενος τὸν διηνο-*

διαδταῖς στότοι παρελέσθαι, προσελθὼν τῷ Συκοφάτῃ παρό-

τοντὸν αὐτῷ ἔλεξε τάχε. »Ω Σάκρατε, ἐγώ μὲν φίλητος

φιλοδοτοῦντος εὑδαιμονεστέλεκοντος κορηαὶ γίγνεσθαι· δὲ

αὐτοῖς μου δοκεῖ ταῖνατία τῆς φιλοδοτίας απολελαυκέναι.

τοὺς διηνούς γοῦν οὕτως, ὡς οὐδὲ αὐτὸς εἰδεὶς δοῦλος ἦτορ·

οὐδὲ πόσον ἢ διατρέψω μετίτετε. σιτάτη τε διηνού καὶ

ποτὰ πίνεις τὰ φανήσατα καὶ μάτιαν ἀπειρίσσει οὐδὲ μόνον

φατῆλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸν θήροντας καὶ γεμάτων, αὐτοπό-

θητός τε καὶ αὔτων διατελεῖς, καὶ μὴν καὶ ἡμετέρας γε οὐ

λαμβάνεις, εἰ καὶ κτωμένοντας εὐφροσίνεις καὶ κεντημένοντας

ἐλευθερωτέρον τε καὶ ἥδιον ποιεῖ ἔτι. εἰ διηνού

περὶ σκασίς, ἢ διεὶς τὸ ἀλγεῖται τὸν πόδες οὐδὲ βαδίζοντας,

ὅπου εὖ βούλουμεν, οὐδὲ οἶδος, διεὶς φόνταις αὐθεντέστεροι 7

τῷ δώματι μελετήσατες τῶν ἴσχυροτάτων αἰγαλησόντων

κοείτοντας τε γίγνονται, πόδες εἰς μελετῶν, καὶ δέονται

τῶν ἄλλων ἔργων οἱ διδάσκαλοι τοὺς μαθητὰς ἀποτρέπονταν

ἀποδεκτήνοντα, οὗτοι καὶ σὺ τὸν διατήρησεν,

τὸ μιτεῖ κακοδιαιτούντας διεῖσθαι σκαλούσεις εἰτατε. »

Καὶ δὲ Συκοφάτης πόδες ταῖτε εἴπε. »Δοκεῖς μοι,

ὦ Απειρῶν, ὃπεινηρέναι με οὕτως ἀναρράς ἔτι, δῆτε πέ-

Sokratova: πειρατὴν σὲ μάλλον αποθανεῖν τὸν εἰκόναν τῇ δέσμῳ, ἢ τὸν εἰκόναν τῇ γαλερᾷ τοῦ ξυνοῦ βίον.

Πέπειρον, δῆτα τοις μὲν λαυδάνοντος αἴγηρον αἰνε-

a) jsem ne- καίνην ἔντοντας παρεγάγεσθαι τοῦτο, ἐγγένητο μαθητῶν, závislý καὶ μὴ λαμβάνοντας οὐτε αὐτάργη διαλέγεσθαι,

φέρειν μη βούλουμεν;

“H τὴν διατάξιν μονον φαντάζεται, τὸ δὲ τῆτον

μέτερ ὄγκεια ἐσθίοντος ξεινὸν τὴν δοῖν, τῆτον δὲ ισχυρὸν παρε-

χορτα; τὴν μὲν γαλεράτερα πορίσασθαι τὰ ίατα διατηγμένα εἶναι; chutná

τῶν δῶν διὰ τὸ διπλωτερόν τε καὶ πολυτελέστερον εἶναι; dobré mi

τὴν μὲν διὰ τὸ παρακενάζειν, δῆτα τὴν διατηγμένα εἶναι; zdravá a

τὴν μὲν διὰ τὸ μέτερ ἡδίστα ἐσθίσται ὅφοι, δέται,

οὐδὲ τῆδε πίνεται ποτε μὴ παρόντος ἐπιθημεὶ ποτοῦ;

Tέ γε μητρὶ ματία, οἶδε, δῆτα οὐ μεταβαλλόμενον τὸν δια-

χορτα καὶ θάλαττας ἔνεκα μεταβάλλονται καὶ ἀποδημεῖται

ἀποδοῦνται, ὅπως μὴ διὰ τὰ λυποῦντα τὸν πόδας καλύ-

πωται πορεύεσθαι. τῆδε οὖν ποτε ηδίστον ἐκεῖ τὴν φίγος otuzilý

μᾶλλον τον ἔνδον μένοντα, τὴν διὰ θάλατος μεγάλεστον τῷ

περὶ σκασίς, τὸ διεὶς τὸ ἀλγεῖται τὸν πόδες οὐδὲ βαδίζοντας,

ὅπου εὖ βούλουμεν, οὐδὲ οἶδος, διεὶς φόνταις αὐθεντέστεροι 7

τῷ δώματι μελετήσατες τῶν ἴσχυροτάτων αἰγαλησόντων

κοείτοντας τε γίγνονται, πόδες εἰς μελετῶν, καὶ δέονται

τὰ φέρονται; ἵκε δὲ ἀρχαὶ οὐδὲ διεῖς τῷ δώματι αὐτοῖς τὰ

διατηγμάτων μετετῶνται καὶ αὐτεργεῖται, πάντας δέονται

φέρειν διῆτη μὴ μελετῶντος;

Tοῦ δὲ μηδονικέστερον μηδὲ ἕπτην καὶ λεγετείς 8

οἵτινες τοῦ μάλλον αὐτότερον εἴται τὴν εἰρεο εἰγειτο τούτων

τὴν δέσμῳ, εἰς οὐνον εἰς γεισία ὄπται εὐργραφεῖ, μᾶλλα καὶ

τὴν δέσμῳ παρέχοντας ὠφελήσθειν αὐτοῖς, καὶ μηδὲν τοῦτο γε d) mām

οῖσθαι, δῆτα οὐ μὴ οἰόμενοι μηδὲν εἰς πολάτεται οὐδὲ εἰς vyšší

φροντίσσαται, οὐ δὲ ἤπονται καλῶς προκοπεῖται τοῖς ηγε-

ματίσσασι τὴν πατελημάριαν τὴν ἀλλαγὴν προγενετικήν εἰση-

ζόμενον, τὸ δὲ εἰς πράττοντες εὐφραστούς εἶναι, δῆται αὐτὸν τοῦ

καττόρ τε ἡγεισθαι βέτιον γίγνεσθαι καὶ φίλον αἰτίον

χταῖσθαι; ἐγὼ τοίνυν διατέλλω ταῦτα νομίζων.

e) mám

*ποτέρῳ η πλειόνες καὶ φίλοις η πόλις οὐδὲν δίην
volnšho ποτέρῳ η πλειόνες καὶ φίλοις η πόλις οὐδὲν δίην
času, ἐγὼ μὲν, η τόδι, ως σὺ μεταρρύσεις, διατυπώνω; σημετένοι
abych δὲ πότερος αὐτός, οὐ μὴ δικάειος εἴην πολιτείοις
sloužil vlastí a διαιρησίην, η φίλοις παροις αἰγαλήν; ἐκπολιορκηθεῖν δὲ πό-
přátelelum πέρος αὐτόν, οὐ τῶν γαλεποτάτων εἴδειν δεόμενος,
η διαιρησίης ἀποκόντην δικάειος;*

10 *”Εποντας, οἱ Αἰτιοφάνες, τὴν εὐδαιμονίαν οἰουμένην τραφῆν
Pravá καὶ πολιτείαν εἶναι· ἐγὼ δὲ ἐποντας τὸ μὲν μὴ δεινὸν
jaženost δὲ τὸν αὐτοῖς εἰπατε, τὸ δὲ ως εἰλαττον τὴν εἰγήντην
jest nemíti ποτέ τὸν τείον, καὶ τὸ μὲν θεον κοάτιστον, τὸ δὲ
potreb ἔγγρατον τοῦ θείον ἐγγράτων τοῦ κοάτιστον.*

22. Herakles na rozcestí.

Apomn. II 1 (21—33).

Ze jen prací lze dojít šestí, dokazuje Sokrates Aristippovi allegorickou povídka, vztatou z Prodigova spisu „*Q̄om̄*“.

II 1, 21

*”Ηρακλέος οὐ σοφὸς εἰ τῷ διαγράμματι τῷ περὶ τοῖς
τοῦς*) περὶ τῆς αἰσθητῆς αἰσθητίας, οὐδὲ ποιεῖται, οὐα
ἐγὼ μέτανησα. ~*

* t. j. jako ti, jichž slova uvedl dříve: Hesiodos (*τῆς
ἀρετῆς οἰδέστε θεοί· προπάρθενες οὐθῆκεν
οὐρθιος οἷμος εἰς τούτην*) a Epicharmos (*τῶν πόνων παλαιοῖσιν γίνεται
πάντα τὰ γάλα* εἰς θεούς).

Apomn. II 1, § 22.—24.

Φησί γὰρ Ἡρακλές, ἐπεὶ εὖ παύθω τὸν οὐβῆρν ὀδυσσέτον, |
ἔν τι οἱ νέοι ἥδη εἰπούστορες γνωμένους δημονῶν, εἴτε
τὴν διαρρήσην διδούντο τούτους ἕπειν βίον, εἴτε τὴν δια-
κακίας, ἐξελθόντα εἰς ἡστράτην καθῆσθαι εποροῦτα, πο-
τέρων τῶν διδούντο τρέπεται. καὶ φραγῆται εἰτρό δέον γιν-
νεῖται προσένεμα περάλας, τὴν μὲν ἐτέλοντα εἰπεστή τε
ἰδεῖν καὶ ἐκείθειον φίνει, κενοδομημένην τὸ μὲν διῆμε
καταθαρτηρι, τὰ δὲ ὅματα εἰδοῦ, τὸ δὲ σγῆμα σιδηροστήνη,
ἐπεπήτε δὲ λεπτῇ τὴν διατέρον τεθραμμένην μὲν εἰς πο-
λυεργονταν τε καὶ αἰτιαλόητα, κεναλλοπεστατένην δὲ τὸ μὲν
χρυσαῖα, τῶντε λεπτοτέραν τε καὶ ἐπεποτέραν τοῦ ὄπιος
δοκεῖν φαίνεσθαι, τὸ δὲ σγῆμα, ὁδούς δοκεῖν ὀρθοτέραν
τῆς φύσεως εἶναι, τὰ δὲ ὅματα ἐγένετο εἰπεπτετείνεια, ἐσθῆτε
δέ, εἴς τε μελάντες οὐτε διαλάντεται, κατεργατεῖσθαι δὲ
θεατὰ ἑστηρῆται, εἰποκοπεῖν δὲ καί, εἴ τις αὐλος επετήρη ἔκτατα,
πολλάκις δὲ καὶ τέλος εἰπετήρη σιτεῖται.

Ως δὲ ἐγένοντο πηγαδεῖτεροι τοῦ Ἡρακλείον, τὴν μὲν 23

ποδόσθετοι φησίστεροι εἶναι τὸν εἰτοῦ τρόπον, τὴν διατέρον
φθέντα βιονολόγητην προοδηρευεῖν τῷ Ἡρακλεῖ καὶ εἰτεῖν.
»Οὐροῦ δέ, οἱ Ἡρακλέες, αποσοῦνται, ποιεῖν οὐδὲτετεί τὸν
βίον τρέπεται. εἰτειν οὐτοῦ εἰπετηρη ποιητής, τὴν διατέρον τε
τε καὶ αὐτὸς ὁ γέρατης διδούντες τούτοις, καὶ τῶν μὲν τροπῶν, πολιτικού
οὐδενὸς αγεντος δέοντες, τῶν δὲ γελεπτῶν αἰτεοῦσας διεβιδόντες.
ποστορού μὲν γάρ οὖ πολέμου οὐδὲ πρεμέτων προστιθεῖσαν, 24
αλλὰ διοπούμενος διεγενῆσθαι, τί τοι κεραυνοδέσποτον τὴν διάτοιν τὴν
ποτὸν εἴδους, τι τοι εἰδὼν τὴν αἰτούσας τροπήσθεται, τὴν τίνον αὐτὸν
διρραγιόμενος τὴν αἰτούσας γίνεται, καὶ πῶς εἰς μελά-

Neřest

ματον οἰεὶ διεπ πλοντιζέσθαι, τῶν βοσκημάτων ἐπιειλητέον,
εἴτε διὰ πολέμου ὄδηγες αὐξέσθαι καὶ βούναι δίνασθαι
τονὶς τε φίλον εἰλεθεροῦν καὶ τὸν ἔρθρον κεροῦσθαι, τὰς
πολεμικὰς τέχνας εἰστάσαι τε παρὰ τῶν ἐπιστρεψέντων μαθητέον
καὶ, ὅποις εἰσταῖς δει κηρῆσθαι, ἀσκητόν, εἰ δὲ καὶ τῷ σώ-
ματι βούλει διηπατὸς εἶναι, τῇ γνώμῃ ὑπηρετείν ἔθιστεον
τὸ σῶμα καὶ γνωματέον πόνους καὶ ἴδοστε.«

Καὶ ἡ Κακία ὑπολαβοῦσα εἶπεν, ὡς φρησὶ Πλόδονος - 29
»Ἐκπνοεῖς, ὁ Ἡρακλεῖς, ὡς γαλεπὴν καὶ μακρὸν δὲ τὸν
ἐπὶ τὰς εὐφρόσυνας καὶ αὐτὴν διηγείσας; ἐπὼ
δὲ ὁραδίσαις καὶ βραχίσιαν ὃδον ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἔξι τοι δε. «
Καὶ ἡ Ἀρετὴ εἶπεν. »Ο τάχικον, τι δὲ ὃν ἀγρεθὸν 30
ἔχεις; η τι ἡδὸν οἱσθε; | μηδὲν τοῦτον ἔνεκα ποτέτειν
ἔθιστονας; η τις οἰδὲ τὴν τῶν ἡδέων ἐπιτίνηται
αὐτομέτρεις, ἀλλὰ ποιητὴν τυῆς αὐτοῦ εἰμι τοι τοι εἰπεν
πιτυλασσα, ποιητὴν πενήνθιστονα, ποιητὴν δὲ διηγῆται πνευματικόν
πίνοντα, ἵνα μὲν ἥθεος φάγης, ὄντοτον δὲ μηταπτέρη,
ἵνα δὲ ἥθεος πίνης, οὗνον τε πολυτελεῖς παρασκευάζῃ καὶ
τοῦ θέρος λόμον περιθένεινα δημιεῖς, ἵνα δὲ καθηπτώσῃς
ἥθελον, οὐ μόνον τὰς στρωμάτας μακράς, ἀλλὰ καὶ τὰ
ὑπόβαθρα ταις κλίναις παρασκευάζῃ· οὐ γαρ διὰ τὸ ποτεῖν,
ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν, ὃ τι πονῆς, ὑπνον ἐπιθητεῖς.
»Ἀθάνατος δὲ οὖσα ἡ θεῶν μὲν ἀπεριμένη, ὥπο δὲ 31
αὐτὸν διπλῶς ἀγαθῶν ἀτεμέζη· τοῦ δὲ πάντων ἥδιστον
ἀποδηματος, ἐπαίνου δεινοτήτης, αὐτῆς δέ εἰ καὶ τοῦ πάντων Nasledky
ἥδιστον· θεάματος ἀθέτος· οὐδὲν γάρ πάποτε δεινοτήτης
δεινε; τίς δὲ τὴν δεινότητην των ἐπαρκέσειν; η τις δην εἰς

φρονῶν τοῖς δοῦ θάσσον τολμήσειεν εἶναι; οὐ νέον μὴν
στηρεὶ τοῖς σώμασιν ἀδύνατοι εἰδοῦ, πορείηστεροι δὲ γενό-
μενοι ταῖς ψυχαῖς αὐτοῖς, απόνοις μὲν λιπεροὶ διὰ νεό-
τητος τρεφόμενοι, ἐπιστόντες δὲ εἰκαζοὶ διὰ γῆρας πε-
θῶντες, τοῖς μὲν πεπονημένους αἰσχυνόμενοι, τοῖς δὲ πεν-
τοκέντοις ἀργονόμενοι, τὰ μὲν ἥδες εἰς τῇ νεότητι διαδιδε-
μένες, ταὶ δὲ γαλεπὰ εἰς τὸ γῆρας αἴπο θέμετοι.
 32 Κηρὸς δὲ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ αἰθρόποισι
Οδμένη τοῖς αἰραθοῖς· ἔργον δὲ καλὸν οὕτε θεοῖς οἵτ' αἰθρό-
ctnosti πυντοὶ γεροὶ ξυνοῦ γέγνεται, τιμῶ μετὰ δὲ μέλισσας πε-
τοὺς καὶ παρὰ θεοῖς καὶ περ, αἰθρόποισι, οἷς ποσῆρχε,
ἀγαπητὴ μὲν συνεργὸς τεχνίταις, πατῆται δὲ φύλαξ οἰζο-
διεπότες, εἰκενῆς δὲ παραστάταις οἰζοταις, ἀγεθῆ δὲ
δινηκτήταις τῶν εἰς εἰρῆνην πόνον, βεβαίει δὲ τῶν εἰς πο-
33 λέμηρον σύνημενος ἔργον, αἴσιον δὲ φύλαξ κοντωνός. ξύτι
δὲ τοῖς μὲν ἑμίοις φύλαξις ἡδεῖσ μὲν καὶ αἰρεσίμοι-
σίτοις καὶ ποτῶν αἴσιον στριξ. ἀπέκοντει γάρ, ξύτι
εἰς ἐπιτηδεῖον στριξιν αἱ τῶν πάρεστιν πάρεστιν
ἡδίοιν ηγετοῖς αἰδοῖσιν, καὶ οἵτε αἰτολεῖτοτες εἰτὸν
εἴθοταισ αἴτε διὰ τοῦτον μεθαῖσ τὰ δέοντα πρόστεται.
καὶ οἱ μὲν νέοι τοῖς τῶν προειδητέοντος ἐπείνοις γεροντίν,
οἱ δὲ γεράτεροι τοῖς τῶν νέον τακεῖσ αἰγάλλονται, καὶ
ἥδιοις μὲν τῶν παλαιῶν πέμψαται, εἰς δὲ τὰς
παροινέας ἄδονται πρέστατες, διὸ οὐκέ τοῖς μὲν θεοῖς
σύνεισ, αὐτοὶ δὲ φίλοις, τίμου δὲ περιέσαιν. δέοντα δὲ
εἴθη τὸ πεπονημένον τέλος, οὐ μετὰ ληθῆς αἴταιοι σείτεται.
ἄλλας μετὰ μητρὶς τὸν ἀεὶ καρδιον τὴν μητρὶ^ν οὐ μετοι-
θάσσονται.

*'Ιουτᾶτά δοι, οἱ παι τοκίων ἀγεθῶν, Ἡράλεις, ξετίτι Ζάνερ
θιατομηδενέτην τὴν μακαριότοτατην εὐδαιμονίαν κεντηγόντα.*

23. Cti otce svého i matku svou.

Συνεργάτης αἰθρόποιος ποτε Λαμπρονέα, τὸν ποει- II 2, 1
*βίνατον τιὸν αὔτον, πρὸς τὴν μητρέαν γελεπαίνοντα, »Εἰτέ
μοι, « ἔρη, »Θε παι, οἰσθά τηνας αἰθρόποιος αγαοίστον
καλημένοντας; « — »Καὶ μάλα, « ἔρη ὁ νεανίσκος. —*

*»Κεραμειάθρης οὖν, τοῦν τι ποιοῦντας τοῦνατα τοῦτο
αποναλοῦσιν; « — »Ἔγγει, « ἔρη. »Τοῦν γὰρ εἰς πε- nevdětny
θόντας, οὐτει διηγείτεο γάρ οὐτε αἴποδοι τοῦτο μὴ
αἴποδοι τοῦτο, αἴραριστον καλοῦσιν εἰτε. — »Οἰκοῖν
δοκοῦσί δου εἰς τοῖς αἴδειος καταλογίζεσθαι τοῦν αἰρεσί-
τον; « — »Εἴποιτε, « ἔρη. — »Ηδη δέ ποτε εἰκένειο, εἰ 2
αὐτος, φίππει τῷ αἰθροποδίζεσθαι τοῦν μὲν φίλοις αἴτιον
εἶται δοκεῖ, τοῦν δὲ πολεμίους δικαον, οὕτο καὶ τὸ αἴτιο-
δοτεῖν πρὸς μὲν τοῦν φίλοντας αἴδειον ἔστι, πρὸς δὲ τοῦν
πολεμίους δικαον; « — »Καὶ μάλα, « ἔρη. »Καὶ δοκεῖ
μοι, ὡφει αἴρει τοῖς παθῶν εἰτε φύλαξιν εἰτε πο-
λεμίον μηδὲ πεισταὶ κάσου αἴσιοδόντα, αἴδειος εἶται. « —
»Οἰκοῖν, εἰ γένεται τοῦτο, εἰλεγοῦται τοῖς εἰς 3
αἴτιοις ηγεμονίας; « — συνομιλοῦται.*

*»Οἰκοῖν, δῆθος αἴρει τοῖς μετέροις αἴρεσθαι παθῶν μηδὲ αἴτοις
οὐδεῖς γένεται, τοσούντροφοι δὲ εἴη; « — δινεργηται καὶ Rodilce
τοῦτο. — »Γίνεσι οὐτοῖς, « ἔρη, »Ἄπο τοῖς γένεσιν εὖροι μετει-
νεψίστις εὐτερογενεῖς η πατειδας οὐ ποιειν dobrodinci*

τέον; οἷς οἱ γονεῖς ἐν μὲν οὐδὲ ὅπερ ἔστησαν εἶναι,
τοσοῦτα δὲ καλὰ ἴδειν καὶ τοσοῦταν ἀγαθῶν μεταδεῖν,
ὅν αἱ θεοὶ παρέχουν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ δὴ καὶ οὗτοις
ἡμῖν δοκεῖ παντὸς ἀξία εἶναι, σύντετος τὸ κακολυπτήν
εὐτὰ πάντων μάλιστα φρεγόντεν, καὶ αἱ πόλεις ἐπὶ τοῖς
μεγίστοις ἀδικήμασι γῆμιαν θάνατον πεποίηκαστι, ὡς οὐκ
5 ἀντιμετωποῦ κακοῦ φρέβη τὴν ἀδικίαν πενθαντες, καὶ δὲ μὲν
γέ τε ἀνὴρ τὴν τε γυναῖκα τρέψει καὶ τοὺς μελλοντούς ἔτε-
θαι παῖδι ποιοτερας καὶ νέας εἰ πάτερ, δῆσα ἀντιοῦται
συνοίδειν κατοῖς πρὸς τὸν βίον, καὶ ταῖτα, ὡς ἀντι δέ
μητρας, πλεῖστα. ἦ δὲ γηνῆ τε καὶ τρόπες τε καὶ
ἐπιμέτρια, οὐτε προπεποιητικαὶ οἰδεῖς αἰγαῖοις οὐτε
γηγενῆσιν τὸ βούρρος, ἥπτ' ὅπον εἰ πάρηγε, οὐδὲ σημαντικού
δινάμειον, ὅπον δεῖται, ἀλλ' εὐτὴν διοργανούμενη τε δημο-
φέροντα καὶ τὰ κεγχρωδέστερα περιπάτους ἐπιληπτοῦν καὶ τρέψει
πολὺν ἡρόντων καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀποκείσιοντας ποτεῖν,
6 οὐκ εἰδίται, εἴ τινες τούτοις γάρδινοι πολλῆνται. καὶ οὐκ
ἀρνεῖ ἡρόψια μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑπειδὴν δόξιοντιν ἵκανοι
τίναο οἱ παιδεῖς μενθόπετε τι, ἢ μὲν ἐν εὐτοῖς ἔγοντις οἱ
γονεῖς αἰγαῖς πρὸς τὸν βίον, διδάσκων οἱ δὲ στρατιώτας
οἰωνοτεις αὐλον ἴκανωντερον εἶναι διδάξαν, πέμποντι πρὸς
τοῦτον διπεπονθεῖν, καὶ εἰπειδοῦνται πάντα ποιοῦντες,
ὅπως οἱ παιδεῖς αὐτοῖς γένονται ὡς διμετρὸν βέλτιστοι.
7 Ἡρός ταῖτα ὁ πεντίκος εἶπεν. »Ἀλλά τοι, εἴ καὶ
πάντα τεῖτα πεποίηκε καὶ ἀλλα τούτοις πολλατάσια, οὐ-
δεὶς ἀπ' δύνατον εὐτῆς ἀναγένθει τὴν γαλεπόητρα. —
ματκά zá, καὶ ὁ Σονρέρης. »Ἔπειτα δέ, « ἔρη, »οἵτινις ἀγριό-
τητα δινοροδοτέροις εἶναι η μητρός; — »Ἔγρῳ μὲν

οἴμαι, « ἔρη, »τῆς μητρός, τῆς γε τουτέης. — »Ἔδη
πάποτε οὖν, η δεκαῖος κακὸν τι οὐκ ἔδοκεν η λακτίσσας,
οὐκ ὑπὸ θηρίου ἤδη πολλοὶ ἔπειτον; — »Ἄλλα τὴν Αἴ,« 8
ἔρη, »λέγει, εἰ οὐκ ἄν τις ἐπὶ τῷ βίῳ πατεὶ βούλοτο
εκποίειν. « — »Σὺ δὲ πόνος,« ἔρη ὁ Σικελέτης, »οἵτινες
ταῖτη καὶ τῇ φονῇ καὶ τοῖς ἔργοις ἐκ παιδίον δικολατίον
καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς πράγματα παρεσφεῖν, πόνος δὲ λι-
πήσια κάρπων; — »Ἄλλοι οὐδεπότε εἰπήντιν,« ἔρη, »οἵτινες
τίτας οἵτινες εποίησε οὐδεῖν, ἕπτος δὲ πήρονθη. — »Τι δέ; 9
οἶτι, « ἔρη, »γαλεπόητρον εἶναι δοὶ ἀκούειν, ων αὐτην λέγει,
η τοῖς ὀποκοταῖς, οὔτε ἐν ταῖς τροχοφρίαις αλληλοντις τὰ
ἔργατα λέγονται; — »Ἄλλοι, οἴμαι, ἐπειδὴ οὖν οἰομέναι
τῷν λερόντων οὐτε τὸν ἡλέγοντα τὸν λέγοντα, τοι γαλατώνη,
οἵτε τὸν ἀπειλοῦντας απειλεῖν, τοια κακῶν τι πονήσῃ, ὁρδείος στεβού
φέρονται. — »Σὺ δὲ εἰς εἰδώλο, οὐτε, εἰ λέγει οὐκ η μητρός, μυστι-
οὶ μόνον οἱ δὲ εἰς εκεῖνον τοῦ οἴσα λέγει, εἰ λακτίσσα
βοτλούμενην την οὐτε αγαθα εἰρεται, δῆσε οὐδεῖν αὖτοι,
καλεπετεῖν; η τομήσεις κακόντων τὴν μητέρα δοι εἶναι; « —
»Οἱ δῆτα,« ἔρη, »τοῖτο γε οὖν οἴμαι.« — καὶ δὲ μέτρη
καράτης. »Οὐδοῦν,« ἔρη, »οὖν τανήτη, εἴηντον τε δοι οὐδεῖν 10
καὶ εἰπειδούμενην, ὡς μαλιστα δινάται, κάρπωντος, δῆσις
γηγάνης τε καὶ δῆσις τῷ επιτηρούσιν μηδενὸς ἔθετος ἔτει,
καὶ πρὸς τούτοις πολλὰ τοῖς θεοῖς εὐδημένην αγαθα δῆσις
δοῖ καὶ εὐηγέρας αποδιδοῖσιν, καλεπήτη εἶναι φῆσι; ἢ γάρ μὲν
οἶμαι, εἰ τοιαύτην μηδη δινάται φέρειν μητέρα, ταγματά δε
οὖδεν δινατοῦσθαι φέρειν.

Μητέ δέ μου, « ἔρη, »πότερον μάλιστα τυπούσιον δεῖται 11
θεραπεύειν, η παρεπεμένασι μηδενὶ ανθρώπων πειρασθεῖσιν

lidi se sneset? ἀρέσκειν, μηδ' επέθαι, μηδὲ πείθεσθαι μήτε στρατηγό

12 »Οὐκοῦν,« ἔφη ὁ Σωκράτης, »καὶ τῷ γείτονι βούλῃ ὅτι
jen αἰσθένειν, τοῦ δου καὶ τῷ εἰσάγη, ὅταν τούτον δέη, καὶ
s matkou αγαθοῦ τέ δου γίνεται διλλήπτωθ καὶ, ἀν το σραλλημένος
τύχης, ενοικίας ἐγγένθει βογθῆ δου.« — »Ἔψηρε,« ἔφη. —

»Τι δέ; διυποδιπόδον ἢ δύπλιον, ἢ εἰ τῷ αὐλαῖ ἡταγ-
γάροις, οὐδὲν ἀν δου διαφέρει φίλοις ἢ ἐγδόνον γενίσθαι,

13 »Ἔψηρε,« ἔφη. — »Είτε τούτῳ μὲν ἐπιτελεῖσθαι; « —
παρεστηνεῖν αὐτοῖς, τὴν δὲ μητρόν αὐτοῖς πατέρας λέγεσθαι
λέστρα στρατηγόναν οὐδὲ διμάτε, αλλὰ περιοργή τὸν εἰ-

I. Jec synovský πεπονθότες γέγοντι οὐκέτι σπουδόντας, ἵνα δέ τις γονέας μὴ
trestá ne- οὐδὲνας επιμελεῖται οὐδὲ διμάτε, αλλὰ περιοργή τὸν εἰ-
vdeck γέγοντας οὐκέτι αὐτοῖς τούτον, ἀλλὰ σπουδόντας γέγοντας τὸν εἰ-

θεραπεύην, τούτοις δέκατη τε ἐπιτιθῆσθαι καὶ σπουδοκο-
μάζοντας οὐκέτι αὐτοῖς τούτον, ἀλλὰ οὐδὲ ταῦτα ιερά εν-
διβαῖς θνόμενα ἕπεται τὴν τῆς πόλεως τούτον θάντος, οὐδὲ
αὐτῷ καλῶς καὶ δικαιώς οὐδὲν ἀν τούτον προέκειτο; καὶ
τὴν Λέα, εἰς τις τῶν γονέων τελευτήσαντον τοὺς τάφους
μῆτρας καὶ τοῦτο ἔξετάξει ἢ πόλις ἐν ταῖς τῶν αὐ-
τῶν των δοκιμαστέας.

14 Διὸ οὖτις, οὐ πάτη, εἴπων διαρροής, τοὺς μὲν θεοὺς

Závěr μητροῦς, μῆτρας καὶ οὐτους τομήσαντες αἰχμάλωτον εἶναι οὐν
ἐθετήσαντον τὸν τῷ γονέων αἴματον ταῖς πλακάτης, μητρόν, μητραῖς
οἵ αἰθηθόμενοι τῷ γονέων αἷμα λαῖπονται πατέρες, μητρόν,
ατελέσθω τοῦ γονέων τούτον, εἴτε εἰς ἐρημία φέλαιντα αἰναρπανῆς. εἰ γάρ

οἵ ἀπολέψονται πρὸς τοὺς γονέας αἰγάλευτον εἶναι, οὐδὲν
τομήσειν, εἰ δὲ πονήσεις γέρων αἰποληγήσθαι.«

24. O smrti Sokratově. Závěrek.

Εἰ δέ τις, ὅτι, φαύκοντος εντοῦ τὸ διειδόντον ἔστετο IV 8, 1

προσηγανέντεν, αὐτεῖς δέονται καὶ μῆτρες πουεῖν, ἀπὸ τῶν

περὶ τοῦ διαπονίου θεραπέαν μέτρον μέτρον, εντοῦ εἰσεθεῖν

(1) ὅτι οὕτως ἔτη τρόφοι τῆς ηλικίας ἦν, μέτρον, τι καὶ Sokratovi

μῆτρας, οὐκέτι πολλῷ μέτρον τελετῆσαι τὸν βίον, τίτεις μητρεῖς

(2) ὅτι τὸ μέτρον εὐθυνόταν τὸν βίον, καὶ ἐν τῷ πατέρες τῇ,
διέπονται μετρήται, απέλαπται, μέτρον τοῦ γονέων τῇ γε γένης

τὴν ψόλην επιδεξάμενος εὐτάκτειν προστεκτήσατο τῇ, τε
διέπονται αὐθόπτητη μητρέται καὶ εἰκαθητεῖται καὶ
δικαιότεται εἰπὼν καὶ τῇ πετράνθρωπον τοῦ θεατῶν προε-
τεται καὶ αὐδοιδέστεται ἐπεγκών.

Οὐκολογεῖται γάρ οὐδὲν αἴτιον τοῦ πατέρα πατέρα μητροῦ οὐ-

μέτρον αὐτὸν πατέρα πατέρα καὶ λιονταρίαν διάτατον ἐπειγεῖται.

ἡμέρας μέτρον γάρ εἰπεντος αὐτῷ μετά τὴν καίστην τριάκοντα Zemřel
τὸν δὲ τρόπον μηδέποτε εἴτε δημοσίᾳ αἴσθητης εἰπεντος τοῦ μητρὸς εἶναι, hrdinský
θεωρεῖ εἰς Αἴγαλον ἐπανέλθει καὶ τὸν γονέον τούτον εἴπει
τοῖς συνῆθεις φανερὸς ἐπέντει οὐδὲν αἰλούρεον θεωρεῖν εἰπεντος

η τὸν εἰπερδούσθεν γόνοντα. καίτου τὸν εἰπερδούσθεν γε πάντοις
εὐθύδοτον μάνατα εἰπερμάτερος ἐπὶ τῷ εὐθύμητος τε καὶ
εἰκόνας γῆρας καὶ πᾶς αὐτὸς καὶ τῶν εὐθύμητος αἴτιον; 3

ἢ ποιος ἐν γένοτο θάνατος εἰδαμονέστερος τοῦ καλλί-
στον; ἢ ποιος θεοπλέκτερος τοῦ εἰδαμονεστάτου;
4 Αἴξο δὲ καὶ, εἰς Ἐρημογένες τοῦ Ἱππονίου, ἔχοντα
Celý život περὶ εἰροῦ. ἐπη γάρ, ἥδη Μελήτοις γερμανεῖσθαι εἰρὸν
jeho byl τὴν γερερῆν, εὐτὸς ἀκούον εἰροῦ πάντα μᾶλλον ἢ περὶ
přípravou τῆς διατροφῆς λέγει εἰρόη, ως καὶ διοτεῖν, ὃ τι
na šťastnou τοτελονεστερον τοῦ δὲ τὰ ιδία ποντον στένει. »Οἱ νῦν δορε

οὐ τῆς οὐκέτης οὐαρεψούσης λέγειν αὐτῷ, τὸ δὲ ποστόν εἰπεῖν· »Οἱ γάρ δοκῶ απολογοῦσται. τὸν δὲ τὸ μὲν ποστόν εἰπεῖν·»Οἱ γάρ δοκῶ
δοι τοῦτο μελετῶν διαβεβισμέναι· «Ἐπειδὴ δὲ εἰπὼν ἤδη,
ὅπερ, εἰπεῖν εἰπόν», στὶ οἰδὲν ἄλλο ποιῶν διαγεγένηται
ἢ διεκριτῶν μὲν τὰ τέ δίκαια καὶ τὰ ἀδίκα, πρέπειν δὲ
τὰ δίκαια καὶ τὰ ἀδίκαν ἀπεργόμενος, ἥπτετο τοιμῆσον κατ-
λίστηρον πλέκτηρον απολογίας εἶναι. εἰπὼς δὲ πάλιν εἰπεῖν·

μὲν ἥδη μηδὲν αἰδοκοῦντες λόγῳ παρεγγένεται αἰπέτεται,
πολλῶν δὲ αἰδοκοῦντες αἴτελεσται; — »Ἀλλὰ τὴν τὸν Λίαν,
φάντα εἰπόν», »ὦ Εὐλόγειν, ἥδη μοι ἐπηγειροῦντος φρο-
τίσαι τῆς πρὸς τοὺς δικαιοστὰς αἰδοκούσις ἡμετέρῃ τῷ
διαιτόντοι.« — καὶ εὐτὸς εἰπεῖν· »Θερψαστὰ λέγεις.« — τὸν
δέ. »Θερψαζεῖς«, φάντα, »εἰ τῷ θεῷ δοκεῖ βέλτιον
εἶναι ἐπειδὴ ταῦτα τὸν βίον ἥδη; οὐκοῦ οἰδθῇ, δῆτα
μέχρι μὲν τοῦθε τοῦ χρόνου ἔπω οὐδενὶ αὐθιστών ὑφείσιμη
τοῦ οὐρανοῦ βέλτιον οὐδὲν ἥδιον ξυρῖ βεβιωκέναι; αὐτοιστα
μὲν γὰρ οὐτε τοῦτο δέ αὐτοτε εἰπειμελονταί τοις
τοῦτο δέ βελτιστον γιγνεσθαι, ηθιστα δὲ τοὺς
μάλιστα εἰσθαιρομένοντος, στε βελτίον γιγ-
γνοντος ἐπιγένετον καὶ πρὸς τοὺς ἀλλοις παρεκτείνονται
τοῦ οὐρανοῦ οὐαῖς εἰποτοῦ στριμβαῖσιον, καὶ τοις ἀλλοις αἴ-
ποντοις ἐπιγένετον καὶ πρὸς τοὺς ἀλλοις παρεκτείνονται

καντρὸν οὕτῳ διετεῖλεν περὶ ἡμετοῦ γηρωδοκοῦ· καὶ
οὐ μόνον ἦν, αὐλὴ καὶ οἱ ἔποι φίλου οὕτους ἔθοτε περὶ¹
ἔποι διατελοῦσιν, οὐδὲ τὸ φίλειν ἔμετε· — καὶ γὰρ οἱ
τοὺς ἀδελφούς φιλοῦντες οὕτους εὐτέλοι πρὸς τοὺς ἐκτινά-
χιλοντας, — αὐλὴ διόπερ καὶ εὐτοί εὐ οἰονται ἔποι διη-
όντες βέβαιοι γῆγενθεῖσαι.

Ei δὲ βιώσομαι πλείω θρόνον αὐτογενέσθαι καὶ δικαιόσθαι καὶ δόγαν τε καὶ απονέννην πήττων καὶ δικαιούσθαι γειθον καὶ δικαιαθέντερον Co jestě καὶ ἐπικρημούστερον αποβαίνειν, καὶ δὴ πρότερον βελτίον μοhl mu ἥπη, τοντὸν γέρον γήρεσθαι. ἀλλὰ μὴν ταῦτα γε μὴ αἰδη-
νομένῳ αἱρίστος ἀντεῖη ὁ βίος, αἰδηθανόμενον δὲ πᾶς οὐκ
απέργειν καὶ οὗδας οὐκ εἶναι σὴθιστερον; οὐκέτι
ἀλλὰ μῆτραν εἴ τε αδίκος αἰδηθανοῦσα, τοις μὲν αδικί- 0
ακοις ἡμετέρανταν εἰδίχοντες· εἴ τη γέροντος τὸ^η
αδικεῖν εἰδίχοντες, πῶς οὐκαν εἰδίχοντες καὶ τὸ αδίκον Odsouzeni
δικαιοῦν ποτίν; εἰ μοι δὲ τι καὶ δικαιόντα δικέροντας μὴ neen jeho
δικαιοῦσθαι περιττοῦ εἰ μοι τὰ δικαιατα μῆτρε γηρώντες hanbou,
μῆτρε ποτε γενετα; δοκῶ δὲ ἔγραψε καὶ τὴν δόξανταν προ- 10
γέροντον αἰδηθάσθαι εἰ τοις επιγεγραμμένοις οὐκέτι
κατελεπομένην τῶν τε εἰδίχων δικαιόσθαι καὶ τῶν αἰδηγθέντων, nýbrž
οὐδὲ δέ, ὅτι καὶ ἡγεμονεῖσθαι μετελείας τε νόοντας δὲ προστάτους τοις
θρόνων, καὶ ἡγεμονεῖσθαι τοις αἰδηθάσθαι, οὐκ δύοισιν τοις ἡγε-
αποκτήσισθαιντον. οὐδὲ γάρ εἰ μεριγμένοιςθαί μοι, ὅτι ἡγε-
μονεῖσθαι μὲν οὐδέτερα πάστοτε αἰδηθάσθαι οὐδὲ γείθον επονήσει,
βελτίον δὲ ποτίν επιτροπήν μετελείας τοις ἡγεμονεῖσθαι τοις
τοιςτεραί μὲν πρός "βελτίον" τε διεκάχθη καὶ πρός τοις

ZÖKONOMIKA.

Oik. 4, 13 — 5, 17.

Συκρισίης ἐγή στοκτὶ πρὸς Κοριτόβοντον. »*Kyros*« παράδειγμα 4, 13
χώρας ξνοξεὶ ὁ Ηλεύθερος βασιλεὺς καὶ τοῦ διπόνας ἐπ-
ορέργεται, ἐπιτελεῖται τοντον, ὅπος καῆποι ὑπὲρ τὸν τοντον, οὐροντι
μεστοι, ὅπερ ἡ γῆ φένει θέλει, καὶ ἐν τοντον κινοὶ τὰ κρά-
πλιστα διεργίζεται, ὅπερ μὴ ἡ σῶσ τοῦ ἔτοις λείψη. Περὶ 15
δὲ των καὶ ὅπερ δῶσε διδῷ δι βασιλεὺς, πρῶτον μὲν
εἰσκαλεῖται τοὺς πολέμων αγνοθῶν γεγονότας, ὅτι οὐδὲν ὅπε-
λος πολλὰ σύντην, εἰ μὴ εἴτε οἱ ἀρχέτορες· δεύτερον δὲ
τοὺς καταδενεάσοντας τὰς χώρας εὔδεται καὶ ἐνεργοῖς
ποιοῦντας, λέγοντα, ὅτι οὐδέποτε οὐδὲ λαμπούται δι-
νειντο δῆμον, εἰ μὴ εἴτε οὐδὲ γενέσθαι το. λέγεται 16
δὲ καὶ Κύρος ποτε, δόπερ εἰδοκομάτερος δῆμοι λαβεῖς καὶ
γεγένηται, εἰπεῖν τοις ἐπὶ τὰ δῶρα κεκλημένοις, ὅτι εἰτὸς
τῷ δικαιοῃ τὰ αὐτοτέλον δῶρα λαμβάνεται· καταγεγεν-
έζειν τε γὰρ αὐτοῖς εἶται ἐρηγμένη τοις δικαιο-
νταῖς κατεσκευασμένη τοις. Καὶ ταῦτα μὲν Διός, « ἐρηγμένη τοις

τῆς ἐριέμενοι πάντες ἔτι καὶ τὴν διατελοῦσαν
závěr celého spisu. οὐδὲ μόνον τὸ φοῖνικες εἰπον, ὡς σφραγί-
στούσης τοῦ πόδος αὐτοῖς ἐπικάλεσαν. οὐδὲ μὲν θῆται, τοιοῦ-
τος ἀντί, οἷον ἡγώ διηγήσαν, ενθεβήσεις μὲν οὐδὲν, μᾶτε μηδὲν
ἄνει τῆς τῶν θεῶν γράμμης ποιεῖν, δίκαιος δέ, οὐδὲ βλασπ-
ημένος μηδὲ μυκός μηδένα, ὁργεῖται δέ τὰ μέγιστα τῶν
χρωμάτων αὐτῷ, ἐγκατέλη δέ, οὐδὲ μηδέποτε προαιρεῖσθαι
τὸ γῆδιον αὐτὶ τοῦ βελτίους, φροντίμος δέ, οὐδὲ μῆδις
μαρτάνειν κρίνων τὰ βελτίω καὶ τὰ κάλοι, μηδὲ ἄλλον
προσδεῖσθαι, ἀλλ᾽ αὐτάραγκης εἶναι πόδος τὴν τούτων γνῶσιν,
ἴκενος δέ καὶ λόγῳ εἰπεῖν τε καὶ διογίσσειν τὰ τουτά,
ίκενος . . . καὶ ἄλλοις δοκιμάσαι τε καὶ αἰμοτάντας ἵλε-
ῖσαι καὶ προτρέψασθαι επ' αὐτοῖς καὶ καλοκαγάπεις, ιδόντες
τοῦτον τὸν εἶναν, οἷος εἴη σφι στόχος τε εἰπῆσθαι
τὸ μέσον τε τοῦ γένετος. εἰ δέ τῷ μῆδις ἀρέσκει ταῦτα, παρα-
βάλλων τὸ ἄλλον γῆδιον πόδος ταῦτα οὕτω κατηγόρω.

CE 5700